

Toelichting
op het boek

NUMERI

M.G. de Koning

	Woord vooraf	
	Inleiding	1
Numeri 1	Telling van de stammen	3
Numeri 2	Opstelling van de stammen	8
Numeri 3	Dienst, telling en legering van de Levieten	12
Numeri 4	Invulling van de dienst van elk van de zonen van Levi	18
Numeri 5	Wat te doen in gevallen van onreinheid, schild en jaloersheid	24
Numeri 6	De wet op het nazireeërschap	29
Numeri 7	Gaven bij de inwijding van de tabernakel	36
Numeri 8	Kandelaar; wijding Levieten en hun diensttijd	43
Numeri 9	Het tweede Pascha; de wolk- en vuurkolom	47
Numeri 10	De zilveren trompetten; het volk breekt op; de ark neemt de leiding	51
Numeri 11	Het vuur des HEREN; het manna veracht; de zeventig oudsten; de kwakkels	56
Numeri 12	Aäron en Mirjam spreken kwaad van Mozes	62
Numeri 13	De twaalf verspieders	65
Numeri 14	Het volk versmaadt het land van God	69
Numeri 15	Vuuroffers; heoffer; onopzettelijke en opzettelijke zonde; de gedenkkwasten	75
Numeri 16	De opstand van Korach, Dathan en Abiram	83
Numeri 17	De bloeiende staf van Aäron	90
Numeri 18	Priesters en Levieten, hun taken en inkomsten	92
Numeri 19	Het offer van de rode koe	96
Numeri 20	Dood van Mirjam; zonde van Mozes en Aäron; weigering Edom; dood Aäron	102
Numeri 21	Strijd bij Horma; de koperen slang; naar veld van Moab; strijd Sihon en Og	107
Numeri 22	Balak wil dat Bileam Gods volk vervloekt	114
Numeri 23	Eerste en tweede zegenspreuk van Bileam	122
Numeri 24	Derde en vierde zegenspreuk van Bileam	127
Numeri 25	Israël verbindt zich met Baäl-Peor; Pinehas; houding t.o.v. de Midianieten	132
Numeri 26	Tweede telling van Israël	136
Numeri 27	De dochters van Zelafead; de opvolger van Mozes	142
Numeri 28	Gebod om de HERE te offeren en welke offers moesten worden gebracht	146
Numeri 29	Vervolg van hoofdstuk 28	151
Numeri 30	Geloften	155
Numeri 31	Wraak op de Midianieten	158
Numeri 32	Toewijzing van het Overjordaanse	164
Numeri 33	Terugblik op de reis door de woestijn	169
Numeri 34	Grenzen van Kanaän en wie het erfdeel zullen verdelen	175
Numeri 35	Levietensteden en vrijsteden	178
Numeri 36	Dochters en erfrecht	184

Deze toelichting op het boek Numeri is bedoeld als een hulp bij persoonlijke studie van dit bijbelboek. Ieder die er gebruik van maakt, wordt aangeraden deze toelichting te gebruiken zoals de Bereërs naar de uitleg van het Woord luisterden: *"zij ontvingen het woord met alle bereidwilligheid, terwijl zij dagelijks de Schriften onderzochten of deze dingen zo waren"* (Hand. 17:11). Het mag duidelijk zijn dat deze toelichting zeer beperkt is. De opzet is dat ieder de eigen ontdekkingen uit het Woord aan deze toelichting kan toevoegen of erin kan verwerken. Het staat dus ieder vrij ermee te doen wat hem goed lijkt. Als het maar een bijdrage is aan het beter verstaan van de Schrift en het leven van iedere christen die er kennis van neemt er maar door gediend wordt. Het is mijn intens verlangen dat deze toelichting bewerkt dat ieder die er kennis van neemt een trouwere en meer toegewijde volgeling van de Heer Jezus wordt en meer liefde voor Gods Woord krijgt.

Soli Deo gloria - alleen God de eer.

M.G. de Koning

Middelburg, december 2003

Wilt u reageren op de inhoud? U kunt dit doen naar: M.G. de Koning;

Telefoon 0118-638458

E-mail: mgde.koning@wxs.nl

Op verzoek zijn exemplaren van deze studie verkrijgbaar.

De bijbelgedeeltes uit het Oude Testament zijn ontleend aan de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG, editie 1951)

De bijbelgedeeltes uit het Nieuwe Testament zijn ontleend aan de Herziene Voorhoeve vertaling van het Nieuwe Testament (TELOS-vertaling).

In enkele gevallen wordt verwezen naar de Statenvertaling. Dit wordt aangeduid met SV.

In *Leviticus* zien we een volk van aanbidders rondom een heiligdom in de tegenwoordigheid van God. In *Numeri* zien we een volk in de woestijn in de tegenwoordigheid van vijanden. Het is een volk van strijders om het heiligdom te verdedigen. Dat is ook onze taak: te strijden voor het geloof eenmaal aan de heiligen overgeleverd (*Judas:3*), de waarheden over de Heer Jezus en de gemeente.

Er zijn verschillende soorten strijd: in de woestijn en in het land, een aanvallende strijd en een verdedigende strijd, een strijd die we moeten zoeken en een strijd die we onszelf aandoen. De strijd in de woestijn is die van het dagelijks leven. Daarin is een soort strijd die we moeten ontlopen, maar soms vrijwillig aangaan en een soort strijd die we niet kunnen ontlopen.

Een strijd die we hadden kunnen ontlopen, maar die we onszelf op de hals hebben gehaald is bijv. als we eerst meedoen met de wereld en dan proberen van haar los te komen, of boeken lezen en films bekijken die onze gedachten en gevoelens gevangen nemen. Het kost strijd daarvan vrij te komen. Die strijd hadden we kunnen voorkomen door ons van de wereld afgezonderd te houden. Met het oog op het ontlopen van die strijd leert de Heer Jezus ons te bidden: "*Leid ons niet in verzoeking*" (*Math.6:13*).

Maar er is ook een soort strijd die we niet altijd kunnen ontlopen, bijv. als we ons werk doen. Dan komen we met dingen in aanraking die strijd kunnen geven, bijv. een vraag om ergens aan mee te doen, wat als christen niet kan. De vijand valt ons aan op onze zwakke plek (*Ex.17*).

De strijd in het land moeten we opzoeken. Daarover lezen we in het boek *Jozua*. Die strijd spreekt van het veroveren van de waarheden van de Schrift in verbinding met de geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten. Tevens die zegeningen ook verdedigen, ze ons niet laten ontvoren. Daarvoor geeft God ons zijn wapenrusting (*Ef.6:10-18*).

Overigens, sterkt u in de Heer en in de kracht van zijn sterkte. Doet de hele wapenrusting van God aan, om te kunnen standhouden tegen de listen van de duivel. Want onze strijd is niet tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de geestelijke machten van de boosheid in de hemelse gewesten. Neemt daarom de hele wapenrusting van God op, om weerstand te kunnen bieden in de boze dag en om, na alles volbracht te hebben, stand te houden. Houdt dan stand, uw lendenen omgord met de waarheid, en bekleed met het borstharnas van de gerechtigheid, en de voeten geschoeid met de toerusting van het evangelie van de vrede, terwijl u bovenal het schild van het geloof hebt opgenomen, waarmee u al de brandende pijlen van de boze zult kunnen uitblussen. En neemt de helm van de behoudenis en het zwaard van de Geest, dat is het woord van God, terwijl u te allen tijde bidt in de Geest met alle gebed en smeking, en daartoe waakt met alle volharding en smeking voor alle heiligen, ... (Ef 6:10-18)

De strijd is niet die tegen de zonde in ons. Die zien we in *Romeinen 7*. Die strijd verliezen we altijd. Van die strijd zijn we pas bevrijd als we zien op het volbrachte werk van de Heer Jezus.

De vijand is hier niet zozeer de persoonlijke vijand, maar meer de invloeden die murmureren, opstand enz. teweeg brengen. Het kwaad dringt niet binnen, maar breekt uit naar buiten.

Het boek *Numeri* beschrijft de wandel en de dienst van het volk van God tijdens de reis door de woestijn. In *Exodus* lezen we over het ontstaan van het volk dat hier door de woestijn trekt. In *Exodus 15-18* hebben we ook een stukje woestijnreis. Maar daar is alles nog onder de genade. Na de Sinäi (*Ex.19,20*) verandert de verhouding van God tot het volk. In *Numeri* zien we hoe God direct straft als het volk overtreedt en faalt, omdat nu de wet de grondslag is van Gods handelen met hen.

Geliefden, terwijl ik alle bereidwilligheid had u te schrijven over onze gemeenschappelijke behoudenis, werd ik genoodzaakt u te schrijven met de vermaning om te strijden voor het geloof dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd. (Jd:3)

De reis door de woestijn is een geschiedenis van falen. In plaats van een snelle opmars naar Kanaän in de elf dagen die ervoor nodig waren (*Deut.1:2*), deden ze er 40 jaar over. Dit boek geeft ons de les van de beproeving van de gelovige, waarin zijn falen duidelijk wordt en hoezeer hij afhankelijk is van de genade van God. De genade van God faalt niet.

God blijft de God van de genade. Hij laat dat zien in de tabernakel, waarin de weg tot God wordt uitgetekend. In *Leviticus* staan de priesters en hun dienst op de voorgrond (de naam '*Leviticus*' doet geen recht aan het boek). *Numeri* is het boek van de getallen (vandaar de naam). In *Numeri* staat de levietendienst op de voorgrond.

De woestijnreis is geen onderdeel van Gods raadsbesluiten, maar zijn een voorbeeld van zijn wegen met ons. Het laat ons de geestelijke reis door de woestijn zien waar het vlees wordt beproefd. Alles wat het volk overkomt in de woestijn, zijn lessen voor ons (*1 Kor.10:6, 11*). Daar leert het volk zichzelf kennen en leert het God kennen (*Deut.8:2*). We zullen God niet alleen danken voor de verlossing uit Egypte, maar ook voor zijn verdraagzaamheid van ons in de woestijn, voor al zijn liefde en zorg, zijn opvoeding. Dat leren we in de woestijn van het leven.

Het boek *Numeri* is geen 'snelle hap' lectuur. Het is niet voor mensen die onwillig zijn om tijd en energie te besteden aan de studie van Gods Woord. Maar wie bereid is zich te verdiepen in dit boek zal er veel van de Heer Jezus in vinden en rijke lessen voor zijn geloofsleven in ontdekken.

De indeling van het boek:

1. hoofdstuk 1–10:10: de legering van het volk naar Gods orde en de voorbereidingen voor de reis;
 - hoofdstuk 1 en 2: de orde
 - hoofdstuk 3 en 4: de Levieten afgezonderd
 - hoofdstuk 5: wat te doen bij ontrouw
 - hoofdstuk 6: trouw van de enkeling bij algemene ontrouw
 - hoofdstuk 7–10:11: de hulpmiddelen bij de reis
2. hoofdstuk 10:11–21:20: de reis;
3. hoofdstuk 21:21–34:13: het volk in de velden van Moab.

...; elf dagreizen is het van Horeb in de richting van het gebergte Seïr tot Kades-Barnéa. (Dt 1:2)

Maar in de meesten van hen had God geen welgevallen, want zij zijn neergeveld in de woestijn, en deze dingen gebeurden tot voorbeelden voor ons, opdat wij geen begeerte in het kwade zouden hebben, zoals zij er begeerte in hadden... Moppert ook niet, zoals sommigen van hen mopperden en door de verderver omkwamen. (1Ko 10:5,6,10)

Gedenk dan heel de weg, waarop de HERE, uw God, u deze veertig jaar in de woestijn heeft geleid, om u te verootmoedigen en u op de proef te stellen ten einde te weten, wat er in uw hart was: of gij al dan niet zijn geboden zoudt onderhouden. (Dt 8:2)

INHOUD:

- Vs.1-3: Opdracht om te tellen en wie geteld moesten worden
 Vs.4-16: Hoofden van families die bij de telling hielpen
 Vs.17-46: De telling
 Vs.47-53: De Levieten
 Vs.54: De opdracht uitgevoerd

TOELICHTING:

Het boek begint met tellen en ordenen. Tellen is een bewijs van eigendomsrecht. Het hele geslacht dat hier geteld wordt, komt om in de woestijn onder het oordeel van God (behalve Jozua en Kaleb). Wat in Kanaän aankomt, is een nieuw geslacht. Het geteld zijn voor de hemel, te weten dat onze namen daar zijn opgeschreven, is iets om blij en dankbaar voor te zijn. Maar we moeten niet vergeten dat God belang stelt in al ons doen en laten, de weg die we gaan, de proevingen en de strijd die we hebben. Dat telt Hij.

1 De HERE sprak tot Mozes in de woestijn Sinäi, in de tent der samenkomst, op de eerste dag der tweede maand in het tweede jaar na hun uittocht uit het land Egypte: 2 Neemt het aantal op van de gehele vergadering der Israëlieten naar hun geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen, allen die van het mannelijk geslacht zijn, hoofd voor hoofd, 3 van twintig jaar oud en daarboven, allen die in het leger uitrukken in Israël; gij zult hen tellen naar hun legerscharen, gij en Aäron.

Er zijn dertien maanden verlopen sinds de verlossing uit Egypte. Er is één maand verlopen sinds de oprichting van de tabernakel (Ex.40:17). Toegepast wil dit zeggen dat er onderwijs is geweest over de verlossing, de gemeente als woonplaats van God en priesterdienst. Dat werd uitgebeeld in de tabernakel (Exodus) en de offerdienst en priesterdienst (Leviticus). Nu komt de opdracht tot Mozes "de gehele vergadering der Israëlieten" te tellen. Het volk wordt gezien in zijn geheel. In beeld is er sprake van geestelijke groei en geestelijke kracht.

De telling moet gebeuren "naar hun geslachten en families". Ieder lid van het volk moest zijn afkomst kennen en weten waar hij thuishoorde. Zo moet ook elke gelovige zijn plaats in Christus kennen, weten dat hij een kind van God is, en wat zijn geestelijke familie is, wie zijn broeders en zusters zijn. Het mannelijke spreekt van het in praktijk brengen van wat iemand in positie is.

Het gaat om strijdbare mannen, niet om kinderen of ouden van dagen. De leeftijd van twintig jaar is in veel landen de leeftijd waarop men in militaire dienst moet. Eenmaal in dienst, ziet men af van persoonlijke belangen en stelt men zijn tijd en krachten ter beschikking van het land. De effectiviteit van de dienst hangt af van het luisteren naar de superieuren. Wie in dienst is, wordt geacht bevelen zonder tegenspreken op te volgen (Luk.7:8).

Hoofd voor hoofd worden ze geteld. Hierdoor wordt ieder individueel voor God geplaatst. Tellen laat zien dat het volk voor God maar niet een grote massa is. De enkeling gaat niet in de massa op. Hij kent elke enkeling ervan. Ieder persoonlijk is voor Hem belangrijk. God kan er niet een missen.

Het is een groot goed te weten dat we geteld zijn voor de hemel, dat onze namen daar geregistreerd staan (Luk.10:20). Maar daarbij moet het niet blijven. De Heer wil onze namen ook noteren voor de strijd op aarde. Hoofd voor hoofd worden ze geteld. Dat te weten is voor iedere christen belangrijk. Zich bewust te zijn van de persoonlijke verbinding met de Heer Jezus.

Het geschiedde in de eerste maand in het tweede jaar op de eerste der maand, dat de tabernakel werd opgericht. (Ex 40:17)

Want ook ik ben een mens onder gezag van anderen gesteld en heb soldaten onder mij; en ik zeg tot deze: Ga, en hij gaat; en tot een ander: Kom, en hij komt; en tot mijn slaaf: Doe dit, en hij doet het. (Lk 7:8)

Evenwel, verblijdt u niet hierover dat de geesten u onderdanig zijn, maar verblijdt u dat uw namen staan in geschreven in de hemelen. (Lk 10:20)

Om dat te kunnen verklaren, moest hij twintig jaar oud zijn. Geestelijk toegepast wil dat zeggen dat er een zekere geestelijke rijpheid voor nodig is, om als strijder dienst te kunnen doen in het leger van God. Een eendleeftijd wordt niet genoemd (vgl. Lev. 27:3). Een baby in het geloof kan geen strijder zijn. Jongelingen in het geloof wel (1 Joh. 2:13,14; zie ook 2 Tim. 2:3,4).

Ik schrijf u, vaders, omdat u Hem kent die van het begin af is. Ik schrijf u, jongelingen, omdat u de boze overwonnen hebt. Ik heb u geschreven, kinderen, omdat u de Vader kent. Ik heb u geschreven, vaders, omdat u Hem kent die van het begin af is. Ik heb u geschreven, jongelingen, omdat u sterk bent en het woord van God in u blijft en u de boze overwonnen hebt. (1Jh 2:13,14)

Lijd mee verdrukking als een goed soldaat van Christus Jezus. Niemand die als soldaat dient, wikkelt zich in de zorgen van het leven, opdat hij hem behaagt die hem in dienst genomen heeft. (2Tm 2:3,4)

Mozes en Aäron tellen samen. Beeld van de Heer Jezus als Apostel en Hoogepriester. De Heer Jezus spreekt namens God tot ons en vertegenwoordigt ons bij God. Met Hem hebben wij te doen. We zien in Hem de Koning-Priester (Zach. 6:13). Hij kent de zijnen. Hij weet wie Hij kan uitzenden.

Allen die hier worden geteld, zullen nooit aan de eigenlijke strijd (die van de verovering van het land) kunnen beginnen, omdat ze op twee na (Jozua en Kaleb) zullen vallen in de woestijn (Num. 14:29). Zij die in hoofdstuk 26 worden geteld, vormen een nieuw geslacht. Maar dat stond God bij deze telling niet voor de aandacht. De reis naar het land zou slechts elf dagen hoeven te duren (Deut. 1:2).

Dat het uiteindelijk een reis van veertig jaar is geworden, heeft te maken met de ontrouw van het volk. Toch gebruikt God die tijd om meer van Zichzelf te laten zien, dan we hadden geweten bij een korte reis. De rover aan het kruis die zich bekeerde, had maar een heel klein stukje woestijnreis af te leggen. Hij heeft niet de trouw van God leren kennen in alle omstandigheden van het leven. Hij heeft niet zoveel om God voor te aanbidden als iemand die een leven lang de trouw en zorg van God heeft leren kennen tegenover de ontrouw die zo vaak van zijn kant is gebleken.

4 Daarbij zal u uit elke stam één man behulpzaam zijn, de man, die het hoofd is van zijn families. 5 En dit zijn de namen der mannen die u ter zijde zullen staan: van Ruben Elizur, de zoon van Sedeür; 6 van Simeon Selumiël, de zoon van Zurisaddai; 7 van Juda Nahesson, de zoon van Amminadab; 8 van Issaschar Nethaneël, de zoon van Zuar; 9 van Zebulon Eliab, de zoon van Helon; 10 van de zonen van Jozef: van Efraïm Elisama, de zoon van Ammihud; van Manasse Gamaliël, de zoon van Pedazur; 11 van Benjamin Abidan, de zoon van Gideoni; 12 van Dan Ahiëzer, de zoon van Ammisaddai; 13 van Aser Pagiël, de zoon van Ochran; 14 van Gad Eljasaf, de zoon van Rehuël; 15 van Naftali Ahira, de zoon van Enan. 16 Dit zijn degenen die uit de vergadering moeten worden opgeroepen, vorsten van de stammen hunner vaderen; hoofden van Israëls geslachten zijn zij.

Maar niet alleen de Heer Jezus ziet toe wie als strijder kunnen dienen in zijn leger, maar ook hoofden van de stammen. Dit kunnen we toepassen op de verantwoordelijke of leidende broeders in een plaatselijke gemeente. Zij zien welke jongeren er twintig jaar en ouder zijn. Zij doen mee aan het tellen, het toezien op de geestelijke ontwikkeling van jongeren. Timotheüs was zo'n door oudere broeders 'getelde'. Hij had "een goed getuigenis van de broeders in Lystra en Iconium" (Hand. 16:2).

Namen hebben in de Bijbel hun betekenis. Dat we daar geestelijke lessen uit mogen leren, zien we in Hebreëën 7:1-3. Daarbij waakzaam blijven niet in fantasie te vervallen. Sommige namen hebben meerdere betekenissen. Belangrijk om meerdere bijbelse namenboeken te raadplegen.

De HERE sprak tot Mozes: Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen: Wanneer iemand een gelofte aflegt, naar uw schatting van personen voor de HERE, dan zal uw schatting zijn voor iemand van het mannelijk geslacht van twintig tot zestig jaar, – uw schatting zal zijn vijftig sikkels zilver, naar de heilige sikkels; (Lv 27:1-3)

Ja, hij zal de tempel des HEREN bouwen en hij zal met majesteit bekleed zijn en als heerser zitten op zijn troon; en hij zal priester zijn op zijn troon; heilzaam overleg zal er tussen hen beiden zijn. (Zc 6:13)

Voorwaar, gij zult niet komen in het land, waarvan Ik gezworen heb u daarin te doen wonen, behalve Kaleb, de zoon van Jefunne en Jozua, de zoon van Nun! (Nm 14:29)

Dit zijn de woorden, die Mozes tot geheel Israël gesproken heeft aan de overzijde van de Jordaan, in de woestijn, in de Vlakte, tegenover Suf, tussen Paran, Tofel, Laban, Haseroth en Di-Zahab; elf dagreizen is het van Horeb in de richting van het gebergte Seïr tot Kades-Barnéa. (Dt 1:2)

Want deze Melchizedek, koning van Salem, priester van God de Allerhoogste, die Abraham tegemoet ging toen hij van het verslaan van de koningen terugkeerde, en hem zegende, aan wie ook Abraham een tiende van alles gaf, is in de eerste plaats naar de uitleg van zijn naam: koning van de gerechtigheid, en vervolgens ook: koning van Salem, dat is koning van de vrede, en terwijl hij zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsregister, zonder begin van dagen of einde van leven is, maar op de Zoon van God lijkt, blijft hij priester voor altijd. (Hb 7:1-3)

De namen van de hoofden komen we ook tegen in de *hoofdstukken 2, 7 en 10*. In de meeste van deze namen klinkt de naam van God door. Hieruit blijkt dat de Israëlieten tijdens hun verblijf in Egypte hun God niet zijn vergeten. In de namen die ze hun kinderen gaven hebben ze de herinnering aan God bewaard.

Grant geeft in zijn Numerical Bible als mogelijke verklaring voor de namen:

- 1 | hoofd van Ruben is Elizur ‘mijn God is een rots’, de zoon van Sedeür ‘de Almachtige is een vlam’.
- 1 | hoofd van Simeon is Selumiël ‘in vrede met God’, de zoon van Zurisdai ‘mijn rots is de Almachtige’
- 1 | hoofd van Juda is Nahesson ‘voorspeller’, de zoon van Amminadab ‘volk van de gewillige Gever’
- 1 | hoofd van Issaschar is Nethaneël ‘gave van God’, de zoon van Zuar ‘klein’
- 1 | hoofd van Zebulon is Eliab ‘mijn God is Vader’, de zoon van Helon (te onzekere betekenis)
- 1 | hoofd van Efraïm is Elisama ‘mijn God heeft gehoord’, de zoon van Ammihud ‘het volk van Majesteit’
- 1 | hoofd van Manasse is Gamaliël ‘God is een beloner’, de zoon van Pedazur ‘de rots die verlost’
- 1 | hoofd van Benjamin is Abidan ‘mijn Vader is rechter’, de zoon van Gideoni ‘neerhouwer’
- 1 | hoofd van Dan is Ahiëzer ‘broeder van de hulp’, de zoon van Ammisadai ‘het volk van de Almachtige’
- 1 | hoofd van Aser is Pagiël ‘God heeft mij ontmoet’, de zoon van Ochran ‘gekweld’
- 1 | hoofd van Gad is Eljasaf ‘God heeft toegevoegd’, de zoon van Rehuël ‘door God gekend’
- 1 | hoofd van Nafthali is Ahira ‘broeder van het kwaad’, de zoon van Enan ‘ziende’

17 Toen namen Mozes en Aäron deze met name aangewezen mannen, 18 en zij riepen op de eerste dag der tweede maand de gehele vergadering samen, die zich opstelde volgens geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen, van twintig jaar oud en daarboven, hoofd voor hoofd, 19 zoals de HERE Mozes geboden had. En hij telde hen in de woestijn Sinäi. 20 De zonen nu van Ruben, Israëls eerstgeborene, hun nakomelingen naar hun geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen, hoofd voor hoofd, allen die van het mannelijk geslacht waren, van twintig jaar oud en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 21 de getelden van de stam Ruben waren zesenvieftigduizend vijfhonderd. 22 Van de zonen van Simeon, hun nakomelingen naar hun geslachten en families overeenkomstig het aantal namen, hoofd voor hoofd, allen die van het mannelijk geslacht waren, van twintig jaar oud en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 23 de getelden van de stam Simeon waren negenenvijftigduizend driehonderd. 24 Van de zonen van Gad, hun nakomelingen naar hun geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen van wie twintig jaar oud was en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 25 de getelden van de stam Gad waren vijfenveertigduizend zeshonderd vijftig. 26 Van de zonen van Juda, hun nakomelingen naar hun geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen van wie twintig jaar oud was en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 27 de getelden van de stam Juda waren vierenzeventigduizend zeshonderd. 28 Van de zonen van Issaschar, hun nakomelingen naar hun geslachten

en families, overeenkomstig het aantal namen van wie twintig jaar oud was en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 29 de getelden van de stam Issaschar waren vierenvijftigduizend vierhonderd. 30 Van de zonen van Zebulon, hun nakomelingen naar hun geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen van wie twintig jaar oud was en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 31 de getelden van de stam Zebulon waren zevenenvijftigduizend vierhonderd. 32 Van de zonen van Jozef, van de zonen van Efraïm, hun nakomelingen naar hun geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen van wie twintig jaar oud was en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 33 de getelden van de stam Efraïm waren veertigduizend vijfhonderd; 34 van de zonen van Manasse, hun nakomelingen naar hun geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen van wie twintig jaar oud was en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 35 de getelden van de stam Manasse waren tweëndertigduizend tweehonderd. 36 Van de zonen van Benjamin, hun nakomelingen naar hun geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen van wie twintig jaar oud was en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 37 de getelden van de stam Benjamin waren vijfendertigduizend vierhonderd. 38 Van de zonen van Dan, hun nakomelingen naar hun geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen van wie twintig jaar oud was en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 39 de getelden van de stam Dan waren tweeënzestigduizend zevenhonderd. 40 Van de zonen van Aser, hun nakomelingen naar hun geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen van wie twintig jaar oud was en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 41 de getelden van de stam Aser waren eenenveertigduizend vijfhonderd. 42 Van de zonen van Naftali, hun nakomelingen naar hun geslachten en families, overeenkomstig het aantal namen van wie twintig jaar oud was en daarboven, allen die in het leger uitrukten, 43 de getelden van de stam Naftali waren drieënvijftigduizend vierhonderd. 44 Dit zijn de getelden, die Mozes telde met Aäron en de vorsten Israëls, twaalf man; ieder vertegenwoordigde zijn families. 45 Dus waren al de getelden der Israëlieten, naar hun families, van twintig jaar oud en daarboven, allen die in het leger uitrukten in Israël, 46 al de getelden waren zeshonderddrieduizend vijfhonderd vijftig.

Wie tot de getelden wilde behoren, moest zijn afkomst verklaren (vers 18). Verklaaren gaat verder dan een innerlijke overtuiging. Iemand die door de Heer in zijn leger wordt genomen, moet voor anderen getuigenis afleggen van zijn geloof, zich daarvoor niet schamen of daarover in onzekerheid zijn (2 Tim.1:8,12). Wie in onzekerheid is over zijn behoudenis, worstelt met zichzelf en is niet in staat de strijd met anderen aan te gaan. Dit is overigens geen worsteling of strijd waartoe God oproept. God op zijn woord geloven maakt een eind aan die worsteling.

Dit verklaren van hun afkomst was nodig vanwege het 'gemengde volk' dat zich onder hen bevond. Er waren mensen meegetrokken uit Egypte die geen Israëliet waren (Ex.12:38; Num.11:4). Dit ziet op mensen die zich wel bij het gezelschap van christenen hebben gevoegd, maar geen leven uit God hebben. Zij zijn niet in staat om voor God te verklaren dat zij bij Hem horen en kunnen ook geen strijd leveren voor Hem. Dat willen ze ook niet.

1	Ruben	46.500
2	Simeon	59.300
3	Gad	45.650
4	Juda	74.600
5	Issaschar	54.400
6	Zebulon	57.400
7	Efraïm	40.500
8	Manasse	32.200
9	Benjamin	35.400
10	Dan	62.700

Schaam je dus niet voor het getuigenis van onze Heer, noch voor mij, zijn gevangene, maar lijd verdrukking met het evangelie, naar de kracht van God, ... Om die reden lijd ik ook deze dingen, maar ik schaam mij niet, want ik weet Wie ik geloofd heb, en ik ben overtuigd dat Hij machtig is mijn aan Hem toevertrouwde pand te bewaren tot die dag. (2Tm 1:8, 12)

Ook trok een menigte van allerlei slag met hen mee; en kleinvee en runderen, een zeer talrijke veestapel. (Ex 12:38)

Het samenraapsel nu, dat zich onder hen bevond, werd met gulzig begeren vervuld; ook de Israëlieten begonnen weer te jammeren en zeiden: Wie geeft ons vlees te eten? (Nm 11:4)

11 Aser	41.500
12 Naftali	53.400
Totaal	603.550 strijders

Dit getal komt overeen met een eerdere telling, ongeveer negen maanden eerder (Ex.38:25,26). Bij die telling moest iedere getelde een halve sikkel zilver betalen als losgeld. Door het zilver werd de Israëliet losgekocht. Daarom is zilver een beeld van de prijs van de verlossing.

47 Maar de Levieten naar de stam hunner vaders werden niet samen met hen geteld. 48 De HERE had namelijk tot Mozes gesproken: 49 Slechts de stam Levi zult gij niet tellen, noch hun aantal onder de Israëlieten opnemen, 50 maar stel gij de Levieten over de tabernakel der getuigenis en over al zijn gerei en over al zijn toebehoren; zij zullen de tabernakel en al zijn gerei dragen; zij zullen daarbij dienst doen en zich rondom de tabernakel legeren. 51 Wanneer de tabernakel moet opbreken, dan zullen de Levieten hem uit elkander nemen, en wanneer de tabernakel moet legeren, dan zullen de Levieten hem oprichten, maar de onbevoegde, die nadert, zal ter dood gebracht worden. 52 Terwijl de Israëlieten zich zullen legeren, ieder bij zijn legerplaats en zijn vendel, naar hun legerscharen, 53 zullen de Levieten zich rondom de tabernakel der getuigenis legeren, opdat er geen toorn ruste op de vergadering der Israëlieten; de Levieten zullen zorg dragen voor de tabernakel der getuigenis.

De Levieten werden niet tot de strijders gerekend. Zij hadden de zorg voor de tabernakel en legerden zich direct rondom haar. De tabernakel wordt hier "de tabernakel der getuigenis" genoemd. Het gaat om het aspect van het getuigenis naar buiten toe. Dat is ook een aspect van de gemeente. Die is de pilaar en grondslag van de waarheid. De gemeente heeft in de wereld het getuigenis van de waarheid hoog te houden. Dat brengt tegenstand en vraagt strijd, verdediging.

De gelovigen zijn zowel priesters, als Levieten en ook strijders. Afhankelijk van zijn bezigheid is hij een priester, een Leviet of een strijder. Hij is als priester bezig als hij in het heiligdom is om God te prijzen. Hij is een Leviet als hij de gemeente dient. Hij is een strijder als hij voor de waarheid opkomt, als die wordt aangevallen.

54 En de Israëlieten deden het; juist zoals de HERE Mozes geboden had, deden zij.

Het volk wordt gekenmerkt door gehoorzaamheid.

Het zilver van de getelden der vergadering was honderd talenten en duizend zevenhonderd en vijftien sikkels naar de heilige sikkel: een beka per hoofd, dat is een halve sikkel, naar de heilige sikkel, voor ieder die tot de getelden ging behoren, van twintig jaar oud en daarboven, ten getale van zeshonderdendrieduizend vijfhonderd en vijftig man. (Ex 38:25,26)

INHOUD:

- Vs.1,2: Opdracht tot legering van de stammen
 Vs.3-9: Stammen aan de oostzijde
 Vs.10-16: Stammen aan de zuidzijde
 Vs.17: De stam van Levi
 Vs.18-24: Stammen aan de westzijde
 Vs.25-31: Stammen aan de noordzijde
 Vs.32-34: De opdracht uitgevoerd

TOELICHTING:

1 De HERE sprak tot Mozes en Aäron: 2 De Israëlieten zullen zich legeren ieder bij zijn vendel onder de veldtekenen van hun families; op een afstand zullen zij zich rondom de tent der samenkomst legeren.

Alles in de strijd draait om de tabernakel die het middelpunt van het leger vormt. Hier genoemd "tent der samenkomst" (vgl. Nm 1:50,53). Het getuigenis van God in deze wereld wordt gegeven door de gemeente, vooral als de gemeente samenkomt. Dat is een bijzonder mikpunt van de aanvallen van de vijand. Daarom dat beschermen. Daarvoor moet elke stam zijn plaats daar rondom innemen. Elke gelovige moet weten wat zijn plaats is met betrekking tot het samenkomen van Gods volk.

Het aanbrengen van de orde in de legering wijst op het belang van de plaats die iedere stam inneemt. Daarbij moest ieder lid van de stam weten, waar die plaats was. Het is niet alleen van belang als een getelde tot het leger te behoren, maar ook te weten wat je plaats is met betrekking tot de woonplaats van God. Het leger beschermde de tabernakel.

God gaf elke stam zijn eigen plaats. Zo geeft Hij ook ons een eigen plaats rondom Hemzelf (vgl. 1 Kor.12:18). Wij zijn persoonlijk geroepen, Israël per stam. Stammen konden niet onderling ruilen. Wie tot een bepaalde stam behoorde, kon niet zomaar van stam veranderen. De plaats die God ons geeft in zijn leger, geeft Hij ons omdat Hij ons daar het best gebruiken kan.

Drie stammen zijn telkens op speciale manier aan elkaar verbonden, onder één banier. Zo zijn ook plaatselijke gemeenten door hun ligging op een speciale manier met elkaar verbonden. Tevens moet het oog gehouden worden op het volk als geheel. Banieren die in de christenheid zijn gehesen, bewerken geen eenheid, maar verdeeldheid. Er zijn er die een banier hijsen met daarop de naam van een mens of de naam van een leerstelling. Allen die het daarmee eens zijn, verzamelen zich onder die banier. Elk banier is een banier die zich onderscheidt van anderen en dat is niet wat God wil. Er is voor God maar één centrum dat Hij heeft gesteld: De Heer Jezus, de ware tabernakel, rondom Wie Hij de verstrooide kinderen van God tot één wil verzamelen. Hij draagt de banier boven tienduizend (Hoogl.5:10).

Gelovigen worden niet geroepen in hun eentje de woestijn door te trekken. God heeft maar niet enkelingen verlost, maar allen die verlost zijn horen bij elkaar. In het Nieuwe Testament vormen zij samen de gemeente. Ze zijn bij elkaar gebracht in 'stammen'. Dit is toe te passen op plaatselijke gemeenten.

Maar ook als plaatselijke gemeente staan we niet los van andere plaatselijke gemeenten. Ook niet vergeten dat we als plaatselijke gemeente slechts een deel van die plaatselijke gemeente vertegenwoordigen als we samenkomen. De plaatselijke gemeente bestaat uit alle ware gelovigen in die plaats, hoewel er zijn die zich afgrenzen door kerkmuren. Toch horen zij erbij. Daaraan ook denken wanneer we als gemeente samenkomen.

Als het hele lichaam oog was, waar zou het gehoor zijn? Als het geheel gehoor was, waar zou de reuk zijn? Maar nu heeft God de leden, elk van hen, in het lichaam gesteld zoals Hij heeft gewild. (1Ko 12:17,18)

– Mijn geliefde is blank en rood, uitblinkend boven tienduizend. (Hl 5:10)

Belangrijk is de eenheid als stam te bewaren en de eenheid met andere stammen in de directe omgeving en de eenheid met alle stammen van het hele volk. Die eenheid mag geen eenheid naar eigen gedachten zijn. Het behoort de eenheid van het hele volk te zijn en niet een sektarische, waarbij alleen gekeken wordt naar de eigen stam of de stammen die onder dezelfde banier horen. Sektarisme is de eenheid kleiner maken dan de eenheid die God zichtbaar wil maken.

3 Aan de oostzijde, aan de kant waar de zon opgaat, zal het vendel van de legerplaats van Juda zich legeren naar hun legerscharen. De vorst nu der zonen van Juda was Nahesson, de zoon van Amminadab; 4 en zijn leger, dat uit hun getelden bestond, bedroeg vierenzeventigduizend zeshonderd. 5 Naast hem zal de stam Issaschar zich legeren. De vorst nu der zonen van Issaschar was Nethaneël, de zoon van Zuar; 6 en zijn leger, dat uit zijn getelden bestond, bedroeg vierenvijftigduizend vierhonderd. 7 Voorts de stam Zebulon: de vorst nu der zonen van Zebulon was Eliab, de zoon van Helon; 8 en zijn leger, dat uit zijn getelden bestond, bedroeg zevenenvijftigduizend vierhonderd. 9 Al de getelden van de legerplaats van Juda waren honderdzesentachtigduizend vierhonderd naar hun legerscharen. Zij zullen het eerst opbreken.

De stammen legeren zich ten opzichte van de tabernakel naar de windrichtingen. De vier vaandels liggen in vier richtingen vanwaar de invloeden van buiten komen en die het volk van God tegemoet moet treden in de kracht van Hem die in hun midden woont.

De eerste zijde die wordt genoemd is de oostzijde. Aan de oostzijde is de ingang van de tabernakel en het is de kant waar de zon opgaat. Deze beide aspecten vinden hun toepassing in het ingaan in het heiligdom en uitzien naar de komst van de Heer Jezus.

Deze aspecten mogen in het samenkomen van de gemeente, van Gods volk, tot uitdrukking komen. De stam Juda gaat voorop. Juda betekent 'lofprijzing'. De geest van lofprijzing is de geest van kracht (2 Kron.20).

Niet gij zult hierbij behoeven te strijden: stelt u op, blijft staan, dan zult gij zien, dat de HERE u de overwinning geeft. Juda en Jeruzalem, weest niet bevreesd en wordt niet verschrikt; morgen moet gij tegen hen uittrekken, de HERE is met u. Toen boog Josafat zich neer met het aangezicht ter aarde, en geheel Juda en de inwoners van Jeruzalem wierpen zich neer voor het aangezicht des HEREN, om de HERE te aanbidden. En de Levieten, behorende tot de Kehathieten en de Korachieten, stonden op om de HERE, de God van Israël, met zeer krachtige stem te loven.

De volgende morgen vroeg trokken zij uit naar de woestijn van Tekóa. En terwijl zij uittrokken, trad Josafat naar voren en zeide: Luistert naar mij, Juda en inwoners van Jeruzalem, geloof in de HERE, uw God, en gij zult bevestigd worden, geloofd in zijn profeten en gij zult voorspoedig zijn. Na het volk te hebben geraadpleegd, stelde hij mannen op, die de HERE een lied zongen en Hem loofden in heilige feestdos, terwijl zij voor de gewapenden uittrokken en zeiden: Looft de HERE, want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid. Op het ogenblik, dat zij de jubel en de lof aanhieven, liet de HERE de Ammonieten, de Moabieten en de lieden van het gebergte Seïr, die tegen Juda waren opgerukt, uit hinderlagen overvallen, en zij werden verslagen. (2Kr 20:17-22)

Het hoofddoel van het samenkomen van de gemeente is dat God wordt geprezen, aanbeden, dat Hem offers van lof en dank worden gebracht. Dat hoort de uitwerking van elke samenkomst te zijn.

Aan de oostzijde waren vervolgens nog gelegerd Issaschar en Zebulon. Met Juda waren zij de vierde, vijfde en zesde zoon die Lea aan Jakob baarde. Vanwege de zonden van Ruben, Simeon en Levi, de drie oudere broers (Gen. 49:3-7), wordt Juda de eerste onder zijn broers (Gen.49:8).

Ruben, mijn eerstgeborene zijt gij, mijn sterkte en de eersteling mijner kracht, de voornaamste in hoogheid, de voornaamste in vermogen. Gij, die opbruist als water, gij zult de voornaamste niet zijn, omdat gij uws vaders bed beklommen hebt; toen hebt gij het ontwijfd. Hij heeft mijn legerstede beklommen.

Simeon en Levi zijn broeders; hun gereedschappen zijn werktuigen van geweld. Mijn ziel hebbe geen deel aan hun beraadslaging, mijn geest sluite zich niet aan bij hun vergadering, want in hun toorn hebben zij mannen gedood en in hun moedwil hebben zij runderen de pezen doorgesneden. Vervloekt zij hun toorn, want die is hevig, en hun grimmigheid, want die is hard. Ik zal hen verdelen onder Jakob en verstrooien onder Israël.(Gn 49:3-7)

Juda, ù zullen uw broeders loven, uw hand zal zijn op de nek uwer vijanden, voor u zullen uws vaders zonen zich neerbuigen. (Gn 49:8)

Hij wordt de koninklijke lijn uit wie de Messias geboren zal worden (*Gen. 49:10; Ruth 4:18-21; Matth. 1:1-16*). Nahesson wordt tot de voorouders van de Heer Jezus gerekend (*Matth. 1*).

Dit nu zijn de nakomelingen van Perez: Perez verwekte Hezron, Hezron verwekte Ram, Ram verwekte Amminadab, Amminadab verwekte Nahesson, Nahesson verwekte Salmon, Salmon verwekte Boaz, Boaz verwekte Obed, Obed verwekte Isai en Isai verwekte David. (Ru 4:18-21)

..., en Ram verwekte Amminadab en Amminadab verwekte Nahesson, en Nahesson verwekte Salmon, ... (Mt 1:4)

10 Het vendel van de legerplaats van Ruben zal aan de zuidzijde zijn, naar hun legerscharen. De vorst nu der zonen van Ruben was Elizur, de zoon van Sedeür; 11 en zijn leger, dat uit zijn getelden bestond, bedroeg zesenvieftigduizend vijfhonderd. 12 Naast hem zal de stam Simeon zich legeren. De vorst nu der zonen van Simeon was Selumiël, de zoon van Zurisaddai; 13 en zijn leger, dat uit hun getelden bestond, bedroeg negenenvijftigduizend driehonderd. 14 Voorts de stam Gad: de vorst nu der zonen van Gad van Eljasaf, de zoon van Rehüel; 15 en zijn leger dat uit hun getelden bestond, bedroeg vijfenveertigduizend zeshonderd vijftig. 16 Al de getelden van de legerplaats van Ruben waren honderdeenenvijftigduizend vierhonderd vijftig naar hun legerscharen. Zij zullen in de tweede plaats opbreken.

De tweede zijde is de zuidzijde. Zuidzijde is letterlijk de rechterzijde. De rechterkant spreekt in de Schrift van waardigheid van positie. Daar zit de Heer Jezus (*Hebr. 1:3*). In geestelijke zin spreekt dit ervan dat de gelovige die aan de zuidzijde gelegerd is, die positie van de Heer Jezus kent. Die gelovige weet ook dat het zijn eigen positie is, want hij is in Christus.

Ruben is de aanvoerder aan die zijde. Ruben betekent 'zie, een zoon'. Als de gemeente samenkomt, komen er gelovigen samen die weten dat zij zonen van God zijn en dat ze dat te danken hebben aan de Heer Jezus, dé Zoon, die hun leven is.

Vervolgens waren aan de zuidzijde nog gelegerd Simeon en Gad. Ruben en Simeon waren de oudste zonen van Lea. Levi werd niet geteld. In zijn plaats kwam God, de eerste zoon van Zilpa, de slavin van Lea.

17 De tent der samenkomst nu, de legerplaats der Levieten, zal te midden van de legerplaatsen opbreken; zoals zij zich zullen legeren, zullen zij ook opbreken, ieder op zijn plaats naar hun vendels.

De tent der samenkomst was het centrum van het volk. Daarnaast richtte al hun bewegingen zich. Eerst is er sprake van "legeren", dan van "opbreken", maar beide acties vinden in overeenstemming met elkaar plaats. Het een staat niet los van het ander. Zowel in de aanbidding en het naderen tot God (legering), als in de verdediging en bescherming (opbreken) gaat het om de omgang van God met zijn volk. De Levieten worden gezien als een geheel, als onlosmakelijk verbonden, met die beide diensten.

18 Het vendel van de legerplaats van Efraïm naar hun legerscharen zal aan de westzijde zijn. De vorst nu der zonen van Efraïm was Elisama, de zoon van Ammihud; 19 en zijn leger, dat uit hun getelden bestond, bedroeg veertigduizend vijfhonderd. 20 Naast hem de stam Manasse: de vorst nu der zonen van Manasse was Gamaliël, de zoon van Pedazur; 21 en zijn leger, dat uit hun getelden bestond, bedroeg tweeëndertigduizend tweehonderd. 22 Voorts de stam Benjamin: de vorst nu der zonen van Benjamin was Abidan, de zoon van Gideoni; 23 en zijn leger, dat uit hun getelden bestond, bedroeg vijfendertigduizend vierhonderd. 24 Al de getelden van de legerplaats van Efraïm waren honderdachtduizend éénhonderd, naar hun legerscharen. Zij zullen in de derde plaats opbreken.

De scepter zal van Juda niet wijken, noch de heersersstaf tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en hem zullen de volken gehoorzaam zijn. (Gn 49:10)

Deze, die de uitstraling is van zijn heerlijkheid en de afdruk van zijn wezen en die alle dingen draagt door het woord van zijn kracht, is, nadat Hij door Zichzelf de reiniging van de zonden tot stand heeft gebracht, gaan zitten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge, zoveel meer geworden dan de engelen als Hij uitnemender naam geerfd heeft dan zij. (Hb 1:3, 4)

De derde zijde is de westzijde. Westzijde is letterlijk zijde van de zee. Spreekt van beproevingen en moeilijkheden in het leven van de gelovige. In die beproevingen brengen zij vrucht voor God voort (*zie toelichting Genesis 1:20-23*). Het leven in verbinding met de tent der samenkomst kent ook zijn beproevingen. Kennen wij die ook? God wil door die beproevingen vrucht voor Hemzelf bewerken in de samenkomsten.

Efraïm is de aanvoerder van deze groep van drie. Efraïm betekent ‘dubbele vruchtbaarheid’. Hij is een passende ‘banierdrager’ voor de westzijde. Met hem zijn ook Manasse en Benjamin aan de westzijde van de tent der samenkomst gelegerd. Deze drie zijn nakomelingen van Rachel. Jozef wordt vertegenwoordigd door zijn twee zonen.

Deze drie stammen worden ook genoemd in *Psalm 80:3*. De geest van de psalmist vraagt God om in de laatste dagen van Israël's verdrukking hen te leiden en zijn kracht te openbaren als in de dagen van Israël's woestijnreis (*Num.10:35*). Deze drie stammen lagen het dichtst bij de ark der getuigenis.

25 Het vendel van de legerplaats van Dan zal aan de noordzijde zijn, naar hun legerscharen. De vorst nu der zonen van Dan was Ahiëzer, de zoon van Ammisaddai; 26 en zijn leger, dat uit hun getelden bestond, bedroeg tweeënzestigduizend zevenhonderd. 27 Naast hem zal de stam Aser zich legeren: de vorst nu der zonen van Aser was Pagiël, de zoon van Ochran; 28 en zijn leger, dat uit hun getelden bestond, bedroeg eenenveertigduizend vijfhonderd. 29 Voorts de stam Naftali: de vorst nu der zonen van Naftali was Ahira, de zoon van Enan; 30 en zijn leger, dat uit hun getelden bestond, bedroeg drieënvijftigduizend vierhonderd. 31 Al de getelden van de legerplaats van Dan waren honderdzevenenvijftigduizend zeshonderd. Zij zullen naar hun vendels het laatst opbreken.

Het noorden is de donkerste plaats, waar de zon nooit schijnt. Het noorden is letterlijk ‘verbergings’. Dit stelt de sombere kant van het getuigenis van God op aarde voor. Het licht van God kan daar niet doordringen. Door verborgen zonden is er geen kracht om tot eer van God samen te komen. De samenkomsten vinden wel plaats, maar zonder overtuiging, uit pure gewoonte.

Dan is de aanvoerder. Jakob noemt hem in zijn zegen ‘*een slang*’, waarmee hij Dan koppelt aan de duivel. De nakomelingen van Dan, de Daniëten, voerden al vroeg in de geschiedenis van Israël de afgoderij in (*Richt.17,18*).

Samen met Aser en Naftali trekken zij als laatste op. Zij zijn alle drie zonen van slavinnen. Dan was de eerste zoon van Bilha, de slavin van Rachel. Aser was de tweede zoon van Zilpa, de slavin van Lea. Naftali was de tweede zoon van Bilha.

32 Dit waren de getelden der Israëlieten naar hun families; al de getelden der legerplaatsen naar hun legerscharen waren zeshonderddrieduizend vijfhonderd vijftig. 33 De Leviëten echter werden niet samen met de Israëlieten geteld, zoals de HERE Mozes geboden had. 34 En de Israëlieten deden het; juist zoals de HERE Mozes geboden had, legerden zij zich naar hun vendels, en braken zij op, ieder naar zijn geslacht, bij zijn familie.

Het aantal getelde strijders van *hoofdstuk 1* wordt hier herhaald. Het komt overeen met de stammen. Iedere strijder heeft zijn plaats in zijn eigen stam ingenomen. Iedere stam heeft zijn eigen positie ingenomen ten opzichte van de tent der samenkomst onder de banier die door God is aangewezen.

Als Bileam deze orde ziet, komt hij tot de uitroep van *Numeri 24:5*.

Herder Israëls, neem ter ore! Gij, die Jozef leidt als schapen, Gij, die op de cherubs troont, verschijn in lichtglans. Wek uw sterkte op vóór Efraïm, Benjamin en Manasse; en kom tot onze verlossing. (Ps 80:2, 3)
Wanneer nu de ark opbrak, zeide Mozes: Sta op, HERE, opdat uw vijanden verstrooid worden en uw haters van uw aangezicht wegluchten. (Nm 10:35)

Hoe goed zijn uw tenten, o Jakob, uw woningen, o Israël! (Nm 24:5)

INHOUD:

- Vs.1–4: De nakomelingen van Aäron
 Vs.5–10: De Levieten aan Aäron en zijn zonen als geschenk gegeven
 Vs.11–13: De Levieten in plaats van de eerstgeborenen
 Vs.14–17: Opdracht om de Levieten te tellen
 Vs.18–26: De Gersonieten geteld en wat hun was toevertrouwd
 Vs.27–32: De Kehathieten en wat hun was toevertrouwd
 Vs.33–37: De Merarieten en wat hun was toevertrouwd
 Vs.38: Legering van Mozes en Aäron en zijn zonen
 Vs.39–51: Verschil tussen aantal Levieten en aantal eerstgeborenen

TOELICHTING:

In dit hoofdstuk zien we dat de Levieten naar de gedachten van God worden afgezonderd voor de dienst. Ze zijn een type van de gemeente, of liever van de leden van de gemeente, in hun dienst voor God, zoals de priesters een beeld van de christenen zijn die tot de troon van God naderen voor aanbidding of in voorbede ten behoeve van anderen.

Er zijn drie beginselen die bij de dienst voor de Heer van belang zijn:

1. we zijn verlost uit Egypte (*beeld van de wereld; Ex.12*);
2. als gevolg daarvan horen we God toe (*1 Kor.6:20*);
3. we zijn aan Christus gegeven voor de dienst van de hemelse tabernakel (*Num.3:6*).

De Levieten waren als enige stam uitverkoren om de heilige dingen van de tabernakel te dragen en daarin te dienen. Voor de gemeente wil dat zeggen dat ieder lid, elke gelovige, verantwoordelijk is zijn bedrage aan het gemeentezijn te leveren. Alles wat God ons in de gemeente heeft geschonken, daarvan heeft Hij ons de verantwoordelijkheid gegeven dat alles door de woestijn heen te dragen en ongeschonden aan het eind te brengen.

Elk kind van God is een Leviet, maar de vraag is wel wie die dienst ook werkelijk uitoefent. Elke Leviet heeft zijn eigen taak. God heeft ons allemaal een genadegave gegeven, maar gebruiken we die ook? Dat is anders dan bij de priesters. Alle zonen van Aäron zijn priesters, daarin is geen onderscheid. Zo komen we op zondagmorgen samen. Alle broeders en zusters verrichten priesterdienst. In het naderen tot God verdwijnt alle onderscheid. Wie en wat zijn wij in zijn tegenwoordigheid? Als Levieten is er wel onderscheid, door God Zelf aangebracht (*1 Kor.12:5*). Ieder heeft een eigen taak, anders dan de ander.

1 Dit nu waren de nakomelingen van Aäron en Mozes ten dage, dat de HERE met Mozes sprak op de berg Sinai. 2 Dit waren de namen der zonen van Aäron: de eerstgeborene was Nadab, voorts Abihu, Eleazar en Ithamar. 3 Dit waren de namen der zonen van Aäron, de gezalfde priesters, die hij gewijd had om het priesterambt te bekleden. 4 Nadat Nadab en Abihu voor het aangezicht des HEREN gestorven waren in de woestijn Sinai, toen zij vreemd vuur vóór de HERE brachten – zij hadden geen zonen – bekleedden Eleazar en Ithamar het priesterambt tijdens het leven van hun vader Aäron.

Mozes en Aäron worden samen als de geestelijke vaders van het levietische geslacht aangeduid, zowel priesters als Levieten. In Mozes komt het aspect van het gezag van het woord van God naar voren. In Aäron zien we meer het medegevoel met onze zwakheden. Samen zijn zij een beeld van de Heer Jezus in Wie beide aspecten volmaakt verenigd zijn (*Hebr.3:1; 4:12–16*).

Want u bent voor een prijs gekocht; verheerlijkt dan God in uw lichaam! (1Ko 6:20)

Laat de stam Levi aantreden en stel hem voor het aangezicht van de priester Aäron, opdat zij hem dienen, (Nm 3:6)

Nu is er verscheidenheid van genadegaven, maar het is dezelfde Geest; en er is verscheidenheid van bedieningen, en het is dezelfde Heer; en er is verscheidenheid van werkingen, maar het is dezelfde God die alles in allen werkt. (1Ko 12:4-6)

Daarom, heilige broeders, deelgenoten van de hemelse roeping, beschouwt de apostel en hogepriester van onze belijdenis, Jezus, die trouw is aan Hem die Hem heeft aangesteld, zoals ook Mozes was in heel zijn huis. (Hb 3:1,2)

Want het woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot verdeling van ziel en geest, zowel van gewrichten als van merg, en oordeelt de gedachten en overleggingen van het hart. En geen scheepsel is voor Hem onzichtbaar, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen van Hem met Wie wij te doen hebben. Daar wij nu een grote hogepriester hebben, die de hemelen is doorgegaan, Jezus, de Zoon van God, laten wij de belijdenis vasthouden. Want wij hebben niet een hogepriester die niet met onze zwakheden kan meelijden, maar Een die in alle dingen verzocht is als wij, met uitzondering van de zonde. Laten wij dus met vrijmoedigheid naderen tot de troon van de genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden tot hulp op de juiste tijd. (Hb 4:12-16)

Nadab en Abihu hadden geen rekening gehouden met het gezag van het woord van God en waren het heiligdom binnengegaan in de mening dat zij op hun eigen manier tot God konden naderen. Dat is een eigen verzonnen priesterdienst. Een dergelijk priesterschap sterft uit, houdt voor God geen stand omdat God het niet in stand houdt, er is niets van Hem in aanwezig. Zij hadden geen zonen, geen nageslacht dat hen opvolgde. Hun dood al bij de instelling van het priesterschap, moet een afschrikwekkende voorbeeld zijn en oproepen tot heiligheid bij het uitoefenen van het priesterambt.

Het noemen van hun namen en hun einde maakt duidelijk dat het priesterschap niet verbonden is aan de voornaamheid van de familie, maar aan de soevereine keus van God. Het laat ook zien dat het krijgen van een voorrecht niet automatisch trouw inhoudt, maar dat de mens in staat is zijn voorrecht te verderven.

De overgebleven zonen dienden als priester tijdens het leven van Aäron. Het is goed als jongeren dienen onder het toezien van ouderen. Het moet ook voor Aäron een vreugde zijn geweest in deze twee jongens waardige opvolgers te zien (3 Joh.:4).

Ik heb geen grotere blijdschap dan deze, dat ik hoor dat mijn kinderen in de waarheid wandelen. (3Jh :4)

5 De HERE nu sprak tot Mozes: 6 Laat de stam Levi aantreden en stel hem voor het aangezicht van de priester Aäron, opdat zij hem dienen, 7 en zij zullen hun taak vervullen te zijnen behoeve en ten behoeve van de gehele vergadering vóór de tent der samenkomst, door de dienst bij de tabernakel te verrichten; 8 zij zullen zorg dragen voor al het gerei van de tent der samenkomst, en hun taak vervullen ten behoeve van de Israëlieten door de dienst bij de tabernakel te verrichten. 9 Gij zult de Levieten schenken aan Aäron en zijn zonen; uit de Israëlieten zullen dezen hem onvoorwaardelijk geschonken zijn. 10 Maar aan Aäron en zijn zonen zult gij opdragen hun priesterambt waar te nemen; doch de onbevoegde, die nadert, zal ter dood gebracht worden.

De Levieten werden als stam gegeven aan Aäron en zijn zonen. De Levieten waren onderworpen aan Aäron. Zij handelden op aanwijzing van de priester. De Leviet helpt bij het verrichten van priesterdienst. Elke Levietendienst in de gemeente heeft tot doel dat de leden van de gemeente door die dienst steeds betere priesters worden. Een betere priester is meer tot eer van God.

Maar ze waren ook gegeven aan de hele vergadering van Israël. Iedere gelovige is als Leviet, als dienstknecht, alleen verantwoording schuldig aan de Heer (Rom.14:4). Behalve in geval van tucht, als er zonde in de dienstknecht openbaar wordt. Maar in het uitoefenen van de taak is het een zaak alleen tussen de Heer en hem. Niet de broeders en zusters bepalen zijn dienst.

Wie bent u, dat u andermans huisknecht oordeelt? Of hij staat of valt, gaat zijn eigen heer aan. En hij zal staande gehouden worden, want de Heer is machtig hem staande te houden. (Rm 14:4)

Als de zaak gezond is, zullen die er wel mee instemmen. De gaven zijn gegeven aan de gemeente, en vinden hun invulling te midden van de gemeente. Daarom heeft de dienstknecht wel degelijk ook met de gemeente te maken. Hij treedt niet op verheven boven de gemeente of los ervan. De gemeente heeft recht op die gave. Hij is een dienstknecht en neemt dus niet een hogere plaats, maar de laagste plaats in. Het is: onderworpen aan de Heer en te midden van de gemeente.

De verzen 6 en 9 vinden hun tegenhanger voor ons in de woorden van de Heer Jezus tot zijn Vader: "Zij waren de uwen en U hebt ze Mij gegeven" (Joh.17:6,9; 6:37).

De "onbevoegde" is hier iemand die niet tot de familie van Aäron behoort (ook vers 38). In Num.1:51 betreft het iemand die geen Leviet is. Nadab en Abihu waren wel bevoegd, maar toch gedood omdat zij op eigenzinnige manier naderden.

11 En de HERE sprak tot Mozes: 12 Zie, Ik zelf neem uit de Israëlieten de Levieten in plaats van alle eerstgeborenen der Israëlieten, die het eerst uit de moederschoot voortkomen, opdat de Levieten mijn eigendom zijn, 13 want alle eerstgeborenen zijn mijn eigendom. Ten dage, dat Ik alle eerstgeborenen in het land Egypte sloeg, heiligde Ik Mij alle eerstgeborenen in Israël, zowel van mens als van dier; zij zijn mijn eigendom; Ik ben de HERE.

De Levieten zijn in de plaats van de eerstgeborenen gekomen. De eerstgeborenen behoorden op een speciale manier aan de HERE. Hij herinnert Mozes eraan dat Hij had hen geheiligd voor Zichzelf op grond van het bloed van het Lam (Ex.12,13). In de eerstgeborenen wordt het hele volk van God vertegenwoordigd. Het recht op de eerstgeborenen is dan ook het recht op het hele volk.

De gemeente is de gemeente van de eerstgeborenen (Hebr.12:23). Daarmee zijn ze het eigendom van God. Dat geeft God het recht te bepalen dat zij een dienst zouden doen aan de gemeente. Leden van de gemeente zijn Gods speciale eigendom en God heeft het recht elk lid van de gemeente een taak te geven.

God doet zijn recht gelden al direct bij de geboorte. Iedere gelovige is vanaf zijn wedergeboorte tot een bepaalde taak voorbestemd (vgl. Gal.1:15; Hand. 9:15; 1 Tim.1:18).

Maar toen het God, die mij vanaf de schoot van mijn moeder afgezonderd en door zijn genade geroepen heeft, behaagde zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Hem onder de volken verkondigde ... (Gl 1:15, 16a)

De Heer zei echter tot hem: Ga, want deze is Mij een uitverkoren vat om mijn naam te dragen zowel voor volken als koningen en zonen van Israël; (Hd 9:15)

Dit bevel vertrouw ik je toe, mijn kind Timotheüs, overeenkomstig de voorafgegane profetieën over jou, opdat je door deze de goede strijd strijdt, ... (1Tm 1:18)

De uitoefening van de dienst geschiedde pas op dertigjarige leeftijd. De hele periode tot dertig jaar was voorbereiding op die taak. Toch zal er vanaf het begin een getuigenis zijn van wie Christus is (Hand.9:19,20).

God doet zijn recht gelden op hen die Hij bevrijdt, en alleen door van Hem te zijn kan bevrijding werkelijkheid worden. Door deze uitwisseling tussen eerstgeborenen en Levieten zien we de twee fundamentele pilaren waarop de dienst rust:

- | de nieuwe geboorte en de reiniging door het bloed van Christus, en
- | de verbinding aan en heiliging voor de Heer.

De keus van God van deze stam laat ons de genade van God zien. Hun stamvader Levi werd gekenmerkt door geweld en wreedheid (Gen.34:25-31; 49:5-7). Maar God verheerlijkt Zichzelf door van eigenwillige en wrede mensen toegewijde gelovigen te maken.

14 En de HERE sprak tot Mozes in de woestijn Sinä: 15 Tel de Levieten naar hun families en geslachten; allen die van het mannelijk geslacht zijn, van één maand oud en daarboven, die zult gij tellen. 16 Toen telde Mozes hen naar het bevel des HEREN, zoals geboden was. 17 Dit nu waren de namen der zonen van Levi: Gerson, Kehath en Merari.

Alles wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen, en wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen. (Jh 6:37)

Wanneer de tabernakel moet opbreken, dan zullen de Levieten hem uit elkander nemen, en wanneer de tabernakel moet legeren, dan zullen de Levieten hem oprichten, maar de onbevoegde, die nadert, zal ter dood gebracht worden. (Nm 1:51)

..., maar u bent genaderd .. tot de gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemelen staan opgeschreven, en tot God, de Rechter van allen; .. (Hb 12:23)

En toen hij voedsel had genomen, werd hij versterkt. Hij nu was enige dagen bij de discipelen in Damascus. En terstond predikte hij in de synagogen Jezus, dat Deze de Zoon van God is. (Hd 9:19,20)

Simeon en Levi zijn broeders; hun gereedschappen zijn werktuigen van geweld. Mijn ziel hebbe geen deel aan hun beraadslaging, mijn geest sluite zich niet aan bij hun vergadering, want in hun toorn hebben zij mannen gedood en in hun moedwil hebben zij runderen de pezen doorgesneden. Vervloekt zij hun toorn, want die is hevig, en hun grimmigheid, want die is hard. Ik zal hen verdelen onder Jakob en verstrooien onder Israël. (Gn 49:5-7)

Ook de Levieten moesten geteld worden. Evenals de eerstgeborenen (vers 40) werden ook de Levieten geteld van één maand oud. Iedere Leviet afzonderlijk was belangrijk voor God en de dienst die verricht moest worden. Zijn taak kon niet door een ander worden waargenomen. In de gemeente is dat ook zo. Het is van groot praktisch belang dat ieder kind van God zijn taak kent die de Heer hem heeft gegeven om te doen en dat hij daarbij blijft en zich ook niet bemoeit met wat de Heer een ander te doen geeft. De Heer is hierin soeverein.

De Levieten nemen allen een verschillende plaats in ten opzichte van de tabernakel. De drie zonen hebben elk een onderscheiden taak. Toepassing: aan de gemeente heeft de Heer Jezus gegeven evangelisten, herders en leraars (Ef.4:11). Die kunnen we terugzien in de zonen van Levi. Er zijn gelovigen die op een speciale manier over de Heer Jezus kunnen spreken in wat Hij is voor God; anderen kunnen weer op een speciale manier Hem voorstellen in wat Hij is voor de zondaar. Zo heeft ieder zijn eigen gave gekregen om daarmee te dienen.

18 Dit waren de namen der zonen van Gerson naar hun geslachten: Libni en Simeï. 19 De zonen van Kehath naar hun geslachten waren Amram, Jizhar, Hebron en Uzziël. 20 En de zonen van Merari naar hun geslachten waren Mahli en Musi. Dit zijn de geslachten der Levieten naar hun families. 21 Tot Gerson behoorde het geslacht der Libnieten en dat der Simeïeten; dit waren de geslachten der Gersonieten. 22 Hun getelden, overeenkomstig het aantal van allen die van het mannelijk geslacht waren, van één maand oud en daarboven, waren zeventuizend vijfhonderd. 23 De geslachten der Gersonieten legerden zich achter de tabernakel aan de westzijde. 24 En het familiehoofd der Gersonieten was Eljasaf, de zoon van Laël. 25 De Gersonieten nu hadden bij de tent der samenkomst, zowel tabernakel als tent, de zorg voor de dakbedekking, het voorhangsel voor de ingang van de tent der samenkomst, 26 de gordijnen van de voorhof en het voorhangsel voor de ingang van de voorhof, die rondom de tabernakel en het altaar was, en de daarbij behorende touwen, naar alles wat daaraan te doen was.

De Gersonieten geteld en wat hun was toevertrouwd. De Gersonieten hadden de zorg voor alle kleden, gordijnen. Klederen spreken van onze praktische openbaring in de wereld, wat de mensen van ons zien. Is in ons praktisch leven de Heer Jezus zichtbaar?

De Gersonieten bevinden zich aan de westzijde, de kant van de beproeving. Ons hele leven als Gersonieten mag een getuigenis zijn van wie de Heer Jezus is. Wie de Heer Jezus voor ons is, wordt het best gezien als we ons in moeilijkheden bevinden. Het zijn van een getuige is het verrichten van een dienst als evangelist.

27 Tot Kehath behoorde het geslacht der Amramieten, dat der Jizharieten, dat der Hebronieten en dat der Uzziëlieten; dit waren de geslachten der Kehathieten. 28 Hun getelden, overeenkomstig het aantal van allen die van het mannelijk geslacht waren, van één maand oud en daarboven, waren achtduizend zeshonderd: zij hadden de zorg voor het heilige. 29 De geslachten der Kehathieten legerden zich langs de tabernakel aan de zuidzijde. 30 En het familiehoofd van de geslachten der Kehathieten was Elizafan, de zoon van Uzziël. 31 Zij hadden de zorg voor de ark, de tafel, de kandelaar, de altaren, het heilige gerei, waarmede men de dienst verrichtte, het voorhangsel en alles wat daaraan te doen was. 32 Het opperste hoofd nu der Levieten was Eleazar, de zoon van de priester Aäron, die het opzicht had over hen, die de zorg hadden voor het heilige.

De Kehathieten en wat hun was toevertrouwd. De Kehathieten hadden de zorg voor het heilige, de dingen die in het heiligdom stonden. Zij waren vertrouwd met de tegenwoordigheid van God. Zij kenden, om zo te zeggen de positie van Gods volk voor God. In alle voorwerpen waarvoor zij de zorg hadden, werd de heerlijkheid van God in Christus gezien.

En Hij heeft sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, anderen als evangelisten, anderen als herders en leraars, om de heiligen te volmaken, tot het werk van de bediening, tot de opbouw van het lichaam van Christus; ... (Ef 4:11)

Zij waren aan de zuidkant gelegerd. Dat is de kant van de waardigheid, van een gekende positie. Alle leden van Gods volk zich daarvan bewust maken, is de taak van de leraar.

33 Tot Merari behoorde het geslacht der Mahlieten en dat der Musieten; dit waren de geslachten van Merari. 34 Hun getelden, overeenkomstig het aantal van allen die van het mannelijk geslacht waren, van één maand oud en daarboven, waren zesduizend tweehonderd. 35 En het familiehoofd der geslachten van Merari was Zuriël, de zoon van Abihail. Zij legerden zich langs de tabernakel aan de noordzijde. 36 Aan de Merarieten was opgedragen de zorg voor de planken van de tabernakel, zijn balken, zijn pilaren, zijn voetstukken, al zijn gerei en alles wat daaraan te doen was, 37 eveneens voor de pilaren van de voorhof rondom, de voetstukken, de pinnen en de touwen daarvan.

De Merarieten en wat hun was toevertrouwd. De Merarieten hadden de zorg voor de planken en pilaren, voor alles wat de tabernakel overeind en staande moest houden.

Zij lagen aan de noordzijde, de kant van koude, van de aanvallen van de boze om Gods werk te verwoesten. Hun dienst zien we in het werk van de herders, die zich inzetten om de gemeente overeind te houden, zodat ze niet bezwijkt onder de druk van de vijand. Herders zorgen ervoor dat de gelovigen vast aaneengesloten blijven, als de planken van de tabernakel.

38 Voorts legerden zich vóór de tabernakel aan de oostzijde, vóór de tent der samenkomst aan de kant, waar de zon opgaat, Mozes en Aäron en diens zonen, die de zorg hadden voor het heiligdom namens de Israëlieten; maar de onbevoegde, die naderde, moest ter dood gebracht worden.

Mozes en Aäron lagen aan de oostzijde, bij de ingang, de kant van de zonsopgang. Deze meest bevoorrechte personen en familie lagen het dichtst bij de woonplaats van God en bij de toegang tot Hem. Dat onderscheid in nabijheid bestaat in de gemeente niet. Maar er is wel verschil in het genot dat de leden van de gemeente hebben van de positie die ze op grond van het werk van de Heer Jezus allen zonder onderscheid innemen.

Hij die het dichtst bij Christus is, is degene die Hem het best dient en zonder deze nabijheid is het niet mogelijk Hem te dienen.

39 Al de getelden der Levieten, die Mozes met Aäron naar het bevel des HEREN naar hun geslachten telde, allen van het mannelijk geslacht, van één maand oud en daarboven, waren tweeëntwintigduizend.

40 Toen zeide de HERE tot Mozes: Tel alle mannelijke eerstgeborenen der Israëlieten van één maand oud en daarboven, en neem het aantal hunner namen op, 41 en gij zult voor Mij de Levieten nemen – Ik ben de HERE – in plaats van alle eerstgeborenen onder de Israëlieten, evenals het vee der Levieten in plaats van alle eerstgeborenen onder het vee der Israëlieten. 42 Toen telde Mozes, zoals de HERE hem geboden had, alle eerstgeborenen onder de Israëlieten. 43 Alle mannelijke eerstgeborenen, overeenkomstig het aantal namen, van één maand oud en daarboven, bleken bij telling te zijn tweeëntwintigduizend tweehonderd drieënzeventig.

44 Toen sprak de HERE tot Mozes: 45 Neem de Levieten in plaats van alle eerstgeborenen onder de Israëlieten, evenals het vee der Levieten in plaats van hun vee, opdat de Levieten mijn eigendom zijn; Ik ben de HERE. 46 Als losgeld voor de tweehonderd drieënzeventig eerstgeborenen der Israëlieten, die het getal der Levieten te boven gaan, 47 zult gij voor ieder per hoofd vijf sikkels nemen, naar de heilige sikkel zult gij het nemen – deze sikkel is twintig gera – 48 en dat geld zult gij aan Aäron en zijn zonen geven als het losgeld voor diegenen onder hen, die het getal (der Levieten) te boven gaan. 49 Toen nam Mozes het losgeld van degenen die het getal van hen, die door de Levieten waren losgekocht, te boven gingen; 50 van de eerstgeborenen der Israëlieten nam hij het geld, duizend driehon-

derd vijfenzestig sikkels naar de heilige sikkel, 51 en Mozes gaf het losgeld aan Aäron en zijn zonen naar het bevel des HEREN, zoals de HERE aan Mozes geboden had.

Voor de derde keer krijgt Mozes de opdracht om te tellen. Het doel van deze telling is om te zien of iedere eerstgeborene wel een Leviet als tegenhanger heeft. De vraag is of ieder die in positie een eerstgeborene is, in de praktijk wel een Leviet is. Verricht iedere gelovige wel zijn taak als Leviet?

Uit de telling van beiden blijkt dat er helaas heel wat minder Leviëten dan eerstgeborenen zijn. Niet iedere gelovige heeft als eerstgeborenen een Leviet als tegenhanger. Maar God doet er toch zijn recht op gelden. Hij wil dat zo iemand toch als Leviet gaat dienen. Losgeld is nodig om van een eerstgeborene ook een Leviet te worden. God bepaalt de hoogte van het losgeld. Het losgeld bedraagt tien maal zoveel als het losgeld dat door een getelde van het volk moest worden betaald (Ex.30:13).

Dit zal ieder die tot de getelden gaat behoren, geven: een halve sikkel, gerekend naar de heilige sikkel – deze sikkel is twintig gera – een halve sikkel is de heffing voor de HERE. (Ex 30:13)

Het bewustzijn dat ik voor een prijs ben gekocht door het bloed van de Heer Jezus, zal mij ertoe brengen mijn taak als Leviet te volbrengen. Het is mijn verantwoordelijkheid, waarvan het getal vijf spreekt.

Het noemen van het vee in *vers 41* wijst erop dat God zijn gezag en zijn rechten doet gelden niet alleen op onszelf, maar ook op alles wat we bezitten.

INHOUD:

- Vs.1–20: Dienst van de Kehathieten
- Vs.21–28: Dienst van de Gersonieten
- Vs.29–33: Dienst van de Merarieten
- Vs.34–48: De tellingen per familie en het totaal
- Vs.49: Ieder getelde had eigen taak

TOELICHTING:

1 En de HERE sprak tot Mozes en Aäron: 2 Neem het aantal op van de Kehathieten onder de Levieten, naar hun geslachten en families, 3 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, ieder, die dienstplichtig is om werk te verrichten in de tent der samenkomst. 4 Dit zal de dienst der Kehathieten in de tent der samenkomst zijn: de zorg voor de allerheiligste dingen.

De eerste van wie de taak nader wordt ingevuld is Kehath. Hij heeft de belangrijkste taak: de zorg voor de voorwerpen die in het heilige en het heilige der heiligen stonden. Om hun taak te verrichten moesten ze tussen de dertig en vijftig jaar zijn. Voor ons zijn die leeftijden niet letterlijk, maar geestelijk toe te passen. Het is de periode van kracht. De zorg voor de heilige dingen vraagt geestelijke kracht. We moeten de Heer de beste jaren van ons leven geven.

Er zijn taken in de gemeente die een pasbekeerde niet kan vervullen (1 Tim. 3:6).

Vanaf vijftientig jaar mochten ze al bepaalde werkzaamheden verrichten (Num.8:24). Later, in de tijd van David, mochten ze al op hun twintigste beginnen (1 Kron.23:24; Ezra 3:8).

Dit waren de Levieten naar hun families – de familiehoofden naar hun telling opgesomd met hun namen, hoofd voor hoofd – die een taak hadden bij de dienst van het huis des HEREN, van twintig jaar oud en daarboven. (1Kr 23:24)

In het tweede jaar na hun aankomst bij het huis Gods te Jeruzalem, in de tweede maand, begonnen Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, en Jesua, de zoon van Jozadak, met hun overige broeders, de priesters en de Levieten, en allen die uit de gevangenschap naar Jeruzalem gekomen waren, de Levieten aan te stellen van twintig jaar en daarboven om toezicht te houden op het werk aan het huis des HEREN. (Ea 3:8)

Voor het vervoeren van de voorwerpen van de tabernakel moesten deze in ‘reiskleding’ worden verpakt:

Vers	Voorwerp	Eerst	Dan	Tenslotte
5,6	de ark	voorhangsel	tachasvel	hemelsblauw
7,8	de tafel	hemelsblauw	scharlaken	tachasvel
9,10	de kandelaar		hemelsblauw	tachasvel
11,12	het gouden altaar		hemelsblauw	tachasvel
13,14	het koperen altaar		roodpurper	tachasvel

Voordat de Kehathieten hun taak konden verrichten moesten eerst de priesters in actie komen. Als eerste wordt de zorg voor de ark genoemd, die is voor God het belangrijkste. De priesters bedekten de ark met het voorhangsel, daarover legden ze een bedekking van tachasvel of dassenvel of zeekoevel en daaroverheen ging tenslotte een hemelsblauw kleed. Dit zag men als de ark aan de draagstokken door de woestijn werd gedragen.

..., geen pasbekeerde, opdat hij niet, hoogmoedig geworden, in hetzelfde oordeel als de duivel valt. (1Tm 3:6)

Dit geldt voor de Levieten: iemand van vijftientig jaar oud en daarboven zal komen om zijn taak te verrichten in de dienst van de tent der samenkomst, ... (Nm 8:24)

5 Bij het opbreken van de legerplaats zullen Aäron en zijn zonen naar binnen gaan en het bedekkend voorhangsel afnemen, en daarmee de ark der getuigenis bedekken; 6 daarover zullen zij een bedekking van tachasvel leggen, en daarover een kleed, geheel van blauwpurper, spreiden en de draagstukken aanbrengen.

De ark stelt de Heer Jezus voor als God (goud) en mens (hout), die het verzoeningswerk (verzoendeksel) heeft volbracht waarmee Hij aan alle heilige eisen van God heeft voldaan (cherubs). Voordat wij als Kehathieten de waarheid van de Heer Jezus in de woestijn kunnen omdragen, voordat wij die waarheid doorgeven aan anderen, moeten we eerst als priesters daarmee zijn bezig geweest. We moeten eerst een waarheid in aanbidding aan God hebben gebracht voordat wij die doorgeven aan anderen. Pas dan kunnen we een waarheid ons geestelijk eigendom noemen. Het gaat er niet om een waarheid in ons verstand op te nemen, maar met ons hart.

De waarheden van de Heer Jezus en de gemeente kunnen niet open en bloot aan de wereld worden getoond. Dat zou overeenkomen met parels voor de zwijnen. Die waarheden moeten met een passende bekleding door de wereld worden gedragen. De ark werd eerst bedekt met het voorhangsel, dat stelt zijn vlees voor (Hebr.10:20). Mensen in de wereld hebben Hem als mens gezien.

Maar ze hebben niets aantrekkelijks in Hem gezien (Jes.53:2,3).

Want als een loot schoot hij op voor zijn aangezicht, en als een wortel uit dorre aarde; hij had gestalte noch luister, dat wij hem zouden hebben aangezien, noch gedaante, dat wij hem zouden hebben begeerd. Hij was veracht en van mensen verlaten, een man van smarten en vertrouwd met ziekte, ja, als iemand, voor wie men het gelaat verbergt; hij was veracht en wij hebben hem niet geacht. (Js 53:2,3)

Dat wordt voorgesteld in het kleed van zeekoevel. Dit kleed was tevens een bescherming tegen allerlei weersinvloeden, zodat die geen vat zouden krijgen op de ark. Zo was ook de Heer Jezus door niets dat buiten Hem was aan te tasten (Joh.14:30).

Het buitenste kleed was blauwpurper of hemelsblauw. Alles bij Hem sprak van de hemel. Nicodemus sprak namens zijn ongelovige collega's toen hij zei: "Rabbi, wij weten dat u van God gekomen bent" (Joh.3:2). Zijn hemelse afkomst was niet te loochenen. Zo geven wij ons getuigenis aangaande Hem in deze wereld.

7 Ook over de tafel der toonbroden zullen zij een blauwpurperen kleed spreiden, en daarop plaatsen de schotels, de schalen, de kommen en de plengkannen, terwijl ook het steeds aanwezige brood erop zal blijven liggen: 8 daarover zullen zij een scharlaken kleed spreiden en dit bedekken met een bedekking van tachasvel, en de draagstukken aanbrengen.

Vervolgens houden de priesters zich bezig met de tafel van de toonbroden. Eerst komt er een blauwpurperen kleed overheen. Daarop worden het tafelgerei en de toonbroden gelegd. Daarover wordt een scharlaken kleed wordt uitgespreid. Het geheel wordt bedekt met een kleed van zeekoevelen.

De tafel spreekt van de gemeente. Die is hemels van oorsprong en doel. Het brood is de orde van de gemeente, gedragen door de Heer Jezus en voorgesteld in de wereld (Kol.2:5). Met het ontstaan van de gemeente is lijden verbonden. De Heer Jezus heeft geleden om haar te doen ontstaan. Paulus heeft geleden om die waarheid ervan te verkondigen (Kol.1:24). De verkondiging van die waarheid betreft het hemelse karakter van de gemeente, een waarheid die voor de wereld geen enkele aantrekkelijkheid heeft.

9 Dan zullen zij een blauwpurperen kleed nemen en daarmee de kandelaar voor het licht bedekken met zijn lampen, snuiters, bakjes, en al zijn gerei voor de olie, waarvan men zich daarbij bedient, 10 en zij zullen hem met al zijn gerei plaatsen op een bedekking van tachasvel en op een draagbaar zetten.

Daar wij dus, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs de nieuwe en levende weg die Hij ons heeft ingewijd door het voorhangsel heen, dat is zijn vlees, ... (Hb 10:19,20)

Ik zal niet veel meer met u spreken, want de overste van de wereld komt en heeft in Mij helemaal niets; ... (Jh 14:30)

*Want al ben ik ook naar het lichaam afwezig, toch ben ik in de geest bij u en verblijd mij bij het zien van uw orde en de vastheid van uw geloof in Christus. (Ko 2:5)
Thans verblijd ik mij in mijn lijden voor u en vul in mijn vlees aan wat nog ontbreekt aan de verdrukkingen van Christus voor zijn lichaam, dat is de gemeente, ... (Ko 1:24)*

De kandelaar geeft licht in het heiligdom. Daarom weer eerst dat blauwpurperen kleed. Het licht dat ook wij verspreiden behoort hemels van karakter te zijn. Is voor de wereld niet aantrekkelijk.

11 Over het gouden altaar zullen zij een blauwpurperen kleed spreiden en dit bedekken met een bedekking van tachasvel en de draagstokken aanbrengen. 12 Dan zullen zij al het dienstgerei nemen, waarmee zij in het heilige dienst doen en dat op een blauwpurperen kleed plaatsen en het bedekken met een bedekking van tachasvel en op een draagbaar plaatsen.

Over het gouden reukaltaar ging eerst een hemelsblauw kleed. De gebeden en aanbidding waarvan dit altaar spreekt moeten hun hemels karakter bewaren tijdens de reis door de woestijn. Het zijn activiteiten die voor de wereld niets aantrekkelijks bezitten. De hemelse waarde ervan is verborgen voor de wereld.

Zo is het met alle dienst die in het heiligdom gebeurt: ze is hemels van karakter, verborgen voor de wereld en wat ze ervan ziet is voor haar onaantrekkelijk.

13 En het altaar zullen zij van as reinigen, er een roodpurperen kleed overheen spreiden, 14 en daarop leggen al zijn gerei, waarvan men zich daarbij bedient, de vuurpannen, de vorken, de scheppen, de sprengbekkens, al het gerei van het altaar, en daarover een bedekking van tachasvel spreiden, en de draagstokken aanbrengen.

Het koperen altaar behoorde ook tot de dienst van Kehathieten, omdat daarin God Zich openbaarde, net als in de andere, gouden vaten.

Het koperen altaar werd niet bedekt door een hemelsblauw kleed, omdat het niet een hemels karakter tot uitdrukking moet brengen, maar het werk dat op aarde werd verricht. Het rode purper spreekt van de koninklijke waardigheid van de Heer Jezus. Als Koning zal de Heer Jezus regeren op grond van zijn werk. De Heer Jezus zal door lijden tot heerlijkheid gebracht worden. Het lijden en de heerlijkheid daarna horen bij elkaar. Ook die waarheid heeft voor de wereld geen aantrekkelijkheid. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het buitenste kleed, dat van zeekoevellen.

Alles wat de Kehathieten was toevertrouwd, moesten zij met hun handen dragen, hetzij aan draagbomen hetzij op een draagbaar (*vers 6,8,10,11,12,14*). Niets ervan mocht met het zand van de woestijn in aanraking komen.

15 Als Aäron en zijn zonen bij het opbreken van de legerplaats gereed zijn met het bedekken van het heilige en al het heilige gerei, dan zullen daarna de Kehathieten binnengaan om het te dragen; zij zullen echter het heilige niet aanraken, want dan zouden zij sterven. Dit is hetgeen de Kehathieten aan de tent der samenkomst te dragen hebben.

God brengt een scherpe scheiding aan tussen de dienst van de priesters en die van de Levieten. De Levieten mochten op straffe van de dood niets van het heilige aanraken. Dat was alleen aan de priesters toegestaan. Als toepassing kan worden gezegd dat niemand moet menen dat hij op grond van zijn gave zich mag bezighouden met de hemelse dingen, terwijl anderen dat recht niet hebben. Wie dat meent, matigt zich iets aan dat niet van God komt. Door deze dwaling is het verwerpelijke onderscheid in geestelijken en leken ontstaan.

Het bezig zijn met de heilige dingen is het voorrecht van ieder kind van God. Het uitleggen van de waarheden van Gods woord is een andere zaak. Dan maakt God gebruik van gaven die Hijzelf door zijn Geest heeft gegeven.

16 En Eleazar, de zoon van de priester Aäron, heeft het toezicht op de olie voor het licht, het welriekend reukwerk, het dagelijkse spijffer en de zalfolie; hij heeft het toezicht op de gehele tabernakel en alles wat daarin is, zowel het heilige als zijn gerei.

Eleazar is de derde zoon van Aäron. Hij staat in verbinding met het land waarheen het volk op reis is. Daar is hij ook hogepriester in plaats van zijn vader Aäron. Maar nu al staat hij in een bijzondere relatie tot de Kehathieten en de heilige dingen (*zie ook Num.3:43*).

Om onze dienst als Kehathieten goed te kunnen verrichten, hebben we een hemelse hogepriester nodig. De Heer Jezus is die volmaakte hemelse hogepriester, die volmaakt weet hoe alles tot eer van God functioneert. Hij kent de waarde van de olie voor het licht (de kracht van de Heilige Geest die nodig is om de hemelse dingen te leren kennen); Hij kent de waarde voor God van het welriekend reukwerk (Hij voegt het toe aan de gebeden van de heiligen, *Openb.8:3*); Hij weet hoe het spijsoffer voor God tot een dagelijks welgevallen is (de herinnering aan de Heer Jezus in zijn leven op aarde); Hij kent de waarde van de heilige zalfolie (de Heilige Geest, door Wie alleen de hele dienst aan God voor God aangenaam is).

Alles in de tabernakel staat onder zijn toezicht. Het zou ook niet anders kunnen zijn. In de gemeente is het niet anders. Het is zijn gemeente. Hij weet hoe alles daarin tot eer van God moet functioneren. Als we als ware Kehathieten ons aan Hem onderwerpen, ons Hem ter beschikking stellen, zal onze dienst aangenaam zijn voor God.

17 En de HERE sprak tot Mozes en Aäron: 18 Laat de stam van de geslachten der Kehathieten niet uitgeroeid worden uit de Leviëten. 19 Maar dit zult gij voor hen doen, opdat zij blijven leven en niet sterven, wanneer zij de allerheiligste dingen naderen. Aäron en zijn zonen zullen naar binnen gaan en hun een plaats aanwijzen, ieder bij hetgeen hij te doen of te dragen heeft. 20 Maar zij zullen niet naar binnen gaan, zodat zij het heilige ook maar voor een ogenblik zien, want dan zouden zij sterven.

De familie van de Kehathieten moest altijd in stand gehouden worden, "*blijven leven en niet sterven*" om hun dienst te verrichten. Hun leven hing af van de manier waarop ze omgingen met de heilige dingen. Daarom was het van levensbelang dat zij de aanwijzingen van Aäron en zijn zonen nauwgezet opvolgden. In hun dienst moesten ze zich onderwerpen aan de Heer Jezus en de gelovigen als priesters.

Dienstknechten moeten steeds voor de aandacht hebben dat hun dienst alleen voor God betekenis heeft als die gebeurt in gehoorzaamheid aan de Heer Jezus en geleid door priesterlijke gevoelens. Dat zal ieder duidelijk maken wat hij te doen of te dragen heeft. Wie zijn priesterdienst niet goed uitoefent, zal ook zijn Levietendienst slecht uitoefenen.

Weer wordt gewezen op het gevaar dat zij uitsluitend op grond van het feit dat zij dienstknechten zijn het recht zouden hebben het heilige binnen te gaan.

21 En de HERE sprak tot Mozes: 22 Neem ook het aantal op van de Gersonieten naar hun families en geslachten: 23 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud zult gij hen tellen, ieder, die dienstplichtig is om arbeid te verrichten in de tent der samenkomst. 24 Dit zal de dienst van de geslachten der Gersonieten zijn bij het dienen en het dragen: 25 zij zullen dragen de tentkleden van de tabernakel en de tent der samenkomst, de bedekking daarvan en de bedekking van tachasvel, die daar overheen ligt, het voorhangsel voor de ingang van de tent der samenkomst, 26 de gordijnen van de voorhof en het voorhangsel van de ingang van de poort van de voorhof, die bij de tabernakel en het altaar rondom is, met de bijbehorende touwen en al hun dienstgereedschap en alles wat daaraan te doen is, daarbij zullen zij dienst doen. 27 Naar het bevel van Aäron en zijn zonen zal de gehele dienst der Gersonieten verricht worden, bij al hun dragen en bij al hun dienen; gij zult hun als taak aanwijzen alles wat zij moeten dragen. 28 Dit is de dienst van de geslachten der Gersonieten aan de tent der samenkomst en hun taak onder leiding van Ithamar, de zoon van de priester Aäron.

En een andere engel kwam en ging bij het altaar staan met een gouden wierookvat; en hem werden veel reukwerken gegeven, opdat hij kracht zou geven aan de gebeden van alle heiligen op het gouden altaar dat voor de troon was. (Op 8:3)

Dienst van de Gersonieten. Voor hen golden dezelfde leeftijdsgrenzen als bij de Kehathieten. Zij moesten alle klederen van de tent dragen, met de bijbehorende touwen en gereedschap. Hun dienst bestond eruit ervoor te zorgen dat de klederen op de juiste plaats en op de juiste manier werden afgenomen, vervoerd en weer opgehangen of geplaatst.

De klederen spreken van ons gedrag, onze gewoonten, wat de mensen van ons zien. De Heer geeft dienstknechten die er speciaal op toezien dat gelovigen zich gedragen in overeenstemming met hun positie als behorend bij de gemeente van God. Zij zullen de gelovigen helpen in praktisch opzicht te leven tot eer van de Heer. Hun dienst is erop gericht dat de gelovigen in hun leven de kenmerken van de Heer Jezus vertonen.

De klederen die onder de zorg van de Gersonieten vielen, spreken ook van afzondering. Ze schermen de tabernakel af van de omgeving. Maar niet alleen afzondering van, maar ook afzondering tot God. De hele tabernakel was aan God gewijd. Hetzelfde geldt voor de gemeente, die afgezonderd van de wereld behoort te zijn en geheel aan God gewijd.

29 Wat de Merarieten betreft, hen zult gij tellen naar hun geslachten en families; 30 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud zult gij hen tellen, ieder, die dienstplichtig is om de arbeid te verrichten aan de tent der samenkomst. 31 En dit is hun taak in het dragen, wat betreft al hun dienst aan de tent der samenkomst: de planken van de tabernakel, zijn balken, zijn pilaren, zijn voetstukken, 32 de pilaren van de voorhof rondom met de voetstukken, de pinnen en de touwen, al het bijbehorende gereedschap en alles wat daaraan te doen is; en bij name zult gij het gereedschap noemen, dat zij moeten dragen. 33 Dit is de dienst van de geslachten der Merarieten naar al hun dienst aan de tent der samenkomst, onder leiding van Ithamar, de zoon van de priester Aäron.

Dienst van de Merarieten. Voor hen golden dezelfde leeftijdsgrenzen als bij de Kehathieten en de Gersonieten. Zij hadden de zorg voor de planken en pilaren, die stabiliteit aan het gebouw gaven. Dit zijn dienstknechten die de gelovigen te bevestigen in de waarheid, zodat ze niet *heen en weer bewogen door elke wind van leer* (Ef.4:14). Zij zorgden ervoor dat de gelovigen *vast aaneengesloten* blijven (Kol.2:5; 1 Kor.1:10) en dat ze in hun leven de dingen leren zien zoals God ze ziet. Dat zal hen bewaren voor *afdrijven* (Hebr.2:1).

Maar ik vermaan u, broeders, door de naam van onze Heer Jezus Christus, dat u allen hetzelfde spreekt en dat er onder u geen scheuringen zijn; maar dat u vast aaneengesloten bent, een van denken en een van bedoeling. (1Ko 1:5)

Daarom moeten wij des te sterker ons richten naar wat wij gehoord hebben, opdat wij niet misschien afdrijven. (Hb 2:1)

Na de dienst van de Gersonieten, die ook zorg hadden voor afzondering, volgt de dienst van de Merarieten, die bedacht waren op eenheid. De gemeente wordt ook *opgebouwd tot een woonplaats van God in de Geest* (Ef.2:22).

34 Toen Mozes met Aäron en de hoofden der vergadering de Kehathieten telde naar hun geslachten en families, 35 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, ieder, die dienstplichtig was tot de arbeid aan de tent der samenkomst, 36 waren hun getelden naar hun geslachten tweeduizend zeventienhonderd vijftig; 37 dit waren de getelden van de geslachten der Kehathieten, allen die dienst deden aan de tent der samenkomst, die Mozes met Aäron telde naar het bevel des HEREN door de dienst van Mozes.

38 De getelden der Gersonieten naar hun geslachten en families, 39 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, ieder, die dienstplichtig was tot de arbeid aan de tent der samenkomst, 40 hun getelden naar hun geslachten en families waren tweeduizend zeshonderd dertig. 41 Dit waren de getelden van de geslachten der Gersonieten, allen die dienst deden aan de tent der samenkomst, die Mozes met Aäron telde naar het bevel des HEREN.

42 De getelden van de geslachten der Merarieten naar hun geslachten en families, 43 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar

..., opdat wij niet meer onmondigen zijn, heen en weer bewogen en rondgedreven door elke wind van de leer, door bedriegerij van de mensen, door hun sluwheid om door listen te doen dwalen, ... (Ef 4:14)

Want al ben ik ook naar het lichaam afwezig, toch ben ik in de geest bij u en verblijd mij bij het zien van uw orde en de vastheid van uw geloof in Christus. (Ko 2:5)

..., terwijl Jezus Christus Zelf hoeksteen is, in Wie het hele gebouw, goed samengevoegd, opgroeit tot een heilige tempel in de Heer; in Wie ook u mee opgebouwd wordt tot een woonplaats van God in de Geest. (Ef 2:20b-22)

oud, ieder, die dienstplichtig was tot de arbeid aan de tent der samenkomst, 44 hun getelden naar hun geslachten waren drieduizend tweehonderd. 45 Dit waren de getelden van de geslachten der Merarieten, die Mozes met Aäron telde naar het bevel des HEREN door de dienst van Mozes.

46 Al de getelden, die Mozes met Aäron en de hoofden van Israël naar hun geslachten en families telde, namelijk de Levieten, 47 van dertig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, ieder, die dienstplichtig was tot dienen en tot dragen aan de tent der samenkomst, 48 hun getelden waren achtduizend vijfhonderd tachtig.

De tellingen per familie en het totaal. Het totaal aantal van 22.000 Levieten vanaf één maand (3:39) is groot naar verhouding van de afmetingen van de tabernakel. Zij die daadwerkelijk dienst deden, dus tussen de dertig en vijftig waren, waren 8.580 in getal. De Heer heeft geen zware en moeilijk te dragen lasten opgelegd, toen niet en ook nu niet (Matth.11:30; 23:4). Naar de bedoeling van de Heer hoeft geen dienstknecht overbelast te zijn. Met zoveel dienstknechten kan men elkaar op tijd aflossen.

Helaas verrichten veel 'Levieten' vandaag hun taak niet (vgl.Neh.3:5). De Heer spreekt er Zelf over dat de oogst wel groot is, maar dat de arbeiders weinig zijn (Matth.9:37). Het gevolg is dat vaak te veel door te weinigen moet gebeuren.

49 Naar het bevel des HEREN door de dienst van Mozes droeg men ieder op, wat hij te dienen en te dragen had, te weten de getelden, zoals de HERE Mozes geboden had.

Iedere getelde had eigen taak. Zo heeft ieder lid in het lichaam een eigen functie, die door geen ander lid kan worden overgenomen (1 Kor.12:18). Niemand heeft de vrijheid van functie te veranderen of te menen dat hij er niet toe doet.

...; want mijn juk is zacht en mijn last is licht. (Mt 11:30)

Zij nu binden zware en moeilijk te dragen lasten en leggen ze op de schouders van de mensen; maar zichzelf willen ze met hun vinger niet verroeren.(Mt 23:4)

Daarnaast waren bezig de Tekoïeten, maar de aanzienlijken onder hen wilden hun schouders niet zetten onder het werk van hun heer. (Nh 3:5)

Toen zei Hij tot zijn discipelen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinig; .. (Mt 9:37)

Maar nu heeft God de leden, elk van hen, in het lichaam gesteld zoals Hij heeft gewild. (1Ko 12:18)

INHOUD:

Vs.1–4: Onreinen weggezonden uit de legerplaats

Vs.5–10: Vergoeding van schuld

Vs.11–31: Wet op de jaloezie

TOELICHTING:

Alles in de legerplaats is geordend en geregeld. Wat nu moet gebeuren, is de legerplaats reinigen van kwaad, opdat God, in Wie alleen hun kracht is, bij hen kan zijn. Het is Gods wijsheid, de wijsheid die van boven is en die in de eerste plaats rein is (*Jak.3:17*), hiervoor zijn voorschriften te geven. Verontreiniging is tot zijn oneer en ontnemt het volk de kracht voor de reis. Elifaz wist dat, hoewel hij zijn uitspraak in *Job 22:23* ten onrechte op Job toepaste.

Het belang van dit hoofdstuk is, dat het laat zien dat de tegenwoordigheid van de HERE te midden van zijn volk nooit verbonden kan worden met kwaad. In *Leviticus* ging het om de priesters, zij moesten rein zijn om in het heiligdom in de tegenwoordigheid van God hun dienst te kunnen verrichten. Hier gaat het om het volk als de legerplaats waar de HERE woont.

Alles wat met zonde verbonden is, moet worden weggedaan. Soms moet daarvoor de persoon worden weggezonden (*vers 1–4*), soms wordt het kwaad weggedaan door belijdenis en vergoeding (*vers 5–10*), soms is er alleen verdenking en moet eerst de schuld of onschuld worden vastgesteld, waarna moet worden gehandeld volgens het voorschrift van de HERE (*vers 11–31*).

1 De HERE sprak tot Mozes: 2 Gebied de Israëlieten, dat zij uit de legerplaats wegzenden alle melaatsen, allen die een vloeïing hebben, en allen die onrein zijn door aanraking van een lijk; 3 zowel mannen als vrouwen zult gij wegzenden; gij zult hen buiten de legerplaats zenden, opdat zij hun legerplaats niet verontreinigen, daar Ik toch in hun midden woon. 4 Toen deden de Israëlieten aldus en zonden hen weg buiten de legerplaats; de Israëlieten deden, zoals de HERE tot Mozes gesproken had.

De opdracht tot het wegzenden van de onreinen is voor heel Israël. Het hele volk is verantwoordelijk te handelen met wat niet past bij Gods tegenwoordigheid in hun midden. De verschillende vormen van verontreiniging zijn voor ons niet letterlijk, maar geestelijk van toepassing. Het gaat om beïnvloeding door de wereld, het vlees, de zonde, zaken waarmee God geen gemeenschap kan hebben. Hij heeft die dingen geoordeeld in de Heer Jezus op het kruis. Daarom moeten wij die ook oordelen.

Er worden drie vormen van kwaad genoemd:

- 1 melaatsheid; dat is een beeld van de zonde die naar buiten uitbreekt en niet geoordeeld wordt;
- 1 een vloeïing; dat is een beeld van de zonde die uit iemand voortkomt en naar anderen toevloei die daardoor ook verontreinigd worden;
- 1 aanraking van een dode; hier komt de zonde niet uit iemand zelf voort, maar is het beeld dat iemand wordt verontreinigd door iets aan te raken wat niet met de levende God in verbinding staat.

De Israëlieten handelen met deze gevallen zoals de HERE heeft gesproken en hun door Mozes is bekend gemaakt. Zo moeten wij ook handelen naar wat God in zijn Woord aan ons heeft bekend gemaakt.

De reden van alle tucht is, dat God in het midden van de gemeente woont. Daarom moet alle kwaad verwijderd worden. Dat kan gebeuren in zelfoordeel, dat wil zeggen dat als we gezondigd hebben, we dit belijden en het kwaad in onszelf veroordelen. Wat moet gebeuren als er geen zelfoordeel

Maar de wijsheid die van boven is, is in de eerste plaats rein, vervolgens vreedzaam, inschikkelijk, gezellig, vol barmhartigheid en goede vruchten, onpartijdig, ongeveinsd. (Jk 3:17)

Wanneer gij u tot de Almachtige bekeert, zult gij gebouwd worden; wanneer gij het onrecht uit uw tent verwijdert, ... (Jb 22:23)

plaats vindt? Dan moet de gemeente de persoon uit haar midden wegdoen die weigert het kwaad in zijn leven te oordelen en uit zijn leven weg te doen.

5 De HERE nu sprak tot Mozes: 6 Spreek tot de Israëlieten: Wanneer iemand, man of vrouw, een of andere zonde doet, die mensen begaan, en daardoor ontrouw wordt tegenover de HERE, zodat hij een schuld op zich laadt, 7 dan zullen zij de zonden belijden, die zij begaan hebben; en daarna de volle waarde van wat hij schuldig is, vergoeden, vermeerderd met een vijfde, en dat geven aan degene tegenover wie hij zich schuldig gemaakt heeft. 8 Maar heeft die man geen lossen, aan wie de schuld vergoed zou kunnen worden, dan zal de schuld die vergoed moet worden, aan de HERE vervallen, ten bate van de priester, ongeacht de ram der verzoening, waarmee deze over hem verzoening zal doen. 9 En elke heffing van al de heilige gaven, die de Israëlieten tot de priester brengen, zal voor hem zijn; 10 maar wat de heilige gaven zelf betreft, die zullen voor de bringer zijn; alleen wat hij de priester geeft, zal voor deze zijn.

De onreinheid van de vorige verzen duidt meer op een toestand van onreinheid, wat toegepast kan worden op een leven in de zonde. Onrein werd iemand ook door een keer een zonde te begaan, wat toegepast kan worden op een vallen in de zonde, het "door een overtreding overvallen" worden (Gal. 6:1). In dat geval moest belijdenis plaatsvinden. Maar dat niet alleen. Er moest ook een vergoeding gegeven worden aan de benadeelde. Zie toelichting op het schuldoffer bij *Leviticus 5:14-6:7*.

Het is voor God niet voldoende als alleen de schuld wordt voldaan. Er moet iets extra's worden gegeven aan hem die iets is aangedaan. De Heer Jezus heeft dat volmaakt gedaan. God is oneer aangedaan. De Heer Jezus heeft niet alleen de schuld weggedaan, maar God bovenmate verheerlijkt. Hier vinden we de positieve kant in het handelen met de zonde. Er komt iets uit te voorschijn dat tot heerlijkheid van God is.

Hier wordt iets toegevoegd aan wat al in *Leviticus 5 en 6* over het schuldoffer is gezegd. Een schuld kan niet onvoldaan blijven. Een onvoldane schuld verstoort de gemeenschap en de vrede in de gemeente. Om dat te voorkomen moet de schuld te allen tijde worden vergoed. Als de schuld niet meer kon worden vergoed, bijvoorbeeld omdat de benadeelde was overleden, dan moest de schuldenaar naar familieleden van de door hem benadeelde persoon. Waren die er ook niet, dan moest hij met zijn belijdenis en zijn vergoeding naar de priester gaan. De priester is de geestelijke gelovige aan wie een schuldenaar de last van zijn hart kwijt kan als degene die hij benadeeld heeft er niet meer is. Dat is geen gemakkelijke taak voor de 'priester'. Zo'n gelovige zal daarvoor dan ook van de Heer en de medegelovigen een speciale waardering krijgen.

Inleiding op de verzen 11-31

De directe betekenis van dit gedeelte stelt het belang van het huwelijk in het volle licht. De geringste verdenking van ontrouw is een aantasting van het huwelijk in de wortel ervan. En de aantasting van het huwelijk treft de samenleving in zijn fundamenten. Daarom moest er duidelijkheid komen over de verhouding in het huwelijk. De onzekerheid moest worden weggenomen. God geeft hier de manier aan waarop dat moest gebeuren.

In de ontrouwe vrouw is het beeld te zien van Israël en van de gemeente als getuigenis voor God op aarde. Israël is van God afgeweken door de afgoden te gaan dienen. De gemeente is van God afgeweken door zich met de wereld te verbinden. Beide vormen van ontrouw zijn geestelijke hoererij. In plaats van voor en met God tegen de vijanden te strijden, heeft Gods volk een verbond gesloten met die vijanden.

Er is ook een persoonlijke toepassing te maken ten aanzien van hoe ieders leven is: of het voor de Heer is of voor iets of iemand anders. Het gaat hier om de beoordeling van onze wandel door de woestijn terwijl God met ons mee door de woestijn trekt.

Broeders, zelfs als iemand door een overtreding overvallen wordt, brengt u die geestelijk bent zo iemand terecht in een geest van zachtmoedigheid, ziende op uzelf, opdat ook u niet in verzoeking komt. (Gl 6:1)

11 De HERE nu sprak tot Mozes: 12 Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen: Wanneer iemands vrouw zich misgaan zal hebben en hem ontrouw zal zijn geworden, 13 en een ander met haar geslachtsge-meenschap zal hebben gehad, zonder dat het aan haar man bekend werd, daar het verborgen bleef, dat zij zich verontreinigd had, en er geen getuige tegen haar was, en zij niet betrapt werd, 14 en wanneer dan de geest der jaloersheid over hem komt, zodat hij jaloers wordt ten aanzien van zijn vrouw, terwijl zij zich verontreinigd heeft, of wanneer de geest der jaloersheid over hem komt, zodat hij jaloers wordt ten aanzien van zijn vrouw, terwijl zij zich niet verontreinigd heeft, ...

Er wordt uitgegaan van de jaloersheid van de man. Is hier geen negatieve eigenschap, maar een terecht gevoelen dat bij oprechte liefde hoort als het voorwerp van die liefde geen wederliefde toont. Het is zelfs mogelijk dat in plaats van wederliefde ontrouw aanwezig, dat de verwachte liefde naar een ander of iets anders gaat.

15 dan zal die man zijn vrouw tot de priester brengen met een offergave voor haar van een tiende efa gerstemeel, waarover hij geen olie gegoten heeft en waaraan hij geen wierook toegevoegd heeft, omdat het een spijsoffer der jaloersheid is, een herinneringsoffer, dat ongerechtigheid in gedachtenis brengt.

Er kan een vermoeden ontstaan dat er iets niet goed is in de toewijding van een gelovige of van een plaatselijke gemeente. Zij die het welzijn van de gelovigen ter harte gaat, zullen de zaak bij de priester brengen. We kunnen de priester hier zien als een type van de Heer Jezus. Met al onze vermoedens kunnen we naar Hem gaan.

Ook het offer dat wordt meegebracht stelt de Heer Jezus voor: een spijsoffer van gerstemeel, dat is de nederigste soort spijsoffer. Het toont de Heer Jezus in zijn diepste vernedering op aarde. Dat werd volmaakt zichtbaar op het kruis, waar Hij tot zonde werd gemaakt. Daarom mochten er geen olie en wierook aan worden toegevoegd. Hij is het offer geworden voor onze ontrouw.

16 Dan zal de priester haar doen naderen en voor het aangezicht des HEREN stellen, ...

De priester stelt vervolgens de 'verdachte' voor het aangezicht van de HERE. Elke vraag naar onze toewijding kan alleen in zijn tegenwoordigheid worden beslist en niet door welke kerkelijke commissie ook maar.

17 en de priester zal heilig water nemen in een aarden vat, en de priester zal van het stof dat op de vloer van de tabernakel ligt, nemen en aan het water toevoegen.

Dan neemt de priester heilig water, een beeld van het woord van God (Ef. 5:26). Dat water doet hij in een aarden vat. Het aarden vat is een beeld van wat de mens van nature is (2 Kor.4:7).

Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid van de kracht van God is, en niet uit ons: (2Ko 4:7)

Ook neemt hij stof van de vloer van de tabernakel. Dit stelt de macht van de dood voor in de tegenwoordigheid van God. De Heer Jezus was gelegd in het stof van de dood (Ps.22:16). Het stof is wat de mens is en wat hij wordt als hij sterft (Gen.3:19). Water en stof stellen voor dat God reinigt (water) door het oordeel (stof).

18 Heeft de priester de vrouw voor het aangezicht des HEREN gesteld, dan zal hij het hoofdhaar der vrouw losmaken, en op haar handpalmen het herinneringsoffer, het spijsoffer der jaloersheid, leggen, terwijl in de hand van de priester zal zijn dat bittere water, dat de vloek brengt.

Het haar van de vrouw wordt losgemaakt. Het lange haar van de vrouw is het symbool van toewijding. God verwacht van de vrouw dat zij dit symbool nog steeds draagt (1 Kor.11:1-16).

..., evenals ook Christus de gemeente heeft liefgehad en Zichzelf voor haar heeft overgegeven, opdat Hij haar zou heiligen, haar reinigend door de wassing met water door het woord, ... (Ef 5:26)

...; verdroogd als een scherf is mijn kracht, mijn tong kleeft aan mijn gehemelte; in het stof des doods legt Gij mij neer. (Ps 22:16)

...; in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten, tot dat gij tot de aardbodem wederkeert, omdat gij daaruit genomen zijt; want stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren. (Gn 3:19)

Maar als een vrouw lang haar draagt, is het een eer voor haar, omdat haar het lange haar tot een sluier gegeven is. (1Ko 11:15)

Het wordt hier losgemaakt omdat haar toewijding in het geding is (vgl. Lev. 13:45). Verder krijgt zij het spijsoffer der jaloersheid op haar handen. Het wordt hier "herinneringsoffer" genoemd. De gelovige bij wie de toewijding wordt betwijfeld, moet eraan herinnerd worden wie de Heer Jezus is als de volmaakt aan God Toegewijde, die trouw was tot in de dood.

De priester heeft het water dat door het stof bitter is gemaakt in zijn hand. Het woord van God moet die gelovige worden voorgehouden als een woord dat oordeelt (Hebr.4:12).

19 Dan zal de priester haar onder ede stellen en tot de vrouw zeggen: Indien geen man met u gemeenschap heeft gehad, en indien gij geen onreinheid begaan hebt, terwijl gij uw man toebehoortet, blijf dan ongestraft van dit bittere water, dat de vloek brengt; 20 maar indien gij u, terwijl gij uw man toebehoortet, misgaan en u verontreinigd hebt, doordat een ander dan uw eigen man met u gemeenschap heeft gehad – 21 de priester zal de vrouw onder een eed van vervloeking stellen, en de priester zal tot de vrouw zeggen: Dan stelle de HERE u tot een vervloeking en een verwensing onder uw volk, doordat de HERE uw heup doe invallen en uw buik doe opzwellen, 22 want dit water, dat de vloek brengt, zal in uw binnenste komen om uw buik te doen opzwellen en uw heup te doen invallen. Daarop zal de vrouw zeggen: Amen, amen.

Dan stelt de priester haar onder een eed. Het water, beeld van het woord van God, zal de waarheid aangaande haar ontrouw of trouw aan het licht brengen. God zal bij haar ontrouw, als zij van het bittere water gedronken zal hebben, haar buik doen zwellen en haar heup doen invallen. Het woord van God zal in geval van heimelijke ontrouw van een gelovige de kenmerken van die ontrouw aan het licht brengen door zijn woord. Zulke in het geheim ontrouwe gelovigen dienen niet Christus, maar hun eigen buik, die hun god is (Rom.16:18; Fil.3:19). Ook zal de toepassing van het woord in oordeel op hun wandel duidelijk maken dat er geen geestelijke kracht aanwezig. Ze lopen mank.

In het "amen, amen" van de vrouw zien we haar medewerking aan het onderzoek (vgl. Deut.27:26). Ze verklaart zich bewust te zijn dat zij in het licht van God geplaagd is. Wie graag toegewijd wil leven, zal van harte bereid zijn dit onderzoek te ondergaan.

23 Daarna zal de priester die vervloekingen op een blad schrijven en in het bittere water afwassen 24 en hij zal de vrouw het bittere water, dat de vloek brengt, te drinken geven, en het water, dat de vloek brengt, zal in haar worden tot bitterheid.

Als een teken dat het water van het oordeel reinigt, schrijft de priester de vervloekingen op en wast ze met het bittere water af. Vervolgens geeft hij het de vrouw te drinken. Het Woord is bitter als het ons moet onderzoeken met het oog op mogelijke afwijkingen. Dat is geen werk dat blijdschap geeft. Het Woord geeft vreugde als we ons met de Heer Jezus mogen bezighouden, niet als we ons met onszelf en met het oordeel over ons vlees moeten bezighouden (Openb.10:9; zie ook Spr.9:17; 5:4).

*Vrouwe Dwaasheid is luidruchtig,
enkel onverstand, en zij weet niets;
zij zit bij de deur van haar huis
op een zetel op de hoogten der stad
om te nodigen wie op de weg voorbijgaan,
die hun paden recht maken:
Wie onverstandig is, kere zich hierheen;
is iemand verstandeloos, dan zegt zij:
Gestolen water is zoet,
heimelijk gegeten brood is smakelijk.
Maar hij weet niet, dat daar schimmen zijn,
dat haar genodigden zijn in de diepten van het dodenrijk. (Sp 9:17)*

*Want van honigzeem druipen de lippen der vreemde vrouw,
gladder dan olie is haar gehemelte,
maar op het laatst is zij bitter als alsem,
scherp als een tweesnijdend zwaard. (Sp 5:4)*

De klederen van de melaatse, die door de plaag getroffen is, zullen gescheurd zijn, zijn hoofdhaar zal hij los laten hangen en de bovenlip bedekken en roepen: Onrein, onrein! (Lv 13:45)

Want het woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot verdeling van ziel en geest, zowel van gewrichten als van merg, en oordeelt de gedachten en overleggingen van het hart. (Hb 4:12)

Want zulke mensen dienen niet onze Heer Christus, maar hun eigen buik; en door vleitaal en lofspraak bedriegen zij de harten van de argelozen. (Rm 16:18)

Want velen wandelen, van wie ik u dikwijls heb gezegd en nu ook wenend zeg, dat zij de vijanden van het kruis van Christus zijn; hun einde is het verderf, hun God is de buik en hun heerlijkheid is in hun schande; zij bedenken de aardse dingen. (Fp 3:19)

Vervloekt is hij, die de woorden van deze wet niet met terdaad volbrengt. En het gehele volk zal zeggen: Amen. (Dt 27:26)

En ik ging tot de engel en zei tot hem mij het boekje te geven. En hij zei tot mij: Neem het en eet het op, en het zal uw buik bitter maken, maar in uw mond zal het zoet zijn als honing. (Op 10:9)

25 Dan zal de priester het spijsoffer der jaloersheid van de hand der vrouw nemen, en dit, na het voor het aangezicht des HEREN bewogen te hebben, naar het altaar brengen, 26 en de priester zal een handvol ervan als gedachtenisgave afnemen en die op het altaar in rook doen opgaan; daarna zal hij de vrouw het water te drinken geven.

De toepassing van het Woord kan niet los van de persoon van de Heer Jezus, hier voorgesteld in het spijsoffer der jaloersheid. En de persoon van de Heer Jezus kan niet los gezien worden van zijn volle toewijding aan God. Daaraan wil God steeds herinnerd worden. Dat zien we in het beeld van de priester die een gedachtenisgave op het altaar in rook doet opgaan.

27 Heeft hij haar het water te drinken gegeven, dan zal, wanneer zij zich verontreinigd heeft en zij aan haar man ontrouw is geweest, het water, dat de vloek brengt, in haar worden tot bitterheid, zodat haar buik zal opzwellen en haar heup zal invallen, en die vrouw tot een vloek onder haar volk zal zijn. 28 Heeft de vrouw zich echter niet verontreinigd en is zij rein, dan zal zij ongestraft blijven en zwanger kunnen worden.

Na het drinken van het bittere water zal de waarheid aangaande de trouw of ontrouw duidelijk worden. Het Woord is als de regen die door de grond wordt ingedronken, waarna uit wat de grond voortbrengt, zal blijken met wat voor soort grond we te maken hebben. Het Woord maakt altijd duidelijk of er vrucht voor God is of dat het verwerpelijke vruchten zijn (Hebr.6:7,8).

Als bij het onderzoek blijkt dat zij onschuldig is, heeft dat gevolgen voor haar vruchtbaarheid. Er zal leven uit haar voortkomen. Zo is het bij ieder kind van God dat toegewijd leeft. De vrucht van het leven zal zichtbaar worden.

29 Dit is de wet op gevallen van jaloersheid als een vrouw zich misgaan heeft tegenover haar man en zich verontreinigd heeft, 30 of als over een man de geest der jaloersheid is gekomen, zodat hij jaloers is ten aanzien van zijn vrouw; hij zal de vrouw voor het aangezicht des HEREN stellen en de priester zal heel deze wet op haar toepassen. 31 De man zal vrij zijn van ongerechtigheid, maar de vrouw zal haar ongerechtigheid dragen.

Zowel Israël als de gemeente zijn ontrouw geworden. Ten aanzien van de gemeente in Korinthe schrijft Paulus dat hij over hen jaloers was met een jaloersheid van God (2 Kor.11:2). Hij spreekt hun aan over een afwijking van Christus, het niet meer volledig op Hem gericht zijn, Hem niet meer volledig toegewijd zijn. De slang, satan, is er altijd op uit de gevoelens van liefde en toewijding van de gelovigen voor Christus te verkoelen (2 Kor.11:3). In sluwheid bederft hij de gedachten, zodat die niet meer Christus als voorwerp hebben, maar andere dingen of personen.

De gemeente is als een reine maagd aan Christus verbonden (2 Kor.11:2). Maar de gemeente is niet trouw gebleven. Ze wordt in Openbaring 17 en 18 als een grote hoer voorgesteld. Elke ware gelovige zal graag aan het onderzoek meewerken om elke afwijking op te sporen die een verhindering is om Christus volkomen toegewijd uit liefde te dienen. Het oprecht bidden van het gebed van Psalm 139:23,24 is in dit verband heel belangrijk.

*Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart,
toets mij en ken mijn gedachten;
zie, of bij mij een heilloze weg is,
en leid mij op de eeuwige weg. (Ps 139:23,24)*

Want de grond die de dikwijls daarop komende regen indrinkt en nuttig gewas voortbrengt voor hen ten behoeve van wie hij ook bebouwd wordt, ontvangt zegen van God; maar als hij dorens en distels voortbrengt, is hij verwerpelijk en de vervloeking nabij, en het einde ervan leidt tot verbranding. (Hb 6:7,8)

Want ik ben naijverig over u met een naijver van God; want ik heb u aan een man verloofd om u als een reine maagd voor Christus te stellen. (2Ko 11:2)

Maar ik vrees dat wellicht, zoals de slang Eva verleidde door haar sluwheid, uw gedachten bedorven en afgeweken zijn van de eenvoudigheid en de reinheid jegens Christus. (2Ko 11:3)

INHOUD:

- Vs.1,2: De nazireeërgelofte
 Vs.3,4: Niets van de wijnstok eten
 Vs.5: Lang haar dragen
 Vs.6,7: Geen dode aanraken
 Vs.8: Bekrachtiging nazireeërschap
 Vs.9-12: Onverwachte verontreiniging van de nazireeër
 Vs.13-21: Het einde van het nazireeërschap
 Vs.22-27: De priesterlijke zegen

TOELICHTING:

God had een speciale stam voor Zichzelf afgezonderd, die van Levi. Maar God handelt niet naar willekeur. In dit hoofdstuk geeft Hij aanwijzingen, die het mogelijk maken dat iedere Israëliet die dat wil, zich aan Hem toewijdt.

Na de ontrouw van het volk, voorgesteld in de ontrouwe vrouw van het vorige hoofdstuk, komt hier de andere kant. Hier is iemand die zich persoonlijk volledig en vrijwillig aan de HERE wil toewijden. Als de toestand zo geworden is als de ontrouwe vrouw, een beeld van de afwijking van het hele volk, gaat God spreken over de enkeling in zijn volk. Dit zien we ook in *Openbaring 2 en 3*. Na de afwijking van elke gemeente wordt het woord tot de enkeling gericht: "Wie overwint".

Wat in de nazireeër wordt voorgesteld, is een beeld van wat het hele volk voor God had moeten zijn, maar wat het helaas niet is geweest. Israël heeft zich niet afgezonderd voor God. Het is wel waargemaakt door een Godvrezend overblijfsel te midden van het volk. In *Handelingen 2* zien we daar iets van.

1 De HERE sprak tot Mozes: 2 Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen: Wanneer iemand, man of vrouw, een bijzondere gelofte wil afleggen, de nazireeërgelofte, om zich aan de HERE te wijden,

Een nazireeër is een afgezonderde. Afzondering is maar niet negatief, is geen doel op zichzelf, maar is een afzondering tot de HERE. De Heer Jezus was de ware Nazireeër, niet in letterlijke zin, maar in de ware betekenis ervan. Hij heeft wel wijn gedronken, we lezen niet dat Hij lang haar had, Hij heeft doden aangeraakt. Dit toont aan dat toewijding een innerlijke zaak is. De uiterlijke kenmerken behoren daarvan de zichtbare tekenen te zijn. Waar dat niet zo is, is er huichelarij, farizeïsme.

Wie de nazireeërgelofte aflegde (vgl. *2 Kron.17:16*), deed dat voor een bepaalde tijd. Er waren ook personen die het voor hun hele leven waren (Simson, Samuël en Johannes de doper). Als zodanig werden ze al voor hun geboorte bestempeld (*Richt.13:5,14; 1 Sam.1:11; Luk.1:15*).

Want zie, gij zult zwanger worden en een zoon baren; geen scheermes zal ooit op zijn hoofd komen, want van de moederschoot af zal de jongen een nazireeër Gods zijn; hij zal een begin maken met de verlossing van Israël uit de macht der Filistijnen. (Ri 13:5)

De Engel des HEREN zeide tot Manoah: De vrouw neme zich in acht voor alles, wat ik haar genoemd heb. Zij mag niets eten, dat van de wijnstok afkomstig is; wijn of bedwelmende drank mag zij niet drinken en niets onreins eten. Zij moet alles in acht nemen, wat ik haar geboden heb (Ri 13:12b-14)

Toen deed zij een gelofte en zeide: HERE der heerscharen, indien Gij werkelijk naar de ellende uwer dienstmaagd omziet en mij gedenkt en uw dienstmaagd niet vergeet, maar aan uw dienstmaagd een mannelijke nakomeling geeft, dan zal ik die voor zijn gehele leven de HERE geven en geen scheermes zal op zijn hoofd komen. (1Sm 1:11)

Wie overwint, die zal Ik maken tot een pilaar in de tempel van mijn God en hij zal geenszins meer daaruit weggaan; en Ik zal op hem schrijven de naam van de stad van mijn God, het nieuwe Jeruzalem dat uit de hemel neerdaalt van mijn God, en mijn nieuwe naam. (Op 3:12)

Nu woonden er in Jeruzalem Joden, godvrezende mannen uit elk van de volken die er onder de hemel zijn. (Hd 2:5)

...; naast deze stond Amasia, de zoon van Zichri, die zich vrijwillig aan de HERE gegeven had, met tweehonderdduizend dappere helden. (2Kr 17:16)

Want hij zal groot zijn voor het aangezicht van de Heer, en wijn en sterke drank zal hij geenszins drinken, en hij zal met de Heilige Geest worden vervuld, al van de moederschoot af. (Lk 1:15)

Zij waren het in letterlijke zin. Ieder faalde in een van de genoemde punten. In zekere zin waren de Rechabieten ook nazireeërs (Jer. 35).

...; en ik zette de leden van het huis der Rechabieten kannen vol wijn en bekers voor en zeide tot hen: Drinkt wijn! Maar zij zeiden: Wij drinken geen wijn; want onze vader Jonadab, de zoon van Rechab, heeft ons geboden: Nimmer zult gij of uw kinderen wijn drinken; ook zult gij geen huis bouwen, geen zaad zaaien en geen wijngaard aanleggen of in bezit hebben, maar gij zult uw leven lang in tenten wonen, opdat gij lang leeft in het land waar gij als vreemdeling vertoeft. En wij hebben onze vader Jonadab, de zoon van Rechab, gehoor gegeven in alles wat hij ons geboden heeft, zodat wij ons leven lang geen wijn drinken, wijzelf, onze vrouwen, onze zonen en onze dochters, en geen huizen bouwen om in te wonen, en geen wijngaard, akker of bouwland bezitten, maar wij wonen in tenten en houden ons gehoorzaam aan alles wat onze vader Jonadab ons geboden heeft. (Jr 35:5-10)

Of er veel geweest zijn die zich als nazireeër aan de HERE hebben gewijd, is niet duidelijk. Mogelijk dat in Numeri 30:3 op de nazireeërgelofte wordt bedoeld. Ze zijn er wel geweest (Amos 2:11,12; Klaagl.4:7,8 waar voor 'vorsten' ook 'nazireeërs' kan worden vertaald), mogelijk ook al voordat de wet hier gegeven wordt. De zaak als zodanig lijkt bekend te zijn geweest. Jozef wordt in Genesis 49:26 "de nazireeër (uitverkorene) onder zijn broeders" genoemd.

Het lijkt erop dat in Handelingen 21:23-26 ook op de nazireeërgelofte wordt bedoeld (zie ook Hand.18:18).

Doe dan wat wij u zeggen: wij hebben vier mannen die uit zichzelf onder een gelofte staan. Neem hen mee en reinig u met hen en draag de kosten voor hen, opdat zij zich het hoofd kunnen laten scheren; en allen zullen weten dat er van wat over u is verteld, niets waar is, maar dat u ook wandelt in het onderhouden van de wet. Wat echter de gelovige volken betreft, wij hebben hun aangeschreven, na besloten te hebben dat zij niets dergelijks moesten onderhouden dan dat zij zich moesten wachten voor wat aan de afgoden is geofferd, voor het bloed, voor het verstikte en voor de hoerij. Toen nam Paulus de mannen mee en na zich de volgende dag met hen te hebben gereinigd ging hij in de tempel en kondigde aan dat de dagen van hun reiniging zouden zijn vervuld wanneer voor ieder van hen de offerande was gebracht. (Hd 21:23-26)

Nadat nu Paulus nog vele dagen was gebleven, nam hij afscheid van de broeders en voer weg naar Syrie, en met hem Priscilla en Aquila, nadat hij in Kenchrea zijn hoofd had laten scheren, want hij had een gelofte gedaan. (Hd 18:18)

Dat Paulus zich daarmee inlaat, is niet in overeenstemming met zijn roeping en dienst. De christen is niet onder de wet, plaatst zich daar ook niet onder (Rom.6:14); het doen van geloftes hoort niet bij zijn positie.

Inleiding vers 3-7

Om volkomen toegewijd te zijn geeft God zijn voorschriften, zijn normen. Hij zonderde zich af van de wijnstok, die spreekt van vreugde, van zijn rechten als man, en van wat met de dood te maken heeft. Het is hier geen afzondering alleen van wat verontreinigd, maar ook van wat het beste in de natuur is, van wat God daarin gegeven heeft.

3 dan zal hij zich van wijn en bedwelmende drank onthouden, geen azijn van wijn of van bedwelmende drank drinken noch enige uit druiven bereide drank, en geen druiven eten, noch verse noch gedroogde. 4 Al de tijd van zijn nazireeërschap zal hij niets eten, dat van de wijnstok afkomstig is, van de pitten af tot de toppen der ranken toe.

Wijn is het beeld van de vreugde van de aarde. Wijn verheugt het hart van God en mensen (Richt.9:13; Ps.104:15). Zo lezen we ook van een drankoffer van wijn, wat spreekt van de vreugde die God in het offer heeft gevonden. Wijn spreekt van wat God gegeven heeft in de natuur. Daarvan doet de nazireeër vrijwillig afstand. De natuur wordt niet veroordeeld, dat zou verkeerd zijn voor de christen. Alles wat God geschapen heeft, is goed en niets ervan is verwerpelijk (1 Tim.4:4). Maar er is een weg die hoger is en God geeft, aan wie die weg wil gaan, de kracht daarvoor.

...; en uit uw zonen verwekte Ik er tot profeten en uit uw jongelingen tot nazireeërs. Is dat soms niet zo, gij Israëlieten? luidt het woord des HEREN. Maar gij gaat de nazireeërs wijn te drinken, en geboodt de profeten: Gij moogt niet profeteren! (Am 2:11,12)

Reiner dan sneeuw waren haar vorsten, zij waren witter dan melk, roder van lichaam dan korallen, als la-zuursteen was hun voorkomen. Nu werd hun gestalte zwarter dan roet, zij werden niet herkend op de straten, hun huid was verschrompeld om hun gebeente, was dor geworden als hout. (Kl 4:7,8)

Want de zonde zal over u niet heersen; want u bent niet onder de wet, maar onder de genade. (Rm 6:14)

Maar de wijnstok zeide tot hen: zou ik mijn most prijsgeven, die God en mensen vrolijk maakt, om te gaan zweven boven de bomen? (Ri 9:13)

En wijn, die het hart des mensen verheugt, het aangezicht doende glanzen van olie; ja, brood, dat het hart des mensen versterkt. (Ps 104:15)

Want al het door God geschapene is goed en niets is verwerpelijk als het met dankzegging wordt genomen, want het wordt geheiligd door Gods woord en door gebed. (1Tm 4:4-5)

De christen is niet dood voor de natuur. Juist in brieven waarin de christelijke positie het meest wordt benadrukt (*Efeziërs en Kolossers*), wordt ook het meest uitvoerig ingegaan op de verplichtingen van de aardse verhoudingen.

De Heer Jezus is nu in de hemel, gescheiden van alles op aarde, ook van de natuurlijke omgang die Hij op aarde met zijn discipelen had. Met het oog op daarop zei Hij, dat Hij niet meer zou drinken van de vrucht van de wijnstok. Hij zal er weer van drinken als Hij terugkomt om het koninkrijk op te richten, waarin zijn discipelen dan ook met Hem zouden regeren (*Matth.26:29*). Hij zal niet altijd nazireeër zijn. Hij zal zeggen: "Eet vrienden, drinkt, en wordt dronken, genoten" (*Hoogl.5:1*).

5 Al de tijd van zijn nazireeërgelofte zal geen scheermes over zijn hoofd komen; totdat de tijd, voor welke hij zich aan de HERE gewijd heeft, ten einde is, zal hij heilig zijn, hij zal zijn hoofdhaar lang laten groeien.

Het lange haar is voor een man een schande en voor een vrouw een sieraad (*1 Kor.11:2-16*). Zo geldt dat in deze tijd, de tijd van de gemeente. De man vertegenwoordigt het gezag van God op aarde. Daarbij past niet het teken van afhankelijkheid en onderworpenheid.

Als God de nazireeër opdraagt zijn haar te laten groeien, geeft dat ons het beeld dat de plaats van gezag wordt opgegeven om een plaats van volkomen onderworpenheid in te nemen. In het oog van de mensen is dat geen plaats van eer, maar wel in de ogen van God.

De kracht van Simson lag in het haar van zijn nazireeërschap. De plaats van afhankelijkheid en onderworpenheid is altijd de plaats van kracht. Toen hij zich niet meer in afhankelijk van God gedroeg, maar zich afhankelijk maakte van een vrouw, verloor hij met zijn haar zijn kracht.

6 Al de tijd, dat hij zich aan de HERE gewijd heeft, zal hij bij geen dode komen; 7 aan zijn vader noch zijn moeder, aan zijn broeder noch zijn zuster mag hij zich, na hun sterven, verontreinigen, want het nazireeërschap zijns Gods is op zijn hoofd.

Door aanraking met de dood werd de nazireeër verontreinigd. De dood is het gevolg en het bewijs van de zonde (*Gen.2:17; Rom.6:23*). De dood is alles wat niet in verbinding met de levende God staat. De Heer Jezus heeft zich niet als de farizeeën van de doden afgescheiden (farizeeër betekent afgescheidene). Hij minachtte de ongelovigen niet, Hij at met tollenaars en hoeren. Maar nooit werd Hij door hen verontreinigd. Hij was innerlijk volmaakt van hen gescheiden.

8 Al de tijd van zijn nazireeërschap is hij de HERE heilig. 9 Sterft echter geheel onverwacht iemand in zijn omgeving, zodat hij het hoofdhaar van zijn nazireeërschap verontreinigt, dan zal hij zijn hoofdhaar afscheren op de dag van zijn reiniging, op de zevende dag zal hij het afscheren; 10 op de achtste dag zal hij twee tortelduiven of twee jonge duiven naar de priester aan de ingang van de tent der samenkomst brengen. 11 Dan zal de priester de ene tot een zondoffer en de andere tot een brandoffer bereiden, en hij zal verzoening over hem doen, omdat hij zich door aanraking van een lijk heeft bezondigd, en hij zal op diezelfde dag zijn hoofd heiligen. 12 Dan zal hij opnieuw aan de HERE de tijd van zijn nazireeërschap wijden en een éénjarig schaap tot een schuldoffer brengen; de voorafgaande tijd zal niet meetellen, omdat zijn nazireeërschap verontreinigd was.

Al zou een nazireeër per ongeluk met de dood in aanraking komen, dan was hij toch verontreinigd. Wij zouden zeggen: Hij kon er niets aan doen. Maar voor God zijn ook onvoorziene omstandigheden geen excuus. Zij die geheiligd zijn aan God, moeten altijd waken en oplettend zijn. De norm voor de nazireeër was dezelfde als voor de hogepriester (*Lev.21:11*).

Ik zeg u echter, dat Ik van nu aan geenszins zal drinken van deze vrucht van de wijnstok tot op die dag wanneer Ik die met u nieuw zal drinken in het koninkrijk van mijn Vader. (Mt 26:29)

Ik ben gekomen tot mijn hof, mijn zuster, bruid, ik plukte mijn mirre en mijn balsem, ik at mijn raat en mijn honig, ik dronk mijn wijn en mijn melk. Eet, vrienden, drinkt, en wordt dronken, genoten. (Hl 5:1)

Leert ook de natuur zelf u niet, dat als een man lang haar draagt het een oneer voor hem is? Maar als een vrouw lang haar draagt, is het een eer voor haar, omdat haar het lange haar tot een sluier gegeven is. (1Ko 11:14-15)

..., maar van de boom der kennis van goed en kwaad, daarvan zult gij niet eten, want ten dage, dat gij daarvan eet, zult gij voorzeker sterven. (Gn 2:17)

Want het loon van de zonde is de dood; maar de genadegave van God is het eeuwige leven in Christus Jezus onze Heer. (Rm 6:23)

En de priester, die de hoogste is onder zijn broeders, op wiens hoofd de zalfolie is gegoten en die men gewijd heeft, door hem de heilige klederen aan te trekken, zal zijn hoofdhaar niet los laten hangen en zijn klederen niet scheuren. Bij geen enkele dode zal hij komen; aan zijn vader of moeder zal hij zich niet verontreinigen. (Lv 21:10,11)

Toewijding aan de Heer laat geen enkele inmenging van ook de nauwste familiebanden toe (*Matth.10:37; Joh.2:4*).

Wie vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mij niet waard; en wie zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mij niet waard; (Mt 10:37)

En Jezus zei tot haar: Wat heb Ik met u te doen, vrouw? Mijn uur is nog niet gekomen. (Jh 2:4)

Wat niet wil zeggen dat we geen verantwoordelijkheden naar onze ouders hebben (*Ef.6:1,2; Joh.19:26,27*).

Kinderen, weest jullie ouders gehoorzaam in de Heer, want dat is terecht. 'Eer uw vader en uw moeder', - dit is het eerste gebod met een belofte: 'opdat het u goed gaat en u lang leeft op de aarde'. (Ef 6:1-3)

Toen nu Jezus zijn moeder zag, en de discipel die Hij liefhad daarbij zag staan, zei Hij tot zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon. Daarna zei Hij tot de discipel: Zie, uw moeder. En van dat uur af nam de discipel haar in zijn huis. (Jh 19:26,27)

Verontreiniging kan ons zomaar gebeuren door onze omgang met de ongelovigen in de wereld. Voor de nazireeër (en voor ieder die zich aan de Heer heeft toegewijd) waren de gevolgen van een onvoorziene verontreiniging ernstig. De vorige dagen van zijn nazireeërschap zouden vervallen. Zijn haar moest worden afgeschoren en er moest een offer worden gebracht.

Het afscheren van het haar is het teken dat de plaats van onderworpenheid is verlaten (*vgl.Jer.7:29*). Dit gebeurde op de zevende dag. Zeven is het getal van volheid. Er is een volle periode voorbij gegaan waarin hij zich heeft gerealiseerd wat hij heeft gedaan. Hij is waarachtig verootmoedigd. Het afscheren van het haar is daarvan het uiterlijk bewijs. Tegelijk is dit moment ook de start van het herstel. Er is sprake van een achtste dag. Nadat het haar is afgeschoren, begint het ook weer te groeien (*Richt.16:22*).

In het offer van de twee vogels wordt de Heer Jezus gezien als de mens die uit de hemel is neergedaald op aarde. De eerste vogel wordt als zondoffer bereid, de tweede als brandoffer. De verontreinigde nazireeër wordt er als het ware eerst aan herinnerd dat de Heer Jezus voor zijn verontreiniging moest sterven. Vervolgens ziet hij Hem in het brandoffer ook als de volmaakt aan God toegewijde Mens, die in alles God verheerlijkte. Door zo met de Heer Jezus bezig te zijn, vindt verzoening plaats.

Het offer moest worden gebracht "aan de ingang van de tent der samenkomst". Het leven van de nazireeër was wel individueel aan God gewijd, maar zijn gedrag had invloed op het samenkomen van God met zijn volk. Zoals er bij trouw zegen was voor het hele volk, zo was er bij ontrouw afbreuk van die zegen. Wat gelovigen in hun dagelijks leven doen, is altijd van invloed op de samenkomsten van de gelovigen, hetzij ten goede, hetzij ten kwade.

Na het brengen van de beide vogels als offer mag hij opnieuw beginnen. Er zijn gelovigen die goed zijn begonnen, maar op latere leeftijd faalden. Ze begonnen in eigen kracht, moesten tot belijdenis komen en zien wat de Heer Jezus voor hen heeft gedaan. Dan gaan ze opnieuw zich toewijden, maar nu in de kracht van het offer, op grond het werk van de Heer Jezus. Het schuldoffer moet worden gebracht.

Het is een verootmoedigende gedachte dat, in geval van verontreiniging, al het goede van de voorgaande tijd vervalt. Er blijft niets van over dat waarde heeft voor God (*vgl.Ezech.33:13; Gal.3:4*).

Wanneer Ik tot de rechtvaardige zeg, dat hij zeker leven zal, maar hij vertrouwt op zijn gerechtigheid en doet onrecht, dan zal met geen van zijn gerechte daden rekening gehouden worden, maar om het onrecht dat hij deed, zal hij sterven. (Ez 33:13)

Bent u zo onverstandig? U bent in de Geest begonnen, wilt u nu in het vlees volmaakt worden? Hebt u tevergeefs zoveel geleden? Als het tenminste ook tevergeefs was! Hebt u tevergeefs zoveel geleden? Als het tenminste ook tevergeefs was! (Gl 3:4)

Scheer uw hoofdhaar af en werp het weg, hef op de kale heuvels een klaaglied aan: de HERE heeft verworpen en prijsgegeven het geslacht waarop zijn verbolgenheid rust. (Jr 7:29)

Maar van het ogenblik af, dat zijn hoofdhaar afgeschoren was, begon het weer aan te groeien.(Ri 16:22)

Inleiding vers 13–21

Als hij de tijd van zijn nazireeërschap heeft vol gemaakt, wordt hij naar de tent der samenkomst gebracht om daar zijn offergave aan te bieden. Anderen brengen hem daar. Die anderen hebben hem gezien en weten dat zijn toewijding is volbracht. Bij de tent der samenkomst brengt de nazireeër zijn offergave. Het hele volk heeft met zijn toewijding te maken, heeft er nut van.

Alles in de offergave spreekt van de Heer Jezus. Hiermee brengt hij het besef tot uitdrukking dat hij niet in eigen kracht toegewijd is geweest en gebleven. De Heer Jezus, de volmaakte nazireeër, heeft hem daarvoor de kracht gegeven.

13 Dit nu is de wet aangaande de nazireeër. Wanneer de tijd van zijn nazireeërschap ten einde is, dan zal men hem naar de ingang van de tent der samenkomst brengen, 14 en hij zal zijn offergave de HERE aanbieden: een gaaf éénjarig schaap als brandoffer en een gave, éénjarige ooi als zondoffer en een gave ram als vredeoffer, 15 met een korf ongezuurde broden van fijn meel, koeken aangemaakt met olie, en dunne ongezuurde broden bestreken met olie, met het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers.

Het offer dat hij nu brengt is vele malen groter dan in het vorige gedeelte. Daar bracht hij een noodzakelijk offer vanwege zijn verontreiniging. Hier brengt hij een offer nadat zijn tijd als nazireeër geëindigd is. In zijn toewijding zal hij steeds meer van de Heer Jezus zijn gaan zien. Deze offers zijn het resultaat daarvan. Hij brengt een brandoffer (staat hier voorop; bij de vogels stond het zondoffer voorop), een zondoffer (hij weet dat hij in zichzelf een zondaar is) en een vredeoffer (het offer dat de gemeenschap van Gods volk tot uitdrukking brengt).

Verder brengt hij nog spijsoffers en plengoffers. Ook die spreken van de Heer Jezus. Het spijsoffer van zijn leven op aarde, waarin Hij volmaakt geleid werd door de Geest (waarvan de olie een beeld is) en alle werken van de Geest in Hem zichtbaar werden. Het plengoffer spreekt van de vreugde die Hij in zijn leven op aarde voor God betekende. God vond in Hem een volkomen welgevallen.

16 En de priester zal het voor het aangezicht des HEREN brengen en zijn zondoffer en zijn brandoffer bereiden; 17 de ram zal hij toebereiden als vredeoffer aan de HERE, met de korf ongezuurde broden; ook zal de priester het bijbehorend spijsoffer en het bijbehorend plengoffer bereiden.

De nazireeër bood dit omvangrijke offer aan. De priester maakt alles klaar voor het aangezicht van de Heer. Toegewijde gelovigen, nazireeërs, zien veel van de Heer Jezus - deze zelfde gelovigen zullen dat als priesters aan God aanbieden. In het brengen van de offers neemt het zondoffer wel de eerste plaats in. Als we mogen naderen met iets van onze dienst, zal het besef dat dit mag gebeuren op grond van het werk van de Heer Jezus als het zondoffer toch de eerste plaats innemen.

Van onze toewijding zullen we zeggen dat het allemaal door zijn genade werd volbracht. Zijn offer heeft ons de kracht gegeven. Het offer dat wij zullen brengen, spreekt ervan. Als we bij Hem komen, na onze dienst op aarde, zullen we Hem zien als het Lam. We zullen Hem eren omdat Hij ons in staat stelde alles te doen wat tot eer van God was. We zullen Hem eren als het volmaakte brandoffer en spijsoffer en vredeoffer. We zullen Hem eren ook voor wat Hij als het zondoffer is geweest, Hij die onze zonden droeg.

18 Dan zal de nazireeër vóór de ingang van de tent der samenkomst het hoofdhaar van zijn nazireeërschap afscheren en dat hoofdhaar van zijn nazireeërschap nemen en het in het vuur onder het vredeoffer werpen.

Nadat de priester alles heeft klaargemaakt om te offeren wat de nazireeër als een offergave heeft meegebracht, scheert de nazireeër zijn haar eraf en werpt

dat in het vuur, onder het vredeoffer. Hierdoor stijgt, samen met de reuk van het vredeoffer, de reuk van zijn haar op tot God. Een prachtig beeld dat God tot in eeuwigheid herinnerd wordt aan de toewijding van elke gelovige en dat in directe samenhang met wat zijn Zoon was als vredeoffer. Door het vredeoffer is er gemeenschap mogelijk geworden tussen de God en zijn volk en tussen de leden van Gods volk onderling. Een bijzonder aspect in die gemeenschap is de rol die toegewijde gelovigen daarin hebben.

Het haar werd gelegd op het vuur onder het vredeoffer. Dat lezen we van niets van de mens, behalve dit haar van de nazireeër. Al wat gedaan werd uit liefde tot Jezus houdt zijn waarde en zal blijven bestaan. Hier zien hoeveel waarde God hecht aan het nazireeërschap.

19 De priester zal de schouder van de ram nemen, nadat deze gekookt is, en één ongezuurde koek uit de korf, met één ongezuurde dunne koek, en deze leggen op de handpalmen van de nazireeër, nadat deze zich het haar van zijn nazireeërschap heeft afgeschoren;

Na het afscheren van zijn haar worden delen van het offer op de handen van de nazireeër gelegd. Dit ziet erop dat alleen door de kracht van de Heer Jezus (de schouder van de ram) en het volmaakte voorbeeld van toewijding dat Hij was, hij de tijd van zijn nazireeërschap tot een goed einde heeft kunnen brengen.

20 vervolgens zal de priester deze voor het aangezicht des HEREN bewegen als een beweegoffer; het zal een heiligheid voor de priester zijn, met de beweegborst en de hefschenkel. Eerst daarna zal de nazireeër wijn mogen drinken.

21 Dit is de wet aangaande de nazireeër. Hetgeen hij als offergave de HERE belooft op grond van zijn nazireeërschap, behalve datgene waartoe hij in staat is, overeenkomstig zijn gelofte die hij belooft, aldus zal hij doen overeenkomstig de wet op zijn nazireeërschap.

Er is ook een deel voor de priester: de beweegborst en de hefschenkel. Het bewustzijn van de liefde en kracht van Heer Jezus in het volbrengen van een tijd van toewijding is geestelijk voedsel voor de priester. Het geeft hem tevens zelf weer de liefde en kracht om zijn priesterdienst te vervullen.

Na het brengen van de offers mag de nazireeër weer wijn drinken. Als onze dienst op aarde voorbij is, zal de ware vreugde door ons worden genoten. De Heer Jezus zegt tot zijn trouwe dienstknechten: *"Voortreffelijk, goede en trouwe slaaf, over weinig ben je trouw geweest, over veel zal ik je stellen; ga de vreugde van je heer in"* (Math.25:21,23).

22 De HERE nu sprak tot Mozes: 23 Spreek tot Aäron en zijn zonen: Zó zult gij de Israëlieten zegenen:

24 De HERE zegene u en behoede u;

25 de HERE doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig;

26 de HERE verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.

27 Zo zullen zij mijn naam op de Israëlieten leggen, en Ik zal hen zegenen.

In de voorgaande hoofdstukken en het voorgaande gedeelte van dit hoofdstuk zien we hoe God heeft het volk rondom Zich geplaatst; dat Hij het naam voor naam heeft geteld; dat Hij de dienst heeft geordend; dat Hij het leger heeft gereinigd; dat Hij de ware positie van de toegewijde dienstknecht heeft bepaald. Alles is nu klaar om het volk te zegenen en zijn Naam op hen te leggen. De zegen plaatste het volk onder de bescherming, onder de genade en vrede van de HERE.

Er zijn drie paar zegeningen en een slotzegening, zeven in totaal. De drie paar zijn wel verbonden met de drie Goddelijke personen, zoals Ze genoemd worden in 2 Korinthiërs 13:13: De zegen en bescherming van de Vader, de genade van de Heer Jezus en de innerlijke vrede door de Geest. We ontvangen alles wat God is.

De genade van de Heer Jezus Christus en de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest zij met u allen.(2Ko 13:13)

Met een volk dat zo gezegend is, wil God Zichzelf verbinden. Hij schaamt Zich er niet voor hun God genoemd te worden (Hebr.11:16).

In het geloof zijn deze allen gestorven, zonder de beloften te hebben ontvangen, maar zij zagen het in de verte en begroetten het, en beleden dat zij vreemdelingen en bijwoners op de aarde waren. Want wie zulke dingen zeggen, tonen duidelijk dat zij een vaderland zoeken. En als ze terugdenken aan dat waaruit zij weggetrokken zijn, zouden zij tijd hebben terug te keren; maar nu verlangen zij naar een beter, dat is een hemels vaderland. Daarom schaamt God Zich niet voor hen hun God genoemd te worden, want Hij heeft voor hen een stad bereid. (Hb 11:13-16)

	Tekst	Toelichting
1	De HERE zegene u	Gods zegen wordt gewenst voor alle terreinen van ons leven; vruchtbaarheid en vermeerdering (Gen. 1:22,28), bovenal in het geestelijk leven.
2	en behoede u,	Bescherming voor gevaren en achteruitgang om het goede te kunnen ontvangen.
3	de HERE doe zijn aangezicht over u lichten	Wij hebben het licht van zijn aangezicht nodig (Ps. 4:7; 44:4; 90:8)
4	en zij u genadig	Uitingen van gunst, barmhartigheid, goedheid
5	de HERE verheffe zijn aangezicht over u	Door ons genegenheid te laten ervaren, dat we tot zijn welgevallen zijn.
6	en geve u vrede.	Sjalom: niet alleen afwezigheid van oorlog, maar welvaart, gerechtigheid en welzijn.
7	mijn naam op de Israëlieten leggen, en Ik zal hen zegenen.	God verbindt zijn naam met zijn volk en zegent het als geheel.

Het hele volk wordt gezegend op grond van wat de nazireeër heeft gedaan. Deze zegen zal ook komen tot de hele schepping op grond van wat de Heer Jezus heeft gedaan. In het uitdelen van die zegen is ook de gemeente betrokken (Rom.8:19), wat te zien is "Aäron en zijn zonen" aan wie de opdracht om te zegenen gegeven wordt.

En God zegende ze en zeide: Weest vruchtbaar, wordt talrijk en vervult de wateren in de zeeën, en het gevogelte worde talrijk op de aarde. (Gn 1:22)

En God zegende hen en God zeide tot hen: Weest vruchtbaar en wordt talrijk; vervult de aarde en onderwerpt haar, heerst over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over al het gedierte, dat op de aarde kruipt. (Gn 1:28)

Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? verhef over ons het licht uws aanschijns, o HERE! (Ps 4:7)

Want niet met hun zwaard hebben zij het land verwoeren, niet hun arm heeft hen gered. Maar uw rechterhand en uw arm en het licht van uw aanschijn, omdat Gij in hen een welbehagen hadt. (Ps 44:4)

Gij stelt onze ongerechtigheden voor U, onze heimelijke zonden in het licht van uw aanschijn. (Ps 90:8)

Want de schepping verwacht reikhalzend de openbaring van de zonen van God. (Rm 8:19)

INHOUD:

- Vs.1–3: De offergave van de vorsten
 Vs.4–9: Mozes verdeelt de wagens en runderen onder de Levieten
 Vs.10,11: De wijdingsgave van de vorsten
 Vs.12–83: Regeling wanneer elk van de twaalf vorsten zijn wijdingsgave brengt
 Vs.84–88: Totalen van de wijdingsgave
 Vs.89: De HERE spreekt tot Mozes vanaf het verzoendeksel

TOELICHTING:

In *hoofdstuk 6*, bij de toewijding van de nazireeër, is sprake van vrijwilligheid, maar ook van voorschriften hoe die vrijwilligheid moet gebeuren. In *hoofdstuk 7* hebben we geen voorschriften. Hier gebeurt alles vrijwillig, uit het verlangen God iets te geven voor het heiligdom en de inwijding van het altaar. Alles is uit liefde, het is de reactie van het hart van het volk.

1 Op de dag nu, dat Mozes gereed was met het oprichten van de tabernakel, zalfde en heiligde hij die met al zijn toebehoren, benevens het altaar met al zijn toebehoren; en toen hij deze gezalfd en geheiligd had, 2 offerden de vorsten van Israël, de hoofden van hun families – dit waren de vorsten der stammen, degenen, die aan het hoofd van de getelden stonden; – 3 als hun offergave brachten zij voor het aangezicht des HEREN: zes overdekte wagens en twaalf runderen, één wagen voor elke twee vorsten en voor ieder één rund, en zij brachten ze vóór de tabernakel.

Waarom gaan we in het eerste vers terug naar de oprichting van de tabernakel die al in *Exodus 40*, een maand eerder dus, was gebeurd? Omdat dit past bij de rangschikking door de Heilige Geest van deze boeken. Wat hier genoemd wordt, past juist in het boek Numeri.

Onderstaand overzicht geeft de volgorde van de gebeurtenissen aan tot het begin van de woestijnreis:

Datum (in het 2e jaar)	Gebeurtenis	Tekst
Dag 1, eerste maand	Voltooiing van de tabernakel	<i>Ex.40:2</i>
	Wetten voor de offers	<i>Num.7:1</i>
	Offers voor het altaar	<i>Num.7:3</i>
	Instelling van het priesterschap	<i>Lev.8:1</i>
Dag 8, eerste maand	Inwijding priesters voltooid	<i>Lev.9:1</i>
Dag 12, eerste maand	Offers voor het altaar voltooid	<i>Num.7:78</i>
	Inwijding Levieten	<i>Num.8:5</i>
Dag 14, eerste maand	Tweede Pascha	<i>Num.9:2</i>
Dag 1, tweede maand	Begin telling	<i>Num.1:1</i>
Dag 14, tweede maand	Pascha voor de onreinen	<i>Num.9:11</i>
Dag 20, tweede maand	De wolkkolom verheft zich, de reis begint	<i>Num.10:11</i>

De vorsten zien de oprichting van de tabernakel. Zij beseffen dat God in hun midden komt wonen (het wonen van God heeft de nadruk in *Exodus*) en dat dan de dienst aan Hem kan beginnen (nu het volk in de woestijn is aangekomen. Zij komen met hun gaven op de juiste dag om daarmee de dienst aan Hem in de woestijn te bevorderen. God neemt die gaven aan en bepaalt aan wie welke gaven worden gegeven. De dienst die voor Hem gebeurt, wordt door Hem bestuurd.

Deze gaven hebben te maken met de dienst in de tabernakel, het getuigenis naar buiten toe. De vorsten hadden begrepen dat de Levieten bij hun dragen van de tabernakel door de woestijn best hulp konden gebruiken. In de tabernakel wordt niet alleen priesterdienst verricht, hij wordt ook rondgedragen door de woestijn. Zo is het ook met de gemeente. We komen samen om God als priesters te dienen, maar we het is ook Gods bedoeling dat we alles wat we aan zegeningen hebben ontvangen in ons getuigenis in de wereld tot uitdrukking brengen.

Ze gaven overdekte wagens. Wat we hebben te vervoeren zijn geen dingen waarmee we te koop lopen. Met z'n tweeën brachten ze één wagen. Dat wijst op het zoeken naar gemeenschap in de dienst met het doel het bevorderen van Gods werk in de gemeente. De vorsten spreken van de voorgangers onder de gelovigen, zij die leiding geven.

4 Toen zeide de HERE tot Mozes: 5 Neem deze van hen in ontvangst en laat ze dienen voor de dienst aan de tent der samenkomst; geef ze aan de Levieten, naardat ieder voor zijn dienst behoeft. 6 Toen nam Mozes de wagens en de runderen in ontvangst en gaf ze aan de Levieten; 7 twee wagens en vier runderen gaf hij aan de Gersonieten, naardat zij voor hun dienst behoefden, 8 en vier wagens en acht runderen gaf hij aan de Merarieten, naardat zij voor hun dienst behoefden, onder leiding van Ithamar, de zoon van de priester Aäron. 9 Maar aan de Kehathieten gaf hij niets, omdat op hen rustte de dienst der heilige voorwerpen, die zij op hun schouder droegen.

Het lijkt erop dat Mozes niet goed wist wat hij ermee moest doen. Het hoorde niet bij alles wat God hem over de tabernakel had laten zien. Maar God geeft aan dat Mozes ze mag aannemen. Ze zijn de vrucht van Godvrezende zielen, van mannen die omgang met God hebben. Wat zij brengen is het gevolg van geestelijke overwegingen. God kan dat aannemen, omdat het uiteindelijk door Hemzelf in hen door zijn Geest gewerkt is. Zo wil God ook vandaag in zijn dienst middelen gebruiken die Hij niet als zodanig in zijn Woord heeft aangegeven, maar die het resultaat zijn van geestelijk overleg ten aanzien van de dienst in zijn huis. De gemeente is geen gestolde zaak, maar dynamisch, steeds in beweging. God aanvaard initiatieven die beantwoorden aan de zorgen van het moment, als die komen in afhankelijkheid van de Geest en in overeenstemming zijn met het Woord.

God bepaalt wie de wagens ter beschikking werden gesteld. God gaat niet te werk als mensen die alles eerlijk zouden verdelen. God regelt alles zo dat geloof en liefde worden beproefd om te aanvaarden dat Hij naar zijn wijze en soevereine wil handelt. In te stemmen met zijn verschillende handelingen is het innemen van de plaats van zegen. Het hart dat zo afgestemd is op Gods handelen, zal zich verheugen in wat hij bij een ander van Christus ziet, terwijl hij het zelf niet bezit. We mogen ons verheugen in wat Hij ons heeft gegeven, maar ook in wat Hij ons heeft onthouden en aan anderen heeft toevertrouwd.

God vertrouwt aan ieder toe wat nodig is voor de dienst. Hij weet ieder te dragen heeft en voorziet van de nodige kracht. We kunnen dit toepassen op middelen die het werk van dienstknechten van de Heer gemakkelijker maken. Zo kunnen we hun, als ze uit een andere plaats komen, bijvoorbeeld logies aanbieden, om vanuit ons huis hun werk in de gemeente te doen. We kunnen hen financieel steunen.

De Gersonieten krijgen twee wagens en vier runderen. Zij hadden de zorg voor alle kleden. Dat spreekt van het getuigenis naar buiten, het evangelie.

De Merarieten krijgen vier wagens en acht runderen. Zij hadden de zorg voor planken en pilaren. Dat spreekt van de zorg voor de gelovigen, de dienst van de herder. We kunnen allemaal meehelpen met de voortgang van evangelie en de zorg voor de gelovigen.

De Kehathieten hadden de zorg voor wat spreekt van de Heer Jezus, het werk van de Heer Jezus. De hulp in de voortgang daarvan neemt God voor zijn rekening. Menselijke hulpmiddelen, theologische opleidingen hebben hier geen plaats. De hemelse dingen moeten worden gedragen op de schouders. Zonder iets dat mogelijk op mensen indruk zou kunnen maken, dragen zij hun kostbare schatten door de woestijn.

Hier maakte David een fatale fout. Hij vergat het voorschrift van de HERE en plaatste de ark op een wagen. Het bleek geen veiliger middel, maar juist kwetsbaarder middel te zijn: de runderen gleden uit. Uzza moest een reddingsactie met de dood bekopen (2 Sam. 6:3-7). De Filistijnen hadden de ark ook op een wagen gezet. Maar zij handelden uit onwetendheid (1 Sam. 6:10,11).

Zij vervoerden de ark Gods op een nieuwe wagen; zij haalden haar uit het huis van Abinadab op de heuvel, en Uzza en Ahio, de zonen van Abinadab, leidden de wagen met de ark Gods; Ahio liep voor de ark uit. David en het gehele huis van Israël dansten voor het aangezicht des HEREN, onder begeleiding van allerlei (instrumenten van) cypressehout, citers, harpen, tamboerijnen, rinkelbellen en cimbalen.

Maar toen zij bij de dorsvloer van Nachon kwamen, strekte Uzza zijn hand uit naar de ark Gods en greep haar, omdat de runderen uitgleden. En de toorn des HEREN ontbrandde tegen Uzza en God sloeg hem daar om deze onbedachtzaamheid; hij stierf daar bij de ark Gods. (2Sm 6:3-7)

De mannen deden alzo. Zij namen twee zogende koeien en spanden die voor de wagen, maar haar kalveren hielden zij thuis. Zij zetten de ark des HEREN op de wagen, evenals het kistje met gouden muizen en de afbeeldingen van hun gezwellen. (1Sm 6:10,11)

10 Ook brachten de vorsten een wijdingsgave voor het altaar, op de dag dat het gezalfd werd; de vorsten brachten hun offergave vóór het altaar. 11 En de HERE zeide tot Mozes: laat op elke dag één vorst zijn offergave voor de inwijding van het altaar brengen.

Mozes had het altaar ingewijd in Exodus 40. Het altaar spreekt van aanbidding. Aan die dienst zijn geen menselijke middelen verbonden. Wij hebben het altaar in geestelijke zin (Hebr. 13:10), de tafel van de Heer. Van de kant van het volk wordt ook het altaar ingewijd. Zij laten daarmee hun waardering voor het altaar zien. God verheugt Zich erover dat er ook op aarde mensen zijn die hun waardering voor de Heer Jezus en zijn werk tonen.

12 Die nu op de eerste dag zijn offergave bracht, was Nahesson, de zoon van Amminadab, van de stam van Juda. 13 Zijn offergave bestond uit één zilveren schotel, honderd dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkels, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie, tot een spijsoffer; 14 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 15 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 16 één geitebok tot een zondoffer; 17 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Nahesson, de zoon van Amminadab.

18 Op de tweede dag bracht Nethaneël, de zoon van Zuar, de vorst van Issaschar, zijn offergave. 19 Hij bracht als zijn offergave één zilveren schotel, honderd dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkels, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie tot een spijsoffer; 20 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 21 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 22 één geitebok tot een zondoffer; 23 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Nethaneël, de zoon van Zuar.

24 Op de derde dag de vorst der Zebulonieten, Eliab, de zoon van Helon. 25 Zijn offergave bestond uit één zilveren schotel, honderd

Laat u niet meeslepen door allerlei en vreemde leringen; want het is goed dat het hart gesterkt wordt door genade, niet door spijzen, waarvan zij die daarin wandelden, geen nut hadden. Wij hebben een altaar waarvan zij die de tabernakel dienen, geen recht hebben te eten; ... (Hb 13:9,10)

dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkel, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie, tot een spijsoffer; 26 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 27 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 28 één geitebok tot een zondoffer; 29 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Eliab, de zoon van Helon.

30 Op de vierde dag de vorst der Rubenieten, Elizur, de zoon van Sedeür. 31 Zijn offergave bestond uit één zilveren schotel, honderd dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkel, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie, tot een spijsoffer; 32 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 33 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 34 één geitebok tot een zondoffer; 35 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Elizur, de zoon van Sedeür.

36 Op de vijfde dag de vorst der Simeonieten, Selumiël, de zoon van Zurisaddai. 37 Zijn offergave bestond uit één zilveren schotel, honderd dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkel, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie, tot een spijsoffer; 38 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 39 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 40 één geitebok tot een zondoffer; 41 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Selumiël, de zoon van Zurisaddai.

42 Op de zesde dag de vorst der Gadieten, Eljasaf, de zoon van Rehüel. 43 Zijn offergave bestond uit één zilveren schotel, honderd dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkel, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie, tot een spijsoffer; 44 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 45 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 46 één geitebok tot een zondoffer; 47 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Eljasaf, de zoon van Rehüel.

48 Op de zevende dag de vorst der Efraïmieten, Elisama, de zoon van Ammihud. 49 Zijn offergave bestond uit één zilveren schotel, honderd dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkel, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie, tot een spijsoffer; 50 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 51 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 52 één geitebok tot een zondoffer; 53 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Elisama, de zoon van Ammihud.

54 Op de achtste dag de vorst der Manassieten, Gamaliël, de zoon van Pedazur. 55 Zijn offergave bestond uit één zilveren schotel, honderd dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkel, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie, tot een spijsoffer; 56 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 57 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 58 één geitebok tot een zondoffer; 59 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Gamaliël, de zoon van Pedazur.

60 Op de negende dag de vorst der Benjaminieten, Abidan, de zoon van Gideoni. 61 Zijn offergave bestond uit één zilveren schotel, honderd dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkel, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie, tot een spijsoffer; 62 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 63 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 64 één geitebok tot een zondoffer; 65 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Abidan, de zoon van Gideoni.

66 Op de tiende dag de vorst der Daniëten, Ahiëzer, de zoon van Ammisaddai. 67 Zijn offergave bestond uit één zilveren schotel, honderd dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkels, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie, tot een spijsoffer; 68 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 69 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 70 één geitebok tot een zondoffer; 71 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Ahiëzer, de zoon van Ammisaddai.

72 Op de elfde dag de vorst der Aserieten, Pagiël, de zoon van Ochran. 73 Zijn offergave bestond uit één zilveren schotel, honderd dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkels, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie, tot een spijsoffer; 74 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 75 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 76 één geitebok tot een zondoffer; 77 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Pagiël, de zoon van Ochran.

78 Op de twaalfde dag de vorst der Naftalieten, Ahira, de zoon van Enan. 79 Zijn offergave bestond uit één zilveren schotel, honderd dertig sikkels in gewicht, en één zilveren sprengbekken van zeventig sikkels, naar de heilige sikkels, beide gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie, tot een spijsoffer; 80 één schaal van tien sikkels goud, gevuld met reukwerk; 81 één jonge stier, één ram en één éénjarig schaap tot een brandoffer; 82 één geitebok tot een zondoffer; 83 en tot een vredeoffer twee runderen, vijf rammen, vijf bokken en vijf éénjarige schapen. Dit was de offergave van Ahira, de zoon van Enan.

Deze gaven hebben te maken met de dienst aan het altaar, het getuigenis tegenover God in de tabernakel. De grote waardering van God voor de offergaven van de vorsten blijkt uit de opsomming van wat elke vorst afzonderlijk gegeven heeft, hoewel dat een herhaling lijkt van wat een ander heeft gebracht. Herhaling is voor God geen vermoeiende bezigheid. Zo is de telkens herhaalde regel in *Psalm 136* een uiting van Gods goedertierenheid die opgeroepen is door wat in de voorgaande regel vermeld staat.

*Looft de HERE, want Hij is goed,
want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.
Looft de God der goden,
want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.
Looft de Heer der heren,
want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid. (Ps 136:1-3)*

Voor God telt wat ieder persoonlijk brengt en voor Hem is het geen pure herhaling van wat een ander heeft gebracht. Niet zeggen: 'Dat heeft een ander al gedaan of gezegd.' God wil het van ieder persoonlijk horen. Ieder krijgt de volle gelegenheid zijn offer te brengen en ontvangt daarbij de volle aandacht van God.

Dat allen hetzelfde brengen, ziet op een gemeenschappelijk inzicht. Toch brengt ieder het persoonlijk. Voor God telt niet alleen het totaal, maar ook wat de enkeling brengt. Hij ziet de afzonderlijke gave van elk van de zijnen, al zullen velen hetzelfde brengen als wat een ander brengt. In de lofprijzing gebruiken we vaak dezelfde woorden. God zegt nooit: 'Dat heb ik al eerder gehoord.' God ziet in de lofprijzing van zijn volk steeds opnieuw het heerlijke werk van zijn Zoon. En daarover hoort Hij graag (*Hebr.13:15*).

In de wijdingsgave waren elementen die duurzaam waren, zoals de schalen. Er waren ook elementen die na gebruik er niet meer waren, zoals de verschillende offers. Verder was ook het dagelijks aanbieden van belang. Elke dag werd er een gave aan God aangeboden.

In de gave van de vorsten neemt het vredeoffer een voornaam plaats in. Maar eerst bieden zij vaten aan. Die zilveren en gouden vaten spreken van gelovigen die geschikt zijn voor de dienst van het altaar (*2 Tim.2:20,21*).

Laten wij dan door Hem voortdurend een loffer brengen aan God, dat is de vrucht van de lippen die zijn naam belijden. (Hb 13:15)

In een groot huis nu zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden; en sommigen wel tot eer, maar anderen tot oneer. Als dan iemand zich van deze vaten reinigt, zal hij een vat zijn tot eer, geheiligd, bruikbaar voor de Meester, tot alle goed werk toebereid. (2Tm 2:20,21)

Zij die een plaats van verantwoordelijkheid in de plaatselijke gemeente hebben, kunnen zulke gelovigen bij de Heer brengen. Zij kunnen hen aanbieden in de gebeden. De vaten zijn gevuld met meel en reukwerk. In het leven van zulke gelovigen komt tot uiting wie de Heer Jezus was in zijn leven op aarde en dat zo'n leven tot een welriekende reuk voor God is.

Als offers worden brandoffers, een zondoffer en vredeoffers gebracht. Dat laat zien dat de vorsten zicht hadden op het onderscheid van de offers. Vorsten onder de gelovigen kennen de verschillende aspecten van het werk van de Heer Jezus. De verschillende soorten brandoffers geeft aan dat er verschillende aspecten zijn in wat de Heer Jezus voor God deed.

Er was slechts één dier als zondoffer. Het aspect van de vergeving van de zonden nam niet de grootste plaats in. Ze waren meer vervuld van Hem als brandoffer en nog meer als vredeoffer. Het vredeoffer is het offer dat de gemeenschap tussen God en zijn volk en tussen de leden van het volk onderling tot uitdrukking brengt.

De volgorde waarin de vorsten hun offergave brengen, te beginnen met Juda en eindigend met Naftali, is dezelfde als de volgorde waarin de legering van de stammen in hoofdstuk wordt beschreven.

84 Dit was de wijdingsgave voor het altaar op de dag dat het gezalfd werd, geschonken door de vorsten van Israël: twaalf zilveren schotels, twaalf zilveren sprengbekkens, twaalf gouden schalen, 85 honderd dertig sikkels zilver elke schotel, en zeventig elk sprengbeken; al het zilver der vaten bedroeg tweeduizend vierhonderd sikkels, naar de heilige sikkels; 86 twaalf gouden schalen gevuld met reukwerk, elke schaal tien sikkels, naar de heilige sikkels; al het goud der schalen bedroeg honderd twintig sikkels. 87 Al het vee voor het brandoffer bestond uit twaalf jonge stieren, twaalf rammen, twaalf éénjarige schapen, met het bijbehorende spijsoffer; daarbij twaalf geitenbokken tot een zondoffer. 88 Al het vee van het vredeoffer bestond uit vierentwintig jonge stieren, zestig rammen, zestig bokken, zestig éénjarige schapen. Dit was de wijdingsgave voor het altaar, nadat het gezalfd was.

Alles wordt door God opgeteld. Maar het is voor God geen grote hoop: het is de som van de afzonderlijke delen. Na twaalf dagen telde God:

- | 12 zilveren schotels, elk 130 sikkels (ca. 1,5 kg) gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie;
- | 12 zilveren sprengbekkens, elk 70 sikkels (ca.800 g) gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie;
- | 12 gouden schalen, elk 10 sikkels (ca. 110 g) gevuld met reukwerk;
- | 12 jonge stieren voor het brandoffer met bijbehorend spijsoffer;
- | 12 rammen voor het brandoffer met bijbehorend spijsoffer;
- | 12 éénjarige schapen voor het brandoffer met bijbehorend spijsoffer;
- | 12 geitenbokken tot een zondoffer;
- | 24 jonge stieren als vredeoffer;
- | 60 rammen als vredeoffer;
- | 60 bokken als vredeoffer;
- | 60 éénjarige schapen als vredeoffer.

Wat moet het voor Hem een vreugde zijn als Hij aan het eind van de zondagmorgen de wijdingsgaven (onze offers van lof en dank) die elk van ons aan Hem heeft gebracht, zo kan optellen.

89 Wanneer nu Mozes de tent der samenkomst binnenging om Hem te spreken, dan hoorde hij een stem, die tot hem sprak van boven het verzoendeksel, dat op de ark der getuigenis was, van tussen de beide cherubs, en Hij sprak tot hem.

Mozes gaat de tent der samenkomst binnen om met God te spreken. Mozes is een beeld van de Heer Jezus als de Leraar die de gedachten van God hoort en bekend maakt. Dat dit gebeurt na de beschrijving van de vrijwillige offers die de vorsten brachten, is veelzeggend. God maakt dan zijn gedachten bekend. Hij kan zijn gedachten pas echt meedelen als we een gewillig hart hebben in de bewondering van de Heer Jezus.

Ondanks alle drukte van zijn leiderschap, of misschien wel juist daarom, vond en nam Mozes de tijd om bij de HERE te zijn, om met Hem te spreken en naar Hem te luisteren. De stilte van het heiligdom was daarvoor de geëigende plaats.

INHOUD:

- Vs.1–4: De gouden kandelaar
 Vs.5–15: De wijding van de Levieten
 Vs.16–18: De Levieten in plaats van de eerstgeborenen
 Vs.19: De Levieten geschonken aan Aäron en zijn zonen
 Vs.20–22: De Levieten ondergaan de wijding
 Vs.23–26: Diensttijd van de Levieten

TOELICHTING:

1 De HERE sprak tot Mozes: 2 Spreek tot Aäron en zeg tot hem: Wanneer gij de lampen opstelt, moeten de zeven lampen haar licht doen vallen op de voorzijde van de kandelaar. 3 En Aäron deed alzo; aan de voorzijde van de kandelaar stelde hij de lampen daarvan op, zoals de HERE Mozes geboden had. 4 En aldus was de kandelaar gemaakt: van gedreven goud; zowel wat zijn schacht als wat zijn bloesemversiering betreft, was hij gedreven werk; overeenkomstig het voorbeeld dat de HERE hem had getoond, had Mozes de kandelaar gemaakt.

De beschrijving van de kandelaar is niet verwaald en op deze plaats terecht gekomen. De auteur van de Bijbel, de Heilige Geest, heeft deze beschrijving hier met een doel gegeven. Het sluit direct aan op het *laatste vers* van het *vorige hoofdstuk*.

Voor de wandel in de woestijn is Gods Woord belangrijk en dat wij zien op de verheerlijkte Heer in de hemel die we alleen kunnen zien in het licht dat de Heilige Geest geeft. Het model voor onze wandel door de woestijn is Christus in de heerlijkheid (*Joh.17:19*). In het heiligdom zien we Aäron bezig, als een beeld van de Heer Jezus als de hogepriester die weet we nodig hebben op onze reis door de woestijn. Als ons oog op Hem in het heiligdom is gericht, weten onze voeten waar ze in de wereld moeten gaan.

De lampen van de kandelaar moesten zo worden opgesteld dat het licht ervan op de kandelaar zelf zou vallen. Het licht van de Heilige Geest valt altijd op de Heer Jezus (*Joh.16:14*). Ieder die licht verspreidt, moet dit uitstralen van en op de Heer, en niet op zichzelf (*vgl. Matth.5:16*). De Heer Jezus is de kandelaar die de zeven lampen draagt. De gelovigen zijn de lampen door wie de Heilige Geest heen schijnt. De gelovigen moeten niet zichzelf voorstellen, maar de Heer Jezus, als zij in het heiligdom voor Gods aangezicht staan; als zij samen spreken over de hemelse dingen, over wat ieder heeft gevonden in zijn onderzoek van de Schriften. De kandelaar draagt de lampen. De gelovigen worden ondersteund door de Heer Jezus.

Door het priesterschap van de Heer Jezus wordt het licht brandend gehouden. Dit is geen taak van de Levieten, maar het gaat om de verbinding met Christus in het heiligdom in de tegenwoordigheid van God waarvan alles afhangt. Dit is alleen te zien door de geestelijke gelovige.

5 En de HERE sprak tot Mozes: 6 Neem de Levieten uit de Israëlieten en reinig hen. 7 Aldus zult gij met hen handelen om hen te reinigen: sprenkel op hen ontzondigingswater, daarna moeten zij een scheermes over hun gehele lichaam laten gaan en hun klederen wassen, opdat zij gereinigd worden. 8 Dan zullen zij een jonge stier nemen met het bijbehorend spijsoffer, fijn meel aangemaakt met olie, en een tweede jonge stier zult gij nemen tot een zondoffer. 9 Vervolgens zult gij de Levieten doen naderen vóór de tent der samenkomst, en de gehele vergadering der Israëlieten samenroepen. 10 Hebt gij de Levieten voor het aangezicht des HEREN doen naderen, dan zullen de Israëlieten de Levieten de handen opleggen, 11 en Aäron zal de Levieten bewegen als een beweegoffer uit de Israëlieten voor het

En Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd zijn door de waarheid. (Jh 17:19)

Hij zal Mij verheerlijken, want Hij zal uit het mijne nemen en het u verkondigen. (Jh 16:14)

Laat zo uw licht schijnen voor het oog van de mensen, opdat zij uw goede werken zien en uw Vader die in de hemelen is, verheerlijken. (Mt 5:16)

aangezicht des HEREN, en zij zullen bestemd zijn om de dienst des HEREN te verrichten. 12 Nadat de Levieten hun handen op de kop der jonge stieren gelegd hebben, bereid dan de ene tot een zondoffer en de andere tot een brandoffer voor de HERE, om verzoening te doen over de Levieten. 13 Dan zult gij de Levieten vóór Aäron en zijn zonen plaatsen en hen bewegen als een beweegoffer voor de HERE.

14 Aldus zult gij de Levieten uit de Israëlieten afzonderen, opdat de Levieten mijn eigendom zijn. 15 Eerst daarna zullen de Levieten naar binnen gaan om bij de tent der samenkomst dienst te doen; gij zult hen reinigen en hen als een beweegoffer bewegen.

Na het zien van Christus in het heiligdom als model van onze wandel, geeft dat ons tevens bekwaamheid om te dienen. De wijding van de Levieten, van de dienstknachten, gebeurt naar de reinheid van het heiligdom, want dat is het terrein van hun dienst. Ze zijn een offer van het volk aan de HERE, en de HERE geeft hen aan de priesters. Ze kunnen voor God in hun dienst alleen aangenaam zijn in de waarde van het offer dat Christus aan God bracht en het goddelijk oordeel over de zonde.

Bij de wijding van de Levieten zien we een bijzondere betrokkenheid van het volk, meer dan bij de wijding van de priesters. Priesterdienst is niet in de eerste plaats gericht op de medegelovigen, maar op God. Levietendienst is gericht op elkaar. De dienst van de Levieten is aan de gemeente.

Door een aparte ceremonie worden de Levieten van het volk afgezonderd. Wat met hen gebeurt is geen beeld van de bekering van de zondaar, maar van het geschikt maken om God te dienen op een Hem welgevallige manier. We zien hier hoe eerst de personen geschikt gemaakt worden, om daarna tot een dienst te komen die God aangenaam is. Wij moeten eerst onszelf aan de Heer geven, pas daarna onze dienst (2 Kor.8:5).

En het was niet zoals wij verwachtten, maar zij gaven zichzelf eerst aan de Heer en daarna aan ons door de wil van God, ... (2Ko 8:5)

De eerste handeling is het besprenkeld worden met ontzondigingswater. De reiniging bestond niet uit wassen, maar sprenkelen. Sprekelen is het overdragen van de waarde op het voorwerp dat besprenkeld wordt, dat het onder de kracht ervan zou komen. Daarom besprenkeling met bloed, en hier met water. Ze hadden niet gezondigd. Maar er is wel een bijzonder bewustzijn nodig van het werk van de Heer Jezus, waardoor de zonden zijn weggedaan. Het vlees mag geen plaats hebben, niets dat met de zonde te maken heeft.

De tweede handeling is het wegscheren van al het haar van hun lichaam (vgl. Lev.14:8). Het haar spreekt van wat uit de natuurlijke mens voortkomt. Dat moet worden weggeschoren. Het scheermes stelt het oordeel voor dat wordt voltrokken over het vlees. Hoogmoed bijvoorbeeld is zo'n haargroei die moet worden weggeschoren, geoordeeld.

En hij die gereinigd moet worden, zal zijn klederen wassen, al zijn haar afscheren en zich in water baden, en hij zal rein zijn: daarna zal hij in de legerplaats komen, maar zeven dagen buiten zijn tent blijven. (Lv 14:8)

Vervolgens moet ze hun kleren wassen. Kleren zien op wat er van de mens openbaar is, hoe hij zich gedraagt, de gewoonten die hij heeft. De hele openbaring moet onder de kracht van het Woord komen.

Na hun reiniging kunnen de offers worden gebracht, in dit geval twee jonge stieren. De eerste is bestemd als brandoffer, samen met het bijbehorend spijsoffer; de ander dient tot zondoffer. Zowel het brandoffer als het zondoffer zijn groot. Beide offers stellen de mate van inzicht in het werk van de Heer Jezus voor, op grond waarvan zij hun dienst kunnen vervullen. De vervulling van de dienst gebeurt op het niveau van het inzicht dat de dienstknacht heeft in zowel het brandoffer (wat het werk van de Heer Jezus voor God betekende, de eer die Hij God daardoor heeft gegeven) als in het zondoffer (wat het werk van de Heer Jezus betekende met het oog op het probleem van de zonde).

Het opleggen van de handen door de Israëlieten doet hun eenmaking met de dienst van de Levieten zien. Alle Israëlieten waren erbij betrokken, want de Levieten waren in plaats van de eerstgeborenen van de Israëlieten (vers 20-22). Ook is van belang dat het terrein van hun dienst het volk van God is. Het is van belang dat de gemeente zich kan vereenzelvigen met de dienst van dienstknachten. God betreft het hele volk erbij.

De Leviëten worden als een beweegoffer voor Gods aangezicht heen en weer bewogen. God wenst dat zijn volk zijn dienstknechten voor zijn aangezicht brengt. Niet spreken over hun zwakheden, maar over dat waarin zij doen denken aan de Heer Jezus, het ware beweegoffer. Ook de priesters moeten de Leviëten heen en weer bewegen.

16 Want zij zullen uit de Israëliëten Mij onvoorwaardelijk geschonken zijn; Ik heb hen voor Mij genomen in de plaats van alles wat het eerst uit de moederschoot voortkomt, van alle eerstgeborenen onder de Israëliëten. 17 Want alle eerstgeborenen onder de Israëliëten, zowel van mens als van dier, zijn mijn eigendom; op de dag dat Ik alle eerstgeborenen in het land Egypte sloeg, heb Ik hen Mij geheiligd, 18 en Ik nam de Leviëten in de plaats van alle eerstgeborenen onder de Israëliëten,

Na de vereenzelving van de Israëliëten met de Leviëten, tot uitdrukking gebracht door handoplegging, zijn de Leviëten aan de HERE aangeboden. De Leviëten moeten doen wat het hele volk had moeten doen. De Leviëten vertegenwoordigen het hele volk in hun dienst en hun dienst behoort aan het hele volk. Op deze manier zijn ze het eigendom van de HERE geworden in plaats van de eerstgeborenen. Dat feit wordt weer in herinnering gebracht om te benadrukken dat zij Gods eigendom zijn krachtens de verlossing die Hij tot stand heeft gebracht.

19 en Ik gaf de Leviëten uit de Israëliëten als geschonkenen aan Aäron en zijn zonen, om de dienst der Israëliëten bij de tent der samenkomst te verrichten, en om verzoening te doen over de Israëliëten, opdat er geen plaag zij onder de Israëliëten, wanneer de Israëliëten tot het heilige zouden naderen.

In vers 11 had Aäron de Leviëten aan de HERE aangeboden. Nu krijgt hij hen terug van de HERE. God blijft nooit iemands schuldenaar. Wij kunnen Hem nooit iets geven wat Hij niet veelvoudig zal teruggeven.

Wat gegeven wordt is altijd van mindere waarde dan de persoon aan wie het gegeven wordt. De Leviëten staan niet boven de priesters, maar zijn hun dienaren, zijn dus hun minderen (Luk.22:27).

*Want wie is groter, hij die aanligt of hij die dient?
Niet hij die aanligt? Ik echter ben in uw midden als
Degene die dient. (Lk 22:27)*

20 Toen volbrachten Mozes, Aäron en de gehele vergadering der Israëliëten deze handeling aan de Leviëten; juist zoals de HERE Mozes ten aanzien van de Leviëten geboden had, deden de Israëliëten met hen. 21 De Leviëten lieten zich ontzondigen en wiesen hun klederen, Aäron bewoog hen als een beweegoffer voor het aangezicht des HEREN, en deed verzoening over hen en reinigde hen. 22 Daarna gingen de Leviëten naar binnen om hun dienst bij de tent der samenkomst te verrichten, onder toezicht van Aäron en zijn zonen. Zoals de HERE Mozes aangaande de Leviëten geboden had, deed men met hen.

De Goddelijke instructies worden tot in detail uitgevoerd. Voor onze dienst is het ook van het grootste belang dan we precies doen wat ons door de Heer wordt gezegd. Het is belangrijk ons te laten reinigen en door Hem te laten aanwijzen wat Hij wil dat we doen.

Pas als alles wat was voorgeschreven aan hen is gedaan, mogen de Leviëten gaan dienen.

23 En de HERE sprak tot Mozes: 24 Dit geldt voor de Leviëten: iemand van vijftigjarige leeftijd zal komen om zijn taak te verrichten in de dienst van de tent der samenkomst, 25 en op vijftigjarige leeftijd zal hij van het dienstwerk ontslagen zijn, zodat hij niet langer behoeft te dienen. 26 Al zal hij zijn broeders in de tent der samenkomst bij het vervullen van hun taak behulpzaam mogen zijn, hij zal geen dienst meer behoeven te doen. Aldus zult gij met de Leviëten handelen ten aanzien van hun taak.

Er is een beginleeftijd en een eindleeftijd. Dit moet geestelijk worden toegepast. Ze mochten pas op dertigjarige leeftijd gaan dienen, maar vanaf vijftiwintig jaar al gaan meewerken. Dat ziet op een voorbereidende periode, die nodig is om geoefend te worden (Hebr.5:14; 1 Tim.3:13). Overhaast aan een dienst voor de Heer beginnen is niet goed.

Laten dienaars mannen van een vrouw zijn en hun kinderen en hun eigen huizen goed besturen. Want zij die goed gediend hebben, verwerven zich een goede positie en veel vrijmoedigheid in het geloof dat in Christus Jezus is. (1Tm 3:13)

Een mooi voorbeeld hebben we in het leven van Paulus. Terstond na zijn bekering "predikte hij in de synagogen Jezus, dat Deze de Zoon van God is" (Hand.9:20). Daarna verblijft hij enige tijd in Arabië (Gal.1:17). Later zoekt Barnabas hem op en brengt hem in Antiochië (Hand.11:25,26). In die gemeente oefent hij zijn dienst als leraar uit. Daar wordt hij, samen met Barnabas, door de Heilige Geest afgezonderd voor een speciaal werk. In de gemeente wordt gevestigd en gebeden, hun worden de handen opgelegd en ze mogen gaan (Hand. 13:1-3).

Er waren nu in Antiochie, in de gemeente die daar was, profeten en leraars: Barnabas, Simeon, Niger geheten, Lucius van Cyrene, Manahan, de jeugdvriend van Herodes de viervorst, en Saulus. Terwijl zij nu de Heer dienden en vastten, zei de Heilige Geest: Zondert Mij nu Barnabas en Saulus af voor het werk waartoe Ik hen heb geroepen. Toen vastten en baden zij, legden hun de handen op en lieten hen gaan. (Hd 13:1-3)

Er komt ook een tijd dat de dienst in zijn volle zwaarte niet meer gedaan hoeft te worden. Dienstknachten moeten niet menen dat zij onmisbaar zijn. Het werk is het werk van de Heer. Hij houdt het in stand. Maar ook al komt er een eind aan actieve dienst, ze worden niet afgedankt. Er blijft een ondersteunende taak. Het is belangrijk jongeren in hun beginnende dienst advies te geven, hun het nodige 'gereedschap' aan te reiken om hun dienst te vervullen (2 Tim.2:2). Ze kunnen de fakkel van het geloof doorgeven. Zo kunnen broeders die na veel reizen door ouderdom aan huis gebonden zijn, anderen met raad bijstaan. Anderen die de samenkomsten niet meer kunnen bezoeken, kunnen ook op andere manieren van hulp zijn. Hun gebed en voorbede zijn een onschatbare hulp.

Want ieder die melk gebruikt, is onervaren in het woord van de gerechtigheid, want hij is een klein kind; maar het vaste voedsel is voor volwassenen, die door de gewoonte hun zinnen geoefend hebben om zowel het goede als het kwade te onderscheiden. (Hb 5:13,14)

..., en ging ook niet op naar Jeruzalem, tot hen die voor mij apostelen waren; maar ik ging weg naar Arabië en keerde weer terug naar Damaskus. (Gl 1:17)
Hij nu ging naar Tarsus om Saulus te zoeken; en toen hij hem had gevonden, bracht hij hem naar Antiochie. En het gebeurde dat zij een heel jaar in de gemeente bijeenkwamen en een aanzienlijke menigte leerden en dat de discipelen het eerst in Antiochie christenen werden genoemd. (Hd 11:25,26)

Jij dan, mijn kind, sterk je in de genade die Christus Jezus is; en wat je van mij gehoord hebt onder vele getuigen, vertrouw dat toe aan trouwe mensen, die bekwaam zullen zijn ook anderen te leren. (2Tm 2:1,2)

INHOUD

- Vs.1-5: Het tweede Pascha gevierd
- Vs.6-12: Mogelijkheid het Pascha in de tweede maand te vieren
- Vs.13: Ongeoorloofd nalaten het Pascha te vieren
- Vs.14: Viering van het Pascha door de vreemdeling
- Vs.15-23: De wolkkolom

TOELICHTING

1 En de HERE sprak tot Mozes in de woestijn Sinai, in het tweede jaar na hun uittocht uit het land Egypte, in de eerste maand: 2 De Israëlieten nu zullen het Pascha vieren op de daarvoor bepaalde tijd; 3 op de veertiende dag dezer maand, in de avondschemering, zult gij het vieren op de daarvoor bepaalde tijd, naar al de inzettingen en verordeningen, die daarop betrekking hebben, zult gij het vieren. 4 Toen beval Mozes de Israëlieten het Pascha te vieren; 5 en zij vierden het Pascha in de eerste maand, op de veertiende dag der maand, in de avondschemering, in de woestijn Sinai; juist zoals de HERE Mozes geboden had, deden de Israëlieten.

Hier weer een tijdaanduiding die een geschiedkundig gedeelte inleidt. Op 1-1 van het tweede jaar na de uittocht werd tabernakel opgericht. Vervolgens vinden we wat in hoofdstuk 7 beschreven staat. Dat loopt dan tot 13-1. De dag erna, de veertiende dag, werd het Pascha gevierd.

Het eerste Pascha was in Egypte gevierd. Hier dus het tweede Pascha. Pas in Jozua 5:10 lezen voor de derde keer over de viering van het Pascha. Zou het in de woestijn niet zijn gevierd? God had de viering ervan als een eeuwige inzetting voor de komende geslachten voorgeschreven (Ex.12:14). Toch lezen we in totaal slechts zeven maal in de Bijbel over een daadwerkelijke viering van het Pascha (Ex.12:11; Num.9:4; Joz.5:10; 2 Kron.30:15; 35:1; Ezra 6:19; Luk.22:15). Het doet denken aan de spaarzame keren dat in de christenheid het gedachtenismaal van de Heer wordt gevierd.

En aldus zult gij het eten: uw lendenen omgord, uw schoenen aan uw voeten en uw staf in uw hand; overhaast zult gij het eten; het is een Pascha voor de HERE. (Ex12:11)

Terwijl de Israëlieten te Gilgal gelegerd waren, vierden zij het Pascha op de veertiende dag van die maand, des avonds, in de vlakten van Jericho; (Jz 5:10)

Daarna slachtten zij het Pascha op de veertiende der tweede maand. Toen schaamden zich de priesters en de Levieten, zij heiligden zich en brachten brandoffers in het huis des HEREN. (2Kr 30:15)

En op de veertiende van de eerste maand vierden zij die in de ballingschap geweest waren, het Pascha. (Ea 6:19)

En Hij zei tot hen: Ik heb vurig begeerd dit pascha met u te eten voordat Ik lijd. (Lk 22:15)

Er is verband tussen het Pascha in Exodus, Numeri en Jozua. In Exodus is de viering ervan uniek. Het ziet op het ogenblik dat een mens tot bekering komt, verlost wordt en in de woestijn komt, alles op grond van het bloed. Israël kon Egypte niet verlaten zonder Pascha. Zo is er voor de mens geen weg uit de wereld zonder de dood van Christus. Maar ook daarna wil God dat wij het paaslam niet vergeten. Tijdens onze woestijnreis (Numeri) vieren we het daarom elke eerste dag van de week. God wil ook dat wij ons bewust zijn dat wij al onze hemelse zegeningen (Deuteronomium) te danken hebben aan dat lam. Zo zien we het paaslam aan het begin van de reis, tijdens de reis en het eind van de reis.

Het Pascha is een herinnering aan hun verlossing en een symbool van hun eenheid als volk. Het avondmaal van de Heer kent dezelfde gedachte. Het doet de leden van de gemeente terugdenken aan Hem die hen verlost – "Doet dit tot mijn gedachtenis" (1 Kor.11:21) – en geeft uitdrukking aan het feit dat de leden van de gemeente "één brood, één lichaam" zijn (1 Kor.10:17).

En deze dag zal u een gedenkdag zijn, gij zult hem vieren als een feest voor de HERE; in uw geslachten zult gij hem als een altoosduurende inzetting vieren. (Ex 12:14)

God geeft deze symbolen (het Pascha voor Israël en het avondmaal voor de gemeente) om te voorkomen dat de gedachte aan eenheid en verlossing verloren gaat.

Het Pascha wordt hier voor het eerst als een herinnering gevierd. De verlossing ligt nog vers in het geheugen. Ze hadden de verlossing ervaren. Die ervaring van de verlossing, maar dan als geloofservaring, heeft ieder kind van God. Door het vieren van het avondmaal komt de destijds ervaren verlossing telkens weer krachtig op ons af, we worden er steeds aan herinnerd.

6 Nu waren er enige mannen, die onrein waren door aanraking van het lijk van een mens, zodat zij op die dag het Pascha niet konden vieren; dezen verschenen op die dag vóór Mozes en Aäron. 7 En die mannen zeiden tot hen: Wij zijn onrein door aanraking van het lijk van een mens, waarom wordt ons nu belet de offergave des HEREN op de daarvoor bepaalde tijd te midden van de Israëlieten te brengen? 8 Toen zeide Mozes tot hen: Blijft hier staan, dan wil ik horen, wat mij de HERE ten aanzien van u zal gebieden.

9 Toen sprak de HERE tot Mozes: 10 Spreek tot de Israëlieten: wanneer iemand onrein is door aanraking van een lijk of op een verre reis is, – het geldt zowel voor u als voor uw nageslacht – dan zal hij toch des HEREN Pascha vieren. 11 In de tweede maand, op de veertiende dag, in de avondschemering, zal men het vieren, met ongezuurde broden en bittere kruiden zal men het eten. 12 Men zal niets ervan laten overblijven tot de volgende morgen, en geen been eraan breken; geheel volgens de inzetting van het Pascha zal men het vieren.

De omstandigheden van de woestijn veroorzaken soms verhinderingen om het Pascha te vieren. Dat kan zijn in geval van verontreiniging. Het gaat niet om het als christen ongeschikt zijn. Van nature zijn we onwaardig, maar we zijn geschikt gemaakt door de Heer Jezus. Maar door onze wandel kunnen we ongeschikt worden, zonder het zelf te willen. Het betreft hier niet een bewuste zonde. Het gaat hier om de aanraking van een lijk, misschien per ongeluk of noodzakelijk omdat er iemand begraven moest worden. Het is geen onreinheid die uit hemzelf is voortgekomen.

Dat het niet om een bewuste zonde gaat, blijkt ook wel uit het feit dat zij zelf naar Mozes toegaan. De mannen tonen fijngevoeligheid ten aanzien van het Pascha door aan te geven dat ze door hun aanraking met de dood het nu niet kunnen vieren. Ze stellen zich er ook niet tevreden mee dat ze het dan maar een keer over zouden slaan. Ze gaan met hun probleem naar Mozes. Naar twee kanten zien we hun goede gezindheid en verlangen: ze gaan er niet onverschillig aan hun verontreiniging voorbij en ze laten niet onverschillig het Pascha aan zich voorbij gaan.

Mozes doet niet alsof hij het antwoord op hun vraag weet. Het is ware grootheid te zeggen dat je iets niet weet en ermee naar God te gaan in het vertrouwen dat Hij antwoord zal geven. Mozes nadert namens de mannen tot God om Hem te vragen en legt dit geval aan de HERE voor. De HERE geeft antwoord. Dat zien we telkens in *Numeri*. Vraag Hem en Hij zegt wat er moet gebeuren. God voorziet in elke omstandigheid waar het volk niet weet wat het moet doen. God handhaaft altijd zijn heiligheid. Onreinheid maakt ongeschikt. Maar Hij geeft wel een oplossing. Hij voorziet in omstandigheden dat zo iemand wel het Pascha kan vieren.

In zijn antwoord geeft Hij een uitweg. Ook voegt Hij er nog een geval aan toe, waarbij iemand het Pascha niet heeft kunnen vieren. Dat is in geval iemand vanwege een verre reis niet in staat was het te vieren. Door een verre reis te maken heeft iemand zich verwijderd van de plaats waar de Heer is. Dat is wel een eigen keus. Toepassing: als we iemand een aantal weken niet in de samenkomst zien, kan dat erop duiden dat zo iemand op een verre reis is, dat wil zeggen geestelijk ver is afgedwaald. Daar moeten we zorg aan besteden. We kunnen niemand missen. Ook God hecht er waarde aan dat het Pascha wordt gevierd. Het is Hem niet onverschillig als iemand het avondmaal, het gedachtenismaal van de Heer, niet viert.

13 Maar de man, die rein is, en niet op reis, en nalaat het Pascha te vieren, die zal uitgeroeid worden uit zijn volksgenoten, omdat hij op de daarvoor bepaalde tijd de offergave des HEREN niet heeft gebracht; die man zal zijn zonde dragen.

De uitweg is dat het in de tweede maand mocht worden gevierd. Daarin voorzag Hij in zijn genade. Maar als de betrokkene daar ook geen gebruik van maakte, moest hij worden uitgeroeid. Dan was er sprake van opzet. Soms moet tegen iemand worden gezegd dat hij of zij niet meer in gemeenschap kan worden beschouwd.

Wij verkeren allemaal in omstandigheden van de tweede maand. Sommigen zijn gekomen uit plaatsen waar de dood zijn beslag heeft gekregen, anderen zijn van een verre reis zijn we thuis gekomen. We zijn maar met een klein deel samen van de hele gemeente. Maar God geeft nog die gelegenheid, zoals in de dagen van Hizkia (2 Kron.30,31). Toen had "het grootste gedeelte van het volk $\frac{1}{4}$ zich niet gereinigd; toch aten zij het Pascha in strijd met het voorschrift. Maar Hizkia bad voor hen: De HERE, die goed is, doe verzoening over ieder die zijn hart er op gericht heeft God, de HERE, de God zijner vaders, te zoeken, als was het niet naar de reinheid welke bij het heilige past. En de HERE verhoorde Hizkia en genas het volk" (2 Kron.30:18-20).

Dit wil niet zeggen dat God zijn maatstaven verlaagt. Dat doet Hij nooit. We mogen niet soepeler worden in toelating. Wat gold voor de eerste maand, geldt ook in de tweede maand. Nooit mag zwakheid in het getuigenis de maatstaven te veranderen. Maar God houdt wel rekening met de omstandigheden en dat moeten wij ook doen.

14 Wanneer bij u een vreemdeling vertoeft, die de HERE het Pascha vieren wil, dan moet hij het vieren naar de inzetting van het Pascha en de verordeningen, die daarop betrekking hebben. Enerlei inzetting zal voor u gelden, zowel voor de vreemdeling als voor de in het land geborene.

Zie Exodus 12:48,49

15 Op de dag nu der oprichting van de tabernakel bedekte de wolk de tabernakel, de tent der getuigenis, en des avonds was zij op de tabernakel als een vuurverschijnsel tot aan de morgen. 16 Zo was het voortdurend: de wolk bedekte hem, en het vuurverschijnsel des nachts. 17 En zo vaak als de wolk van boven de tent optrok, braken daarna de Israëlieten op, en op de plek waar de wolk bleef rusten, daar legerden zich de Israëlieten. 18 Op het bevel des HEREN braken de Israëlieten op, en op het bevel des HEREN legerden zij zich; zolang de wolk op de tabernakel rustte, bleven zij gelegerd. 19 Bleef de wolk lange tijd op de tabernakel, dan onderhielden de Israëlieten de dienst des HEREN, en braken niet op. 20 Soms bleef de wolk enkele dagen op de tabernakel; dan legerden zij zich op het bevel des HEREN en op het bevel des HEREN braken zij op. 21 Soms was de wolk er van de avond tot de morgen; trok de wolk dan in de morgen op, dan braken zij op; hetzij des daags of des nachts, als de wolk optrok, dan braken zij op. 22 Wanneer de wolk langere tijd op de tabernakel rustte, hetzij twee dagen, een maand of nog langer, dan bleven de Israëlieten gelegerd en braken niet op; eerst, als zij optrok, braken zij op. 23 Op het bevel des HEREN legerden zij zich en op het bevel des HEREN braken zij op; zij onderhielden de dienst des HEREN, volgens het bevel des HEREN door de dienst van Mozes.

De voorzieningen die God tot hiertoe heeft gegeven, hadden betrekking op de opstelling en de heiligheid van de legerplaats. Nu komen de voorzieningen voor de reis zelf: de wolkkolom en de zilveren trompetten. Beide middelen tonen aan hoezeer het volk volstrekt afhankelijk is van God bij het trekken door de woestijn. De wolkkolom was er "voortdurend" (vers 16). Wat een bijzondere zorg van God! Naar het bijzondere voorrecht van de leiding van God door de wolkkolom wordt meerdere keren in de geschiedenis van Israël teruggewezen (Ps.105:39; Neh.9:19).

Hij breidde een wolk uit tot bedekking, en vuur om de nacht te verlichten. (Ps 105:39)

De wolkkolom week niet van boven hen des daags, om hen op de weg te leiden, noch de vuurkolom des nachts, om hun op de weg die zij gingen, licht te geven. (Nh 9:19)

Bij de wolkkolom kunnen we denken aan de leiding van de Heilige Geest in het leven van de gelovige om hem aanwijzingen te geven voor zijn gaan door de woestijn van dit leven. Het persoonlijk aspect staat echter niet voorop. De wolkkolom is hier namelijk de bedekking van de tabernakel die hier de tent der getuigenis wordt genoemd. God heeft ons een getuigenis toevertrouwd. Hij wil een getuigenis van Zichzelf door ons aan deze wereld geven. Daarvoor is de Heilige Geest in de gemeente komen wonen.

De eerste keer dat wolkkolom de weg wijst, is na de verlossing uit Egypte (Ex.13:21) om hen naar de Rode Zee te voeren. Het is een beeld van de leiding van de Heilige Geest die na de verlossing zijn volk gaat leiden. De tweede keer zien we de wolkkolom in Exodus 33:9. Daar neemt de wolkkolom plaats aan de ingang van de tent der samenkomst die door Mozes buiten de legerplaats was opgericht.

Het optrekken en rusten van de wolkkolom wordt hier uitvoerig beschreven. Met het optrekken en rusten van de wolkkolom is de hele weg van het volk verbonden. Zoals de wolkkolom aangeeft, moet het volk handelen. Het volk als geheel moet zich ernaar richten, niet alleen maar de enkeling. Ook als plaatselijke gemeenten moeten we niet onze eigen weg plannen, maar onze weg overgeven aan de leiding van de Heilige Geest.

God wil elk plaatselijk getuigenis van de gemeente laten trekken door de woestijn. Elke oefening in een gemeente is er om te letten op de wolk. Bij vragen over het toelaten van iemand aan het avondmaal of in geval van het wegdoen van de zonde uit het midden van de gemeente of welke vorm van zorg ook, moeten we letten op de leiding van de Heilige Geest.

Ook in de nacht schijnt die wolk om onze wandel te bepalen. Alles wordt kinderlijk eenvoudig voorgesteld. Het is de zekere weg van zegen voor het getuigenis. Alles moet gebeuren op "het bevel des HEREN" (vers 18 [2x], vers 20 [2x], vers 23 [3x]), tot uitdrukking gebracht in de bewegingen van de wolkkolom. Letten op de wolk en handelen naar wat die doet. Omdat het volk nooit wist wanneer de wolk zou stilhouden of voorwaarts zou gaan, was het noodzakelijk er voortdurend naar te kijken. Voor elke stap zijn we afhankelijk van de leiding van de Heilige Geest. In actie te komen zonder zijn leiding, brengt alleen ellende voort, evenals het blijven waar we zijn, terwijl de Geest ons aanspoort een bepaald werk te gaan doen of een bepaalde beslissing te nemen.

Het letten op de leiding van de Heilige Geest is ook van belang bij besprekingen tussen broeders met een bepaalde verantwoordelijkheid in de gemeente. Het gaat daarbij niet om zakelijk ingestelde broeders, om wie het best kan praten, maar of er werkelijke afhankelijkheid is van de Heilige Geest in een geest van gebed. Niet alleen een zaak moet duidelijk zijn, maar ook het tijdstip van handelen. Er gaat geen tijd verloren als wij wachten op Gods tijd. Om op de juiste wijze en op de juiste tijd te handelen is het nodig steeds naar boven te kijken. Ons handelen en het tijdstip waarop moet niet worden ingegeven door wat we om ons heen zien in bijvoorbeeld het bedrijfsleven.

We moeten de Heer gelegenheid geven om ons te leiden. Hij kan ons leiden door zijn oog. Hij kan ons ook leiden door toom en bit (Ps.32:8,9). In het laatste geval houdt Hij ons in bedwang, zodat we niet de verkeerde weg inslaan. In het eerste geval is er gemeenschap met Hem in het gaan van de goede weg. We moeten dan ook niet vragen of de Heer ons wil tegenhouden als we verkeerd dreigen te gaan, maar ons toevertrouwen aan Hem en vragen naar zijn wil. Dan zullen we niet eerder handelen dan wanneer we zeker weten dat iets zijn wil is.

De HERE ging voor hen uit, des daags in een wolkkolom om hen te leiden op de weg, en des nachts in een vuurkolom om hun voor te lichten, zodat zij dag en nacht konden voortgaan. (Ex 13:21)

Zodra Mozes in de tent kwam, daalde de wolkkolom neer en bleef staan aan de ingang van de tent, en Hij sprak met Mozes. (Ex 33:9)

Ik leer en onderwijs u aangaande de weg die gij gaan moet; Ik raad u; mijn oog is op u. Weest niet als een paard, als een muilnier zonder verstand, welks trots men bedwingt met toom en bit, opdat het u niet te na kome. (Ps 32:8,9)

INHOUD:

- Vs.1-10: De zilveren trompetten
 Vs.11–28: Israël breekt op uit de woestijn Sinai
 Vs.29–34: Mozes vraagt Hobab hen te leiden
 Vs.35,36: Opbreken en rusten van de ark

TOELICHTING:

1 De HERE sprak tot Mozes: 2 Maak u twee zilveren trompetten; van gedreven werk zult gij deze maken, om u te dienen tot het samenroepen van de vergadering en tot het opbreken van de legerplaatsen. 3 Geeft men op beide een stoot, dan zal de gehele vergadering zich tot u verzamelen bij de ingang van de tent der samenkomst. 4 Geeft men op één een stoot, dan zullen de vorsten, de stamhoofden Israëls, zich tot u verzamelen. 5 Blaast gij één signaal, dan zullen de legerafdelingen die aan de oostzijde gelegerd zijn, opbreken; 6 blaast gij een tweede signaal, dan zullen de legerafdelingen die aan de zuidzijde gelegerd zijn, opbreken. Men zal een signaal blazen, als zij moeten opbreken; 7 bij het samenroepen van de gemeente zult gij alleen een stoot geven, maar geen signaal blazen. 8 De zonen van Aäron, de priesters, zullen op de trompetten blazen; dit zal u tot een altoosdurende inzetting zijn voor uw nageslacht. 9 En wanneer gij in uw land ten strijde trekt tegen de vijand die u benauwt, dan zult gij op de trompetten een signaal blazen, waardoor gij in gedachtenis gebracht zult worden voor het aangezicht van de HERE, uw God, zodat gij van uw vijanden verlost zult worden. 10 Ook op uw vreugdedagen, op uw feesten en op uw nieuwemaansdagen zult gij een stoot op de trompetten geven bij uw brandoffers en vredeoffers; zij zullen u dienen om u voor het aangezicht van uw God in gedachtenis te brengen; Ik ben de HERE, uw God.

Het tweede middel waardoor God zijn volk wil leiden is twee zilveren trompetten. Trompetten zijn niet, zoals de wolkkolom, om naar te kijken, maar om naar te luisteren. De wolkkolom was zichtbaar, de trompetten hoorbaar. De trompetten waren de stem van de Heer die tot hen sprak. Ze stellen het woord van God voor, waarin Hij zijn wil nadrukkelijk bekend maakt.

Het waren zilveren trompetten. Het is een stem van zilver. De stem van God, zijn woord, is niet zomaar een stem. Het zilver spreekt van de prijs die voor de verzoening is betaald. De stem van de Heer is de stem van onze Verlosser. Het zijn trompetten van gedreven zilver, dat wil zeggen dat dit zilver geslagen is. De goede Herder spreekt, Hij die voor ons werd geslagen (Zach.13:7).

Zwaard, waak op tegen mijn herder, tegen de man die mijn metgezel is, luidt het woord van de HERE der heerscharen; sla die herder, zodat de schapen verstrooid worden; en Ik zal mijn hand keren tegen de kleinen. (Zc 13:7)

De trompetten, het Woord, worden hoofdzakelijk gebruikt voor twee redenen:

- 1 als de vergadering moet worden samengeroepen (*Jes.27:13; Joël 2:15*)
- 1 als de legerplaatsen moeten opbreken.

En het zal te dien dage geschieden, dat er op een grote bazuin geblazen zal worden, en zij die verloren waren in het land Assur en die verdreven waren in het land Egypte, zullen komen en zich nederbuigen voor de HERE op de heilige berg te Jeruzalem. (Js 27:13)

Blaast de bazuin op Sion, heiligt een vasten, roept een plechtige samenkomst bijeen. (Jl 2:15)

In voorgaande negen hoofdstukken gaat het vooral om Gods aanwezigheid bij zijn volk. In hoofdstuk 10 en verder gaat het vooral om de reis. Beide aspecten worden als het ware in de twee trompetten gezien, waarvan we de beschrijving tussen de twee genoemde gedeelten in Numeri hebben.

Ze worden geblazen door de priesters, niet door de Levieten. Niet de broeders die met het Woord dienen (Levieten), maar de priesters, dat wil zeggen

de gelovigen die gewend zijn gemeenschap met God in het heiligdom te hebben, die zijn gedachten kennen en weten wat passend is voor Hem. Dat is niet alleen in de samenkomsten, maar in het leven van elke dag. Zulke gelovigen verstaan snel wat God wil. Zij zijn in staat om zijn wil, zijn Woord, aan anderen door te geven en zo de richting te bepalen waarheen het getuigenis zich moet bewegen.

We komen samen omdat Gods woord ons daartoe aanmoedigt (*Hebr.10:25*). Hij nodigt zijn volk uit om in zijn tegenwoordigheid te komen "*bij de ingang van de tent der samenkomst*" (*vers 3*). Het samenkomen mag geen kwestie van sleur zijn, maar op uitnodiging van Hem die ons heeft gekocht met de prijs van zijn bloed. Als we de Heer Jezus horen zeggen: "*Doet dit tot mijn gedachtenis*" (*1 Kor.11:24*), dan kómen we toch? Als we ons voorbereiden op de samenkomst, als we vooraf priesterlijke oefeningen hebben, komen we anders dan alleen uit gewoonte. Zo gaan we ook naar de samenkomst om naar het woord te luisteren en samen te bidden. De Heer is daar op dezelfde wijze en even persoonlijk als op de zondagmorgen. Als we als gemeente samenkomen is Hij daar in het midden (*Matth.18:20*).

Vers 4: Een stoot op één trompet klonk half zo hard als op twee trompetten. Maar de geoefende oren van stamhoofden nemen die stoot waar. Broeders en zusters met een hart voor het hele volk, voor de belangen van de Heer, hebben als het ware aan een half woord van de Heer genoeg om te gehoorzamen aan wat Hij zegt. Bij allerlei moeilijkheden weten zij wat de Heer wil, waar anderen dat niet weten, of helemaal geen problemen zien.

Vers 5: Als het alarmsignaal werd geblazen moest de legerplaats opbreken. Dus niet alleen het optrekken van de wolkkolom is bepalend. Het is niet alleen voldoende zich te laten leiden door de Heilige Geest. De maatstaf is het Woord van God. Nooit zal de Heilige Geest iets bewerken dat in strijd is met het Woord van God. Zo zal een zuster nooit kunnen zeggen dat de Heilige Geest haar duidelijk heeft gemaakt een woord door te geven in de gemeente. Het Woord gebiedt vrouwen namelijk te zwijgen in de gemeente (*1 Kor. 14:34*). Maar een zuster die een zorg bekend maakt over een situatie in de gemeente kan wel degelijk een trompetblazer zijn.

Zij die aan de oostzijde leven, horen het eerst de trompet. De oostzijde spreekt van het uitzien naar de komst van de Heer (de opgaande Zon). Zij die de Heer verwachten, herkennen het snelst zijn stem. Daarna volgen zij die aan de zuidzijde zijn. Dat zijn zij die hun positie in Christus kennen. Voor de west en noordzijde is er geen trompetstoot. Zij liggen buiten het bereik van het Woord, maar zij volgen eenvoudig het voorbeeld van de andere stammen. Daaraan is niet veel geestelijke oefening verbonden.

Vers 9,10: Deze verzen spreken over de situatie in het land, met name bij strijd (*Joël 2:1; 2 Kron.13:12*) en feest (*Lev.23:24; Ps.81:3; 2 Kron.29:27*).

Blaast de bazuin op Sion en maakt alarm op mijn heilige berg! Dat alle inwoners des lands sidderen, want de dag des HEREN komt. Want hij is nabij! (Jl 2:1)

En zie, bij ons gaat God aan de spits – en zijn priesters met alarmtrompetten, om tegen u alarm te blazen. Israëlieten, strijdt toch niet tegen de HERE, de God uwer vaders, want gij zult niet voorspoedig zijn! (2Kr 13:12)

Spreek tot de Israëlieten: In de zevende maand, op de eerste der maand, zult gij een rustdag hebben, aangekondigd door bazuingeschal, een heilige samenkomst. (Lv 23:24)

Heft een zang aan, laat de tamboerijn horen, de liefelijke citer met de harp. (Ps 81:3)

Toen beval Hizkia het brandoffer op het altaar te offeren. En op het ogenblik, dat het brandoffer een aanvang nam, werd een lied des HEREN aangeheven en klonk trompetgeschal, begeleid door de instrumenten van David, de koning van Israël. (2Kr 29:27)

In beide gevallen brengt het blazen van de trompet het volk in gedachtenis bij God. Als het Woord wordt gebracht, luisteren niet alleen de medegelovigen, maar ook God. De broeders en zusters moeten gewaarschuwd worden als er gevaar dreigt of als er iets te vieren is. Maar God is er ook bij betrokken. Hij wil bij alles wat zijn volk aangaat, betrokken worden.

...; en laten wij onze eigen bijeenkomst niet verzui- men, zoals sommigen gewoon zijn, maar elkaar vermanen en dat zoveel te meer naarmate u de dag ziet naderen. (Hb 10:25)

Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden. (Mt 18:20)

Laten de vrouwen zwijgen in de gemeenten; want het is hun niet geoorloofd te spreken, maar laten zij onderdanig zijn, zoals ook de wet zegt. (1Ko 14:34)

Saul laat de bazuin alleen maar blazen opdat de Hebreëen het horen (*1 Sam.13:3*), maar hij vergat dat het erom ging dat God het hoorde. Al zouden alle gelovigen het horen, maar God niet, wat voor effect zou het dan nog hebben? Met Jonathan begon de overwinning, omdat hij op God vertrouwde. We leren hier dat we onze nood niet aan elkaar moeten klagen of steun moeten zoeken bij elkaar, maar dat we God erbij moeten betrekken. Dan is de overwinning zeker.

We hoeven nooit voor de aanvallen van de vijand te vrezen. In plaats van bang te worden, moeten we een getrouw getuigenis laten horen van wie God is (*2 Tim.1:7,8*). God geeft de belofte dat zijn antwoord op ons getuigenis is, dat Hij met zijn kracht ons terzijde zal staan en voor ons zal strijden.

Ook als er feesten te vieren waren vanwege de zegen die Hij had gegeven, moesten de trompetten worden geblazen om Hem hun vreugde te laten horen. We mogen met elkaar onze vreugde delen, maar vooral ook met Hem.

11 In het tweede jaar, in de tweede maand, op de twintigste dag der maand, trok de wolk van boven de tabernakel der getuigenis op. 12 Toen braken de Israëlieten uit de woestijn Sinai op in de voorgeschreven orde van opbreken, en de wolk bleef rusten in de woestijn Paran. 13 Dit nu was de eerste maal, dat zij opbraken volgens het bevel des HEREN door de dienst van Mozes. 14 In de eerste plaats brak het vendel van de legerplaats der Judeeërs op volgens hun legerscharen; aan het hoofd van het leger van Juda stond Naheson, de zoon van Amminadab; 15 aan het hoofd van het leger van de stam der Issascharieten stond Nethaneël, de zoon van Zuar; 16 aan het hoofd van het leger van de stam der Zebulonieten stond Eliab, de zoon van Helon. 17 Daarna werd de tabernakel afgebroken, en braken de Gersonieten en de Merarieten op, die de tabernakel droegen. 18 Vervolgens brak het vendel van de legerplaats van Ruben op volgens hun legerscharen; aan het hoofd van het leger van Ruben stond Elizur, de zoon van Sedeür; 19 aan het hoofd van het leger van de stam der Simeonieten stond Selumiël, de zoon van Zurisaddai; 20 aan het hoofd van het leger van de stam der Gadieten stond Eljasaf, de zoon van Rehüel.

21 Daarna braken de Kehathieten op, die het heilige droegen; men richtte de tabernakel op, voordat zij kwamen. 22 Dan brak het vendel van de legerplaats der Efraïmieten op volgens hun legerscharen; aan het hoofd van het leger van Efraïm stond Elisama, de zoon van Ammihud; 23 aan het hoofd van het leger van de stam der Manassieten stond Gamaliël, de zoon van Pedazur; 24 aan het hoofd van het leger van de stam der Benjaminieten stond Abidan, de zoon van Gideoni. 25 Als laatste van alle legerplaatsen brak het vendel van de legerplaats der Daniëten op volgens hun legerscharen; aan het hoofd van het leger van Dan stond Ahiezzer, de zoon van Ammisaddai; 26 aan het hoofd van het leger van de stam der Aserieten stond Pagiël, de zoon van Ochran; 27 aan het hoofd van het leger van de stam der Naftalieten stond Ahira, de zoon van Enan. 28 Aldus was de orde van opbreken der Israëlieten volgens hun legerscharen. En zij braken op.

In *vers 11* begint de eigenlijke woestijnreis. Gods volk gaat geschiedenis schrijven. Het gaat laten zien wat er in hun hart is. Het is hún geschiedenis. Dit stuk woestijnreis is anders dan het eerste stuk, vlak na hun verlossing, van Egypte naar Sinai. Toen handelde God in genade. Inmiddels heeft het volk om de wet gevraagd en die ook gekregen. Dat is nu de basis van Gods handelen, hoewel ook zijn genade telkens zichtbaar wordt.

In de geschiedenis van het volk Israël zien we ook de geschiedenis van de christenheid. In beide gevallen is het een geschiedenis van falen en dat terwijl God zoveel zegeningen heeft gegeven. Het hart van de mens wordt volledig openbaar in de omstandigheden van het leven. Het hoogtepunt of beter dieptepunt van het falen is in de *"tegenspreking van Korach"* in hoofdstuk 16. Judas haalt die geschiedenis aan om er de ondergang van het christendom mee te illustreren (*Jud.:11*).

Jonathan nu versloeg de bezetting der Filistijnen, die te Geba lag; dit vernamen de Filistijnen. Terzelfder tijd liet Saul in het gehele land op de hoorn blazen, want hij dacht: De Hebreëen moeten het vernemen. (1Sm 13:3)

Want God heeft ons niet gegeven een geest van bangheid, maar van kracht, liefde en bezonnenheid. Schaam je dus niet voor het getuigenis van onze Heer, noch voor mij, zijn gevangene, maar lijd verdrukking met het evangelie, naar de kracht van God, ... (2Tm 1:7,8)

Wee hun, omdat zij de weg van Kaïn gegaan zijn en voor loon zich aan de dwaling van Bileam overgegeven hebben en in de tegenspreking van Korach omgekomen zijn. (Jd :11)

Nadat het volk bijna een jaar bij de Sinaï is geweest (vgl. Ex. 19:1 met Num. 10:11), vindt God dat het tijd wordt om op te trekken (Deut. 1:6,7).

In de derde maand na de uittocht der Israëlieten uit het land Egypte, op dezelfde dag, kwamen zij in de woestijn Sinaï. (Ex 19:1)

In het tweede jaar, in de tweede maand, op de twintigste dag der maand, trok de wolk van boven de tabernakel der getuigenis op. (Nm 10:11)

De HERE, onze God, heeft tot ons bij Horeb gesproken: gij zijt lang genoeg bij deze berg gebleven; begeeft u op weg, breekt op, trekt naar het gebergte der Amorieten en naar al hun naburen, in de Vlakte, op het Gebergte, in de Laagte, in het Zuiderland en aan de zee kust, – het land der Kanaänieten, en de Libanon tot aan de grote rivier, de Eufraat. (Dt 1:6,7)

Het volk trekt op, op de wijze zoals God in hoofdstuk 2 had gezegd. Ze trekken op van de woestijn Sinaï om in een andere woestijn, de woestijn Paran te legeren. Zolang we op aarde zijn trekken wij van woestijn naar woestijn.

Toch is er in het optrekken een verschil met wat daarover in hoofdstuk 2 is gezegd. Daar was gezegd dat de tabernakel in het midden moest optrekken. Maar hier zien we dat al na het opbreken van de eerste drie stammen de Gersonieten en Merarieten beginnen met het afbreken van de tabernakel. Dan volgen de volgende drie stammen. Vervolgens doen de Kehathieten hun werk. Zij dragen de ark en de andere voorwerpen van het heiligdom. De ark vormt het centrum van de optocht, zoals God had gezegd. Tenslotte breken de andere stammen in de voorgeschreven volgorde op.

De volgorde is:

- 1 het eerste vaandel (Juda, Issaschar, Zebulon);
- 2 een deel van de Levieten (de zonen van Gersom en Merari) met de tabernakel;
- 3 het tweede vaandel (Ruben, Simeon, Gad);
- 4 de rest van de Levieten (de zonen van Korach) met het heiligdom;
- 5 het derde vaandel (Efraïm, Manasse, Benjamin);
- 6 het vierde vaandel (Dan, Aser, Naftali).

Iedere stam werd geleid door dezelfde vorst die ook had geholpen bij de telling in hoofdstuk 1:4–16 en met zijn offer was gekomen in hoofdstuk 7. Het derde vaandel (Efraïm, Manasse en Benjamin) volgde onmiddellijk op de ark, had daar het directe zicht op. Mogelijk dat Psalm 80:3 naar dit gedeelte verwijst.

Wek uw sterkte op vóór Efraïm, Benjamin en Manasse; en kom tot onze verlossing. (Ps 80:3)

Het is de wijsheid van God die dit zo bestuurt. Als het volk weer moet gaan legeren kunnen de Gersonieten en Merarieten alvast hun werk doen. En na het legeren van de tweede banier zijn zij zover klaar dat de Kehathieten de voorwerpen in de tabernakel kunnen plaatsen.

29 Toen zeide Mozes tot Hobab, de zoon van de Midjaniet Rehüel, de schoonvader van Mozes: Wij trekken op naar de plaats waarvan de HERE gezegd heeft: Ik zal u haar geven; ga met ons, dan zullen wij u weldoen, want de HERE heeft het goede gesproken over Israël. 30 Hij echter zeide tot hem: Neen, maar ik wil naar mijn land en naar mijn verwanten gaan. 31 Hij nu zeide: Wil ons toch niet verlaten, want gij weet immers, hoe wij ons in de woestijn moeten legeren, en gij kunt ons tot ogen dienen. 32 Indien gij nu met ons medegaat, en wanneer het goede er zal zijn, waarmede de HERE ons zal weldoen, dan zullen wij u weldoen. 33 Toen braken zij op van de berg des HEREN en trokken drie dagreizen ver, terwijl de ark van het verbond des HEREN vóór hen uit optrok, drie dagreizen ver, om voor hen een rustplaats te zoeken. 34 En de wolk des HEREN was overdag boven hen, wanneer zij uit de legerplaats opbraken.

Mozes wil een man die niet tot het volk behoort, bewegen met het volk op te trekken. Maar een man van de wereld heeft daar geen zin in. Mozes had het daarbij moeten laten. Hij dringt er echter bij Hobab op aan mee te gaan.

Dat is geen goede zaak. God had in alles voorzien om het volk te leiden. Een beroep doen op Hobab was misplaatst. Mozes lijkt hier meer vertrouwen te stellen in een zichtbare en tastbare gids dan de onzichtbare God (vgl. Jer. 17:5,7).

Speelden familiebetrekkingen een rol? Hobab was immers zijn zwager. Zulke situaties komen vaker voor, zoals bijvoorbeeld ook bij Barnabas die zijn neef wilde meenemen (Hand. 15:37; Kol. 4:10).

De HERE maakt duidelijk wie de leiding heeft. De ark, die in het midden hoorde, neemt de leiding. Het volk beschermt niet langer de ark, maar de ark beschermt nu het volk. De ark, God, verlaat de plaats die Hij in het midden van de zijnen in het kamp had ingenomen om door hen als het ware verzorgd te worden. Hij wordt nu hun Dienstknecht, die voor hen uitgaat om voor hen een rustplaats te zoeken in de eindeloze woestijn.

De HERE kan niet toestaan dat zijn volk geleid zou worden door een ongelovig en ongeïnteresseerd man als Hobab. Als wij ontrouw worden, neemt de HERE het heft in handen. God zal altijd de eer van zijn Zoon, van Wie de ark een beeld is, hoog houden.

Er is ook de bemoediging voor ieder die een nieuwe, onbekende weg moet gaan. De Heer kent de weg wel en gaat voorop. Hij is de goede Herder, die voor zijn schapen uitgaat (Joh. 10:4).

35 Wanneer nu de ark oprak, zeide Mozes: Sta op, HERE, opdat uw vijanden verstrooid worden en uw haters van uw aangezicht wegluchten. 36 En wanneer zij bleef rusten, zeide hij: Keer weder, HERE, tot de tienduizenden der duizenden Israëls.

Mozes heeft de les geleerd. Hij stemt in met Gods handelen en doet een beroep op Hem zijn volk te beschermen tegen hun vijanden, het voor zijn volk op te nemen tegen hun vijanden. Hij roept om een vloek over de vijanden en om een zegen voor het volk.

Mozes spreekt over "uw vijanden". De vijanden van het volk zijn in wezen die van God. Als we onze vijanden in het licht van God plaatsen, verdwijnt de angst voor hen. Onze strijd wordt dan de strijd van God. In het geloof ziet Mozes de overwinning. Hij ziet dat het resultaat van de strijd rust voor het volk betekent. Het brengt hem tot de vraag dat het volk zal dienen als een rustplaats voor God Zelf.

Zo zegt de HERE: Vervloekt is de man die op een mens vertrouwt en vlees tot zijn arm stelt, wiens hart van de HERE wijkt; ... Gezegend is de man die op de HERE vertrouwt, wiens betrouwen de HERE is; ... (Jr 5,7)

Barnabas nu wilde ook Johannes, Markus geheten, meenemen. (Hd 15:37)

U groet Aristarchus, mijn medegevangene, en Markus, de neef van Barnabas, over wie u bevelen ontvangen hebt ... (Ko 4:10)

Wanneer hij al zijn eigen schapen heeft uitgedreven, gaat hij voor hen uit; en de schapen volgen hem, omdat zij zijn stem kennen. (Jh 10:4)

INHOUD:

- Vs.1-3: Het volk klaagt en wordt gestraft
- Vs.4-9: Terugverlangen naar Egypte, het manna
- Vs.10-15: Mozes beklaagt zich bij de HERE over zijn taak
- Vs.16-17: Opdracht 70 oudsten samen te brengen
- Vs.18-23: Kwakkels beloofd
- Vs.24-30: De 70 oudsten
- Vs.31-35: Het volk verzwelgt de kwakkels en wordt door de HERE gestraft

TOELICHTING:

In dit hoofdstuk wordt onze aandacht gevestigd op het gedrag van de Israëlieten in de woestijn. Helaas is het een geschiedenis van voortdurende ontrouw en opstand. Maar het is ook een geschiedenis van de lankmoedigheid en genade van God. Het is een uitermate verootmoedigend beeld dat we te zien krijgen, maar ook heel leerzaam.

1 Toen het volk aan het klagen was, was het kwaad in de oren des HEREN; de HERE hoorde het en zijn toorn ontstak, waarop het vuur des HEREN onder hen ontbrandde en aan de rand van de legerplaats woedde. 2 Toen kermde het volk tot Mozes en Mozes bad tot de HERE; daarop doofde het vuur. 3 Daarom gaf men aan die plaats de naam Tabeëra, omdat onder hen het vuur des HEREN had gebrand.

De eerst beschreven gebeurtenissen van de woestijnreis zijn niet die van een volk dat dankbaar en blij op weg gaat naar het beloofde land. Daarvoor had God hun wel alle redenen gegeven. In de hoofdstukken 1-10 had Hij hun zijn aanwijzingen en middelen gegeven met het oog op de voorbereidingen van de reis door de woestijn. God had in alles voorzien, Hij leidde hen. De reis zou niet lang duren, slechts elf dagen (Deut.1:2). Al in hoofdstuk 13 komen ze aan bij de grens van het land.

Maar we vernemen niets over hun blijdschap. Nog maar drie dagen zijn ze onderweg of ze beginnen al te klagen. Dat is het eerste wat we lezen. Het volk was, zoals de noot in de Darby vert. aangeeft, "als mensen die zich beklagen over het kwaad". Dat wil zeggen dat ze zich gedroegen als mensen die zuchten en kreunen over een ongeluk dat hun is overkomen.

Er was een algemeen gevoel van ontevredenheid ontstaan. Ze klagen over iets dat ze niet met name kunnen noemen, en dat na zoveel goedheid van God. Ze waren gewoon niet tevreden met wat God hun had gegeven. Het kan niet anders of ze tonen hun misnoegen over de moeiten en ontberingen die naar hun gevoelens de woestijnreis opleverde.

Zo is het ook gegaan in de christelijke bedeling. Zie bijvoorbeeld de eerste brief aan de Korinthiërs. In die brief lezen we over de laksheid die in de gemeente heerste. Daar was het niet zozeer het gevolg van ontevredenheid, maar van hun opgeblazenheid, hun trots op al hun gaven. Maar de oorsprong is gelijk. Ze dachten niet aan de Gever, maar aan zichzelf. Daar ontbrandde als het ware ook het vuur des HEREN wat we zien aan de vele zwakken en zieken die er waren en ook aan de niet weinigen die waren ontslapen (1 Kor. 11:30).

Het vuur van Gods oordeel begint aan de rand van de legerplaats. Zij die het verst van Gods centrum verwijderd zijn, vallen het eerst onder Gods straffende hand.

...; elf dagreizen is het van Horeb in de richting van het gebergte Seïr tot Kades-Barnéa. (Dt 1:2)

Daarom zijn er onder u vele zwakken en zieken en nog al velen zijn ontslapen. (1Ko 11:30)

Gelukkig voor het volk is er een voorbidder. Op grond van de voorbede van Mozes komt er een eind aan het oordeel, waarvan het vuur spreekt. Er wordt in de gemeente wel geklaagd en gezeurd over de toestanden die er kunnen heersen, maar waar wordt geholpen het kwaad weg te doen door voorbede?

Er zou nooit een 21e eeuw zijn geweest voor de christenheid als er geen ware Mozes zou zijn die tot God roept. Door de voorbede van de Heer Jezus (Rom. 8:34; Hebr.7:25) is de brand van Gods toorn afgewend. Elke zegen, elke opwekking is het gevolg van die voorbede.

4 Het samenraapsel nu, dat zich onder hen bevond, werd met gulzig begeren vervuld; ook de Israëlieten begonnen weer te jammeren en zeiden: Wie geeft ons vlees te eten? 5 Wij denken terug aan de vis, die wij in Egypte aten om niet, aan de komkommers en de meloenen, het look, de uien en het knoflook. 6 Maar nu drogen wij uit, er is in het geheel niets, wij krijgen alleen dit man te zien. 7 Het man nu leek op korianderzaad en het zag er uit als balsemhars; 8 het volk verspreidde zich om het te verzamelen en maalde het in handmolens of stampte het in vijzels en kookte het in potten en bereidde het tot koeken; en de smaak ervan was als van oliegebak; 9 telkens wanneer des nachts de dauw op de legerplaats neerdaalde, daalde ook het man daarop neder.

De zojuist uitgeoefende toorn van de HERE had geen blijvende vrees voor Hem in het hart van het volk bewerkt. Was er in vers 1-3 sprake van een algemeen gevoel van onbehagen, nu wordt een concreet kwaad genoemd dat ontstaat bij het "samenraapsel". Dit "samenraapsel" bestond uit mensen die met het volk waren opgetrokken uit Egypte (Ex. 12:38). Ze hoorden niet tot hen die een hoop voor zich hadden. Zij verlangden niet naar het beloofde land. Ze leefden alleen voor het hier en nu en niet voor de toekomst. De geschiedenis van de christenheid kent veel naamchristenen, mensen die alleen de naam 'christen' droegen en dragen, dus zonder leven uit God.

Met hun negatieve houding besmetten zij het hele volk van God. Zo krijgen naamchristenen altijd de vleselijke christenen aan hun kant. Mensen die zich bij Gods volk hebben gevoegd, alleen vanwege de prettige gevoelens die dat oplevert, zijn nooit echt los gekomen van de wereld. Als het christelijk leven toch niet oplevert wat ze ervan hebben verwacht gaan ze, in beeld, terugverlangen naar Egypte. Voor het gemak denken ze dan niet aan de zware slavernij, maar aan de genoeglijke kanten ervan. De onaangename dingen worden weggeduwd.

Vers 5,6: In Exodus horen we het volk alleen jammeren over de zware dienst. Na een kort verblijf in de woestijn, zijn ze dat vergeten en is hun enige gedachte aan het voedsel van Egypte. Dat voedsel bestond uit zes pittige, gekruide soorten. Ze waren pikant van smaak, maar zonder voedingswaarde. Ook zorgden ze voor een slechte adem. Het is een treffend beeld van wat de wereld biedt. Tijdschriften, films, muziek, die aantrekkelijk zijn voor het vlees, maar de ziel geen voldoening geven. Tevens is een gevolg van het nuttigen van dit voedsel dat er een slechte geur om ons heen hangt; ons karakter wordt erdoor verdorven. Daar tegenover staat het voedsel van het land. Dat bestaat uit zeven voedzame en smakelijke soorten (Deut.8:8). Het gebruik van dat voedsel zal ons een gedrag en uitstraling geven waarin de Heer Jezus wordt gezien.

De geestelijke, hemelse zegeningen waarmee God de gelovige heeft gezegend (Ef.1:3) vervagen, als we ons tekort gedaan voelen ten opzichte van de weelde waarin de mensen van deze wereld soms baden. Maar de werkelijke reden is dat we het voedsel dat God geeft, het manna, verachten.

Het manna is een beeld van de Heer Jezus (Joh.6:48-51) als het brood dat uit de hemel is neergedaald. Hij is ons voedsel. We voeden ons met Hem als we over Hem lezen in de evangeliën, als we denken aan de wijze waarop Hij op aarde zijn weg ging, de gezindheid waarin Hij alles deed, de woorden die

God is het die rechtvaardigt; wie is het die veroordeelt? Christus Jezus is het die gestorven is, ja nog meer, die opgewekt is, die ook aan Gods rechterhand is, die ook voor ons bidt. (Rm 8:34)

Daarom kan Hij ook volledig behouden wie door Hem tot God naderen, daar Hij altijd leeft om voor hen tussenbeide te treden. (Hb 7:25)

Ook trok een menigte van allerlei slag met hen mee; en kleinvee en runderen, een zeer talrijke veestapel. (Ex 12:38)

...; een land van tarwe en gerst, van wijnstokken, vijgebomen en granaatappelen; een land van olierijke olijfbomen en honig; ... (Dt 8:8)

Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten in Christus,... (Ef 1:3)

Hij sprak, de daden die Hij deed, de gevoelens die Hij had. Dit voedsel is het voedsel van de eeuwigheid. Als we nu niet aan Hem genoeg hebben, hoe zal dat dan in de eeuwigheid moeten? In de hemel hebben we niets en niemand anders dan Hij.

Ik ben het brood van het leven. Uw vaderen hebben het manna gegeten in de woestijn en zijn gestorven. Dit is het brood dat uit de hemel neerdaalt, opdat men daarvan eet en niet sterft. Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald; als iemand van dit brood eet, zal hij leven tot in eeuwigheid. En het brood dat Ik zal geven, is mijn vlees dat Ik zal geven voor het leven van de wereld. (Jh 6:48-51)

Het enige verschil tussen nu en straks is dat we straks het vlees niet meer hebben. De Heer Jezus is en blijft Dezelfde. Maar het vlees verlangt naar de dingen van de wereld. We willen het plezierige van de wereld, maar niet het oordeel. Als de wereld ons weer aantrekt, komt dat omdat we de Heer Jezus als het ware manna verachten, dat we vinden dat Hij ons niet genoeg te bieden heeft. Het hart kent dan niet meer de kracht van de woorden die de Heiland eens sprak: "Wie tot Mij komt, zal nooit meer honger hebben" (Joh. 6:35).

Vers 7: De beschrijving van het manna gebeurt in termen van vergelijking (zie ook Ex.16:14,31). Het wordt vergeleken met korianderzaad en met balsemhars of (meer waarschijnlijk) de bedólah, een edelsteen. Het geeft de kenmerken van het leven van de Heer Jezus. Dat is als het korianderzaad wit, volmaakt rein en volkomen evenwichtig. Wie Hem zag en er oog voor had, zag in Hem een kostbare steen (1 Petr.2:6).

Vers 8: Het volk handelde met het manna op een manier die God niet had bevolen. Het is ermee als met het op smaak brengen van de Bijbel. Dat herkennen we in het maken van bijbelvertalingen om die verkoopbaar te maken. De waarheden van de Schrift worden op een populaire manier vertaald of zelfs verfilmd en dan aan het publiek aangeboden. Maar het is allemaal omdat de mensen de ongemengde waarheid van de Heer Jezus niet (meer) kunnen verdragen. Ze zoeken iets wat hun goed ligt (2 Tim.4:3).

Er is nog wel de smaak van olie, een beeld van de Heilige Geest. Het wordt nog wel gebracht als iets dat over God spreekt. De Heilige Geest wil het soms ook gebruiken om er mensen door te overtuigen dat ze met God te maken hebben. Dat het als honing smaakte, zoals in Exodus 16:31 staat, wordt er hier niet bij vermeld. De zoetheid van de omgang met de Heer Jezus die we genieten als we het woord van God lezen (Ezech.3:3) is er niet in aanwezig.

Vers 9: Het manna wordt verbonden met de dauw (Ex.16:14). Dauw is een verkwikking. Manna verkwikt de ziel. God zorgt voor het voedsel, terwijl het volk slaapt. Zijn zorg is er dag en nacht. Als ze opstaan kunnen ze wat God heeft klaargelegd, tot zich nemen. Het manna is het dagelijkse getuigenis van Gods dagelijkse zorg.

10 Toen Mozes het volk, geslacht aan geslacht, hoorde wenen, ieder aan de ingang van zijn tent, ontbrandde de toorn des HEREN hevig, en het was kwaad in de ogen van Mozes, 11 en Mozes zeide tot de HERE: Waarom hebt Gij uw knecht slecht behandeld en waarom heb ik geen genade gevonden in uw ogen, dat Gij de last van dit gehele volk op mij legt? 12 Heb ik dit gehele volk ontvangen of heb ik het gebaard, dat Gij tot mij zoudt kunnen zeggen: Draag het in uw schoot, zoals een voedstervader een zuigeling draagt, naar het land dat Gij aan zijn vaderen onder ede beloofd hebt? 13 Vanwaar zou ik het vlees halen om aan dit gehele volk te geven? want zij jammeren tegen mij: Geef ons vlees te eten! 14 Ik alleen kan de zorg voor dit gehele volk niet dragen: dat is mij te zwaar. 15 Wilt Gij zó met mij handelen, dood mij dan liever, indien ik genade heb gevonden in uw ogen, opdat ik mijn ongeluk niet behoef aan te zien.

Het gejammer is algemeen. Mozes is verontwaardigd over de houding van het volk tegenover de gave van God in het manna. Hij beklagt zich over het

Toen de dauwlaag opgetrokken was, zie, daar lag over de woestijn iets fijns, iets schilferachtigs, fijn als rijm op de aarde. (Ex 16:14)

Het huis Israëls noemde het: manna; en het was wit als korianderzaad en de smaak ervan was als die van een honigkoek. (Ex 16:31)

Want er staat in de Schrift: 'Zie, Ik leg in Sion een uitverkoren, kostbare hoeksteen, en wie in Hem gelooft, zal geenszins beschaamd worden'. (1Pt 2:6)

Want er zal een tijd zijn dat zij de gezonde leer niet zullen verdragen, maar naar hun eigen begeerten voor zichzelf leraars zullen verzamelen, om zich het gehoor te laten strelen; ... (2Tm 4:3)

Het huis Israëls noemde het: manna; en het was wit als korianderzaad en de smaak ervan was als die van een honigkoek. (Ex 16:31)

En Hij zeide tot mij: Mensenkind, laat uw buik deze rol die Ik u geef, in zich opnemen en vul er uw binnenste mee. Toen at ik die op, en zij was in mijn mond zoet als honig. (Ez 3:3)

Toen de dauwlaag opgetrokken was, zie, daar lag over de woestijn iets fijns, iets schilferachtigs, fijn als rijm op de aarde. (Ex 16:14)

volk bij de HERE. Het wordt hem allemaal te veel. In zijn woorden klinkt door dat hij meent dat hij voor vlees moet zorgen of dat hij het volk moeten dragen. Hij is vergeten dat niet hij voor vlees moet zorgen of het moet volk dragen, maar dat God dat doet (*Ex.19:4; Deut.1:31*). God verwachtte dat ook niet van hem.

Zó zult gij zeggen tot het huis van Jakob en meedelen aan de Israëlieten: gij hebt gezien, wat Ik de Egyptenaren heb aangedaan, en dat Ik u op arendsvleugelen gedragen en tot Mij gebracht heb. (Ex 19:4)

... en in de woestijn, waar gij hebt gezien, hoe de HERE, uw God, u droeg, zoals een man zijn kind draagt, op heel de weg die gij gegaan zijt, totdat gij op deze plaats gekomen zijt. (Dt 1:31)

Als de Heer ons de taak opdraagt om leiding te geven te midden van het volk kunnen we soms ook het gevoel krijgen dat we hier bij Mozes waarnemen. Ook wij kunnen denken dat wij het hele getuigenis van God op onze schouders moeten dragen. Dan worden we net als Mozes. We nemen dan iets op ons dat God ons niet heeft opgelegd. We mogen alles aan Hem toevertrouwen. Hij zal Zelf zijn volk veilig aan het eind brengen. Het is goed de nood van het volk te voelen en tegelijk te beseffen dat God die nood kent, nog veel beter dan wij. Dat mag ons uitdrijven tot gebed.

16 Toen zeide de HERE tot Mozes: Vergader Mij uit de oudsten van Israël zeventig mannen, van wie gij weet, dat zij oudsten en opzieners van het volk zijn, en breng hen naar de tent der samenkomst, opdat zij zich daar bij u opstellen. 17 Dan zal Ik nederdalen en daar met u spreken en een deel van de Geest die op u is, nemen en op hen leggen, opdat zij met u de last van het volk dragen, en gij die niet alleen behoeft te dragen.

Mozes moet zeventig mannen samenbrengen. Ze worden "oudsten en opzieners" genoemd. Het zijn twee namen voor dezelfde personen. Bij het gebruik van het woord "oudsten" ligt de nadruk erop dat het om ervaren, levenswijze mensen gaat; het ziet meer op de persoon. Bij het gebruik van het woord "opzieners" staat meer de taak die ze verrichten op de voorgrond. In het Nieuwe Testament zijn oudsten en opzieners ook twee namen voor dezelfde persoon (*Hand.20:17,28; Tit.1:5,7*).

Van de geest van Mozes wordt een deel weggenomen en op hen gelegd. Als wij falen neemt Hij soms het bijzondere voorrecht weg om die met anderen te delen.

18 Maar tot het volk zult gij zeggen: Heiligt u tegen morgen, dan zult gij vlees eten; gij hebt immers ten aanhoren des HEREN geklammerd: Wie zal ons vlees te eten geven? wij hadden het zo goed in Egypte. – De HERE zal u vlees geven en gij zult eten. 19 Gij zult het niet één dag eten en geen twee dagen, geen vijf dagen, geen tien dagen en geen twintig dagen, 20 maar een volle maand lang, totdat het uw neus uitkomt en gij ervan walgt – omdat gij de HERE hebt veracht, die in uw midden is en aldus voor zijn aangezicht hebt geklammerd: Waarom toch zijn wij uit Egypte getrokken? 21 Doch Mozes zeide: Zeshonderdduizend man te voet bedraagt dit volk, in welks midden ik ben, en Gij zegt: Vlees zal Ik hun geven, en een volle maand zullen zij het eten! 22 Kunnen er zoveel schapen en runderen voor hen geslacht worden, dat zij er genoeg aan hebben? Of kunnen alle vissen uit de zee voor hen gevangen worden, dat zij er genoeg aan hebben? 23 De HERE echter zeide tot Mozes: Zou de hand des HEREN te kort zijn? Nu zult gij zien, of mijn woord aan u geschieden zal of niet!

God gaat vlees geven. Maar Hij doet dat op een wijze waardoor ze ten volle het verschrikkelijke van wat ze hebben gevraagd, zullen ervaren. Wanneer wij erop staan dat God ons geeft wat Hij niet voor heeft bedoeld, kan Hij ons tenslotte geven wat we van Hem eisen, maar met gevolgen die rampzalig zijn. Het volk moet de dwaasheid van hun begeerte aan den lijve ondervin-

Hij nu zond van Milete een boodschap naar Efeze en riep de oudsten van de gemeente bij zich. (Hd 20:17)

Past op uzelf en op de hele kudde, waarin de Heilige Geest u als opzieners heeft gesteld, om de gemeente van God te hoeden, die Hij Zich heeft verworven door het bloed van zijn eigen Zoon. (Hd 20:28)

Om deze reden heb ik je op Kreta gelaten, opdat je het ontbrekende in orde brengt en in elke stad oudsten aanstelt, zoals ik je opgedragen heb. (Ti 1:5)

Want de opziener moet onstraffelijk zijn, als een rentmeester van God, ... (Ti 1:7)

den. De kwakkels zijn in *Exodus 16* een zegen. Daar dienen ze als een voorbereiding op het manna. Hier zullen de kwakkels komen als een vloek.

Mozes dacht nog steeds dat hij het middelpunt van het volk was. Hij meende nog steeds dat hij het volk vlees moest geven (*vers 13,21-22*). Soms zijn we hardleers, net als ook de discipelen waren (*Mark.8:4*). We moeten Mozes maar niet te hard vallen. Hij had te maken met een hardnekkig volk. De HERE stelt hem een geloofsvraag en belooft hem tevens dat Hij waarmaakt wat Hij heeft toegezegd.

24 Toen Mozes naar buiten was gekomen, sprak hij de woorden des HEREN tot het volk; daarop vergaderde hij zeventig mannen uit de oudsten van het volk en stelde hen rondom de tent. 25 Toen daalde de HERE in de wolk neder en sprak tot hem, en Hij nam een deel van de Geest die op hem was, en legde dat op de zeventig mannen, op de oudsten; toen de Geest op hen rustte, profeteerden zij, doch daarna niet meer. 26 Twee mannen nu waren in de legerplaats achtergebleven; de een heette Eldad, en de ander Medad. Toen de Geest op hen rustte – zij behoorden tot de opgeschrevenen, maar waren niet naar de tent gegaan – profeteerden zij in de legerplaats. 27 Een jongeman snelde daarop heen en bracht Mozes bericht en zeide: Eldad en Medad zijn aan het profeteren in de legerplaats. 28 Jozua nu, de zoon van Nun, die van jongs af Mozes' dienaar was geweest, antwoordde daarop en zeide: Mijn heer Mozes, belet het hun. 29 Doch Mozes zeide tot hem: Wilt gij voor mij ijveren? och, ware het gehele volk des HEREN profeten, doordat de HERE zijn Geest op hen gawe! 30 Daarop trok Mozes zich in de legerplaats terug, vergezeld van de oudsten van Israël.

Voordat de kwakkels komen, vergadert Mozes eerst de zeventig oudsten. De HERE neemt een deel van zijn geest en legt die op de oudsten. Daardoor gaan de oudsten profeteren. Dat doen zij tijdelijk. Profetie is de toepassing van het Woord op hart en geweten (*1 Kor.14:3*).

Twee van de zeventig waren achtergebleven in de legerplaats. Hoewel niet aanwezig waar ze moesten zijn, profeteren ze toch. Een jongeman meldt dat aan Mozes. Jozua hoort het bericht hierover en vindt dat de twee mannen moeten ophouden met profeteren. Naar zijn mening zijn zij daartoe niet bevoegd omdat ze niet op de juiste plaats zijn, bij de tent waar de HERE in de wolk aanwezig is. Maar Mozes heeft de les geleerd. Hij verhindert het niet. De Heer Jezus wilde zijn discipelen die les ook leren (*Mark.9:38-41*). Paulus had van de Heer Jezus geleerd en toonde een gezindheid gelijk aan die van Mozes (*Fil.1:15-18*).

Wel prediken ook sommigen Christus uit afgunst en twist, maar sommigen ook met goede bedoelingen. Dezen wel uit liefde, daar zij weten dat ik tot verdediging van het evangelie ben gesteld; maar de anderen verkondigen Christus uit partijzucht, niet zuiver, met de bedoeling verdrukking aan mijn gevangenschap toe te voegen. Wat doet het ertoe? In elk geval wordt op allerlei wijze, hetzij onder een voorwendsel, hetzij in waarheid, Christus verkondigd; en daarin verblijd ik mij, ja, zal ik mij ook verblijden. (Fp 1:15-18)

Mozes erkent dat God hen gebruikt op die plaats en dat zij daar tot zegen voor anderen zijn. Het is altijd goed te erkennen dat God soeverein blijft in het uitdelen van zijn Geest.

De namen van de twee worden met nadruk vermeld. Eldad betekent 'God heeft liefgehad' en Medad betekent 'geliefde'. In deze namen vinden we dus een ontplooiing van liefde en dat op een plek waar ze eigenlijk niet moesten zijn. Het is een openbaring van liefde die vaak ontbreekt bij hen die, mogelijk terecht, zeggen dat zij op de juiste plaats zijn, namelijk die plaats waar de Heer Jezus in het midden is (*Matth.18:20*). Zo'n openbaring van liefde dient tot beschaming van allen die wel veel over liefde kunnen zeggen, maar daar in de praktijk niet naar handelen.

Als wij erin falen om de waarheid van Gods woord over het samenkomen van de gelovigen in liefde vast te houden (*Ef.4:15*), zal God anderen gebruiken die mogelijk minder inzicht hebben.

En zijn discipelen antwoordden Hem: Waarvandaan zal iemand dezen met broden kunnen verzadigen hier in een woestijn? (Mk 8:4)

Maar wie profeteert, spreekt voor mensen tot opbouw, vermaning en vertroosting. (1Ko 14:3)

Johannes zei tot Hem: Meester, wij zagen iemand die ons niet volgt, in uw naam demonen uitdrijven, en wij hebben het hem verhinderd, omdat hij ons niet volgde. Jezus echter zei: Verhindert het hem niet; want er is niemand die een kracht zal doen in mijn naam en kort daarna smadend van Mij zal kunnen spreken. Want wie niet tegen ons is, is voor ons. Want wie u een beker water zal te drinken geven vanwege het feit dat u van Christus bent, voorwaar, Ik zeg u, dat hij zijn loon geenszins zal verliezen. (Mk 9:38-41)

Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden. (Mt 18:20)

..., maar terwijl wij de waarheid vasthouden in liefde, in alles opgroeien tot Hem die het hoofd is, Christus, ... (Ef 4:15)

De Heer zegt: "Wie niet tegen ons is, is voor ons" (Mark.9:40). Dat moet ons onderwijs geven over onze beoordeling van wat anderen voor de Heer doen. Het verbiedt ons een streep te zetten door activiteiten alleen omdat ze niet 'van ons' uitgaan.

Uit de reactie van Mozes op het voorstel van Jozua blijkt dat hij niet zijn eigen eer zocht, maar die van de HERE en dat hij het welzijn van het volk op het oog had.

Toen stak er een wind op, door de HERE gezonden; die voerde kwakkels aan van de zee en strooide ze uit over de legerplaats, zodat zij een dagreis ver naar alle kanten rondom de legerplaats lagen, ongeveer twee ellen hoog boven de grond. 32 Toen maakte het volk zich op, die gehele dag en de gehele nacht en de gehele volgende dag, en verzamelde de kwakkels – die het minst had, verzamelde tien homer – en zij spreidden deze wijd uit, rondom de legerplaats. 33 Terwijl het vlees nog tussen hun tanden was, vóórdat het gekauwd was, ontbrandde de toorn des HEREN tegen het volk en de HERE sloeg het volk met een zeer zware slag. 34 Daarom gaf men aan die plaats de naam Kibroth-Taäva, omdat men daar het gulzige volk begraven had. 35 Uit Kibroth-Taäva brak het volk op naar Hazeroth en zij bleven te Hazeroth.

Er komt een overweldigende massa vlees (Ps.78:26–31).

Aan de hemel deed Hij de oostenwind opsteken, en voerde door zijn sterkte de zuidenwind aan; Hij deed vlees op hen regenen als stof, gevleugeld gevogelte als het zand der zeeën; Hij deed het vallen, midden in zijn legerplaats, rondom zijn woning. Zij aten en werden volop verzadigd, en Hij schonk aan hen hun begeerte. Nog hadden zij hun begeerte niet gestild, nog was hun spijs in hun mond – daar verhief Gods toorn zich tegen hen, richte een slachting aan onder hun welgedanen en velde de jonge mannen van Israël neder. (Ps 78:26-31)

Dat zou hen tot beschaming moeten bewegen. Ze hadden eraan getwijfeld of God het kon. Nu krijgen ze het. Maar in plaats van dat het hen op God werpt, werpen zij zich op het vlees. Het brengt hen niet tot God in verootmoediging, maar tot een openbaring van hun lusten, het bewijs dat hun god de buik is (Fil.3:19).

Dan is Gods geduld met hen op. Ook in algemene zin zal er een eind aan Gods verdraagzaamheid komen. Zijn toorn ontbrandt. Velen worden neergeveld. Het opschrift op hun grafsteen luidt: "Het gulzige volk". Hoe zal het opschrift op onze grafsteen luiden? Hoe zullen de mensen zich ons herinneren?

In *Exodus 16* is de les dat gelovigen moeten leren zich van dag tot dag te voeden met het manna, een beeld van de Heer Jezus in zijn leven op aarde. Maar het eten van het manna kan pas gebeuren nadat men zich heeft gevoed met het vlees van de Heer Jezus, oftewel zijn dood. Het gevolg van dit eten is het deel krijgen aan de zegen van het eeuwige leven (Joh.6:53,54). Daarvan zijn de kwakkels in *Exodus 16* een beeld.

Hier in *Numeri 11* zijn de kwakkels ook een beeld van diezelfde dood van de Heer Jezus. Maar het gevolg is hier oordeel. De dood van Christus is een zegen als we ons met Hem voeden om bevrijd te worden van onze zonden. De dood van Christus is een vloek voor hen die van Hem walgen. Hij is het door Wie God het aardrijk zal oordeel (Joh.5:27; Hand.17:31; Openb.20:11).

Want zoals de Vader leven heeft in Zichzelf, zo heeft Hij ook de Zoon gegeven leven te hebben in Zichzelf; en Hij heeft Hem macht gegeven oordeel uit te oefenen, omdat Hij de Mensenzoon is. (Jh 5:26,27)

..., omdat Hij een dag heeft bepaald, waarop Hij het aardrijk in gerechtigheid zal oordelen door een man die Hij daartoe heeft bestemd, waarvan Hij aan allen zekerheid heeft gegeven door Hem uit de doden op te wekken. (Hd 17:31)

En ik zag een grote, witte troon en Hem die daarop zat, voor Wiens aangezicht de aarde en de hemel wegluchtten, en geen plaats werd voor hen gevonden. (Op 20:11)

Na het gebeuren met de kwakkels trekt het volk op naar Hazeroth.

...; hun einde is het verderf, hun God is de buik en hun heerlijkheid is in hun schande; zij bedenken de aardse dingen. (Fp 3:19)

Jezus dan zei tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: tenzij u het vlees van de Zoon des mensen eet en zijn bloed drinkt, hebt u geen leven in uzelf. Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en Ik zal hem opwekken op de laatste dag. (Jh 6:53,54)

INHOUD:

- Vs.1,2: Mirjam spreekt met Aäron over Mozes
 Vs.3: Getuigenis van de Geest aangaande Mozes
 Vs.4-9: De HERE getuigt tegenover Aäron en Mirjam van Mozes
 Vs.10-13: Mirjam melaats, Aäron belijdt hun dwaasheid, Mozes doet voorbede
 Vs.14,15: De HERE zegt wat met Mirjam moet gebeuren
 Vs.16: Uit Hazeroth naar de woestijn Paran

TOELICHTING:

1 *Mirjam nu sprak met Aäron over Mozes naar aanleiding van de Ethiopische vrouw, die hij genomen had, want hij had een Ethiopische vrouw genomen, 2 en zij zeiden: Heeft de HERE soms uitsluitend door Mozes gesproken, heeft Hij ook niet door ons gesproken? En de HERE hoorde het.*

De ontevredenheid van het volk vanwege de ontberingen van de woestijnreis golden meer God dan Mozes. Nu moet Mozes het ontgelden. En het is nu niet zozeer het volk dat in opstand komt maar het zijn de leiders. Het kwaad van ontevredenheid dat onder het volk heerste, tast ook de leiders aan.

Mirjam en Aäron ergerden zich aan het feit dat Mozes een Ethiopische vrouw (mogelijk wordt Zippora bedoeld) had. Dat hun broer een heidense vrouw had genomen was hun een doorn in het oog. Zij konden het niet hebben dat genade aan de heidenen werd bewezen. In de gelijkenis van de wijngaard die de Heer Jezus later vertelt, blijkt dat eenzelfde gezindheid van onverdraagzaamheid tegenover het bewijzen van genade aan de heidenen (Luk.20:16). Nog weer later zien we dat er bij het volk niets is veranderd. Als Paulus erover spreekt dat de genade naar de heidenen gaat, worden de Joden woest (Hand.22:21,22).

Aäron als persoon toont weer zijn slappe karakter. Toen volk het gouden kalf wilde, gaf hij toe (Ex.32:1,2).

Toen het volk zag, dat Mozes toefde van de berg af te dalen, verzamelde het zich rondom Aäron, en zeide tot hem: Welaan, maak ons goden, die vóór ons uit gaan, want deze Mozes, die man, die ons uit het land Egypte heeft gevoerd – wij weten niet, wat er van hem geworden is. En Aäron zeide tot hen: Rukt de gouden ringen af, die in de oren van uw vrouwen, uw zonen en uw dochters zijn, en brengt ze mij. (Ex 32:1,2)

Nu zijn zus hem iets over Mozes influistert, geeft hij opnieuw toe en volgt haar in haar opstand tegen Mozes.

De opmerking van Aäron en Mirjam dat God niet alleen door Mozes heeft gesproken, was waar. Mirjam wordt de profetes genoemd (Ex.15:20) en Aäron is de hogepriester. Beiden hadden ze een plaats als verbinding tussen God en het volk. Samen met Mozes bekleedden ze een belangrijke positie, hun door God gegeven (Micha 6:4). Maar dat mag geen reden zijn zich op die positie te verheffen of jaloers te zijn op wat de Heer een ander heeft gegeven. Zij geven aan dat ze gelijk willen zijn aan Mozes. Door het hebben van een heidense vrouw heeft hij zijn rechten verspeeld, vinden zij, of in elk geval staan zij op hetzelfde niveau als Mozes, vinden zij.

Misschien heeft Mirjam haar opmerkingen niet hardop gezegd, maar slechts bij Aäron in het oor gefluisterd. Maar "de HERE hoorde het". Onze meest vertrouwelijke opmerkingen hebben een Toehoorder in de hemel.

3 *Mozes nu was een zeer zachtmoedig man, meer dan enig mens op de aardbodem.*

Hij zal komen en deze landlieden ombrengen en de wijngaard aan anderen geven. Toen zij nu dit hoorden, zeiden zij: Dat nooit! (Lk 20:16)

En Hij zei tot mij: Ga, want Ik zal je ver weg naar de volken zenden. Zij nu hoorden hem aan tot dit woord toe en zij verhieven hun stem en zeiden: Weg van de aarde met zo iemand; want hij behoort niet te blijven leven! (Hd 22:21,22)

Toen nam Mirjam, de profetes, de zuster van Aäron, de tamboerijn in haar hand, en alle vrouwen gingen achter haar aan met tamboerijnen en in reidansen. (Ex 15:20)

Immers heb Ik u gevoerd uit het land Egypte en uit het slavenhuis heb Ik u verlost, en Ik zond voor u heen Mozes, Aäron en Mirjam. (Mi 6:4)

Dit getuigenis aangaande Mozes maakt de aantijging van Mirjam en Aäron des te erger. Iemand die zijn rechten opeist, roept misschien jaloersheid op. Maar het opeisen van rechten was bij Mozes volledig afwezig. Mozes neemt het recht niet in eigen hand, komt niet voor zichzelf op, dat zou in strijd zijn met zijn zachtmoedigheid. Hoe hoger iemands positie te midden van zijn medemensen is, des moeilijker is het voor het natuurlijk hart om aanvallen op zijn persoon zonder reactie over zich te laten komen. Mozes ontsteekt in toorn als de eer van de Heer wordt aangetast. Als het om hemzelf gaat, geeft hij zijn zaak over aan de Heer. Daarin is hij een beeld van de Heer Jezus en een voorbeeld voor ons (1 Petr.2:21-23).

4 Toen zeide de HERE onverwijld tot Mozes, Aäron en Mirjam: Gaat met uw drieën uit naar de tent der samenkomst. Daarop gingen zij met hun drieën uit. 5 Toen daalde de HERE neder in de wolkkolom, stelde Zich in de ingang der tent, en riep Aäron en Mirjam; en zij traden beiden naar voren. 6 Toen zeide Hij: Hoort nu mijn woorden. Indien onder u een profeet is, dan maak Ik, de HERE, Mij in een gezicht aan hem bekend, in een droom spreek Ik met hem. 7 Niet aldus met mijn knecht Mozes, vertrouwd als hij is in geheel mijn huis. 8 Van mond tot mond spreek Ik met hem, duidelijk en niet in raadselen, maar hij aanschouwt de gestalte des HEREN. Waarom hebt gij u dan niet ontzien tegen mijn knecht Mozes te spreken? 9 Daarom ontbrandde de toorn des HEREN tegen hen en Hij ging heen.

God neemt het voor hem op. Het valt op dat de HERE onmiddellijk in actie komt. Hij beveelt de kwaadsprekers samen met Mozes naar de tent der samenkomst te gaan. Daar moet de zaak bezien worden. Zonde in het midden van de gemeente moet ook in de gemeente worden behandeld.

De HERE daalt neder en gaat vertellen wat voor bijzondere profeet Mozes is. Hij niet zomaar een profeet. God spreekt over de trouw van Mozes in Gods huis. Hij is hierin een beeld van de Heer Jezus, met ook een verschil. Mozes was trouw in Gods huis, maar hij was daarin een knecht. Van de Heer Jezus lezen we echter dat Hij trouw is als "Zoon over zijn huis" (Hebr.3:5,6). De Heilige Geest duidt hier in beeld aan hoe uniek de plaats van de Heer Jezus is in wat nu Gods huis is: de gemeente.

God spreekt rechtstreeks met Mozes (Ex.33:11; Deut.34:10). Zo nauw stond Mozes met God in verbinding. God spreekt niet over de zwakheden die ook een Mozes had. Dat doet God niet als Hij iemand verdedigt. We zien dat later ook als Hij Bileam dwingt het volk te zegenen in plaats van het te vervloeken (Num.22-24).

10 Toen nu de wolk van boven de tent geweken was, zie, Mirjam was melaats als sneeuw; toen Aäron zich tot Mirjam omwendde, ziedaar een melaatse! 11 Toen zeide Aäron tot Mozes: Ach mijn heer, reken ons toch de zonde niet toe, die wij in onze dwaasheid begaan hebben. 12 Laat haar toch niet zijn als een doodgeborene, wiens vlees reeds half vergaan is, wanneer hij uit de schoot zijner moeder komt. 13 En Mozes riep tot de HERE: O God, genees haar toch.

Mirjam wordt melaats. Haar naam wordt in *vers 1* het eerst genoemd. Het lijkt erop dat zij de aanstichtster is.

Melaatsheid volgt als profeet en priester zich verheffen tot de plaats die alleen Mozes toekomt. God wil erkend worden in zijn soevereine genade, dat Hij hun, die er geen recht op hebben, laat delen in de zegeningen van Christus. De melaatsheid van Mirjam is een treffend beeld van Gods oordeel over de opstand van Israël tegen het betonen van genade aan de heidenen, voorgesteld in de vrouw van Mozes. Israël had Gods soevereiniteit moeten erkennen. Dat deden ze niet en daarom werden ze in hun karakter van getuigen of profeten met melaatsheid geslagen.

Want hiertoe bent u geroepen, omdat ook Christus voor u geleden en u een voorbeeld nagelaten heeft, opdat u zijn voetstappen navolgt; Hij 'die geen zonde heeft gedaan en geen bedrog werd in zijn mond gevonden', die als Hij uitgescholden werd, niet terugschold, als Hij leed, niet dreigde, maar Zich overgaf aan Hem die rechtvaardig oordeelt; ... (1Pt 2:21-23)

En Mozes was wel trouw in heel zijn huis als dienaar tot getuigenis van wat gesproken zou worden, maar Christus als Zoon over zijn huis, Wiens huis wij zijn, als wij de vrijmoedigheid en het roemen in de hoop tot het einde toe onwrikbaar vasthouden. (Hb 3:5,6)

En de HERE sprak tot Mozes van aangezicht tot aangezicht, zoals iemand spreekt met zijn vriend; dan keerde hij terug naar de legerplaats. (Ex 33:11)
Zoals Mozes, dien de HERE gekend heeft van aangezicht tot aangezicht, is er in Israël geen profeet meer opgestaan (Dt 34:10)

De toepassing voor de gemeente is, dat waar een mens of een ambt zich de plaats van Christus aanmatigt, het oordeel van God komt. Daar verdwijnt ook het beginsel van genade. Bij wie zich een plaats aanmatigt die hem niet toekomt, breekt melaatsheid uit. Mogelijk zat de jaloersheid er allang bij Mirjam, voordat die hier tot uitbarsting komt. De wil van het vlees wordt openbaar. God maakt op zijn tijd duidelijk waar melaatsheid aanwezig is.

In de beelden van de Bijbel is de vrouw een beeld van een bepaalde toestand en de man is een beeld van de praktijk. De toestand van Mirjam is die van melaatsheid. Gelukkig is daar ook de praktijk van belijdenis in Aäron en wel direct nadat de melaatsheid is uitgebroken. Aäron neemt onmiddellijk zijn juiste plaats als middelaar weer in en spreekt in alle ootmoed tot Mozes. Uit zijn woorden blijkt een radicale belijdenis.

De eerste woorden die we in deze geschiedenis van Mozes horen zijn die van een voorbidder. Hij wordt een middelaar. Hierin zien we zijn ware grootheid. Van enige rancune blijkt niets.

***14 Daarop zeide de HERE tot Mozes: Had haar vader haar openlijk in het gezicht gespuwd, zou zij dan niet gedurende zeven dagen te schande zijn? Laat haar gedurende zeven dagen buiten de legerplaats gesloten worden, en daarna mag zij zich er weer bijvoegen.
15 Daarop werd Mirjam zeven dagen buiten de legerplaats gesloten; en het volk brak niet op, vóórdat Mirjam zich bij hen gevoegd had.***

De voorbede van Mozes krijgt antwoord. De HERE gebruikt het voorbeeld uit het dagelijks leven om zijn uitspraak te illustreren. Als een vader zijn dochter in het gezicht spuwt, geeft hij daarmee zijn ongenoegen over haar handelwijze te kennen. Deze vernedering door haar vader moet haar overtuigen van het schandelijke van haar gedrag. Zeven dagen zal zij zich uit schaamte voor haar familie verbergen (het getal zeven wijst op een volkomen periode).

Er is na de belijdenis niet een directe genezing. Ze moest eerst nog zeven dagen buiten de legerplaats verblijven. Er moet een volledig herstel plaatsvinden en daarvoor is een volkomen periode (voorgesteld door het getal zeven) nodig. Kwaad kan zo ernstig zijn dat toch de straf moet worden uitgeoefend, hoewel de vergeving al heeft plaatsgevonden. Dat zal het geval zijn als het openlijk getuigenis van de Heer schade is aangebracht.

Bij de uitoefening van de straf is het hele volk betrokken. Ze kunnen niet verder trekken. Er is geen kracht als een bepaald kwaad openbaar wordt. De hele gemeente moet geoefend worden en tot reinheid komen. Verbrokenheid van geest is van belang bij het uitoefenen van tucht.

Deze geschiedenis laat zien hoe zwaar God het opneemt als wij van een broeder of zuster kwaadspreken, zeker als het gaat om iemand die een dienst voor de Heer doet (vgl. 1 Tim.5:19). Zelfs als het om echte feiten gaat, is dit soort spreken niets anders dan een vorm van jaloersheid.

Neem tegen een oudste geen beschuldiging aan, tenzij onder twee of drie getuigen. (1Tm 5:19)

16 Toen brak het volk op uit Haseroth en legerde zich in de woestijn Paran.

Het volk breekt op als de tucht over Mirjam zijn volle uitwerking heeft gehad. De volgende plaats waar zij zich legeren is in de woestijn Paran. Ze zijn nu vlak bij het land.

INHOUD:

Vs.1–16: De twaalf verspieters

Vs.17–20: De opdracht om het land te verspieden

Vs.21–24: Het land verspied

Vs.25–33: Verslag van de verspieters

TOELICHTING:

In *hoofdstuk 11* zagen we bij het volk van God een verlangen om naar Egypte terug te keren. Iemand die terugverlangt naar Egypte (een beeld van de wereld), bewijst dat hij het ware karakter van de wereld niet kent. Nu komt een nieuw probleem naar voren: hoe denkt het volk over het land. Zoals ze Egypte niet kenden, zo kenden ze ook het beloofde land niet. Ze waren net zo ongelovig ten aanzien van de heerlijkheid die voor hen lag, dat is van het land Kanaän, als zij het waren ten aanzien van Egypte dat ze hadden verlaten. Hetzelfde gold ten aanzien van de woestijn waar ze doorheen trokken.

Het kenmerk van Israël was dat ze meer vreesden voor de vijanden dan voor de HERE. Dat was er de oorzaak van dat, als ze aan Egypte terugdachten, ze alleen dachten aan de aangename dingen van Egypte. Daar stelden ze de onaangenaamheden van de woestijn tegenover. Daarom verlangden ze terug naar Egypte. Nu ze voor het beloofde land staan, is het andersom. Ze zien op tegen de moeilijkheden die de verovering van het land met zich meebrengt en willen ze het niet gaan veroveren. Zo verachten ze de zegeningen ervan die de HERE aan hen voorgesteld. Ze zien de zegeningen niet, zijn die vergeten, omdat ze zich blindstaren op de moeite die het zal kosten die zegeningen in bezit te nemen.

1 De HERE sprak tot Mozes: 2 Zend mannen uit om het land Kanaän te verspieden, dat Ik de Israëlieten geven zal; telkens één man zult gij zenden als vertegenwoordiger van de stam zijner vaderen: allen vorsten onder hen. 3 Toen zond Mozes hen heen uit de woestijn Paran, naar het bevel des HEREN; al die mannen waren hoofden der Israëlieten. 4 En dit zijn hun namen: van de stam Ruben Sammua, de zoon van Zakkur; 5 van de stam Simeon Safat, de zoon van Hori; 6 van de stam Juda Kaleb, de zoon van Jefunne; 7 van de stam Issaschar Jigeal, de zoon van Jozef; 8 van de stam Efraïm Hosea, de zoon van Nun; 9 van de stam Benjamin Palti, de zoon van Rafu; 10 van de stam Zebulon Gaddiël, de zoon van Sodi; 11 van de stam Jozef, van de stam Manasse Gaddi, de zoon van Susi; 12 van de stam Dan Ammiël, de zoon van Gemalli; 13 van de stam Aser Sethur, de zoon van Michaël; 14 van de stam Naftali Nahbi, de zoon van Wofsi; 15 van de stam Gad Güel, de zoon van Machi. 16 Dit zijn de namen der mannen, die Mozes uitzond om het land te verspieden; en Mozes noemde Hosea, de zoon van Nun, Jozua.

In *Deuteronomium 1* vragen ze zelf om verspieters. God geeft ze hier hun zin. Hij kende hun verlangens. Ze wilden het gaan verspieden om het te vergelijken met hun eigen krachten. God beveelt hun in overeenstemming met hun verlangens, opdat ze de resultaten ervan zouden ervaren. Het is ermee als met aanstellen van een koning in Israël. De HERE geeft opdracht aan Samuël om een koning aan te stellen, maar dat is omdat het volk een koning wilde (*1 Sam.8:22*).

De naamsverandering van Hosea door Mozes is veelzeggend. Hosea betekent 'heil' of 'verlossing', Jozua betekent 'de HERE is verlossing'. Mozes geeft hiermee aan wat de HERE zal gaan doen en dat de kracht van het volk in Hem te vinden is. Hij zal die verandering van naam luid en duidelijk hebben uitgesproken als een bemoediging voor het volk. Deze naamsveran-

De HERE zeide tot Samuël: Luister naar hen en stel een koning over hen aan. Toen zeide Samuël tot de mannen van Israël: Gaat heen, een ieder naar zijn stad. (1Sm 8:22)

dering laat ook de speciale band zien die bestaat tussen Mozes en Jozua, tussen een oude man Gods en een jonge man Gods.

17 Mozes dan zond hen uit om het land Kanaän te verspieden en zeide tot hen: Trekt hier het Zuiderland in en trekt op naar het bergland, 18 en ziet, hoe het land is, en of het volk dat erin woont, sterk is of zwak, klein of talrijk; 19 en of het land, waarin het woont, goed is of slecht, hoe de steden zijn, waarin het woont, of het in legerplaatsen woont dan wel in vestingen, 20 en of het land vet is of schraal, of er bomen op staan of niet. Weest moedig en neemt van de vrucht des lands mede. Het was toen juist de tijd der eerste druiven.

God had ze alles al verteld, zowel over de zegen als over de vijanden die er woonden. Maar ze dachten er niet aan dat God gezegd had: Ik geef u het land. Dan is het toch niet nodig te gaan kijken wat voor land het is, of het vet of schraal is, en hoe sterk de vijand is? Toch was er moed nodig om het land te verspieden. Het was immers vijandig terrein. Voor de eerste keer klinkt in de Bijbel de aansporing “weest moedig”.

Het erfdeel dat wij, christenen, samen met de Heer Jezus zullen ontvangen, is "alles wat in de hemelen en op de aarde is" (Ef.1:10). Daarvoor zijn we verlost. Aan die verlossing hebben wij niets kunnen doen. Zo is het ook met de erfenis. Wij hoeven die erfenis niet te verspieden of we wel sterk genoeg zijn. Wij hebben geen kracht, net zo min als wij dat voor de verlossing hadden. God heeft ons verlost en geeft ons de erfenis.

21 Zij trokken op en verspieden het land van de woestijn Zin af tot aan Rehob toe, waar de weg naar Hamath begint. 22 Toen zij door het Zuiderland optrokken, kwam men tot Hebron; daar woonden Ahiman, Sesai en Talmai, de kinderen van Enak. Hebron is zeven jaar eerder gebouwd dan Zoan in Egypte. 23 Toen zij in het dal Eskol gekomen waren, sneden zij daar een rank met één tros druiven af, die zij met hun tweeën aan een draagstok droegen; ook enige granaatappelen en vijgen. 24 Die plaats noemde men het dal Eskol wegens de druiventros, die de Israëlieten daar afgesneden hadden.

De verspieders komen in Hebron, dat betekent ‘gemeenschap’, wat erop wijst dat de zegen wordt genoten in gemeenschap met anderen. In Hebron is ook de vijand. Die zal trachten te verhinderen dat we gemeenschap genieten met anderen en bovenal met God en de Heer Jezus.

In de betekenis van de namen zien we de aard van de vijanden die ons willen beroven van de zegen van het land. Enak betekent ‘lang van hals’, wat ziet op trots, hoogmoed. Zij denken alleen aan zichzelf. Zulke mensen weten heel goed hoe ze ons van onze zegeningen kunnen afhouden. Zij zullen op de dwaasheid van ons geloof wijzen. Het zijn niet alleen anderen die zo zijn, we moeten er oog voor hebben dat in ieder van ons een ‘Enakiet’ schuilgaat.

In de kinderen van Enak komen de kenmerken van de trots tot uiting. Ahiman betekent ‘wie is mijn broer?’. Hierin herkennen we het individualisme, waarin het denken aan zichzelf versterkt tot uiting komt. Sesai betekent ‘vrij’. Dat geeft aan dat men zich niet aan enig gezag onderwerpt, maar zich vrij waant om te doen wat men zelf voor goed houdt. Talmai betekent ‘vermetel’ of ‘onbeschaamd’. Hierin wordt het aspect van aanmatiging zichtbaar. Als wij deze ‘kinderen’ van de trots niet uitschakelen, maar in ons leven de kans geven zich te laten gelden, zijn de zegeningen voor ons verloren.

De druiventros spreekt van blijdschap, vreugde. Blijdschap is het gevolg van gemeenschap (1 Joh.1:4). Blijdschap en gemeenschap horen bij elkaar. Wie zich bezighoudt met de hemelse zegeningen, samen met anderen (er waren twee mannen nodig om de tros te dragen), wordt blij.

Hebron is zeven jaar eerder dan Zoan gebouwd. Dit is niet alleen maar een chronologisch bedoelde opmerking. Er is een belangrijke geestelijke bete-

..., dat Hij Zich had voorgenomen in Zichzelf aan gaande de bedeling van de volheid der tijden, om alles wat in de hemelen en wat op de aarde is onder een hoofd samen te brengen in Christus; .. (Ef 1:10)

En deze dingen schrijven wij u, opdat onze blijdschap volkomen is. (1Jh 1:4)

kenis aan verbonden. Zoan was in die tijd de hoofdstad van Egypte. Er woonden veel wijzen. Zoan staat voor alles wat Egypte voorstelt, zowel in wijsheid als in de genieting van de zonde. Egypte is, zoals we al vaker hebben gezien, een beeld van de wereld. Zouden we daarnaar terugverlangen? Laten we dan bedenken dat Hebron veel ouder is.

Het christendom en de dingen die wij erin hebben ontvangen zijn veel ouder dan ons verblijf in de wereld. De zegeningen van de hemel dateren van voor alle tijden (Ef.1:4). Daarbij valt de wereld in het niet, die slechts latere en tijdelijke genietingen kent. Is de keus dan nog moeilijk als we moeten kiezen tussen Zoan in Egypte of Hebron in het beloofde land?

25 Na verloop van veertig dagen keerden zij terug van het verspieden van het land; 26 zij gingen op weg en kwamen tot Mozes en Aäron en de gehele vergadering der Israëlieten in Kades, in de woestijn Paran, en brachten hun en de gehele vergadering bericht en toonden hun de vrucht van het land. 27 Zij verhaalden hem dan en zeiden: Wij kwamen in het land, waarheen gij ons gezonden hadt, en ja, het vloeit van melk en honig, en dit is zijn vrucht. 28 Het volk echter, dat in het land woont, is sterk en de steden zijn ommuurd en zeer groot, en ook de kinderen van Enak zagen wij daar; 29 Amalek woont in het Zuiderland, de Hethieten, Jebusieten en Amorieten wonen in het bergland, de Kanaänieten aan de zee en aan de oever van de Jordaan. 30 Daarop trachtte Kaleb het volk tot bedaren te brengen tegenover Mozes en zeide: Laat ons gerust optrekken en het in bezit nemen, want wij zullen het zeker kunnen vermeesteren. 31 Maar de mannen die met hem opgetrokken waren, zeiden: Wij zullen tegen dat volk niet kunnen optrekken, want het is sterker dan wij. 32 Ook verspreidden zij onder de Israëlieten een kwaad gerucht omtrent het land dat zij verspied hadden, door te zeggen: Het land dat wij zijn doorgetrokken om het te verspieden, is een land dat zijn inwoners verslindt, en alle mensen die wij daar zagen, waren mannen van grote lengte. 33 Ook zagen wij daar de reuzen, Enakieten, die tot de reuzen behoren, en wij waren als sprinkhanen in onze eigen ogen en ook in hun ogen.

Twaalf verspieders vertrekken. Er is nog geen verschil tussen hen waar te nemen. Pas na veertig dagen wordt een verschil duidelijk. Het getal veertig is het getal van beproeving (zie Gen.7:17; Ex.24:18; 1 Sam.17:16; 1 Kon.19:8; Jona 3:4; Mark.1:13; Hand.1:3).

En de vloed was veertig dagen over de aarde en de wateren wiesen en hieven de ark op, zodat zij oprees boven de aarde. (Gn 7:17)

Mozes ging de wolk in en besteeg de berg. En hij bleef op de berg veertig dagen en veertig nachten. (Ex 24:18)

De Filistijn nu kwam des morgens en des avonds naar voren en stelde zich op, veertig dagen lang. (1Sm 17:16)

Toen stond hij [Elia] op, at en dronk en ging door de kracht van die spijs veertig dagen en veertig nachten tot aan het gebergte Gods, Horeb. (1Kn 19:8)

En Jona begon de stad in te gaan, één dagreis, en hij predikte en zeide: Nog veertig dagen en Nineve wordt ondersteboven gekeerd! (Jn 3:4)

En Hij was in de woestijn veertig dagen, verzocht door de satan; en Hij was bij de wilde dieren, en de engelen dienden Hem. (Mk 1:13)

...; aan wie Hij Zich ook, nadat Hij had geleden, levend heeft vertoond met vele duidelijke bewijzen, terwijl Hij gedurende veertig dagen door hen werd gezien en met hen sprak over de dingen die het Koninkrijk van God betreffen. (Hd 1:3)

Beproeving van het geloof maakt openbaar hoe het met het geloof zit. Dat blijkt ook bij de twaalf verspieders. Ze hebben allemaal hetzelfde gezien, maar slechts twee hebben gekeken met de ogen van God.

Kaleb betekent 'van ganser harte'. Hij was die naam waard. Kaleb had zich met een ongedeeld, een volkomen toegewijd hart, aan de HERE en zijn zaak gegeven. Voor hem is de straf die straks komt geen afstel van het ingaan in het land, maar uitstel.

De tien mannen die het land verspied hebben, hebben dezelfde zegeningen genoten als Kaleb, maar zij hebben het land nooit in bezit genomen. Zij zijn

..., zoals Hij ons in Hem heeft uitverkoren voor de grondlegging van de wereld, opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn voor Hem in de liefde,... (Ef 1:4)

als de mensen over wie *Hebreeën 6:4,5* het heeft: ze hebben de gaven van het land gesmaakt, maar zijn verloren gegaan.

Want het is onmogelijk hen die eens verlicht zijn geweest en van de hemelse gave geproefd hebben en deelgenoten van de Heilige Geest geworden zijn, en het goede woord van God en de krachten van de toekomstige eeuw geproefd hebben en afgevallen zijn, nog eens te vernieuwen tot bekering,... (Hb 6:4-6a)

Hoewel ze ongelovig hart hadden, konden ze niet ontkennen dat het land vloeide van melk en honing. Melk is gezonde voeding, die we als baby we van onze moeder krijgen. Als gelovige worden we opgeroepen naar het Woord te verlangen, zoals een baby naar de melk van zijn moeder (*1 Petr.2:2*). Honing is een beeld van de natuurlijke betrekkingen tussen de leden van Gods volk en spreekt van de zoetheid van de broederliefde. We vinden in de melk en de honing dus de zegen van de verticale en horizontale verhoudingen.

De tien verspieters geven een juiste beschrijving. Ze zagen geen andere dingen dan God al vanaf het begin had gezegd (*Ex.3:8*). Maar ze laten hun verslag volgen door een inperkend "echter" (*vers 28*) en verleggen zo de nadruk naar de vijanden. Toch had God hun ook van die vijanden verteld en niet alleen van de zegen. Al aan Abraham had Hij verteld dat zijn nageslacht op weg zou gaan naar een land waarin vijanden waren (*Gen.15:18-21*).

Te dien dage sloot de HERE een verbond met Abram, zeggende: Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven, van de rivier van Egypte tot de grote rivier, de rivier de Eufraat: de Keniet, de Keniziet, de Kadmoniet, de Hethiet, de Fereziet, de Refaïeten, de Amoriëten, de Kanaäniet, de Girgasiet en de Jebusiet. (Gn 15:18-21)

En aan Mozes had Hij beloofd, en Mozes had dat weer aan het volk voorgehouden, dat Hij de vijanden uit het land zou verdrijven (*Ex.23:27-31*).

De schrik voor Mij zal Ik voor u uit zenden; Ik zal in verwarring brengen elk volk, waarmee gij in aanraking komt, en Ik zal al uw vijanden voor u doen vluchten. Ook zal Ik hoornaars voor u uit zenden, opdat zij de Heviet, de Kanaäniet en de Hethiet voor u uit verdrijven. Ik zal hen niet in één jaar voor u uit verdrijven, opdat het land geen woestienij worde en het wild gedierte u niet te veel worde. Langzamerhand zal Ik hen voor u uit verdrijven, totdat gij zo vruchtbaar wordt, dat gij het land in bezit kunt nemen. En Ik zal u het gebied geven van de Schelfzee tot de Zee der Filistijnen en van de woestijn tot de Rivier, want Ik zal de inwoners van het land in uw macht geven, zodat gij hen voor u uit verdrijft. (Ex 23:27-31)

Maar als een mens vergeet wat God heeft gezegd, gaat hij de dingen anders zien. Zo voelden de tien zichzelf als sprinkhanen in hun eigen ogen, omdat ze God uit het oog verloren waren.

De indruk die het ongeloof overdraagt, brengt beroering onder het volk. Kaleb wist precies waarover de anderen het hadden. Hij was niet ongevoelig voor de gevaren, maar hij was een man van geloof in wat God had gezegd. Dat maakt het verschil.

Dan verspreiden de tien een kwaad gerucht van het land. Dat doen we als we anderen zeggen dat het doen van bijbelstudie eigenlijk onzinnig is, dat het zich bezighouden met de zegeningen van Gods land een vermoeiende bezigheid is die alleen maar problemen oplevert. Dan stellen we het hemelse land voor als een gebied waar geen leven mogelijk is. Hoe spreken wij over het leven met de Heer en het kennis nemen van wat Hij ons aan geestelijke zegeningen heeft gegeven?

Verlangt als pasgeboren kinderen naar de redelijke, onvervalste melk, opdat u daardoor opgroeit tot behoudenis; ... (1Pt 2:2)

Daarom ben Ik nedergedaald om hen uit de macht der Egyptenaren te redden en uit dit land te voeren naar een goed en ruim land, een land vloeiende van melk en honig, naar de woonplaats van de Kanaänieten, Hethieten, Amoriëten, Ferezieten, Hevieten en Jebusieten. (Ex 3:8)

INHOUD:

- Vs.1-4: Reactie van het volk op het verslag van de verspieders
- Vs.5: Reactie van Mozes en Aäron op de houding van het volk
- Vs.6-9: Getuigenis van Jozua en Kaleb
- Vs.10: Het volk en de HERE reageren
- Vs.11,12: De HERE stelt Mozes voor het volk uit te roeien en uit Mozes een nieuw volk te bouwen
- Vs.13-19: Het pleidooi van Mozes ten gunste van het volk
- Vs.20-35: De HERE spreekt recht
- Vs.36-38: Ongeloof geoordeeld, geloof gespaard
- Vs.39-45: Het volk opnieuw ongehoorzaam

TOELICHTING:

1 Toen verhief de gehele vergadering haar stem en het volk weende in die nacht. 2 Al de Israëlieten morden tegen Mozes en Aäron; en de gehele vergadering zeide tot hen: Och, waren wij in het land Egypte gestorven, of waren wij in deze woestijn gestorven! 3 Waarom toch brengt ons de HERE naar dit land, opdat wij door het zwaard vallen, onze vrouwen en kinderen ten buit worden? Zou het voor ons niet beter zijn naar Egypte terug te keren? 4 En zij zeiden tot elkander: Laat ons een hoofd aanstellen en naar Egypte terugkeren.

Het hele volk komt in opstand tegen Mozes en Aäron. Ze huilen. Het zijn echter geen tranen van berouw, maar van ongeloof. Ze huilen "in die nacht", waarmee niet alleen de duisternis om hen heen wordt aangegeven, maar symbolisch ook de duisternis van hun ongeloof.

In hun ongeloof beschuldigen ze God ervan dat Hij er de oorzaak van is dat hun vrouwen en kinderen door het zwaard zullen sterven. Een goddeloze bewering, die voortkomt uit een opstandig hart.

Ze spreken duidelijk uit dat ze terug willen naar Egypte. Over deze dwaasheid schaamt later Nehemia zich nog (Neh.9:17a).

...; zij weigerden te horen en gedachten de wonderen niet die Gij onder hen gedaan hadt, en verhardden hun nek en stelden in hun wederspanningheid een hoofd aan, om terug te keren tot hun slavernij. Maar Gij zijt een God van vergeving, genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en hebt hen niet verlaten. (Nh 9:17a)

Wat ze hier willen, zal de HERE als een straf aankondigen bij ongehoorzaamheid (Deut.28:68). Ze geven zelfs aan dat ze liever in de woestijn zouden sterven dan het land dat God voor hen had uitgezocht, in te gaan. Ze willen een andere leider en verwerpen daarmee Mozes, de hun door God gegeven leider. Profetisch ziet dat vooruit op de verwerping van de Heer Jezus en de keuze van het volk voor de antichrist (Joh.5:43).

5 Toen wierpen Mozes en Aäron zich op hun aangezicht ten aanschouwen van de gehele gemeente van de vergadering der Israëlieten.

Bij deze nieuwe openbaring van opstand en ongeloof vallen Mozes en Aäron in verslagenheid op de grond. Zij doen dit voor het volk, niet zozeer voor de HERE. Zo laten ze zien dat ze als het ware kapot zijn van de gezindheid van het volk. De houding van Mozes en Aäron drukt hun ootmoed uit. Het lijkt op een smeekbede aan het volk om toch eindelijk eens in geloof verder te gaan. Maar hun houding maakt geen indruk op het volk.

6 En Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, die behoorden tot degenen die het land verspied hadden, scheurden

De HERE zal u op schepen naar Egypte terugbrengen langs de weg, waarvan Ik u gezegd had: Gij zult die nooit weerzien; gij zult daar aan uw vijanden als slaven en slavinnen te koop aangeboden worden, maar er zal geen koper zijn. (Dt 28:68)

Ik ben gekomen in de naam van mijn Vader en u neemt Mij niet aan; als een ander komt in zijn eigen naam, die zult u aannemen. (Jh 5:43)

hun klederen 7 en zeiden tot de gehele vergadering der Israëlieten: Het land dat wij doorgetrokken zijn om het te verspieden, dat land is buitengewoon goed. 8 Indien de HERE welgevallen aan ons heeft, dan zal Hij ons in dit land brengen en het ons geven, een land, dat vloeit van melk en honig. 9 Alleen, weest dan niet opstandig tegen de HERE, en gij, vreest het volk van het land niet, want zij zijn ons tot spijs, hun schaduw is van hen geweken, en de HERE is met ons; vreest hen niet.

Ook Kaleb en Jozua laten zien hoezeer zij verdriet hebben over de reactie van volk. Ze scheuren hun kleren, altijd een teken van rouw en verslagenheid. Vervolgens herhalen ze wat ze de vorige dag hebben gezegd. Hun visie op het land en waartoe God in staat is, is niet veranderd. Zij spreken de taal van het geloof en wijzen erop waartoe God in staat is. Te midden van zoveel ongeloof straalt het geloof van de enkelingen des te helderder.

De opstandigheid van het volk tegen de HERE is de enige reden waardoor zij het land niet zullen binnengaan. Niemand wordt van Kanaän buitengesloten, behalve zij die zichzelf ervan buitensluiten, zij die er niet in willen gaan.

Door het "zij zijn ons tot spijs" stellen Jozua en Kaleb voor dat het volk zich meer met de vijanden zal voeden, dan dat het met hen zal hoeven te vechten. Het onderwerpen van de vijand zal een gemakkelijk zijn en voordeel opleveren. Ze hoeven er dus niet tegenop te zien. Met "hun schaduw is van hen geweken" wordt zoveel gezegd als dat zij zonder bescherming zijn. Voeg daarbij dat de HERE met zijn volk is, wat is er dan nog te vrezen?

10 Toen zeide de gehele vergadering, dat men hen stenigen zou. Maar de heerlijkheid des HEREN verscheen in de tent der samenkomst aan al de Israëlieten.

Maar voor het volk dat niet wil geloven, overtuigen de krachtigste argumenten niet. De taal van het geloof van Kaleb en Jozua stelt het ongeloof van het volk in het ware licht. Ze spreken er zelfs over de trouwe getuigen te stenigen. Dat is altijd de reactie van het ongelovige volk op de getuigen van God geweest (Matth.23:37; Hand.7:51,59; Openb.11:7,10).

Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt en hen stenigt die tot u zijn gezonden, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen bijeenverzamen, zoals een hen haar kuikens bijeenverzamelt onder haar vleugels, en u hebt niet gewild. (Mt 23:37)

Hardnekkigen en onbesnedenen van harten en oren, u weerstaat altijd de Heilige Geest, zoals uw vaderen, zo ook u. ... En zij stenigden Stefanus, die de Heer aanriep en zei: Heer Jezus, ontvang mijn geest.(Hd 7:51,59)

En wanneer zij hun getuigenis voleindigd zullen hebben, zal het beest dat uit de afgrond opstijgt, oorlog met hen voeren en hen overwinnen en hen doden. ... En zij die op de aarde wonen, verblijden zich over hen en zijn vrolijk en zullen elkaar geschenken zenden, omdat deze twee profeten hen die op de aarde wonen gepijnigd hadden. (Op 11:7, 10)

Dan verschijnt de heerlijkheid des HEREN. Dat gebeurt vier maal in dit boek (Num.14:10; 16:19,42; 20:6) en steeds in menselijk gesproken uitzichtloze situaties. In deze gevallen bevestigt God zijn absolute rechten.

Toen zeide de gehele vergadering, dat men hen stenigen zou. Maar de heerlijkheid des HEREN verscheen in de tent der samenkomst aan al de Israëlieten. (Nm 14:10)

Toen Korach de gehele aanhang bij de ingang van de tent der samenkomst tegen hen had bijeengebracht, verscheen de heerlijkheid des HEREN aan de gehele vergadering. (Nm 16:19)

Toen nu de vergadering tegen Mozes en Aäron te hoop liep, en zij zich naar de tent der samenkomst wendden, zie, de wolk bedekte haar en de heerlijkheid des HEREN verscheen. (Nm 16:42)

Toen ging Mozes met Aäron van de gemeente weg naar de ingang van de tent der samenkomst en zij wierpen zich neder op hun aangezicht, en de heerlijkheid des HEREN verscheen hun. (Nm 20:6)

11 En de HERE zeide tot Mozes: Hoelang zal dit volk Mij versmaden, en hoelang zullen zij niet op Mij vertrouwen bij al de tekenen die Ik in zijn midden gedaan heb? 12 Ik zal het met de pest slaan en het uitroeien, en u tot een volk maken, groter en machtiger dan dit.

God was niet van plan het volk te verteren. Hij wil gebeden zijn. Daartoe daagt Hij als het ware Mozes uit. Hij kende het hart van Mozes, maar Hij wil dat wij ervan leren. Hij stelt Mozes voor hem tot een nieuw volk te maken. Dat had Hij ook al in *Exodus 32:10* voorgesteld naar aanleiding van het gebeuren rondom het gouden kalf. Nog langer geleden had Hij Abraham gezegd dat Hij deze tot een volk zou maken (*Gen.12:2*).

13 Maar Mozes zeide tot de HERE: Hoort Egypte het – Gij hebt immers dit volk door uw kracht uit zijn midden doen optrekken – 14 dan zullen zij zeggen tot de inwoners van dit land, die gehoord hebben, dat Gij, HERE, in het midden van dit volk zijt, dat Gij, HERE, oog in oog U hebt laten zien, terwijl uw volk boven hen staat en Gij in de wolkkolom vóór hen henen gaat des daags en in de vuurkolom des nachts – 15 zult Gij nu dit volk tot op de laatste man doden, dan zullen de volken die van U bij geruchte hoorden, zeggen: 16 Omdat de HERE dit volk niet kon brengen naar het land dat Hij hun onder ede beloofd had, daarom heeft Hij hen in de woestijn omgebracht. 17 Nu dan, laat toch de kracht des HEREN zich groot betonen, zoals Gij gesproken hebt: 18 De HERE is lankmoedig en groot van goedertierenheid, vergevende ongerechtigheid en overtreding, hoewel Hij zeker niet ongestraft laat, maar de ongerechtigheid der vaders bezoekt aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht. 19 Vergeef toch de ongerechtigheid van dit volk naar de grootheid uwer goedertierenheid, gelijk Gij dit volk vergiffenis geschonken hebt van Egypte af tot hier toe.

Uit de reactie van Mozes op het voorstel van de HERE blijkt dat zijn hart gelijk gestemd is met dat van de HERE. Hij pleit voor het volk. Mozes denkt niet aan zichzelf, hij denkt alleen aan Gods heerlijkheid en het welzijn van het volk. Wat zouden de Egyptenaren wel niet zeggen? En had Hij al niet zo vaak zijn goedheid en vergeving getoond vanaf hun verlossing uit Egypte? Had Hij geen beloften aan het volk verbonden? Gods beloften en daden zijn de grond voor zijn pleidooi. Mozes doet een beroep op wat de HERE van Zichzelf had gezegd (*Ex.34:6,7*).

Dat is ook voor ons de grond om te bidden voor Gods volk. Hoe langer we God kennen, hoe meer reden we hebben Hem te herinneren aan zijn wezen dat Hij heeft getoond na onze bekering in zijn genadige en barmhartige bemoeienis met ons.

20 En de HERE zeide: Op uw bede schenk Ik vergeving. 21 Evenwel, zo waar Ik leef en de heerlijkheid des HEREN de ganse aarde vervullen zal: 22 Geen van de mannen die mijn heerlijkheid gezien hebben, en de tekenen die Ik in Egypte en in de woestijn gedaan heb, en die Mij nu reeds tienmaal verzocht en naar mijn stem niet geluisterd hebben, 23 zal het land zien, dat Ik onder ede aan hun vaders beloofd heb! Ja, niemand van hen, die Mij versmaad hebben, zal het zien. 24 Doch omdat bij mijn knecht Kaleb een andere geest geweest is en hij Mij volkomen gevolgd heeft, zal Ik hem naar het land brengen, waar hij heen geweest is, en zijn nakomelingschap zal het bezitten. 25 De Amalekieten nu en de Kanaänieten wonen in de Laagvlakte. Wendt u morgen om en trekt op naar de woestijn in de richting van de Schelfzee. 26 Verder sprak de HERE tot Mozes en Aäron: 27 Hoelang zal het duren dat deze boze vergadering tegen Mij blijft morren? Het gemor, dat de Israëlieten tegen Mij uiten, heb Ik gehoord. 28 Zeg tot hen: Zowaar Ik leef, luidt het woord des HEREN, Ik zal zeker met u doen gelijk gij te mijnen aanhoren gesproken hebt! 29 In deze woestijn zullen uw lijken vallen, namelijk zovelen als er van u geteld zijn, naar uw volle getal, van twintig jaar oud en daarboven, omdat gij tegen Mij gemord hebt. 30 Voorwaar, gij zult niet komen in het land, waarvan Ik gezworen heb u daarin te doen wonen, behalve Kaleb, de zoon van Jefunne en Jozua, de zoon van Nun! 31 En uw kinderen, van welke gij gezegd hebt: Die zullen tot een buit zijn – hen zal Ik er brengen, opdat zij het land leren kennen, dat gij veracht hebt. 32 Maar wat u betreft, uw lijken zullen vallen in deze woestijn, 33 en uw zonen zullen veertig jaar lang in de woestijn rondzwerven

Nu dan, laat Mij begaan, dat mijn toorn tegen hen ontbrande en Ik hen vernietige, maar u zal Ik tot een groot volk maken. (Ex 32:10)

Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken, en gij zult tot een zegen zijn. (Gn 12:2)

De HERE ging aan hem voorbij en riep: HERE, HERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig, groot van goedertierenheid en trouw, die goedertierenheid bestendigt aan duizenden, die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft; maar (de schuldige) houdt Hij zeker niet onschuldig, de ongerechtigheid der vaders bezoekende aan kinderen en kindskinderen, aan het derde en vierde geslacht. (Ex 34:6,7)

en uw overspelig gedrag boeten, totdat uw lijken alle in de woestijn liggen. 34 Overeenkomstig het aantal dagen, gedurende welke gij het land verspiet hebt, veertig dagen, zult gij uw ongerechtigheden veertig jaar lang boeten, voor elke dag één jaar, opdat gij weet wat het betekent, als Ik Mij afkeer. 35 Ik, de HERE, heb het gesproken. Ik zal dit zeker doen aan heel deze boze vergadering, die tegen Mij samenspannt. In deze woestijn zullen zij hun einde vinden en daar zullen zij sterven.

God laat Zich verbidden en vergeeft. Dat betekent niet dat Hij het kwaad ongestraft laat, maar dat hij het oordeel uitstelt. Hij spaart het volk en verteert het niet terstond. Hij zal het kwaad straffen in het vervolg van de woestijnreis. Nooit zullen de ongehoorzamen het land ingaan (Ps.95:11). De lichamen van alle opstandelingen zullen vallen in de woestijn.

De eerstvolgende opdracht om op te breken zal niet zijn om voort te gaan op weg naar het beloofde land, maar om terug te gaan in de richting van de Schelfzee. Ze wilden terug naar Egypte (vers 3)? Dan mogen ze die kant uit. Ze wilden in de woestijn sterven (vers 2)? Ze zouden in de woestijn sterven. Hun lichamen zouden niet zoals dat van Jozef in het beloofde land begraven worden (Gen.50:25; Ex.13:19; Joz.24:32), omdat zij dat land hadden versmaad.

En Jozef deed de zonen van Israël zweren: God zal zeker naar u omzien; dan zult gij mijn gebeente van hier meevoeren. En Jozef stierf, honderd en tien jaar oud, en men balsemde hem, en hij werd in een kist gelegd, in Egypte. (Gn 50:25,26)

En Mozes nam het gebeente van Jozef mee, omdat deze de zonen van Israël plechtig had doen zweren: God zal zeker naar u omzien, dan zult gij mijn gebeente van hier meevoeren. (Ex 13:19)

Het gebeente van Jozef, dat de Israëlieten uit Egypte meegevoerd hadden, heeft men te Sichem begraven, in het stuk land, dat Jakob voor honderd stukken geld van de zonen van Hemor, de vader van Sichem, gekocht had, en dat de Jozefieten verkregen tot een erfelijke bezitting. (Jz 24:32)

Alleen Kaleb en Jozua zullen in het land komen. De HERE noemt Kaleb "mijn knecht Kaleb". Hij is een beeld van de trouwe Knecht, de Heer Jezus. Dat blijkt ook uit de volgende karakterschets: bij hem is "een andere geest geweest" dan bij de ongelovigen. Kaleb liet zijn geest niet beïnvloeden door wat hij had gezien, maar door wat de HERE had gezegd. Door die "andere geest" in hem, werd naar buiten zichtbaar dat hij de HERE "volkomen gevolgd heeft" (vers 24; zie ook Num.32:12; Deut.1:36; Joz.14:8,9,14). In enkele woorden wordt hier een portret van een gelovige van de oude dag gegeven, waarvan te wensen is dat we daaraan een voorbeeld nemen. Gehoorzaamheid aan de Heer en een zich niet laten beïnvloeden door de menselijke geest die in de christenheid heerst, zijn de voorwaarden om de Heer volkomen te kunnen volgen.

Voorwaar, de mannen die uit Egypte opgetrokken zijn, van twintig jaar oud en daarboven, zullen het land niet zien, dat Ik aan Abraham, Isaäk en Jakob bij ede toegezegd heb, omdat zij Mij niet volkomen volgden, behalve Kaleb, de zoon van Jefonne, de Kenizziet, en Jozua, de zoon van Nun, omdat dezen de HERE volkomen volgden. (Nm 32:11, 12)

...: niet één van deze mannen, dit boze geslacht, zal het goede land zien, waarvan Ik gezworen heb, dat Ik het aan uw vaderen zou geven, behalve Kaleb, de zoon van Jefonne; die zal het zien, ja, aan hem zal Ik het land geven, dat hij betreden heeft, en aan zijn kinderen, omdat hij de HERE volkomen gevolgd heeft. (Dt 1:35,36)

Terwijl mijn broeders, die met mij opgetrokken waren, het hart van het volk deden versmelten, bleef ik volkomen trouw aan de HERE, mijn God. Daarom heeft Mozes te dien dage gezworen: voorzeker zal het land, dat uw voet betreden heeft, voor altijd het erfdeel van u en uw zonen zijn, omdat gij volkomen trouw gebleven zijt aan de HERE, mijn God. ... Daarom is Hebron het erfdeel van Kaleb, de zoon van Jefonne, de Kenizziet, tot op de huidige dag, omdat hij volkomen trouw gebleven is aan de HERE, de God van Israël. (Jz 14:8,9,14)

Ook de kinderen van onder de twintig zullen het land ingaan, een nieuw geslacht. Het oude geslacht is vol van Egypte. Ze zijn wel in de woestijn, maar hun hart is nog helemaal in Egypte. De kinderen kenden eigenlijk alleen de woestijn, niet Egypte. God nam die kinderen voor zijn rekening.

Dat is ook een grote bemoediging voor ouders die zorg hebben over hun kinderen vanwege de tijd waarin ze leven. Er komt steeds meer openlijke opstand tegen God en zijn Woord. Er is nauwelijks iets christelijks meer

Veertig jaren heb Ik Mij geërgerd aan dat geslacht, Ik zeide: Het is een volk, dwalende van hart, en zij kennen mijn wegen niet. Daarom heb Ik gezworen in mijn toorn: Tot mijn rustplaats zullen zij niet komen! (Ps 95:11)

aanwezig in het eens zo christelijke Nederland. Maar God heeft voor elke generatie een begaanbare weg. Die weg is in zijn Woord te vinden. Als de kinderen daarin lezen en het ter harte nemen, zullen ze hun ervaringen met een onveranderlijke God opdoen, die alle omstandigheden kent en erboven staat.

Gods volk moet veertig jaar zwerven in de woestijn. Dit zien we terug in de 2000 jaar van de christenheid. De goeden lijden daarin met de kwaden. Kaleb en ook de kinderen moesten ook veertig jaar meesjokken door de woestijn. Zij moesten veertig jaar wachten voor ze het land kon binnengaan. Die veertig jaar zou God gebruiken om hen te leren wie ze zelf waren en wie God is (Deut.8:2). Ze zouden geloofservaringen opdoen en onderscheid leren maken tussen wat wel en wat niet van God is. Maar dwars door alles heen zullen ze steeds weer het beeld voor ogen hebben gehouden van de indrukken die ze als verspieters van het land hebben opgedaan. Wat ze al geproefd en genoten hadden van de vrucht van het land, zal hun kracht hebben gegeven door te gaan. Ze zullen daarmee de kinderen hebben bemoedigd om vol te houden.

Het volk is een volk van zwervers geworden. Eerst waren ze pelgrims, doortrekkers op reis naar het beloofde land. Nu waren ze zwervers, zonder vast doel omdolend in de woestijn. Dat was hun straf, omdat zij "het kostelijke land" dat God hun wilde geven, hadden versmaad (Ps.106:24). Versmaden wat God geeft, is in feite het versmaden van God Zelf.

Over de veertig jaar in de woestijn weten we weinig. Slechts enkele gebeurtenissen worden ons in de Schrift vermeld. Maar die zijn dan ook kenmerkend voor hun hele verblijf in de woestijn. En ze zijn opgeschreven opdat wij daaruit lering zouden trekken (1 Kor.10:5-11).

Maar in de meesten van hen had God geen welgevallen, want zij zijn neergeveld in de woestijn. en deze dingen gebeurden tot voorbeelden voor ons, opdat wij geen begeerte in het kwade zouden hebben, zoals zij er begeerte in hadden. Wordt ook geen afgodendienaars zoals sommigen van hen, zoals geschreven staat: 'Het volk ging zitten om te eten en te drinken, en zij stonden op om te spelen'. Laten wij ook niet hoereren, zoals sommigen van hen hoereerden, en er vielen er op een dag drieëntwintigduizend. Laten wij ook Christus niet verzoeken, zoals sommigen van hen Hem verzochten en door de slangen omkwamen. Moppert ook niet, zoals sommigen van hen mopperden en door de verderver omkwamen. Al deze dingen nu zijn hun overkomen als voorbeelden en zijn beschreven tot waarschuwing voor ons, op wie de einden van de eeuwen zijn gekomen. (1Ko 10:5-11)

De kinderen moesten ook leren dat hetzelfde wat in de harten van de ouders is, ook in hun eigen harten is. Zij komen niet in het land omdat ze beter dan hun ouders zijn. Als ik iets van de hemelse zegeningen mag kennen en genieten is dat niet omdat ik ook maar iets beter ben dan een ander die deze zegeningen niet kent.

36 De mannen nu, die Mozes uitgezonden had om het land te verspieden, en die, toen zij teruggekomen waren, de gehele vergadering tegen hem hadden doen morren door een kwaad gerucht over het land te verspreiden, 37 deze mannen, die een kwaad gerucht over het land verspreid hadden, stierven door een plaag voor het aangezicht des HEREN. 38 Maar van die mannen die uitgegaan waren om het land te verspieden, bleven Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, in leven.

De tien verspieters mochten geen natuurlijke dood sterven. God verdraagt veel van de christenen. Maar over sommigen brengt Hij een direct oordeel (Hand.5:5,10). Waar het Gods getuigenisbijzondere smaad wordt aangedaan, komt het oordeel van God direct, ongeacht of het om Israël of dat het om de gemeente gaat. Zij zondigden zelf en deden ook anderen zondigen. Ze zondigden zelf door een kwaad gerucht te verspreiden. Anderen geloofden dit kwaad gerucht en zondigden daardoor ook. De aard van de zonde was ook erg. Zij stelden de dienst van God voor als een hopeloze zaak en stelden Hem tot een leugenaar.

Gedenk dan heel de weg, waarop de HERE, uw God, u deze veertig jaar in de woestijn heeft geleid, om u te verootmoedigen en u op de proef te stellen ten einde te weten, wat er in uw hart was: of gij al dan niet zijn geboden zoudt onderhouden. (Dt 8:2)

Zij versmaadden het kostelijke land, zij geloofden zijn woord niet; (Ps 106:24)

Toen nu Ananias deze woorden hoorde, viel hij neer en stierf. En er kwam grote vrees over allen die het hoorden. ... En zij viel onmiddellijk neer aan zijn voeten en stierf. En de jongemannen kwamen binnen en vonden haar dood, en zij droegen haar naar buiten en begroeven haar bij haar man. (Hd 5:5,10)

Mogelijk stonden de twaalf verspieders bij elkaar, te midden van het volk. Toen doodde de HERE door een plaag de tien ongelovige verspieders. Maar Jozua en Kaleb bleven in leven. Dat moet de Israëlieten veel gezegd hebben. Deze twee mannen bleven staan waar een heel volk viel.

39 Toen Mozes deze woorden tot al de Israëlieten gesproken had, bedreef het volk zware rouw. 40 En de volgende morgen vroeg wilden zij de bergtop beklimmen, onder de uitroep: Ziet, wij trekken op naar de plaats, van welke de HERE gesproken heeft, want wij hebben gezondigd. 41 Maar Mozes zeide: Waarom staat gij op het punt het bevel des HEREN te overtreden? Dit zal toch niet gelukken. 42 Trekt niet op, want de HERE is niet in uw midden – opdat gij niet de nederlaag lijdt tegen uw vijanden, 43 want de Amalekieten en de Kanaänieten zijn daar tegenover u, en gij zult door het zwaard vallen, daarom dat gij u van de HERE hebt afgekeerd, en de HERE zal niet met u zijn. 44 Toch waagden zij het de bergtop te beklimmen, doch de ark van het verbond des HEREN en Mozes verlieten de legerplaats niet. 45 Toen kwamen de Amalekieten en de Kanaänieten die dat gebergte bewoonden, naar beneden, versloegen hen en dreven hen terug tot Horma toe.

In tegenspraak met wat Mozes zegt gaan ze nu wel, zoals ze eerst in tegenspraak met wat God had gezegd hadden geweigerd te gaan. Ook handelen ze in strijd met wat de HERE in *vers 25* had bevolen, waar Hij had gezegd dat het volk weer de woestijn in moest trekken. Telkens weer gaan ze voorbij aan Gods woorden, of ze nu in zegen of dat ze in oordeel zijn gesproken.

Ook naar Mozes, die hen waarschuwt niet te gaan, luisteren ze niet. Ze laten zich door niemand gezegen. Eigenwillig trekken ze op: zonder God, zonder ark en zonder Mozes. Bij werkelijk berouw hadden ze zich gebogen onder Gods oordeel. Maar daarvan was geen sprake. Ze hadden slechts spijt vanwege de gevolgen van hun daden. Daarom proberen ze hun eerste zonde, die van bangheid, goed te maken door er een tweede zonde, die van vermetel zelfvertrouwen, aan toe te voegen. Maar God verbindt nooit zijn naam aan ongehoorzaamheid.

Christenen die in eigen kracht de dingen van God zich willen toe-eigenen worden een prooi voor de macht van de vijand. Dat zien we hier bij wat de Israëlieten doen. Zoals de vijanden waren in hun ogen, toen ze ernaar keken zonder God erbij te betrekken, zo ervaren ze de werkelijkheid van hun macht, omdat ze zonder God optrokken. Het volk lijdt een zware nederlaag.

INHOUD:

- Vs. 1-12: De vuuoffers
 Vs. 13-16: De vreemdeling en het vuuoffer
 Vs. 17-21: Het heoffer
 Vs. 22-26: De onopzettelijke zonde van de hele vergadering
 Vs. 27-29: De onopzettelijke zonde door één persoon
 Vs. 30,31: De opzettelijke zonde
 Vs. 32-36: Voorbeeld van een opzettelijke zonde
 Vs. 37-41: De gedenkkwasten

TOELICHTING:

1 De HERE sprak tot Mozes: 2 Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen: Wanneer gij komt in het land, dat Ik u ter woning geven zal, 3 en gij brengt de HERE een vuuoffer, hetzij brandoffer of slachtoffer, hetzij om een gelofte in te lossen, of vrijwillig, of op uw feesten, om de HERE een liefelijke reuk te bereiden van runderen of kleinvee, 4 dan zal hij die de HERE zijn offergave aanbiedt, als spijsoffer aanbieden een tiende efa fijn meel, aangemaakt met een vierde hin olie, 5 en wijn tot een plengoffer; een vierde hin zult gij voor elk schaap bij het brandoffer of bij het slachtoffer doen. 6 Bij een ram zult gij als spijsoffer twee tienden efa fijn meel doen, aangemaakt met een derde hin olie, 7 en wijn tot een plengoffer, een derde hin; gij zult de HERE een liefelijke reuk aanbieden. 8 Wanneer gij een rund zult bereiden als brandoffer of als slachtoffer, hetzij om een gelofte in te lossen, of als vredeoffer voor de HERE, 9 dan zal men bij het rund als spijsoffer drie tienden efa fijn meel aanbieden, aangemaakt met een halve hin olie. 10 En wijn zult gij brengen tot een plengoffer, een halve hin, als een vuuoffer tot een liefelijke reuk voor de HERE. 11 Aldus zal gedaan worden voor elk rund of voor elke ram of voor een stuk kleinvee, schaap of geit. 12 Zoveel gij er zult bereiden, voor elk daarvan zult gij aldus doen, naar hun aantal.

Hoofdstuk 15 vormt een groot contrast met de twee voorgaande hoofdstukken en met het volgende hoofdstuk. Daarin treffen we gebeurtenissen die vol zijn van ongeloof en opstand van de kant van Gods volk. Maar in dit hoofdstuk lijkt het of God dat even allemaal vergeet. Hij begint met: "Wanneer gij komt in het land", woorden die helemaal los staan van de actuele situatie waarin het volk zich bevindt.

De HERE spreekt over het ingaan van het volk in het land alsof er niets is gebeurd. Hij spreekt dan ook niet tot het ongelovige volk, waarvan de lichamen zullen vallen in de woestijn, maar tot een trouw overblijfsel, zoals Kaleb en Jozua. Zij stellen, samen met de kinderen onder de twintig jaar een overblijfsel voor naar de verkiezing van de genade (Rom.11:5). Waar God het hele volk zal oordelen en slechts een overblijfsel het land zal bereiken, zijn de bemoedigende woorden van dit hoofdstuk juist voor dit overblijfsel bedoeld.

Hieruit blijkt dat de zonde van de mens de raadsbesluiten van God nooit teniet kan doen. God zal zijn plannen altijd aan een overblijfsel vervullen. God is niet in verlegenheid gebracht door de zonde van de mens. De grote massa komt om in de woestijn, het overblijfsel krijgt de zegen. Dat overblijfsel brengt Hij in de rust van zijn raad, die van eeuwigheid in zijn hart was, ongestoord door alles wat er in de christenheid gebeurt.

God maakt, niet in het minst geschokt door het ongeloof en de opstand van zijn volk, bekend wat Hij van plan is te gaan doen. Dit handelen van God te kennen, is ook voor ons een troost te midden van zoveel afval. De verwijzing

Zo is er dan ook in de tegenwoordige tijd een overblijfsel naar de verkiezing van de genade. (Rm 11:5)

naar het ingaan in het land op dit moment (nu het volk zojuist heeft geweigerd het in bezit te nemen), is een duidelijke bemoediging voor het geloof en een verzekering van de onfeilbare genade van God.

Maar voor dit handelen heeft God dan ook een vaste grondslag. Die heeft Hij in het werk van de Heer Jezus. Met Hem wil Hij zijn volk, en de getrouwen in het bijzonder, bezighouden. Het offer van de Heer Jezus staat in de *verzen 1-16* dan ook centraal. De offers die hier worden beschreven zijn allemaal offers tot een lieflijke reuk. God wil onze harten bezig houden met het heerlijkste wat zijn volk in het land zal doen: Hem offers brengen. Daarvoor wil Hij dat wij indringen in zijn gedachten en daarvoor laat Hij ons die offers zien en leert Hij ons lessen.

Over de offers zelf is al veel in *Leviticus* verteld. Waar hier de nadruk op ligt, is op de begeleidende offers. Bij de drie verschillende soorten brandoffer of vredeoffer moest steeds een spijsoffer, een drankoffer en een hoeveelheid olie worden gebracht. Naar de grootte van het brandoffer of vredeoffer werd ook de hoeveelheid voor het spijsoffer, drankoffer en de olie bepaald.

Het eerste offer dat iemand kon brengen is een lam (*vers 5*), vervolgens kon iemand ook een ram (*vers 6*) brengen en tenslotte kon iemand, als grootste offer een rund brengen (*vers 9*). De offers gaan hier van klein naar groot. In *Leviticus* is het andersom. Daar begint God met het grootste. Maar in *Numeri* gaat het om onze praktijk, hoe wij steeds meer indringen in de waarde van het offer, dat wij daarin groeien.

- 1 bij het lam hoorde een spijsoffer van 1/10 efa fijn meel, 1/4 hin olie en 1/4 hin wijn.
- 1 bij de ram hoorde een spijsoffer van 2/10 efa fijn meel, 1/3 hin olie en 1/3 hin wijn.
- 1 bij het rund hoorde een spijsoffer van 3/10 efa fijn meel, 1/2 hin olie en 1/2 hin wijn.

God wil dat zijn volk nooit vergeet dat bij bloedige offers deze niet-bloedige offers horen. Dat wil voor ons zeggen dat wij het werk van de Heer Jezus aan het kruis nooit los mogen zien van het leven van de Heer Jezus als mens op aarde, waarvan het spijsoffer spreekt. Dat wil God ons juist in *Numeri* leren. We moeten er steeds aan denken dat zijn werk op het kruis de afsluiting was van een volmaakt leven op aarde. Het maakt voor God alles uit dat het die volmaakte mens was die zijn schreden richtte naar het kruis. Hij is dat fijne meelbloem, alles was volmaakt gelijkmatig, geen enkele oneffenheid.

De olie moest met de meel worden vermengd. Het spreekt ervan hoe de Heilige Geest volkomen vermengd was met het leven van de Heer Jezus. Hij deed alles door de kracht van de Heilige Geest. Hij sprak en handelde alleen door Hem. Dat moeten wij ook leren in onze wandel door de woestijn. Hoe meer we van de Heer Jezus in zijn offer zien, hoe groter ons inzicht wordt in zijn werk op het kruis, des te meer zal de Heilige Geest ook in ons leven kunnen werken.

Hetzelfde kan worden gezegd van de wijn. De wijn werd uitgegoten, geplengd, vandaar de naam plengoffer. Wijn is een beeld van de vreugde. Het plengoffer doet denken aan de vreugde waarmee de Heer Jezus Zich heeft overgegeven. God wil dat we ook dat gedenken. Paulus heeft daar iets van gevoeld. Hij wilde een drankoffer zijn, om enige vreugde aan het offer van de Filippiërs te zijn (*Fil.2:17*). Het betekende een vreugde zijn leven voor Hem te laten.

Hoe groter het offer, hoe groter ons inzicht in het werk dat de Heer Jezus op het kruis verrichtte, hoe groter het plengoffer. Dan zullen wij niet met verdrietige gezichten rondlopen, maar met zijn vreugde en zijn gezindheid in onze harten. Zijn wij alleen onder indruk van de goddeloosheid van het volk? Of zien we op de heerlijkheid van de Heer Jezus? Dat is wat God ons met *hoofdstuk 15* wil leren. Hij wil ons optrekken tot het niveau van zijn

Maar ook al word ik als een drankoffer uitgegoten over de offerande en bediening van uw geloof, dan verblijd ik mij, en ik verblijd mij met u allen. (Ep 2:17)

gedachten. Dan gaan we niet ten onder in de smart van het verval, maar gaan we op in de vreugde van het werk van de Heer Jezus, waarvan het drankoffer spreekt.

13 Iedere geboren Israëliet zal aldus handelen, wanneer hij een vuuroffer aanbiedt tot een liefelijke reuk voor de HERE. 14 En wanneer een vreemdeling bij u vertoeft, of iemand, die van geslacht op geslacht onder u is, en hij brengt een vuuroffer tot een liefelijke reuk voor de HERE, dan zal hij handelen zoals gij; 15 wat de gemeente betreft, éézelfde inzetting zal gelden zowel voor u als voor de vreemdeling die bij u vertoeft; een altoosdurende inzetting zal het zijn voor uw geslachten: gij en de vreemdeling zullen voor de HERE gelijk zijn. 16 Éézelfde wet en éézelfde voorschrift zal gelden zowel voor u als voor de vreemdeling die bij u vertoeft.

Als alles zo wordt betrokken op de Heer Jezus, verdwijnt voor God het verschil tussen Jood en heiden. Vandaar dat we in deze verzen lezen dat voor een vreemdeling hetzelfde gold als voor de geboren Israëliet. Ook de vreemdeling had het voorrecht zulke vuuroffers te brengen. Dat betekent niet alleen dat hij hetzelfde moet doen als de Israëliet, maar dat hij voor de HERE dezelfde positie als de Israëliet inneemt.

De plaats die de heiden hier naast de Israëliet krijgt (*vers 15b*), is uniek het *Oude Testament*. Altijd wordt het onderscheid gehandhaafd. En als er zegen voor de heidenen zou zijn, dan zou dat zijn door middel van Israël, dus niet op voet van gelijkheid. Hoe kan het dan dat dit hier staat? Omdat, zoals gezegd, God hier denkt aan het offer van de Heer Jezus. Waar Hij naar voren komt, kan er in Gods handelen met de mens geen verschil zijn. Jood en heiden hebben evenzeer gezondigd (*Rom.3:23b*); beiden zijn ze daarom van dezelfde genade afhankelijk (*Rom.10:11,12; 11:32*).

Want de Schrift zegt: 'Ieder die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden'. Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek, want dezelfde Heer van allen is rijk jegens allen die Hem aanroepen: (Rm 10:11,12)

Want God heeft allen onder het ongelof besloten, opdat Hij aan allen barmhartigheid zou bewijzen. (Rm 11:32)

Op grond van het werk van de Heer Jezus kan God met Jood en heiden op dezelfde grondslag handelen.

17 De HERE nu sprak tot Mozes: 18 Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen: Wanneer gij komt in het land, waarheen Ik u brengen zal, 19 dan zult gij, wanneer gij van de spijs des lands eet, de HERE een heffing geven. 20 De eerstelingen van uw gerstemeel zult gij, in de vorm van een koek, als heffing geven; gelijk gij een heffing geeft van uw dorsvloer, zo zult gij het als een heffing geven. 21 Van de eerstelingen van uw gerstemeel zult gij de HERE een heffing geven, van geslacht tot geslacht.

Opnieuw spreekt God over het feit dat ze in het land zullen komen, weer een troost voor de Kalebs in het volk. Er volgt een nieuwe inzetting. Als ze er kwamen, mochten ze eten van wat het land opbracht. Maar God wilde daar ook zijn deel van hebben. Dat konden ze Hem geven in de vorm van een heffoffer.

Het heffoffer is een offer dat op en neer wordt bewogen voor het aangezicht van de HERE. Hier is het een koek, bereid van de vrucht van het land. Om het gerst tot meel en het meel tot een koek te maken, moest de Israëliet er actief mee aan de slag. Dat geldt ook in geestelijk opzicht. Er moet een werk in ons hart gebeuren, we moeten er in ons hart mee bezig zijn, willen we God iets kunnen aanbieden van de Heer Jezus. Bij elke bewerking ervan wil God het eerst zijn deel krijgen. God wil dat we eraan denken dat Hij het is die ons het voedsel geeft dat we mogen genieten. In het heffoffer laten we Hem er als het ware van meegenieten en wel als eerste.

Het heffoffer van het land spreekt van de Heer Jezus zoals Hij nu is in de hemel. God wil dat we indringen in wat de Heer Jezus nu is. Alles wat we genieten van de Heer Jezus in onze geestelijke groei in het kennen van Hem

Want allen hebben gezondigd en komen te kort aan de heerlijkheid van God, ... (Rm 3:23)

zoals Hij in de hemel is, daarvan wil God van ons een heoffer krijgen. We tillen het omhoog, naar Hem, om Hem te laten meegenieten, van wat wij van de Heer Jezus hebben genoten. In *Ezechiël 44:30* wordt een bijzondere zegen verbonden aan het geven van eerstelingen.

Het gaat hier niet om bijzondere gelegenheden, zoals de feesten van de HERE, maar juist om het gewone leven van alle dag. God wenst de eerstelingen te ontvangen van wat wij in onze dagelijkse omgang met Hem als geestelijk voedsel genieten. Hij wenst dus dat wij Hem als Eerste deelgenoot maken van wat wij hebben genoten. Pas daarna kunnen wij wat we van de Heer Jezus hebben gezien weer doorgeven aan anderen. Dat kan gebeuren bijvoorbeeld in een gesprek, een bijbelbespreking of lezing.

22 Wanneer gij nu onopzettelijk een van deze geboden niet volbrengt, die de HERE tot Mozes gesproken heeft, 23 van alles wat de HERE u geboden heeft door de dienst van Mozes van die dag af, dat de HERE zijn geboden gaf en daarna, van geslacht tot geslacht, 24 en wanneer het buiten weten van de vergadering onopzettelijk geschied is, dan zal de gehele vergadering een jonge stier tot een brandoffer bereiden, tot een liefelijke reuk voor de HERE, met het bijbehorend spijsoffer en plengoffer volgens het voorschrift, benevens een geitebok tot een zondoffer. 25 Dan zal de priester over de gehele vergadering der Israëlieten verzoening doen, en het zal hun vergeven worden, omdat het onopzettelijk was, en omdat zij hun offergaven de HERE als een vuuroffer hebben gebracht met hun zondoffer voor het aangezicht des HEREN wegens hun onopzettelijke zonde. 26 Het zal aan de gehele vergadering der Israëlieten vergeven worden, zowel als aan de vreemdeling die in uw midden vertoeft, want het was onopzettelijk over het gehele volk gekomen. 27 Wanneer één persoon onopzettelijk gezondigd heeft, dan zal hij een éénjarige geit tot een zondoffer aanbieden; 28 en de priester zal over hem die onopzettelijk gezondigd heeft met een onopzettelijke zonde tegen de HERE, verzoening doen door over hem de verzoening te volbrengen, en het zal hem vergeven worden. 29 Eénzelfde wet zal voor u gelden, voor de onder de Israëlieten geborene en voor de vreemdeling die in uw midden vertoeft, ten aanzien van hem, die iets doet door een onopzettelijke zonde. 30 Maar wie iets met voorbedachten rade doet, hetzij geboren Israëliet, hetzij vreemdeling, die zal een lasteraar van de HERE zijn, die zal uit zijn volk worden uitgeroeid, 31 want hij heeft het woord des HEREN veracht en zijn gebod geschonden; die zal zeker uitgeroeid worden, zijn ongerechtigheid is op hem.

Er is nog een aspect in verbinding met het land dat de HERE hier aan zijn volk voorhoudt. Dat betreft de overtredingen waarin het volk ook in het land zal kunnen vallen. De HERE stelt niet alleen de zegen voor, Hij stelt ook het falen voor. We zien dat in de brieven die spreken over de hemelse zegeningen. Daarin is ook sprake van falen. Dat gebeurt als we niet waardig wandelen, dat wil zeggen niet in overeenstemming met onze positie.

Het gaat om onoplettendheid, een zonde zonder er erg in te hebben. God veronderstelt niet dat wij opzettelijk zondigen. Iemand die zondigt, weet dat vaak wel, maar heeft dan niet de kracht de zonde te weerstaan. Toch zal hij, terwijl hij zondigt, tegelijk de zonde haten, die weer macht over hem heeft gekregen. Hoe de gelovige tegenover deze onopzettelijke, voor hem zelf verborgen zonde staat, wordt mooi weergegeven door *Psalm 19:13*.

In *Leviticus 4:13-21* is ook sprake van onopzettelijke zondigen door de hele vergadering en het offer daarvoor moet worden gebracht. Daar gaat het om iets doen dat volgens de geboden van de HERE niet gedaan moest worden, terwijl het hier gaat om iets niet doen dat volgens de geboden van de HERE wel gedaan moest worden. Uitgangspunt blijft dat het onopzettelijk gebeurt.

Indien de gehele vergadering Israëls zonder opzet zonde gedaan heeft, en dit voor de ogen der gemeente verborgen is gebleven, en zij tegen één van al de geboden des HEREN iets gedaan heeft, dat niet gedaan mocht worden, en dus schuldig geworden is, dan zal de gemeente, wanneer de zonde die zij begaan heeft, haar bekend geworden is, een jonge stier ten zondoffer brengen en zij zal die leiden vóór de tent der samenkomst. En de oudsten der vergadering zullen hun handen op de kop van de stier leggen

...; het beste van alle eerstelingen van wat ook, en elke heffing van welke van al uw heffingen ook, zal voor de priesters wezen; ook het beste van uw gerste-meel zult gij de priester geven om zegen te doen rusten op uw huis. (Ez 44:30)

Afdwalingen – wie bemerkt ze? Spreek van de verborgene mij vrij. (Ps 19:13)

voor het aangezicht des HEREN, en men zal de stier voor het aangezicht des HEREN slachten. De gezalfde priester zal een deel van het bloed van de stier in de tent der samenkomst brengen, en die priester zal zijn vinger in het bloed dopen en zevenmaal voor het aangezicht des HEREN vóór het voorhangsel sprenkelen. En een deel van het bloed zal hij strijken aan de horens van het altaar, dat voor het aangezicht des HEREN in de tent der samenkomst staat; al het overige bloed zal hij uitgieten aan de voet van het brandofferaltaar; dat bij de ingang van de tent der samenkomst staat. En al het vet zal hij eruit nemen en op het altaar in rook doen opgaan. En met de stier zal hij doen, zoals hij met de stier van het zondoffer gedaan heeft, zó zal hij daarmee doen. Zo zal de priester over hen verzoening doen, en het zal hun vergeven worden. En hij zal de stier buiten de legerplaats brengen en hem verbranden, zoals hij de eerste stier verbrand heeft. Dit is het zondoffer der gemeente. (Lv 4:13-21)

De verloochening van de Heer door Petrus is een voorbeeld van een onopzettelijke zonde. Petrus was door zijn zelfvertrouwen gekomen op een plaats waar hij zichzelf niet meer in de hand had. Door mensenvrees kwam hij tot laffe uitspraken aangaande zijn verhouding tot de Heer Jezus. Maar hij was daardoor geen tegenstander van de Heer Jezus geworden. Even later kwam hij tot diep berouw (Luk.22:56-62). Zie ook Paulus in *1 Timotheüs 1:13*.

Een dienstmeisje nu zag hem bij het licht zitten en keek hem scherp aan en zei: Ook deze was bij Hem. Hij echter loochende het en zei: Ik ken Hem niet, vrouw. En kort daarna zag een ander hem en zei: Ook u bent een van hen. Petrus echter zei: Mens, ik ben het niet! En na verloop van ongeveer een uur verzekerde een ander en zei: In waarheid, ook deze was bij Hem, want ook hij is een Galileeër. Petrus echter zei: Mens, ik weet niet wat u zegt. En onmiddellijk, terwijl hij nog sprak, kraaide de haan. En de Heer keerde Zich om en keek Petrus aan; en Petrus herinnerde zich het woord van de Heer, hoe Hij tot hem gezegd had: Voordat de haan vandaag kraait, zul je Mij driemaal verloochenen. En hij ging naar buiten en weende bitter. (Lk 22:56-62)

..., mij die vroeger een lasteraar, een vervolger en een smader was; maar mij is barmhartigheid bewezen, omdat ik het onwetend heb gedaan, in ongeloof; (1Tm 1:13)

Met opzettelijk zondigen (vers 30,31) wordt opstand tegen God bedoeld, bewust tegen God ingaan, met moedwil. Daarvoor is geen vergeving (Hebr. 10:26). Iemand die een dergelijke houding tegenover God aanneemt, is niet te zwak om de zonde te weerstaan, maar geeft heel bewust aan de zonde toe. Hij beseft wat hij doet, kent de gevolgen, maar er is niets dat hem kan tegenhouden.

In *Leviticus 4*, waar de onopzettelijke zonde uitvoerig wordt behandeld, wordt alleen gesproken over een zondoffer. Maar hier wordt ook gesproken over een brandoffer, dat ook nog eens groter is dan het zondoffer. Dat komt omdat het gaat hier om een zonde in het land. Daar te zijn geeft een grotere verantwoordelijkheid. Als we daar zondigen hebben we ook de zegeningen in gevaar gebracht. Daarom een brandoffer, als om er opnieuw aan te herinneren dat onze zegeningen het gevolg zijn van het werk van de Heer Jezus voor God.

Er worden twee gevallen voorgesteld waarin gezondigd wordt: door de gemeente en door de enkeling. Er zijn gemeenschappelijke zegeningen en er zijn persoonlijke zegeningen. De zegeningen van *Efeziërs 1:3-8* zijn persoonlijke zegeningen.

Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten in Christus, zoals Hij ons in Hem heeft uitverkoren voor de grondlegging van de wereld, opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn voor Hem in de liefde, terwijl Hij ons tevoren door Jezus Christus tot het zoonschap voor Zichzelf bestemd heeft, naar het welbehagen van zijn wil, tot lof van de heerlijkheid van zijn genade, waarmee Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde, in Wie wij de verlossing hebben door zijn bloed, de vergeving van de overtredingen, naar de rijkdom van zijn genade, waarmee Hij jegens ons overvloedig is geweest in alle wijsheid en inzicht; (Ef 1:3-8)

De zegeningen die in *Efeziërs 3* worden genoemd zijn zegeningen van de gemeente als geheel.

Daarom ik, Paulus, de gevangene van Christus Jezus voor u, de volken... (waar u immers hebt gehoord van het rentmeesterschap van de genade van God, mij voor u gegeven, dat mij door openbaring de verborgenheid is bekend gemaakt - zoals ik tevoren in het kort geschreven heb; daardoor kunt u, als u dit leest, mijn inzicht opmerken in de verborgenheid van Christus - die in andere geslachten de zonen van de mensen niet bekend is gemaakt, zoals zij nu in de Geest geopenbaard is aan zijn heilige apostelen en profeten: dat zij uit de volken medeërfgenenamen zijn en medeërgelijfd en mededeelgenoten van de belofte in Christus Jezus door het evangelie, waarvan ik een dienaar ben geworden naar de gave van de genade van God, die mij

Want als wij moedwillig zondigen nadat wij de kennis van de waarheid ontvangen hebben, blijft er geen slachtoffer voor de zonden meer over, ... (Hb 10:26)

gegeven is naar de werking van zijn kracht. Mij, de allergeeringste van alle heiligen, is deze genade gegeven om de onnaspeurlijke rijkdom van Christus onder de volken te verkondigen, en voor allen in het licht te stellen wat het rentmeesterschap is van de verborgenheid die van alle eeuwen verborgen was in God, die alle dingen geschapen heeft; opdat nu aan de overheden en de machten in de hemelse gewesten door de gemeente de veelvoudige wijsheid van God bekend gemaakt wordt, naar het eeuwig voornemen dat Hij heeft opgevat in Christus Jezus onze Heer, in Wie wij de vrijmoedigheid en de toegang met vertrouwen hebben door het geloof in Hem. Daarom vraag ik u niet moedeloos te worden door mijn verdrukkingen voor u, die uw heerlijkheid zijn. Om deze oorzaak buig ik mijn knieën voor de Vader van onze Heer Jezus Christus, naar Wie elke familie in hemelen en op aarde wordt genoemd, opdat Hij naar de rijkdom van zijn heerlijkheid u geeft door zijn Geest met kracht gesterkt te worden naar de innerlijke mens, zodat Christus door het geloof in uw harten woont, terwijl u in de liefde geworteld en gegrond bent; opdat u ten volle in staat bent te begrijpen met alle heiligen, wat de breedte, lengte, hoogte en diepte is, en te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat u vervuld wordt tot de hele volheid van God. Hem nu, die in staat is zeer overvloedig te doen boven alles wat wij bidden of denken, naar de kracht die in ons werkt, Hem zij de heerlijkheid in de gemeente en in Christus Jezus, tot in alle geslachten van alle eeuwigheid! Amen.) (Ef 3)

Waar zonde zijn intrede doet, verdwijnt het genot van de zegen, zowel voor de individu als voor het geheel.

32 Terwijl de Israëlieten in de woestijn waren, betrapten zij iemand, die op de sabbatdag aan het houtspikkelen was, 33 en zij, die hem betrapt hadden, terwijl hij aan het houtspikkelen was, brachten hem tot Mozes en Aäron en de gehele vergadering; 34 dezen stelden hem in bewaring omdat nog niet bepaald was wat met hem gedaan moest worden. 35 Toen zeide de HERE tot Mozes: Die man zal zeker ter dood gebracht worden; de gehele vergadering zal hem buiten de legerplaats stenigen. 36 Toen leidde de gehele vergadering hem buiten de legerplaats, en zij stenigden hem, zodat hij stierf – zoals de HERE Mozes geboden had.

In deze verzen krijgen we een voorbeeld van een zonde met opgeheven hand (vers 30), door iemand die het woord van de HERE verachtte (vers 31). De sabbat schenden betekent de rust van God schenden. De sabbat is door God aan de mens tot zegen gegeven. Door de zonde van de mens werd het een gebod. Toch blijft de bedoeling van God met de sabbat dat de mens op die dag mag delen in zijn rust, dat hij dan niet hoeft te werken.

De sabbat hoort bij de eerste schepping. Later heeft God de sabbat opgenomen in zijn wet die Hij aan zijn volk gaf. Gelovigen van de gemeente zijn een nieuwe schepping (Gal.6:15) en niet onder de wet, maar onder de genade (Rom.6:14). In letterlijke zin geldt de sabbat dan ook niet voor hen. Waar zij van mogen genieten is de sabbatsrust in geestelijke zin. Zij mogen genieten van de sabbatsrust van God die God heeft gevonden in het volbracht werk van zijn Zoon. God rust in zijn Zoon.

Die rust wordt vertreden als we toch werken van het vlees voortbrengen. De zondag is niet de sabbat. Die dag is een dag van geboden en verboden geworden in de christenheid. Juist zulke mensen zijn sabbatschenders, want zij menen door werken van de wet (zoals het houden van de 'sabbat') God aangenaam te zijn. Dan sta je niet op de grondslag van de genade. Rusten in de rust van God wil zeggen staan in de genade. De zondag is als sabbat houden is voor velen geen vreugde, maar een last, omdat niets mag. Dan wordt de verkapte sabbat een juk.

De sabbatschender verzamelde dode takken. Dat is een beeld van het verrichten dode werken. Dat zijn werken waarin geen leven uit God zit. Dode werken zijn werken die uit ons godsdienstig vlees voortkomen (Hebr.9:14). Boze werken komen voort uit ons verdorven vlees. Dode werken hoeven niet boos te zijn. Maar als ze voortkomen uit een onwedergeboren hart of geschieden in het kader van een vleselijke religie zijn ze dood. Tegenover de dode werken staat het dienen van de levende God.

Dode werken zijn werken die het product zijn van een schepsel dat in Gods oog dood is (Ef.2:1).

Zij ontspringen niet uit de bron van alle ware leven, dat is God Zelf. Dat soort werken zijn brandhout, alleen goed voor het vuur. Dit herkennen we

Want noch besnijdenis is iets, noch onbesneden zijn, maar een nieuwe schepping. (Gl 6:15)

Want de zonde zal over u niet heersen; want u bent niet onder de wet, maar onder de genade. (Rm 6:14)

..., hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door de eeuwige Geest Zichzelf vlekkeloos aan God heeft geofferd, ons geweten reinigen van dode werken, om de levende God te dienen. (Hb 9:14)

En u heeft God opgewekt, toen u dood was in uw overtredingen en zonden, ... (Ef 2:1)

in allen die zich stellen op de grondslag van werken van de wet. Zij stellen zich onder de vloek (*Gal.3:10*).

Want allen die op grond van werken van de wet zijn, zijn onder de vloek; want er staat geschreven: 'Vervloekt is ieder die niet volhardt in alles wat geschreven staat in het boek van de wet, om dat te doen'. (Gl 3:10)

De man mocht geen vuur maken op de sabbat (*Ex.35:3*). Vuur geeft licht en warmte. God wil dat we eraan denken dat dat alleen te vinden is in Jezus Christus en niet bij iets wat een mens presteert. In *Exodus 34:35* blonk het aangezicht van Mozes met de heerlijkheid van God. Dat doet denken aan de lichtglans die in Christus te zien is (*2 Kor.4:4-6*).

...; in wie de God van deze eeuw de gedachten van deze ongelovigen verblind heeft, opdat de lichtglans van het evangelie van de heerlijkheid van Christus, die het beeld van God is, hen niet zou bestralen. Want wij prediken niet onszelf, maar Christus Jezus als Heer, en onszelf als uw slaven om Jezus' wil. Want de God die gezegd heeft: 'Uit duisternis zal licht schijnen', Die heeft geschenen in onze harten tot de lichtglans van de kennis van de heerlijkheid van God in het aangezicht van Jezus Christus. (2Ko 4:4-6)

Dat was het enige licht dat dan gezien mocht worden en niet het vuur door mensen gemaakt. Het aangezicht van Jezus Christus straalt, niet wat wij presteren.

De sabbat spreekt van Gods rust, waarin Hij de mens wil laten delen. Deze man stoorde zich daar niet aan. Hij ging hout rapen, werken doen, om zich bij het vuur daarvan te verwarmen. Het is wandelen in het licht van eigen vuur, eigen ervaring, eigen meningen, eigen resultaten. Het is het verzamelen van godsdienstige verrichtingen, maar het is dood hout, dode werken. Wie zich daaraan willens en wetens overgeeft, sterft zonder barmhartigheid.

De man wordt in bewaring gesteld. Dan wordt God geraadpleegd. Dat is belangrijk. Alleen straf uitoefenen die in overeenstemming is met de overtreding. God bepaalt de strafmaat. Er zijn gevallen van tucht waarbij de gemeente niet goed weet wat er moet gebeuren. Dan kan het nodig zijn iemand te zeggen dat hij voorlopig niet deelneemt aan het avondmaal, tot de Heer duidelijk maakt wat er moet gebeuren. Het is beter te wachten en de plaats van een onwetende in te nemen, terwijl we in die tijd van onwetendheid erop vertrouwen dat de Heer hoort en voor ons zorgt.

In dit geval luidt Gods oordeel: stenigen. De stenen werden door de hele gemeente gegooid. De toepassing voor de gemeente is het wegdoen van de boze uit midden van de gemeente (*1 Kor.5:13*). Dat is ook een zaak van het geheel.

37 De HERE nu zeide tot Mozes: 38 Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen, dat zij zich gedenkkwasten maken aan de hoeken van hun klederen, van geslacht tot geslacht, en dat zij in de gedenkkwasten aan de hoeken een blauwpurperen draad verwerken. 39 Dat zal u dan tot een gedenkkwast zijn; als gij daarnaar ziet, dan zult gij al de geboden des HEREN gedenken en die volbrengen zonder uw hart of uw ogen te volgen, dat gij u daardoor tot overspel zoudt laten verleiden, 40 opdat gij gedenkt en volbrengt al mijn geboden en heilig zijt voor uw God. 41 Ik ben de HERE, uw God, die u uit het land Egypte heb uitgeleid om u tot een God te zijn; Ik ben de HERE, uw God.

Mogelijk geeft God het bevel tot deze kwasten naar aanleiding van de geschiedenis met de sabbatschender. Wat hier staat is een samenvatting van het voorgaande. Het volk wordt met het land beziggehouden. Dat moet nu elke stap die ze in de woestijn zetten kenmerken. De blauwpurperen draad herinnert aan de hemel. Hemelse beginselen moeten de kleinste bijzonderheden in ons leven bepalen, zelfs die die het dichtst bij de aarde zijn. Dan zullen we kwade, waardoor we Gods oordeel over ons brengen, vermijden.

Gedenkkwasten of franje zaten aan de hoeken van de kleren, onderaan (*Deut. 22:12*). De afmetingen worden er niet bij gegeven.

De farizeeën maakten ze groot. Zij wilden daarmee aan iedereen laten zien hoezeer zij zich aan Gods gebod hielden. De Heer Jezus bestraft hen, omdat

Gij zult in geen van uw woningen vuur ontsteken op de sabbatdag. (Ex 35:3)

Wanneer de Israëlieten aan het gelaat van Mozes zagen, dat de huid van zijn gelaat straalde, deed Mozes de doek weer voor zijn gelaat, totdat hij naar binnen ging, om met Hem te spreken. (Ex 34:35)

Maar hen die buiten zijn, zal God oordelen. Doet de boze uit uw midden weg. (1Ko 5:13)

Gij zult u gedraaide snoeren maken aan de vier hoeken van het kleed, waarmee gij u bedekt. (Dt 22:12)

zij alleen uiterlijk te koop liepen met hun vroomheid, maar innerlijk er ver vandaan waren (*Matth.23:5*).

De blauwpurperen draad zien we ook bij de voorhoofdplaat van de hogepriester (*Ex.28:35-37*). Die was met een blauwpurperen draad aan zijn voorhoofd bevestigd. Op die plaat stond "*de HERE heilig*" en daarmee bracht hij het volk in gedachtenis bij God. Het hoofd was in de richting van God. Maar de zomen met de blauwe draad waren bij de aarde. Zij herinneren aan de wandel in de woestijn. Het één is niet te scheiden van het ander.

De hemelsblauwe draad doet ons bedenken de dingen die boven zijn (*Kol. 3:1*). Als ze keken naar de kwasten werden ze aan de geboden herinnerd. Dan zouden ze ervoor bewaard worden hun hart (gevoelens en genegenheden) en hun ogen (wat ze zagen) achterna te gaan. Er is niets wat ons beter in staat stelt te wandelen op aarde dan het bewustzijn dat we van de hemel zijn.

De reden van dit alles is dat de HERE hen uit Egypte had geleid en dat Hij hun God was. Alle zegeningen zijn samengevat in Hem die in de hemel is. Hij was "*de HERE, uw God.*" Alles is met Hem verbonden, Hij is het centrum van alles.

Al hun werken nu doen zij om door de mensen gezien te worden; want zij maken hun gebedsriemen breed en hun kwasten groot; ... (Mt 23:5)

Aäron nu zal dit aanhebben, als hij dienst doet, en het geluid ervan zal gehoord worden, wanneer hij in het heiligdom komt voor het aangezicht des HEREN en wanneer hij naar buiten komt, opdat hij niet sterve. Ook zult gij een plaat van louter goud maken en daarop graveren als zegelgraveerwerk: Den HERE heilig. Gij zult haar aan een blauwpurperen snoer bevestigen, en zij zal zich bevinden op de tulband, aan de voorkant van de tulband. (Ex 28:35-37)

Als u nu met Christus opgewekt bent, zoekt dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan Gods rechterhand. (Ko 3:1)

INHOUD:

- Vs.1-3: Opstand leiders tegen Mozes
 Vs.4-7: Mozes laat de HERE beslissen
 Vs.8-11: De aanklacht
 Vs.12-15: Dathan en Abiram weigeren te komen
 Vs.16-18: Opdracht voor het aangezicht van de HERE te verschijnen
 Vs.19-22: De heerlijkheid van de HERE verschijnt
 Vs.23-27: Oproep tot afzondering van het kwaad
 Vs.28-35: Het kwaad geoordeeld
 Vs.36-40: Het koper van de vuurpannen bestemd tot overtrek voor het altaar
 Vs.41-50: Oordeel over het volk en verzoening door reukwerk

TOELICHTING:

1 Korach nu, de zoon van Jizhar, de zoon van Kehath, de zoon van Levi, nam met Dathan en Abiram, zonen van Eliab, en On, de zoon van Peleth, Rubenieten, (een aantal mannen); 2 en zij stelden zich vóór Mozes met tweehonderd vijftig mannen uit de Israëlieten, hoofden der vergadering, opgeroepen ter volksvergadering, mannen van naam. 3 Zij dan liepen te hoop tegen Mozes en Aäron en zeiden tot hen: Laat het u genoeg zijn, want de gehele vergadering, zij allen zijn heiligen, en de HERE is in hun midden. Waarom verheft gij u dan boven de gemeente des HEREN?

Dit hoofdstuk vormt een dieptepunt in de geschiedenis van de woestijnreis van Israël. Kan het nog erger na het terug verlangen naar Egypte, na de verachting van het manna, na de weigering om beloofde land in te gaan? Ja, dat zien we in dit hoofdstuk.

Waarschijnlijk speelde deze opstand zich af tegen het eind van de woestijnreis. Als we dat toepassen op het eind van de christelijke bedeling, de tijd waarin wij nu leven, dan kunnen we twee lessen leren. De eerste is dat na alle ontrouw en verval die in het christelijk getuigenis zijn voorgekomen, het ergste nog moet komen. De volledige afval van wat de naam christelijk draagt, zal alles in de schaduw stellen wat al aan boosheid openbaar is geworden in de christenheid. Het dieptepunt is het loochenen van de Vader en de Zoon (1 Joh.2:22).

De tweede les is dat als een volk toch het land, de hemel zal binnengaan, dat niet is gegrond op de trouw van het volk, maar op de trouw van de hogepriester. De waarde van het hogepriesterschap van de Heer Jezus wordt aangegeven aan het slot van dit hoofdstuk en de daarop volgende hoofdstukken. De bloeiende staf van Aäron (Num.17) is daarvan een sprekend symbool.

Het bewijs dat deze geschiedenis heen wijst naar de eindtijd van de christenheid, is te vinden in de brief van Judas. Dathan en Abiram herkennen we in personen die de heerschappij (in Mozes) verwerpen (Jud.:8). In Judas:11 zijn drie fasen in de weg naar de afval te onderscheiden. Het begint met "de weg van Kaïn". Dit stelt het beginsel voor van de mens die een eigen gerechtigheid voor God wil opbouwen, iemand die op grond van eigen werken door God aanvaard wil worden.

Vervolgens spreekt Judas over "de dwaling van Bileam". Hierin zien we het beginsel van een mens die meent God te kunnen dienen en tegelijk de mammon te kunnen dienen. In de christelijke kerk komt dat neer op het binnengaan van leringen van mensen. Dat is te herkennen in de oecumenische beweging en de charismatische beweging. Leringen van demonen hebben ingang gekregen (1 Tim.4:1-3).

Wie is de leugenaar dan hij die loochent dat Jezus de Christus is? Deze is de antichrist, die de Vader en de Zoon loochent. (1Jh 2:22)

Evenzo inderdaad verontreinigen ook deze dromers het vlees en verwerpen de heerschappij en lasteren de heerlijkheden. (Jd:8)

Wee hun, omdat zij de weg van Kaïn gegaan zijn en voor loon zich aan de dwaling van Bileam overgegeven hebben en in de tegenspreking van Korach omgekomen zijn.(Jd:11)

De Geest nu zegt uitdrukkelijk, dat in de latere tijden sommigen van het geloof zullen afvallen, terwijl zij zich zullen bezighouden met verleidende geesten en leringen van demonen die in huichelarij leugen spreken en hun eigen geweten hebben dichtgeschroeid. Zij verbieden te trouwen en gebieden zich van voedsel te onthouden, dat God geschapen heeft om met dankzegging te worden genuttigd door hen die geloven en de waarheid kennen. (1Tm 4:1-3)

De weg van Kaïn en de dwaling van Bileam zijn de voorbereiders voor "de tegenspreking van Korach" of de openlijke, rechtstreekse opstand tegen God. Waar Dathan en Abiram zich uitstrekten naar het leiderschap van Mozes, daar strekt Korach zich uit naar het priesterschap van Aäron. Korach was een Kehathiet. De Kehathieten hadden de heerlijkste taak in verbinding met de tabernakel. Zij mochten de heilige voorwerpen dragen. Maar dat was voor Korach niet voldoende. Hij wilde de positie van Aäron.

Wat Korach in feite wilde was een positie die hem verhief boven het volk waardoor hij als middelaar tussen het volk en God kwam te staan. Die zonde, de zonde van een aparte priesterklasse, is in de christenheid algemeen geworden. Het is het innemen van de plaats die alleen de Heer Jezus toekomt. Wie dat begeert, valt in de tegenspreking van Korach en zal daardoor omkomen. Heel sterk is dat te zien in de paus. Het pausdom is de afschuwelijke aanmatiging de plaatsvervanger van Christus op aarde te zijn. Een aparte priesterklasse is volkomen vreemd aan het christendom.

Bij Korach, Dathan en Abiram sloten zich ook nog 250 mannen van naam aan. Het is moeilijk om nederig te blijven als je iemand "van naam" bent. Hoogmoed en eerezucht liggen op de loer om die naam te laten spreken. Vaak zijn "mannen van naam" er niet tevreden mee bekend te zijn, maar willen ze meer. In het leven van zulke mannen is voor God en zijn woord geen plaats. Zij vulden in de oudheid de aarde met hun gewelddadigheden en waren de aanleiding voor de zondvloed (Gen.6:4-7).

De reuzen waren in die dagen op de aarde, en ook daarna, toen de zonen Gods tot de dochters der mensen kwamen, en zij hun (kinderen) baarden; dit zijn de geweldigen uit de voortijd, mannen van naam. Toen de HERE zag, dat de boosheid des mensen groot was op de aarde en al wat de overleggingen van zijn hart voortbrachten te allen tijde slechts boos was, berouwde het de HERE, dat Hij de mens op de aarde gemaakt had, en het smartte Hem in zijn hart. En de HERE zeide: Ik zal de mensen, die Ik geschapen heb, van de aardbodem uitroeien, de mensen zowel als het vee en het kruipend gedierte en het gevogelte des hemels, want het berouwt Mij, dat Ik hen gemaakt heb. (Gn 6:4-7)

De opstandelingen vleien eerst het volk door te zeggen dat het als geheel heilig is. Maar heilig zijn zit niet in een verklaring door mensen, maar in het houden van de geboden van de HERE. Een dergelijke verklaring gaat er bij het volk wel in. Democratie wordt gezien als een grote winst. In de kerk wil niemand zich dat laten ontnemen. Niet een paar man aan de top, maar iedereen moet zijn zegje mogen doen. Waar men blind voor is, is dat de macht toch ligt bij een paar autoritaire figuren onder het volk.

Korach wil de macht aan zich trekken. Als hij zich als middelaar kan opwerpen, heeft hij het hele volk in zijn greep. De macht van de geestelijke klasse is enorm. De mens onderwerpt zich graag aan leiders die hun godsdienstige gevoelens strelen (2 Tim.4:3). Mozes doorziet wat Korach wil (vers 10). Wij zullen bewaard blijven voor deze misleiders en hun vleierende, verleidelijke taal, als we naar 'Mozes', luisteren (vgl. Luk.16:29), dat wil zeggen als we naar wat God in zijn Woord tot ons zegt

Dathan en Abiram waren Rubenieten. Ruben was de oudste zoon van Jakob. Als behorend tot zijn nageslacht eisten zij de voornaamste plaats onder het volk. Hun gedrag maakt hun ware aard openbaar. Zij weigeren Mozes te gehoorzamen en beschuldigen hem ervan dat hij over hen heerst (vers 13).

Mozes en Aäron matigen zich hun positie in het volk van God niet aan. God heeft hun die positie gegeven (Hebr.5:4). Dat te erkennen is ware wijsheid. Daar bewust tegen in te gaan door gaven voor zichzelf op te eisen zonder te kijken naar wat God heeft gegeven, kan niet anders dan Gods oordeel oproepen. Zij willen een plaats op grond van natuurlijke kwaliteiten.

Want er zal een tijd zijn dat zij de gezonde leer niet zullen verdragen, maar naar hun eigen begeerten voor zichzelf leraars zullen verzamelen, om zich het gehoor te laten strelen; ... (2Tm 4:3)

Abraham echter zei: Zij hebben Mozes en de profeten; laten zij naar hen luisteren. (Lk 16:29)

En iemand neemt niet voor zichzelf de eer, maar wordt door God geroepen, evenals ook Aäron. (Hb 5:4)

Zo gebeurt het in de christenheid. We zien dat waar mensen met een goed verstand en een vlotte babbel een vooraanstaande plaats opeisen of gegeven wordt.

4 Toen Mozes het hoorde, wierp hij zich op zijn aangezicht. 5 En hij sprak tot Korach en zijn gehele aanhang: Morgen, dan zal de HERE doen weten, wie Hem toebehoort, en wie de heilige is, dat Hij hem tot Zich doe naderen; die Hij verkiezen zal, zal Hij tot Zich doen naderen. 6 Doet dit: neemt u vuurpannen, gij, Korach en gij, zijn gehele aanhang, 7 doet dan vuur daarin en legt er morgen reukwerk op voor het aangezicht des HEREN, en de man die de HERE verkiezen zal, die zal de heilige zijn. Laat het u genoeg zijn, Levieten.

Mozes valt op zijn aangezicht, hij verdedigt zich niet tegen de kritiek. Hij verdaagt de zaak tot morgen. Daarmee geeft hij zijn tegenstanders tijd om na te denken. Zelf heeft hij er het volste vertrouwen in dat de HERE alles zal duidelijk maken. Hij legt de beslissing bij Hem neer, gerust over de uitkomst.

Voor de beslissing zal gebruik worden gemaakt van vuurpannen met reukwerk. Mogelijk wordt dit middel gebruikt omdat het brengen van reukwerk de heiligste handeling van de priester was, die de priester het dichtst bij God bracht. In *Leviticus 10:1-3* had de HERE in verbinding daarmee al een keer aan de hele gemeente van Israël laten zien hoe Hij Zich door oordeel de Heilige betoonde aan hen die met reukwerk tot Hem naderden.

8 Toen zeide Mozes tot Korach: Hoort toch, gij Levieten! 9 Is het u te weinig, dat de God van Israël u heeft afgezonderd van de vergadering Israëls om u tot Zich te doen naderen, om de dienst aan de tabernakel des HEREN te verrichten en voor het aangezicht der vergadering te staan om hen te dienen, 10 en dat Hij u en al uw broeders, de Levieten, met u deed naderen? Streeft gij nu ook naar het priesterschap? 11 Daarom, gij en uw gehele aanhang, gij spant samen tegen de HERE, want wat is Aäron, dat gij tegen hem zoudt morren?

Mozes wijst Korach op zijn bevoorrechte positie en taak. Wie trots wordt op wat hij van de Heer heeft ontvangen, verheft zich boven anderen. Het uitoefenen van een ambt in de gemeente mag nooit aanleiding worden voor het zich aanmatigen van een speciale middelaarfunctie, die alleen de Heer Jezus heeft.

12 Mozes nu zond heen om Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, te ontbieden, maar zij zeiden: Wij komen niet. 13 Is het een kleinigheid, dat gij ons hebt opgevoerd uit een land, vloeiende van melk en honig, om ons te laten sterven in de woestijn, en wilt gij u ook nog als heerser over ons opwerpen? 14 Gij hebt ons waarlijk niet gebracht in een land, vloeiende van melk en honig, noch ons akkers en wijngaarden in bezit gegeven; meent gij de ogen dezer mannen te kunnen verblinden? Wij komen niet. 15 Toen werd Mozes zeer toornig en hij zeide tot de HERE: Wend U niet tot hun spijsoffer; niet één ezel heb ik van hen weggenomen, noch iemand van hen kwaad gedaan.

Dathan en Abiram verwerpen Mozes als leider. Zij beschuldigen hem ervan een onbekwaam leider te zijn. Hij heeft hen immers niet gebracht in een land vloeiende van melk en honing. Integendeel, zij stellen dat hij hen uit een land vloeiende van melk en honing heeft weggehaald. Zij beschuldigen Mozes er ook van de ogen van het volk te verblinden met mooie beloften, maar waar niets van terecht komt. Maar het is precies andersom: mensen die Egypte in hun gedachten hebben als een land vloeiende van melk en honing, zijn zelf totaal blind voor Gods plan en zijn ook totaal blind voor hun eigen falen. Zij verblinden de ogen van anderen met hun leugenachtige praatjes.

En de zonen van Aäron, Nadab en Abihu, namen ieder zijn vuurpan, deden daar vuur in en legden daar reukwerk op; zo brachten zij vreemd vuur voor het aangezicht des HEREN, hetgeen Hij hun niet geboden had. Toen ging er vuur uit van de HERE en dit ver-teerde hen, zodat zij stierven voor het aangezicht des HEREN. En Mozes zeide tot Aäron: Dit is het, wat de HERE gesproken heeft: aan degenen die Mij het naasten staan, zal Ik Mij de Heilige betonen en ten aanschouwen van het gehele volk zal Ik Mij verheerlijken. En Aäron zweeg. (Lv 10:1-3)

Hier verliest Mozes zijn geduld. Hij uit zich echter niet tegenover zijn tegenstanders maar tegenover de HERE. Hij neemt het recht niet in eigen hand. Recht doen laat hij over aan de HERE. Hij vraagt de HERE hun spijsoffer niet aan te zien. Hiermee stelt hij hen op één lijn met Kaïn die met een eigenwillig spijsoffer kwam en wiens offer ook niet door de HERE werd aangenomen (Gen.4:4).

Tevens bepleit hij bij God het onbaatzuchtige van zijn gedrag. Hij had zich nooit ten koste van hen verrijkt. Ook had hij hen nooit benadeeld. Hij had zich nooit als heerser gedragen die van zijn onderdanen eist en hen onderdrukt. Samuël en Nehemia hebben op dezelfde manier als Mozes gehandeld (1 Sam.12:3-5; Neh.5:17-19).

Hier ben ik. Getuigt tegen mij in tegenwoordigheid des HEREN en in tegenwoordigheid van zijn gezalfde: wiens rund heb ik genomen? Wiens ezel heb ik genomen? Wie heb ik verdrukt? Wie heb ik verongelikt? Uit wiens hand heb ik een geschenk aangenomen en heb daarom mijn ogen toegedaan? Dan zal ik het u teruggeven. En zij zeiden: Gij hebt ons niet verdrukt en gij hebt ons niet verongelikt en gij hebt uit niemands hand iets aangenomen. Toen zeide hij tot hen: De HERE is getuige tegenover u, en zijn gezalfde is op deze dag getuige, dat gij bij mij niets gevonden hebt. Zij zeiden: Hij is getuige. (1Sm 12:3-5)

De Joden nu en de leiders, honderd vijftig man, en zij die tot ons van de volken rondom ons gekomen waren, aten aan mijn tafel. Wat op één dag bereid werd: één rund, zes uitgelezen stuks kleinvee, en gevogelte, kwam op mijn kosten, en alle tien dagen allerlei wijn in overvloed. En met dat al heb ik het brood van een landvoogd niet gevondend, omdat de dienst zwaar op dit volk drukt. Gedenk mij, mijn God, ten goede alwat ik aan dit volk gedaan heb. (Nh 5:17-19)

16 En Mozes zeide tot Korach: Gij en uw gehele aanhang, verschijnt morgen voor het aangezicht des HEREN, gij en zij en Aäron! 17 Neemt dan ieder zijn vuurpan, legt er reukwerk op en biedt de HERE ieder zijn vuurpan aan, tweehonderd vijftig vuurpannen, gij en Aäron, ieder zijn vuurpan. 18 Zij namen dan ieder zijn vuurpan, deden vuur daarin, legden reukwerk daarop, en stelden zich op bij de ingang van de tent der samenkomst met Mozes en Aäron.

De HERE zal duidelijk maken wie tot Hem mogen naderen aan de hand van het reukwerk. De plaats waar dat gebeurt, is bij de ingang van de tent der samenkomst.

19 Toen Korach de gehele aanhang bij de ingang van de tent der samenkomst tegen hen had bijeengebracht, verscheen de heerlijkheid des HEREN aan de gehele vergadering. 20 En de HERE sprak tot Mozes en Aäron: 21 Scheidt u af van deze vergadering, opdat Ik haar in één oogwenk vertere. 22 Toen wierpen zij zich op hun aangezicht en zeiden: O God, God der geesten van alle levende schepselen, als één man zondigt, zult Gij dan tegen de gehele vergadering toornen?

Allemaal komen ze de volgende dag bij de ingang van de tent der samenkomst. Weer spreekt God erover dat Hij het hele volk wil uitdelgen. Maar weer verraadt de ware herder zich, die het volk van God ter harte gaat. Mozes neemt de gelegenheid niet te baat om zich van zijn tegenstanders te ontdoen. Een groot contrast met Korach, Dathan en Abiram. Die hadden geen hart voor het volk, zij sleepten het mee in het verderf. Op grond van de voorbede van Mozes spaart God het volk (Ps.106:23).

God wordt hier genoemd "de God des geesten van alle vlees". Deze naam komt verder nog voor in hoofdstuk 27:16. Deze naam geeft aan dat God alwetend is, dat Hij het hart, het denken en willen van de mens doorgrondt.

23 De HERE dan sprak tot Mozes: 24 Spreek tot de vergadering: Trekt u terug uit de omtrek van de woning van Korach, Dathan en Abiram. 25 Toen maakte Mozes zich op en ging tot Dathan en Abiram, en de oudsten van Israël volgden hem. 26 En hij sprak tot de vergadering: Wijkt toch van de tenten dezer goddeloze mannen en raakt niets aan, dat hun toebehoort, opdat gij niet door al hun zonden wordt weggeraapt. 27 Toen trokken zij weg uit de omtrek van de woning van Korach, Dathan en Abiram, en Dathan en Abiram traden naar buiten en stonden aan de ingang van hun

Na verloop van tijd nu bracht Kaïn van de vruchten der aarde aan de HERE een offer; ook Abel bracht er een van de eerstelingen zijner schapen, van hun vet; en de HERE sloeg acht op Abel en zijn offer, maar op Kaïn en zijn offer sloeg Hij geen acht. (Gn 4:3,4)

Toen zeide Hij, dat Hij hen zou verdelgen – indien Mozes, zijn uitverkorene, niet vóór Hem in de bres had gestaan om zijn grimmigheid af te wenden, zodat Hij hen niet verdierf. (Ps 106:23)

De HERE, de God der geesten van alle levende schepselen, stelle over de vergadering een man,... (Nm 27:16)

tenten met hun vrouwen, zonen en kleine kinderen. 28 Daarop zeide Mozes: Hieraan zult gij weten, dat de HERE mij gezonden heeft om al deze daden te doen, en dat het niet mijn bedenksel is: 29 indien dezen zullen sterven, zoals ieder mens sterft, en over hen bezoeking zal worden gedaan, zoals ieder mens bezocht wordt, dan heeft de HERE mij niet gezonden. 30 Maar, indien de HERE iets nieuws zal scheppen, zodat de grond zijn mond zal opensperren en hen verzwelgen met alles wat hun toebehoort, zodat zij levend in het dodenrijk zullen dalen, dan zult gij weten, dat deze mannen de HERE gesmaad hebben. 31 Nauwelijks had hij al deze woorden uitgesproken, of de grond spleet onder hen, 32 en de aarde opende haar mond en verzwolg hen met hun huisgezinnen en met alle mensen die bij Korach behoorden en met alle have. 33 Zo daalden zij, met al de hunnen, levend in het dodenrijk; en de aarde overdekte hen, zodat zij uit het midden der gemeente omkwamen. 34 En alle Israëlieten die om hen heen stonden, vluchtten weg op hun geroep, want zij dachten: De aarde moest ook ons verzwelgen! 35 Toen ging er een vuur uit van de HERE en verteerde de tweehonderd vijftig mannen, die het reukwerk geofferd hadden.

De zonde van deze mannen was een zonde tot de dood. In het verloop van dit hoofdstuk zien we een beeld van de ontwikkelingen in de christenheid. Er is sprake van drie dagen. De eerste dag is de dag van de opstand. Dat zien we in de eerste tijd christenheid, als er een priesterklasse ontstaat. De tweede dag is die van de voorbede door Mozes. Op grond daarvan geeft God een weg om aan het oordeel te ontkomen. Die weg is de van afzondering van het kwaad (Openb.18:4; 2 Tim.2:19b).

God heeft na al die eeuwen van ontrouw van de gemeente die gemeente niet verdelgd, maar een nieuw beginsel gegeven. Dat beginsel is het beginsel afzondering van het kwaad van alle menselijke instellingen. Dat gebeurde in de het begin van negentiende eeuw. In de sabbatschender (Num.15:32-36) hadden we het beeld dat het kwaad uit de gemeente werd weggedaan. Als dat niet meer kan gebeuren, moeten we zelf weggaan. Dat is het beeld dat in deze verzen naar voren komt.

Terwijl de Israëlieten in de woestijn waren, betraptten zij iemand, die op de sabbatdag aan het houtspikkelen was, en zij, die hem betrapt hadden, terwijl hij aan het houtspikkelen was, brachten hem tot Mozes en Aäron en de gehele vergadering; dezen stelden hem in bewaring omdat nog niet bepaald was wat met hem gedaan moest worden. Toen zeide de HERE tot Mozes: Die man zal zeker ter dood gebracht worden; de gehele vergadering zal hem buiten de legerplaats stenigen. Toen leidde de gehele vergadering hem buiten de legerplaats, en zij stenigden hem, zodat hij stierf – zoals de HERE Mozes geboden had. (Nm 15:32-36)

Nooit eerder is het gebeurd dat mensen levend het dodenrijk in gingen (Ps. 55:16). Het is de twijfelachtige eer die het beest en de valse profeet te beurt zal vallen om als eerste levende wezens in de hel te worden geworpen (Openb. 19:20). Weer een duidelijke aanwijzing dat deze geschiedenis heen wijst naar de eindtijd van het christelijk getuigenis op aarde.

36 De HERE nu sprak tot Mozes: 37 Zeg tot Eleazar, de zoon van de priester Aäron, dat hij de vuurpannen uit de brand wegneme, en strooi het vuur ver weg, omdat zij heilig zijn, 38 te weten de vuurpannen dergenen die ten koste van hun leven gezondigd hebben, en maakt deze tot dunne platen, tot een overtrek voor het altaar, want zij hebben ze voor het aangezicht des HEREN gebracht, zodat deze geheiligd zijn; zo zullen zij de Israëlieten tot een teken zijn. 39 Toen nam de priester Eleazar de koperen vuurpannen, welke zij die verbrand waren, hadden gebracht en men plette ze tot een overtrek voor het altaar, 40 een herinnering voor de Israëlieten, opdat geen onbevoegde, die niet behoort tot de nakomelingen van Aäron, nadere om reukwerk te branden voor het aangezicht des HEREN, en het hem niet verga als Korach en zijn aanhang, zoals de HERE tot hem gesproken had door de dienst van Mozes.

Hier begint een bijzonder deel van het boek Numeri, waarin het priesterschap in zijn heerlijkheid wordt getoond, als de grondslag voor het ingaan

En ik hoorde een andere stem uit de hemel zeggen: Gaat uit van haar, mijn volk, opdat u met haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat u van haar plagen niet ontvangt; ... (Op 18:4)

Evenwel, het vaste fundament van God staat en heeft dit zegel: De Heer kent hen die de zijnen zijn; en: Laat ieder die de naam van de Heer noemt, zich onttrekken aan ongerechtigheid. (2Tm 2:19)

De dood overvalle hen, laten zij levend in het dodenrijk neerdalen; want boosheid is in hun woning, in hun binnenste. (Ps 55:16)

En het beest werd gegrepen en met hem de valse profeet die de tekenen in diens tegenwoordigheid had gedaan, waardoor hij hen misleidde die het merkteken van het beest ontvingen en die zijn beeld aanbaden. Levend werden deze twee geworpen in de poel van vuur die van zwavel brandt. (Op 19:20)

van het volk in het land. Dat hier een nieuw gedeelte begint, is in sommige vertalingen te zien. Die beginnen hier met *hoofdstuk 17 vers 1*.

Eleazar was de derde zoon van Aäron. Het getal drie spreekt van de opstanding. Hij was de zoon van het nieuwe leven, hij zou hogepriester worden na de dood van Aäron. Hij krijgt de opdracht de koperen vuurpannen uit het vuur te halen en ze te gebruiken tot een overtrek voor het altaar.

Het koper was niet door het vuur verteerd. Het spreekt van de praktische gerechtigheid dat de kracht van het oordeel kan weerstaan. Hierin zien we een beeld van de Heer Jezus, die niet werd verteerd door Gods oordeel. Wie het koperen altaar zag, werd herinnerd aan het oordeel over de benden én aan wat bestand was tegen het oordeel. Het was een gedurig getuigenis, evenals de bloeiende staf, van het priesterschap.

41 De volgende dag echter morde de gehele vergadering der Israëlieten tegen Mozes en Aäron, zeggende: Gij hebt het volk des HEREN gedood. 42 Toen nu de vergadering tegen Mozes en Aäron te hoop liep, en zij zich naar de tent der samenkomst wendden, zie, de wolk bedekte haar en de heerlijkheid des HEREN verscheen. 43 Toen kwamen Mozes en Aäron tot vóór de tent der samenkomst.

44 De HERE dan sprak tot Mozes: 45 Trekt u terug uit deze vergadering, opdat Ik haar in één ogenblik verteere. Toen wierpen zij zich neder op hun aangezicht. 46 En Mozes zeide tot Aäron: Neem een vuurpan, doe er vuur in van het altaar, leg er reukwerk op, en ga haastig tot de vergadering en doe verzoening over hen, want de toorn is van de HERE uitgegaan, de plaag is begonnen. 47 Aäron nam (een vuurpan), zoals Mozes gesproken had, en snelde tot midden onder de gemeente, en zie, de plaag was onder het volk begonnen; toen legde hij er reukwerk op en deed verzoening over het volk. 48 Toen hij tussen de doden en de levenden stond, hield de plaag op. 49 En zij, die gestorven waren door de plaag, waren veertienduizend zeventienhonderd, behalve degenen die gestorven waren terzake van Korach. 50 Toen Aäron tot Mozes terugkeerde aan de ingang van de tent der samenkomst, had de plaag opgehouden.

Op de derde dag komt het volk weer tot Mozes en Aäron. Gisteren waren de leiders geoordeeld. Het volk was nog niet geoordeeld. Gisteren was het volk weggevluht, maar het had hun gezindheid niet veranderd. Nu komt het kwaad van het volk openbaar. Ze spreken over de opstandelingen als "het volk des HEREN" en geven Mozes en Aäron de schuld van hun dood! En dat, terwijl Mozes juist voor het volk gebeden had dat de HERE het zou sparen (*vers 22*). Ze hebben zich niet laten waarschuwen door het oordeel dat ze hebben gezien. God oordeelt onmiddellijk.

Mozes ziet hoe de menigte begint te vallen. Weer zien we de liefde van Mozes voor zijn volk en nog meer hoezeer hij wist wat in Gods hart was aan plannen met zijn volk. Hij beveelt Aäron zijn vuurpan te nemen waarmee hij het heiligdom inging op de grote verzoendag. Het reukwerk erin spreekt van de Heer Jezus. Als God dat ruikt, is dat voor Hem de aanleiding de plaag te stoppen. Als God aan de Heer Jezus wordt herinnerd, kan Hij genade bewijzen.

Verzoening geschiedt hier door reukwerk en niet door bloed. Dat is uitzonderlijk. Mozes had inzicht in het hart van God. De Heer Jezus heeft eenmaal op het kruis verzoening tot stand gebracht door het storten van zijn bloed. Als we als gelovigen zondigen, moeten we onze zonden belijden en is daar Jezus Christus de Rechtvaardige als onze Voorspraak (*1 Joh.2:1,2*). Reukwerk stelt het gebed voor (*Ps.141:2; Openb.5:8; 8:3,4*).

Laat mijn gebed als reukoffer voor uw aangezicht staan, het opheffen van mijn handen als avondoffer. (Ps 141:2)

En toen het dat boek had genomen, vielen de vier levende wezens en de vierentwintig oudsten voor het Lam neer; zij hadden elk een harp en gouden schalen vol reukwerken, welke zijn de gebeden van de heiligen. (Op 5:8)

En een andere engel kwam en ging bij het altaar staan met een gouden wierookvat; en hem werden veel reukwerken gegeven, opdat hij kracht zou geven aan de gebeden van alle heiligen op het gouden altaar dat voor de troon was. En de rook van de

Mijn kinderen, ik schrijf u deze dingen opdat u niet zondigt. En als iemand zondigt, wij hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige; en Hij is het zoenoffer voor onze zonden; en niet voor onze zonden alleen, maar ook voor de hele wereld. (1Jh 2:1,2)

reukwerken steeg op met de gebeden van de heiligen uit de hand van de engel voor God. (Op 8:3,4)

Op grond van de voorbede van de Heer Jezus komt niet het hele volk om. Hij kan God wijzen op wat Hij heeft gedaan op het kruis en op Wie Hij is in de volmaaktheid van zijn Persoon.

We zijn aangekomen in de geschiedenis van de christenheid op de derde dag: het kenmerk is dat het hele volk meegesleept wordt door nieuwe leringen, oecumene, charismatische beweging, in navolging van wat de leiders verkondigen. Om ons heen vallen de mensen in grote getale ten prooi aan al die leerstellingen en praktijken. Om staande te blijven is daar de Voorspaak nodig, die we zien te midden van de gemeente van God. Zien op Hem en zijn lieflijkheid voor God is het enige waardoor we bewaard blijven voor de opstand, het gemor.

INHOUD:

Vs.1-7: Twaalf staven moeten voor de ark gelegd worden

Vs.8,9: De staf van Aäron bloeit

Vs.10-13: De staf van Aäron bewaard

TOELICHTING:

1 De HERE sprak tot Mozes: 2 Spreek tot de Israëlieten en neem van hen voor elke stam één staf van al hun vorsten, naar hun stammen twaalf staven; ieders naam zult gij op zijn staf schrijven; 3 maar de naam van Aäron zult gij op de staf van Levi schrijven, want één staf dient voor het hoofd van hun stam. 4 Dan zult gij deze nederleggen in de tent der samenkomst vóór de getuigenis, waar Ik met u pleeg samen te komen. 5 En de man die Ik verkies, diens staf zal bloeien; zo zal Ik het gemor, waarmee de Israëlieten tegen u morren, tot zwijgen brengen, zodat Ik het niet meer hoor. 6 Nadat nu Mozes tot de Israëlieten gesproken had, gaven al hun vorsten hem voor iedere vorst één staf, naar hun stammen twaalf staven, en de staf van Aäron was onder hun staven. 7 Mozes nu legde de staven neer vóór het aangezicht des HEREN in de tent der getuigenis.

In het ombrengen van de 250 opstandelingen had de HERE in oordeel laten zien wie Hij voor het priesterschap had bestemd. Aäron werd als enige met zijn reukwerkpan aanvaard. Nu volgt een andere test, niet door het uitoefenen van oordeel, maar door het voortbrengen van leven.

Mozes moest niet zijn eigen staf, maar die van Aäron nemen. Een staf spreekt van gezag, van heersen (*Gen.49:10*). Als de staf van Mozes daar had gelegen, waren we herinnerd aan tucht en oordeel. De staf van Aäron spreekt ook van gezag, maar dan in het betonen van genade, medelijden, zwakheid (*Rom.5:21*).

God wil de staven in zijn heiligdom hebben, dicht bij de bron van alle gezag, en buiten de tegenwoordigheid van de mens. God gaat laten zien wie Hij heeft verkoren. Dat wordt vastgesteld in het heiligdom. Hij laat ook zien wat het karakter is van de hogepriester, dat Hij een grote priester is over het huis van God en dat het van zijn trouw afhangt.

8 Toen Mozes de volgende dag de tent der getuigenis binnenging, zie, de staf van Aäron, voor het huis van Levi, bloeide; hij had bloesem voortgebracht, bloemen gedragen en amandelen doen rijpen. 9 Toen Mozes al de staven van vóór het aangezicht des HEREN tot al de Israëlieten naar buiten bracht, zagen zij het en namen ieder zijn staf.

Leven uit een dode staf te voorschijn brengen is iets dat alleen God kan. Dat de staf van Aäron heeft gebloeid wijst op een priesterschap in de kracht van een onvergankelijk leven (*Hebr.7:16*). Het is opstandingsleven, leven dat voortkomt uit het dode hout van de staf. Het is daarom ook overwinningsleven, want het leven heeft de dood overwonnen. Het leven dat uit de dode staf van Aäron kwam is niet alleen een niet tegen te spreken teken van de keus van Aäron als priester, maar ook een veelzeggend teken van de ware plaats van het priesterschap dat hier in type gegrond is op de dood en de opstanding.

Er was niet alleen leven gekomen, maar ook vrucht. Dat wijst erop dat er alleen vrucht te voorschijn komt in verbinding met het priesterschap dat de HERE heeft verkoren. De vrucht is voor het heiligdom. Het leven uit zich in bloesem en amandelen. De amandelboom is de boom die na de winter bloeit, die het eerst uit de winterslaap ontwaakt. De Hebreeuwse naam betekent 'de waakzame' (*vgl. Jer.1:11*). Deze boom is als het ware de heraut die het ontwaaken van overvloedig volgend leven aankondigt.

De scepter zal van Juda niet wijken, noch de heersersstaf tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en hem zullen de volken gehoorzaam zijn. (Gn 49:10)

...; opdat, zoals de zonde heeft geregeerd door de dood, zo ook de genade zou regeren door gerechtigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heer. (Rm 5:21)

..., die het niet geworden is naar de wet van een vleselijk gebod, maar naar de kracht van een onvergankelijk leven; ... (Hb 7:16)

En het woord des HEREN kwam tot mij: Wat ziet gij, Jeremia? Toen zeide ik: Ik zie een amandeltwijg. (Jr 1:11)

Zo is Christus uit de doden opgestaan als Eersteling, met in zijn gevolg allen die Hem als hun leven. Door zijn leven zijn zij in staat vrucht voort te brengen.

Allen kregen hun staf terug, maar daaraan zat geen leven. Alleen in de Heer Jezus is leven, Hij is verklaard Gods Zoon te zijn in kracht door dodenopstanding. Van onszelf zijn we dood, maar in Hem is het leven. In verbinding met Hem leven we en zullen we het leven ingaan.

10 En de HERE zeide tot Mozes: Breng de staf van Aäron terug vóór de getuigenis, om bewaard te worden tot een teken voor de wederspannigen, zodat gij aan hun gemor een einde maakt en Ik het niet meer hoor, opdat zij niet sterven. 11 En Mozes deed het: zoals de HERE hem geboden had, deed hij. 12 De Israëlieten immers hadden tot Mozes gezegd: Zie wij geven de geest, wij komen om, wij komen allen om. 13 Al wie ook maar nadert tot de tabernakel des HEREN, zal sterven. Moeten wij dan tot de laatste man de geest geven?

De staf moet in de ark worden gelegd, bij de kruik met manna (Hebr.9:4). We hebben zowel het manna als de staf nodig voor onze reis door de woestijn. Het manna stelt het leven van de Heer Jezus voor. Als we ons met Hem bezighouden, ons met Hem voeden, geeft dat kracht voor onze wandel. De staf stelt Hem voor als Degene die dood geweest is en nu leeft als de Hogepriester om voor ons te bidden. De staf herinnert ons op onze reis door de woestijn eraan dat de bron van het leven alleen in Christus te vinden is.

Het volk begreep niet wat er met de staf was gebeurd. Zij waren bang. De mens begrijpt niets van de genade van God.

En achter het tweede voorhangsel was een tabernakel, het heilige der heiligen geheten, die een gouden wierookvat bevatte en de ark van het verbond, rondom geheel met goud overdekt, waarin een gouden kruik was die het manna bevatte, en de staf van Aäron die gebloeid had, en de tafelen van het verbond; .. (Hb 9:4)

INHOUD:

- Vs.1: Dragen van ongerechtigheid
- Vs.2-4: De Levieten ten dienste van de priesters
- Vs.5-7: Levieten en priesterambt als geschenk aan de priesters gegeven
- Vs.8-19: De inkomsten van de priesters
- Vs.20: Het deel en erfdeel van de priesters
- Vs.21-24: Het erfdeel van de Levieten
- Vs.25-32: De tienden van de Levieten

TOELICHTING:

1 De HERE nu zeide tot Aäron: Gij en uw zonen en uw familie met u zult de ongerechtigheid, tegen het heiligdom begaan, dragen; en gij en uw zonen zult de ongerechtigheid, in uw priesterambt begaan, dragen.

Het thema is nog steeds dat wij afhankelijk zijn van het priesterschap van de Heer Jezus. Het is een priesterschap in de kracht van de opstanding. Meer dan ooit zijn wij in onze tijd afhankelijk van dat priesterschap. Op grond van de voorbede van de Heer Jezus zijn er ook vandaag in de christenheid gelovigen die ervoor bewaard worden meegesleept te worden in de algemene afval die zich steeds duidelijker aftekent.

Dit hoofdstuk is het antwoord op de vraag van het volk jegens het priesterschap aan het eind van het vorige hoofdstuk. Voor de eerste en enige keer richt de HERE zich rechtstreeks tot Aäron, om hem de voorrechten van het priesterschap te laten zien. En niet alleen die van de hogepriester, maar ook van zijn zonen. Het gaat er om dat in de gelovigen als priesters op aarde vrucht voor God voortkomt, bewerkt door de Hogepriester. Daarnaast verlangt God. Daartoe heeft Hij ons tot een heilig priesterdom gevormd (1 Petr. 2:5; Openb.1:6). Maar dan moet Hij ook spreken over ongerechtigheid.

Priester zijn geeft behalve voorrechten ook een grote verantwoordelijkheid. Elke ongerechtigheid van het volk, waar het volk ongevoelig voor is, zullen zij opmerken en voor Gods aangezicht dragen. Zij moeten daarmee handelen naar de heiligheid van God en volgens zijn aanwijzingen uit zijn tegenwoordigheid verwijderen. Zo zullen gelovigen die het priesterschap als voorrecht kennen en het ook daadwerkelijk uitoefenen zich medeverantwoordelijk voelen voor wat er in de christenheid gebeurt. Zij zullen de schuld ervan voor God erkennen, terwijl zij ook weten dat op grond van de voorbede van de Heer Jezus en hun eigen voorbede God de christenheid nog verdraagt.

2 Doe ook uw broeders, de stam Levi, de stam van uw vader, met u naderen, opdat zij zich bij u aansluiten en u, zowel als uw zonen dienen, vóór de tent der getuigenis; 3 opdat zij hun taak vervullen jegens u, zowel als hun taak met betrekking tot de gehele tent; tot het gerei van het heiligdom en tot het altaar echter, zullen zij niet naderen, opdat zij niet sterven, niet alleen zij, maar ook gij; 4 en opdat zij zich bij u aansluiten en hun taak vervullen met betrekking tot de tent der samenkomst naar de gehele dienst der tent; maar een onbevoegde zal tot u niet naderen.

Er is niet alleen verantwoordelijkheid, er zijn ook voorrechten. Het uitoefenen van het priesterdienst is zo'n voorrecht. De Levieten hadden niets te maken met het heiligdom en het altaar, dat wil zeggen ze hadden daar geen rechtstreekse taak. Maar hun dienst was om de priesters te helpen in hun priesterlijke taak. Zo is de dienst van het Woord bedoeld om de priesterlijke dienst van de gelovigen te bevorderen. Als het Woord van God wordt uitgelegd, zal dat bij de gelovigen het verlangen wekken om God te loven te prijzen, dat is als priester God te naderen met geestelijke offers.

..., en u wordt ook zelf als levende stenen gebouwd, als een geestelijk huis tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden te offeren, die voor God aangenomen zijn door Jezus Christus. (1Pt 2:5)

Hem die ons liefheeft en ons van onze zonden heeft verlost door zijn bloed, en ons gemaakt heeft tot een koninkrijk, tot priesters voor zijn God en Vader, Hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheid! Amen. (Op 1:5b,6)

De nauwe verbinding tussen priesterschap en levietendienst wordt hier benadrukt. De Leviet moet zich aansluiten bij de priester, niet andersom (Levi betekent 'toegevoegd', Gen.29:34). Elke dienst van de leviet moet erop gericht zijn dat de priester zijn werk (het brengen van offers) beter kan doen. Uiterlijke levietendienst kan niet worden losgemaakt van het priesterschap dat bij God naar binnen gaat. God wil dat de verbinding tussen wat buiten en wat binnen de voorhang gebeurt, blijft bestaan.

5 Gij echter zult uw taak vervullen met betrekking tot het heilige en het altaar, opdat er geen toorn meer op de Israëlieten ruste. 6 Zie, Ik zelf heb uw broederen, de Levieten, uit de Israëlieten genomen als een geschenk voor u, als gegevenen aan de HERE, om de dienst aan de tent der samenkomst te verrichten; 7 maar gij en uw zonen met u zult uw priesterambt vervullen in alles wat bij het altaar behoort en bij hetgeen achter het voorhangsel is, en daarbij dienst doen; als een dienst, die een geschenk is, geef Ik u uw priesterambt; maar de onbevoegde, die nadert, zal ter dood gebracht worden.

Het priesterschap was door de Israëlieten veracht. God laat zien dat zijn houding ten opzichte van Israël juist van dat door hen verachte priesterschap afhankelijk is. Er is weinig of geen aanbidding in geest en waarheid in de christenheid. Waar het gevonden wordt, neemt God dat aan voor het geheel en kan Hij het geheel laten bestaan.

De Levieten zijn een geschenk en het priesterschap is een geschenk. Beide geschenken zijn aan de priester gegeven. Dat wil zeggen dat het genade is en geen verdienste. Wat ons betreft zullen we moeten erkennen dat we slechts onnutte slaven zijn (Luk.17:10). Gelovigen die zich dat bewust zijn, zullen de Heer met vreugde als Levieten dienen en met grote dankbaarheid als priesters handelen, wat weer ten gunste van het geheel zal zijn.

8 En de HERE sprak tot Aäron: Zie, Ik zelf geef u de verzorging van mijn heffingen; wat al de heilige gaven der Israëlieten betreft, die geef Ik u en uw zonen tot een gewijd deel, tot een altoosdurende inzetting. 9 Van de allerheiligste gaven, voorzover zij niet verbrand worden, zal dit voor u zijn: al hun offergaven, zowel met betrekking tot al hun spijsoffers als al hun zondoffers en al hun schuldoffers, die zij Mij vergelden; de allerheiligste gaven, die zullen voor u en uw zonen zijn. 10 Als iets, dat allerheiligst is, zult gij het eten; al wat van het mannelijk geslacht is, zal het eten, het zal u iets heiligs zijn. 11 Dit komt u toe als heffing van al de beweegoffers die de Israëlieten geven; die geef ik u en uw zonen en uw dochters met u tot een altoosdurende inzetting; al wie in uw gezin rein is, zal het eten. 12 Al het beste van de olie en al het beste van most en koren, het eerste daarvan, dat zij de HERE geven, geef Ik u. 13 De eerstelingen van alles wat op hun land is, die zij de HERE brengen, zullen voor u zijn; alwie in uw gezin rein is, zal het eten. 14 Alles, waarop in Israël de ban ligt, zal voor u zijn. 15 Alles, wat het eerst uit de moederschoot voortkomt van al wat leeft, hetgeen zij de HERE aanbieden, zowel van mensen als van dieren, zal voor u zijn; alleen zult gij de eerstgeborenen der mensen loskopen, ook zult gij de eerstgeborenen van de onreine dieren loskopen. 16 Wat zijn losprijs aangaat, gij zult hen, zodra zij één maand oud zijn, loskopen volgens uw schatting tegen een bedrag van vijf sikkels naar de heilige sikkel; deze bedraagt twintig gera. 17 Echter zult gij de eerstgeborenen van een rund, schaap of geit niet loskopen; zij zijn iets heiligs, hun bloed zult gij op het altaar sprengen en hun vet doen roken als een vuuroffer tot een liefelijke reuk voor de HERE; 18 maar hun vlees zal voor u zijn; evenals de beweegborst en de rechterschenkel zal het voor u zijn. 19 Alle heffingen der heilige gaven, die de Israëlieten als heffingen de HERE brengen, geef Ik u en uw zonen en uw dochters met u tot een altoosdurende inzetting, een altoosdurend zoutverbond is het voor het aangezicht des HEREN voor u en uw nakomelingschap.

De priesters worden onderscheiden in Aäron en zijn zonen en in Aäron en zijn hele familie, zonen en dochters. Er is voedsel dat alleen voor Aäron en zijn zonen is, dat zijn de allerheiligste dingen. Er is ook voedsel waarvan zijn

Wederom werd zij zwanger, baarde een zoon, en zeide: Nu zal mijn man zich ditmaal aan mij hechten, omdat ik hem drie zonen geboord heb; daarom gaf zij hem de naam Levi. (Gn 29:34)

Zo ook u, wanneer u alles hebt gedaan wat u is bevolen, zegt dan: Wij zijn nutteloze slaven; wat wij behoorden te doen, hebben wij gedaan. (Lk 17:10)

hele familie mag eten, dat wil zeggen allen die rein zijn van zijn zonen en dochters. In de beelden van de Bijbel zien we in de zonen gelovigen die de praktijk hun priesterschap waar maken. De dochters stellen gelovigen voor die in beginsel wel priester zijn, maar daar in de praktijk niets mee doen.

Dit verschil komt tot uiting in het voedsel dat genuttigd wordt. De spijsoffers, schuldoffers en zondoffers waren alleen voor de zonen. De vredeoffers waren zowel voor de zonen als de dochters. Alle offers spreken van de Heer Jezus. Maar er is geestelijke rijpheid nodig om zich te voeden met de Heer Jezus in wat Hij was in zijn leven op aarde, en inzicht te hebben in wat Hij was als Degene die de schuld op Zich nam een de zonde heeft gedragen.

Bij het vredeoffer of dankoffer is dat inzicht niet nodig. Als iemand pas tot bekering is gekomen, kan hij direct de Heer Jezus danken voor zijn verlossing. Hij kan genieten van de borst van het hefoffer en de schenkel (vers 19) als een beeld van de liefde en de kracht van de Heer Jezus. Dat is het eten van het vredeoffer.

Om in te dringen in wat die verlossing Hem heeft gekost, is het nodig met de betekenis van het werk van de Heer Jezus bezig te zijn geweest. Dochters stellen gelovigen voor die niet de geestelijke energie hebben om met offeranden het heiligdom binnen te gaan, doordat ze lui geweest zijn en niet bezig zijn geweest met de geestelijke dingen. Zonen zijn actief geweest in het onderzoek van de Schriften naar de betekenis van het werk van de Heer Jezus. Het heeft hun hart geraakt en zij verlangen ernaar in het heiligdom God te prijzen voor wat ze hebben gezien van zijn Zoon.

Het zondoffer werd geslacht in geval iemand had gezondigd. De priester die het bracht, moest ervan eten. Eten van het zondoffer stelt voor het indringen in wat het de Heer Jezus heeft gekost om voor die zonde het oordeel te ondergaan. Als iemand gezondigd heeft, kan een priesterlijke gelovige zo iemand helpen dit te belijden. Dat kan alleen door na te denken over de Heer Jezus als zondoffer en te laten zien dat Hij voor die zonde heeft geleden. Door belijdenis wordt de zonde vergeven. Iemand helpen om hersteld te worden in de gemeenschap met de Vader en de medegelovigen kan niet gebeuren door een 'dochter van Aäron'. Dat moet gebeuren door een 'zoon van Aäron'. Dat kan een pas bekeerde niet. Daar is priesterlijke rijpheid voor nodig.

De inkomsten van de priesters bestonden uit (delen van) verschillende offers en het beste van het land (dat konden zij natuurlijk pas krijgen als het volk in het land zou wonen). De behoorde tot de verantwoordelijkheid van het volk om het beste van hun inkomsten aan de HERE te geven (Lev.27:30). Ook wat onder de ban lag en het eerstgeborene was voor de HERE. De HERE bestemde dat voor de priesters. Wat voor de HERE is, is ook voor de priesters.

Ook is alle tiende van het land, van het zaad des lands, van de vrucht van het geboomte, van de HERE; het is de HERE heilig. (Lv 27:30)

Deze regeling was door de HERE gegeven om de saamhorigheid van het volk te vergroten. Het volk moest dus ook bezig zijn met de zegen van het land. Volk, priesters en Leviëten, alles hangt met elkaar samen. Als gelovigen vormen we het volk, en zijn we priesters en Leviëten. Ons leven van elke dag levert als het goed is de bijdrage aan onze dienst als priesters en Leviëten. Ons leven levert ook een bijdrage aan de priesterdienst en leviëtdienst van de anderen.

Een zoutverbond wijst op de duurzaamheid van deze inzet als een onverbreekelijk verbond. God houdt altijd vast aan wat Hij tot zegen voor zijn volk aan voorschriften heeft gegeven.

20 En de HERE zeide tot Aäron: In hun land zult gij geen erfdeel hebben en een stuk land zal u onder hen niet ten deel vallen; Ik ben uw deel en uw erfdeel onder de Israëliëten.

21 Wat nu de Leviëten betreft, zie, Ik geef hun alle tienden in Israël als erfdeel, een vergoeding voor de dienst die zij verrichten, de dienst van de tent der samenkomst. 22 De Israëliëten namelijk zullen niet meer tot de tent der samenkomst naderen, zodat zij zonde op zich laden en sterven; 23 de Leviëten echter zullen de dienst van de tent

der samenkomst verrichten en zij zullen hun ongerechtigheid dragen, een altoosdurende inzetting voor uw nageslacht, en in het midden der Israëlieten zullen zij geen erfdeel verkrijgen; 24 want aan de Levieten geef Ik als erfdeel de tiende, die de Israëlieten de HERE als heffing brengen; daarom heb Ik van hen gezegd: In het midden der Israëlieten zullen zij geen erfdeel verkrijgen.

Deze verzen verwijzen ook naar het land waarheen het volk op weg is. In de woestijn al maakt de HERE bekend wat het deel en erfdeel van de priesters en de Levieten zal zijn. Zij krijgen geen bezit, stuk van het land. Maar dat zal voor hen geen verlies betekenen. Zij krijgen Hem als hun deel (*Deut.10:9; 18:1; Ps.16:5; 73:26; Klaagl.3:24*).

Daarom heeft Levi geen bezit of erfdeel met zijn broederen; de HERE is zijn erfdeel, zoals de HERE, uw God, tot hem gezegd heeft. (Dt 10:9)

De levitische priesters, de gehele stam Levi, zullen geen bezit of erfdeel hebben tezamen met Israël; van de vuuroffers des HEREN en Diens erfdeel zullen zij eten,... (Dt 18:1)

O HERE, mijn erfdeel en mijn beker, Gij zelf bestendigt wat het lot mij toeweest. (Ps 16:5)

al zou mijn vlees en mijn hart bezwijken, mijns harten rots en mijn erfdeel is God voor eeuwig. (Ps 73:26)

Mijn ziel zegt: Mijn deel is de HERE, daarom zal ik op Hem hopen. (Kl 3:24)

Aan Hem behoort alles toe. Wie Hem als erfdeel heeft, heeft veel meer dan een deel van het land: die heeft alles. De christen bezit alles in Christus die zijn deel is, want alle zegeningen zijn in Hem samengevat (*Kol.2:3*).

25 De HERE nu sprak tot Mozes: 26 Tot de Levieten zult gij spreken en tot hen zeggen: Wanneer gij van de Israëlieten de tiende ontvangt, die Ik u van hen als erfdeel geef, dan zult gij daarvan als een heffing voor de HERE een tiende van de tiende brengen, 27 en het zal voor u als een heffing beschouwd worden, als ware het het koren van de dorsvloer en de inhoud van de perskuip. 28 Aldus zult ook gij van al de tienden die gij van de Israëlieten ontvangt, een heffing voor de HERE brengen en gij zult daarvan de heffing voor de HERE aan de priester Aäron geven. 29 Van alles wat u geschonken wordt, zult gij de gehele heffing voor de HERE brengen, van al het beste ervan, hetgeen daarvan geheiligd wordt. 30 En gij zult tot hen zeggen: Wanneer gij het beste daarvan als heffing brengt, zal dat voor de Levieten beschouwd worden als de opbrengst van de dorsvloer en van de perskuip; 31 gij zult het met uw gezin op elke plaats mogen eten, want het strekt u tot loon als vergoeding voor uw dienst aan de tent der samenkomst. 32 Gij zult ten aanzien daarvan geen zonde op u laden, indien gij maar het beste daarvan als heffing brengt; zo zult gij de heilige gaven der Israëlieten niet ontwijden, opdat gij niet sterft.

De tienden van de Levieten komen van het volk van God. Onze geestelijke tienden die wij geven als leden van het volk van God bestaan uit het voorkomen van zondigen door de Levieten. Geen afbrekende, maar juist opbouwende kritiek leveren. Allen die een dienst mogen doen, moeten wij ondersteunen door bemoediging, door iets door te geven dat wij van de Heer Jezus hebben ontvangen. Dan krijgen we een gezonde levietendienst. Zo ook voor elkaar bidden.

Zij voor wie het leven bestaat uit het leveren van bijdragen aan het werk van de Heer zijn net zo goed verantwoordelijk om van hun inkomsten aan de Heer te geven. De Levieten moesten dus zelf ook de tienden betalen, een inzetting die ook na de ballingschap werd gehouden (*Neh.10:38,39*). Zij betaalden hun tienden van wat zij van het beste van het volk ontvingen. Zij gaven dus het beste van het beste. Het niet voldoen aan deze inzetting zou betekenen dat de dienstknecht zonde op zich zou laden.

We mogen het tegendeel bedenken: we worden nooit armer als we de tienden betalen, maar juist rijker (*Mal.3:10*).

..., Christus, in Wie al de schatten van de wijsheid en kennis verborgen zijn. (*Ko 3:2*)

Een priester, een zoon van Aäron, zal de Levieten vergezellen, wanneer de Levieten de tienden heffen, en de Levieten zullen een tiende van de tienden brengen naar het huis van onze God, naar de vertrekken van het voorraadhuis. Want naar die vertrekken moeten de Israëlieten en de Levieten de heffing van koren, most en olie brengen; daar bevindt zich het heilige gerei en zijn de dienstdoende priesters, de poortwachters en de zangers. Het huis van onze God willen wij niet aan zijn lot overlaten. (Nh 10:38,39)

Breng de gehele tiende naar de voorraadkamer, opdat er spijze zij in mijn huis; beproeft Mij toch daarmede, zegt de HERE der heerscharen, of Ik dan niet voor u de vensters van de hemel zal openen en zegen in overvloed over u uitgieten. (Ml 3:10)

INHOUD:

- Vs.1,2: De rode, gave koe
- Vs.3-5: De koe geslacht, het bloed gesprenkeld, de koe verbrand
- Vs.6: Cederhout, hysop, scharlaken
- Vs.7,8: Reiniging
- Vs.9,10: De as van de koe
- Vs.11-13: Verontreiniging door aanraking van een lijk en ontzondiging
- Vs.14-22: Diverse vormen van verontreiniging en ontzondiging

TOELICHTING:

1 De HERE nu sprak tot Mozes en Aäron: 2 Dit is het wetsvoorschrift, dat de HERE gebiedt: Spreek tot de Israëlieten, dat zij u een rode, gave koe brengen, waaraan geen gebrek is, en die geen juk gedragen heeft.

Dit hoofdstuk vormt het hart van het boek Numeri, zoals *hoofdstuk 16 van het boek Leviticus* dat is voor dat boek. De zondoffers in *Leviticus* hebben tot doel om een betrekking te herstellen. Het gaat daar om dingen die uit onszelf voortkomen. In *Numeri* gaat het om wat wij ontmoeten in ons gaan door de woestijn. Daar lopen wij gevaar van buiten af verontreinigd te worden. We worden opgeroepen onszelf "onbesmet van de wereld te bewaren" (*Jak.1:27*) en onszelf te reinigen van "alle bevlekking van het vlees en van de geest" (*2 Kor.7:1*). Besmetting, bevlekking, verontreiniging gebeurt als wij met de dood in aanraking komen. Hoe dat gebeurt, is niet belangrijk.

We kunnen verontreiniging niet altijd voorkomen. Maar we zijn er wel verantwoordelijk voor dat wij ons laten reinigen. Daarvoor geeft God het reinigingswater. De voorbereiding van dat water wordt in dit hoofdstuk beschreven om ons ervan onder de indruk te brengen wat er allemaal nodig is om gereinigd te worden.

De inzetting wordt niet alleen aan Mozes gegeven, maar aan Mozes en Aäron samen. Dat geeft al aan hoe belangrijk deze inzetting is. De Israëlieten, moesten de koe brengen. Zij moesten zich er dus ook mee bezig houden. Zij moesten de koe uitzoeken. Voor hen was de koe ook bedoeld, in voorkomende gevallen hadden zij die nodig. De uitvoering wordt in *vers 3* aan Eleazar gegeven. Iedereen is erbij betrokken.

Het moest een rode koe zijn. Hier een vrouwelijk dier, mogelijk omdat het vrouwelijk geslacht het leven baart, of vrucht draagt. Bij andere offers wordt nooit een kleur vermeld. Een rode koe is zeldzaam. De Heer is als mens de zoon van Adam (*Luk.3:38*). Adam betekent 'aarde', of 'rode aarde'. De rode kleur ziet dus op zijn mensheid. Rood is ook de kleur van het bloed. De Heer Jezus is mens geworden, heeft bloed en vlees aangenomen (*Hebr.2:14*) om zijn bloed te kunnen storten (*Hoogl.5:10*). Alleen door zijn bloedstorting kan er vergeving zijn (*Hebr.9:22*).

En met bloed wordt bijna alles naar de wet gereinigd, en zonder bloedstorting is er geen vergeving. (Hb 9:22)

Het moest ook een gave koe zijn, een koe waaraan geen gebrek was. Alles aan en in de Heer Jezus was volmaakt. Hij heeft de zonde niet gekend, niet gedaan en in Hem was en is geen zonde (*2 Kor.5:21; 1 Petr.2:22; 1 Joh.3:5*).

Hem die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid van God in Hem. (2Ko 5:21)

Hij 'die geen zonde heeft gedaan en geen bedrog werd in zijn mond gevonden', (1Pt 2:22)

En u weet dat Hij geopenbaard is, opdat Hij onze zonden zou wegnemen; en in Hem is geen zonde. (1Jh 3:5)

Reine en onbevleete godsdienst voor God en de Vader is dit: wezen en weduwen te bezoeken in hun verdrukking en zichzelf onbesmet van de wereld te bewaren. (Jk 1:27)

Daar wij dan deze beloften hebben, geliefden, laten wij onszelf reinigen van alle bevlekking van het vlees en van de geest, en de heiligheid volbrengen in de vrees van God. (2Ko 7:1)

En Hij, Jezus, begon ongeveer dertig jaar oud te worden, en was, naar men meende, een zoon van Jozef, de zoon van Eli, ... van Enos, van Seth, van Adam, van God. (Lk 3:23 en 38)

Daar nu de kinderen aan bloed en vlees deel hebben, heeft ook Hij op gelijke wijze daaraan deelgenomen, opdat Hij door de dood te niet zou doen hem die de macht over de dood had, dat is de duivel, ... (Hb 2:14)

Mijn geliefde is blank en rood, uitblinkend boven tienduizend. (Hl 5:10)

Hij heeft niet alleen niet gezondigd, maar ook was alles in Hem volmaakt op God gericht. Daardoor was Hij een volkomen welgevallen voor God. Zijn wandel was volmaakt (*Joh.8:46a*). Dat staat tegenover onze zo vaak onvolkomen wandel.

Ook mocht er nooit een juk op de koe geweest zijn. Nooit liet de Heer Jezus Zich leven door iets of iemand anders dan alleen door de wil van zijn Vader leiden. Het beginsel van zijn leven was: "*Zie, Ik kom om uw wil te doen*" (*Hebr.10:5,9*). Nooit liet Hij Zich beïnvloeden door vleierijen of dreigementen van enig mens of de duivel. Het juk dat de Heer Jezus "*mijn juk*" noemt (*Matth.11:29*) spreekt van zijn volkomen vrijwillige overgave aan de wil van de Vader.

3 En gij zult haar aan de priester Eleazar geven: dan zal men haar buiten de legerplaats brengen en haar in zijn tegenwoordigheid slachten. 4 Dan zal de priester Eleazar met zijn vinger van haar bloed nemen en van haar bloed zevenmaal sprenkelen in de richting van de voorzijde van de tent der samenkomst. 5 Daarna zal men de koe voor zijn ogen tot as verbranden; haar huid, haar vlees en haar bloed zal men met haar mest verbranden.

De koe werd niet geofferd en kwam ook niet op het altaar. Ze werd geslacht en verbrand. Eleazar zelf slachtte de koe niet. Het gaat ook niet om plaatsvervangings, niet om het verzoeningswerk dat op het kruis werd gebracht ten behoeve van de zondaar. Het ging bij de rode koe niet om het wegdoen van de zonde, maar om het wegdoen van de verontreiniging als gevolg van aanraking van de dood als symbool van de zonde. Het slachten en verbranden van de rode koe werd niet herhaald en staat daarmee symbool voor de eeuwige kracht van het werk van de Heer Jezus. Dat het niet werd herhaald, is een groot verschil met alle andere offers. Hier gaat het om het ontzondigingswater in geval van verontreiniging.

Niet voor iedere verontreiniging moest een nieuwe rode koe worden geslacht. Het gaat om het onderhouden van de betrekking met God en het herstel als er aanraking met de zonde was geweest. Het ontzondigingswater is er voor iedere Israëliet en voor elke verontreiniging die kan worden opgelopen tijdens de hele woestijnreis.

Net als het zondoffer moest de rode koe buiten de legerplaats worden gebracht, weg van Gods tegenwoordigheid. Het benadrukt de afschuw die God van de zonde heeft.

Vervolgens wordt de waarde van het bloed benadrukt. We worden bij de waarde van het bloed bepaald als we zien hoe het zeven maal gesprenkeld wordt in de richting van de tent der samenkomst. De richting waarin het bloed werd gesprenkeld wijst erop dat verontreiniging niet alleen een persoonlijke zaak is, maar het geheel raakt.

De volkomen vertering van het offer, het tot as verbranden wijst op het totale oordeel van God over de zonde. Als het om de zonde gaat, is er niets dat God kan sparen, niets dat enige aantrekkelijkheid voor Hem heeft. As spreekt van een volkomen uitgewoed oordeel.

6 En de priester zal cederhout, hysop en scharlaken nemen en dat midden op de brandende koe werpen.

Terwijl het offer door het vuur werd verteerd, werden er nog enkele voorwerpen in het vuur bij gegooid. Ook die werden door het vuur verteerd, kwamen in het oordeel om. Cederhout staat voor natuurlijke grootheid en hysop voor natuurlijke geringheid (*1 Kon.4:33a*). Beide zijn ze ten onder gegaan in het oordeel dat over Christus is gebracht. Scharlaken spreekt van aardse heerlijkheid (*2 Sam.1:24*). Ook die heerlijkheid kan voor God niet bestaan. Deze voorwerpen komen we ook tegen bij de reiniging van de melaatse (*Lev.14:4*).

Wie van u overtuigt Mij van zonde? (Jh 8:46a)

Daarom zegt Hij bij zijn komen in de wereld: 'Slachtoffer en offerande hebt U niet gewild, maar U hebt Mij een lichaam toebereid; ... 'Zie, Ik kom om uw wil te doen'. (Hb 10:5,9)

Neemt mijn juk op u en leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en u zult rust vinden voor uw zielen; ... (Mt 11:29)

Hij (Salomo) sprak over de bomen, van de ceder op de Libanon af tot de hysop toe, die aan de muur uitschiet; ... (1Kn 4:33a)

Dochters van Israël, weent over Saul, die u weelderig kleepte in scharlaken, die gouden sieraden hechtte aan uw klederen. (2Sm 1:24)

..., dan zal de priester gebieden voor hem die gereinigd moet worden, twee levende, reine vogels te nemen, ook cederhout, scharlaken en hysop. (Lv 14:4)

Als we ons verontreinigd hebben, is dat omdat wij in aanraking zijn gekomen met de geest en het gedrag van de wereld. We zijn onder de invloed gekomen van het grootse of het geringe dat in de wereld bewondering wekt. Maar alles waarvoor de wereld bewondering heeft, is voor God verwerpelijk. Als wij er bewondering of mogelijk zelfs verlangen naar hebben gekregen, moeten we ervan worden gereinigd. We moeten ons bewust worden dat deze dingen in het oordeel dat over de Heer Jezus is heengegaan hun einde hebben gevonden. Dit bewust worden gebeurt als het ontzondigingswater wordt toegepast.

7 Vervolgens zal de priester zijn klederen wassen en zijn lichaam in water baden en daarna in de legerplaats komen, maar de priester zal tot de avond onrein zijn. 8 Hij die haar verbrand heeft, zal zijn klederen in water wassen en zijn lichaam in water baden, maar tot de avond onrein zijn.

Het bezig zijn met het werk van de Heer Jezus met het oog op het afschuwelijke van de zonde voor God, vraagt om reiniging. Ieder die zich ermee bezighoudt, zal zijn eigen onreinheid voelen. Er zal verlangen zijn om het gedrag (waarvan de kleding spreekt) en zijn hele bestaan (zijn lichaam) in overeenstemming te brengen met Gods aanwezigheid in de legerplaats.

Na zijn reiniging gaat de priester terug naar de legerplaats. Maar ook dan is hij nog onrein tot de avond. Het besef van wie we in onszelf zijn in het licht van het volkomen oordeel dat de Heer Jezus daarvoor moest ondergaan, is niet van het ene op het andere moment weg. Dat zou van lichtvaardigheid getuigen. Het gaat hier niet om onze positie in Christus voor God. In Christus zijn we een nieuwe schepping en volmaakt, zonder enig gebrek. Het gaat hier om onze praktijk. Dan is het noodzakelijk te beseffen wie we in onszelf zijn, opdat we dicht bij de Heer Jezus zullen leven om bewaard te worden voor verontreiniging en Hem geen oneer aandoen.

De priester heeft niet zelf de koe geslacht en verbrand. Hij heeft daarop toezicht gehouden, terwijl een ander de handelingen verrichtte. De man die met de koe is bezig geweest moet ook zijn kleren en zichzelf wassen en is ook onrein tot aan de avond. Voor hem geldt hetzelfde als voor de priester.

9 Dan zal een rein man de as van de koe verzamelen en buiten de legerplaats op een reine plaats nederleggen, opdat zij voor de vergadering der Israëlieten bewaard blijve ter bereiding van het water der reiniging; het is een middel tot ontzondiging. 10 En hij die de as van de koe verzameld heeft, zal zijn klederen wassen, maar tot de avond onrein zijn. Dit zal gelden als een altoosdurende inzet voor de Israëlieten en voor de vreemdeling die onder u vertoeft.

Weer iemand anders houdt zich bezig met de as van de koe. De as wordt wel buiten de legerplaats, maar dan op een reine plaats bewaard, om te worden gebruikt voor de bereiding van het ontzondigingswater. Alleen de dood kon de verontreiniging door de dood wegnemen. De as spreekt van de dood van Christus waardoor het geweten gereinigd wordt (*Hebr.9:13,14*).

De man die zich speciaal met de as heeft bezig gehouden, moet ook zijn kleren wassen en is ook tot de avond onrein. Wie zich ook maar bezighoudt met het werk van de Heer Jezus voor de zonde in welk aspect er ook maar van, moet zich reinigen. Bezig zijn met de zonde houdt namelijk per definitie in dan men zich verontreinigt.

De mogelijkheid van ontzondiging was er niet alleen voor de Israëliet, maar ook voor de vreemdeling. Het offer van de Heer Jezus is in zijn waarde en toepassing niet te beperken tot één natie.

11 Hij die het lijk van enig mens aanraakt, zal zeven dagen onrein zijn. 12 Hij zal zich op de derde dag ermee ontzondigen, en op de zevende dag zal hij rein zijn. Maar indien hij zich op de derde dag niet ontzondigt, zal hij op de zevende dag niet rein zijn. 13 Ieder die

Want als het bloed van bokken en stieren en de as van een jonge koe, gesprengd op de onheiligen, heiligt tot de reinheid van het vlees, hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door de eeuwige Geest Zichzelf vlekkeloos aan God heeft geofferd, ons geweten reinigen van dode werken, om de levende God te dienen. (Hb 9:13,14)

een lijk, enig mens, die gestorven is, aanraakt, en zich niet ontzondigt, verontreinigt de tabernakel des HEREN, en hij zal uit Israël uitgerooid worden; omdat het water der reiniging op hem niet gesprengd werd, zal hij onrein wezen; zijn onreinheid is nog op hem.

Aanraking met een lijk veroorzaakte een verontreiniging van minstens zeven dagen. Een lijk staat voor de dood die door de zonde van de mens in de wereld is gekomen. Aanraking moet een lid van Gods volk eraan doen denken dat hij zelf de oorzaak van de dood in de wereld is. Dood en zonde horen bij elkaar, zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden (Rom.6:23). Beide horen ze niet bij God. God kan ze niet in zijn tegenwoordigheid dulden. Wie ermee in aanraking is gekomen, moet gereinigd worden om bij God te kunnen zijn en gemeenschap met Hem te kunnen hebben. Daarin voorziet het ontzondigingswater waarvan we de voorbereiding zojuist hebben gezien.

In de reiniging zijn twee fasen. Daarbij moeten we bedenken dat het in het christendom niet gaat om letterlijke dagen, maar om een zekere periode die nodig is voor het geestelijk werk in de ziel. Op de derde dag moest het reinigingswater worden toegepast. Drie volle dagen waren nodig voor het besef van de verontreiniging. Het vraagt vaak tijd voordat tot ons doordringt dat wij ons hebben verontreinigd. Een snelle belijdenis is geen bewijs van een diepgaand werk in de ziel. Soms is er wel een direct inzien ervan, maar duurt het nog even voordat we de diepte ervan beseffen en we inzien dat reiniging en vergeving nodig zijn.

God wil dat we ons bezinnen op wat er is gebeurd. Ons hart zal er zich smartelijk van bewust worden dat het ondanks de verlossing en de verzoening, weer door zonden verontreinigd en bezoedeld kon worden, door zonden waarvoor Christus heeft geleden. We hebben, al was het maar voor één ogenblik, welbehagen gehad in dingen die de oorzaak waren van zijn lijden. Dat kunnen kleinigheden zijn, die ons misschien wel in de verte herinneren aan de dood (zoals een bot, vers 16), maar die voor God aan de dood verbonden zijn. We waren dit lijden voor de zonden vergeten en zijn lichtzinnig met de zonde omgegaan. Ik heb Hem als gelovige weer onteerd en heb het lijden van de Heer Jezus verergerd door deze zonde.

Hoe belangrijk is het om naar de dood te kijken zoals God ernaar kijkt. Dat zal ons waakzaam maken, om niet met de dood in aanraking te komen. Helaas ontkomen we er niet altijd aan en zijn we wel eens onwaakzaam. Dat maakt de zaak voor God niet anders. De onmogelijkheid voor ons om zonder verontreinigd te worden door de wereld te gaan, maakt de zonde niet minder verontreinigend. De wereld is voor God één groot kerkhof (Ef.2:1; 1 Joh.5:19).

Moet dat ons moedeloos maken? Nee! Het maakt Gods genade des te groter als we zien dat Hij voor elke verontreiniging, hoe groot of hoe klein ook, in het offer van Christus het middel tot reiniging heeft gegeven (1 Joh.2:1,2). Wat God ons wil leren is dat wij niet alleen op dezelfde wijze als Hij naar de zonde kijken, maar ook op dezelfde wijze als Hij naar het offer van Christus kijken.

Het eerste gevoel dat een verontreinigde ziel smaakt, is de bitterheid dat we zowel tegen de liefde als tegen de heiligheid van God hebben gezondigd. Dat zal de uitwerking van de toepassing van het ontzondigingswater zijn. Bij het besef van de zonde komt ook het besef van wat de Heer Jezus voor die zonde van Gods kant is overkomen. Daarna zal dit bittere gevoel - en dit is waarschijnlijk de betekenis van de tweede besprenkeling op de zevende dag (zie vers 19) - overgaan in een diepe blijdschap door het bewustzijn van de liefde en de grote genade van de Heer Jezus.

Op de zevende dag (na een volkomen periode) is er dan weer de vreugde van het heil (Ps.51:14) en het herstel van het genot van de gemeenschap. Petrus ervoer de derde dag, het bittere van zijn verloochening (Luk.22:61,62). Hij ervoer ook de zevende dag, het herstel van de gemeenschap bij het kolenvuurr bij de zee van Tibérias (Joh.21:15-17).

Want het loon van de zonde is de dood; maar de genadegave van God is het eeuwige leven in Christus Jezus onze Heer. (Rm 6:23)

En u heeft God opgewekt, toen u dood was in uw overtredingen en zonden, ... (Ef 2:1)

Wij weten dat wij uit God zijn en de hele wereld in het boze ligt. (1Jh 5:19)

Mijn kinderen, ik schrijf u deze dingen opdat u niet zondigt. En als iemand zondigt, wij hebben een afspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige; en Hij is het zoenoffer voor onze zonden; en niet voor onze zonden alleen, maar ook voor de hele wereld. (1Jh 2:1,2)

...; hergeef mij de blijdschap over uw heil, en laat een gewillige geest mij schragen. (Ps 51:14)

En de Heer keerde Zich om en keek Petrus aan; en Petrus herinnerde zich het woord van de Heer, hoe Hij tot hem gezegd had: Voordat de haan vandaag kraait, zul je Mij driemaal verloochenen. En hij ging naar buiten en weende bitter. (Lk 22:61,62)

Toen zij dan hadden ontbeten, zei Jezus tot Simon Petrus: Simon, zoon van Johannes, heb je Mij meer lief dan dezen? Hij zei tot Hem: Ja Heer, U weet dat ik van U houd. Hij zei tot hem: Weid mijn lammeren. Hij zei opnieuw tot hem, voor de tweede keer: Simon, zoon van Johannes, heb je Mij lief? Hij zei tot Hem: Ja Heer, U weet dat ik van U houd. Hij zei tot hem: Hoed mijn schapen. Hij zei tot hem voor de derde keer: Simon, zoon van Johannes, houd je van Mij? Petrus werd bedroefd omdat Hij voor de derde keer tot hem zei: Houd je van Mij? En hij zei tot Hem: Heer, U weet alles, U weet dat ik van U houd. Jezus zei tot hem: Weid mijn schapen. (Jh 21:15-17)

14 Dit is de wet, wanneer in een tent iemand gestorven is: ieder die de tent binnengaat en alles wat in de tent is, zal zeven dagen onrein zijn; 15 elk open vat waarover geen doek gebonden is, zal onrein zijn. 16 Ook zal ieder die op het veld iemand aanraakt, die met het zwaard gedood is, of een lijk, of het gebeente van een mens, of een graf, zeven dagen onrein zijn. 17 Men zal voor de onreine van de as van het dier dat voor ontzondiging verbrand is, nemen en daarop in een vat levend water gieten. 18 Dan zal een rein man hysop nemen, dat in het water dopen en dit sprenkelen op de tent en op al de vaten en op de personen die daarin zijn, en op degene die het gebeente, of de gedode, of het lijk, of het graf heeft aangeraakt; 19 de reine zal op de derde dag en op de zevende dag de onreine besprenkelen, en hij zal hem op de zevende dag ontzondigen; en hij zal zijn klederen wassen, zich in water baden en des avonds rein zijn. 20 Maar iemand die onrein geworden is, en zich niet laat ontzondigen, die zal uit de gemeente uitgeroeid worden, omdat hij het heiligdom des HEREN verontreinigd heeft; er is geen water der reiniging op hem gesprengd, hij is onrein. 21 En het zal hun tot een altoosduurende inzetting zijn. Wie het water der reiniging gesprengd heeft, zal zijn klederen wassen en wie het water der reiniging aangeraakt heeft, zal tot de avond onrein zijn. 22 Alles wat de onreine aanraakt, zal onrein zijn, en wie hem aanraakt, zal tot de avond onrein zijn.

In dit gedeelte verschillende vormen van verontreiniging. De eerste is door een sterfgeval in een tent. Een tent ziet op de privé sfeer, op wat er gebeurt in ons huis. Daarin kan de dood zomaar ineens zijn intrede doen. Een uiting van het vlees in iets wat gezegd of gedaan wordt. We zeggen of doen daar soms dingen die door onze kinderen worden gehoord en gezien en waardoor ze negatief worden beïnvloed. Of we halen dingen in huis (tijdschriften, boeken, tv, internet) waarbij wij wel, maar onze kinderen niet kunnen onderscheiden wat verontreinigt.

Een tent kan worden toegepast op een plaatselijke gemeente. Ook daarin kan ineens de dood zijn intrede doen, door een uiting van het vlees in iets wat gezegd of gedaan wordt. Allen worden erdoor verontreinigd. Een open vat staat open voor verontreiniging. Als de dood is binnengekomen, in welke vorm dan ook, zullen open vaten (kinderen, jongbekeerden, zwakke gelovigen, die allen ontvankelijk zijn voor het verkeerde), hierdoor worden aangetaast.

Het veld ziet op de openbare sfeer, onze bezigheden in de wereld. Wie onrein werd in het veld had niet met open vaten te maken. Met het zwaard gedood ziet op gewelddadigheid. Die geest van gewelddadigheid kan ook ons soms kenmerken. Denk aan boze taal, geweld bedrijven met onze tong. Dit taalgebruik verontreinigt ons. Als we agressief reageren, hebben we een lijk of iets dat daaraan herinnert aangeraakt.

Het gebeente van een mens, een bot, stelt iets voor dat in de verte aan de dood herinnerd. Het is het beeld van een algemeen aanvaard gedrag, waarbij de gedachte aan zonde helemaal op de achtergrond is verdwenen. Een leugentje om bestwil moet kunnen, de cijfers iets anders invullen om een rooskleuriger beeld te geven dan de werkelijkheid is, moeten we niet moeilijk over doen.

Zonder ons zelf schuldig te maken aan het bezigen van vuile of gewelddadige taal, kunnen we ook taal horen die ons verontreinigt. We kunnen ook zomaar verzeild raken in een manier van denken waarvan we niet meer door hebben dat het de dood verbonden is. In beide gevallen moeten we ons rei-

nigen. We moeten ons bezighouden met de Heer Jezus en zijn werk door het lezen van Gods Woord. Dan zien we in waarin we ons verontreinigd hebben, zullen onze zonde belijden en de zekerheid van de vergeving ontvangen (1 Joh.1:9).

Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid. (1Jh 1:9)

Ook de aanraking van een graf verontreinigt. Een graf kan er fraai uitzien, maar van binnen is het dood en koud. De Heer Jezus beschrijft zo de farizeeën (Matth.23:27). In ieder van ons zit een farizeeër. We kunnen ons gemakkelijker mooier voordoen dan we zijn. We gebruiken vleierende taal als we met iemand spreken, maar in ons hart wensen we die persoon alle slechts toe. Als we dit herkennen, moeten we gereinigd worden. Soms komen we zonder het te weten met zulke mensen in aanraking (Luk.11:42). Dan zijn we toch verontreinigd en moeten we gereinigd worden (Ps.19:13).

Voor de reiniging moest van de as van de verbrande koe worden genomen. De as moest in een vat worden gedaan. Dan moest er levend water op worden gegoten. Dit stelt in beeld het volgende voor: De Geest van God past door middel van het levende Woord van God het lijden van Christus op de ziel toe. Hierdoor herkrijgt de ziel de zekerheid dat de zonde en alles wat van de oude mens en de wereld is, door het verzoenend sterven van Christus is weggedaan.

Een rein man moet het water toepassen. We mogen als broeders en zusters elkaar helpen dit water toe te passen. Om tot hulp voor een ander te kunnen zijn, moet er in ons leven geen zonde aanwezig zijn. Onreinheid in ons leven kunnen we niet altijd zelf oplossen. Soms is het gewenst, soms zelfs geboden, om zonden aan anderen te belijden (Jak.5:16). Het is een voorrecht te profiteren van de geestelijke dienst van anderen.

Wie weigerde dit water op zich te laten sprengen, wie er niet om vroeg, bleef onrein en moest worden buitengesloten. Elke zonde, ook de geringste, waarvan we ons niet (laten) reinigen, zal ons naar het verderf voeren. Op de weg naar het verderf zullen we ook anderen meeslepen. Vandaar dat iemand die zich niet van zijn zonde bekeert, uit het midden van de gemeente moet worden weggedaan (1 Kor.5:13). Niet de zonde wordt ons noodlottig, maar het niet toepassen van het middel dat God ons heeft gegeven.

De reine man was niet beter. Hij moest hysop gebruiken om het water toe te passen (vgl. Ex.12:22). Dat wil zeggen dat hij zich in nederigheid en ootmoedig met de onreine moest bezighouden (Gal.6:1). David vroeg om zo iemand (Ps. 51:9). Het levende water (het woord van God) en de as (het bewijs dat het offer verteerd was) waren de middelen van reiniging en niet de kennis of het inzicht van de reine man. De reine man moet het Woord van God kennen om de juiste tekst te gebruiken en hij met het werk van de Heer Jezus kennen om op het juiste aspect te wijzen.

Het water moet ook worden toegepast op de tent en allen die daarin zijn. Als er verontreiniging heeft plaatsgevonden, moet ook iedereen die erbij betrokken is, bewust of onbewust, onder de kracht van het ontzondigingswater worden gebracht. Laten we blij zijn als iemand komt met het woord van God en ons de as van de rode koe (de volkomen vertering van de Heer Jezus voor de zonde) voorstelt, opdat wij gereinigd worden van opgelopen verontreiniging.

De reine man moest zich ook reinigen. Anderen tot belijdenis brengen, de zonden van anderen aanhoren, verontreinigt. Iedere aanraking met de zonde en wat ervoor nodig was, maakt onrein. Daarom zijn klederen wassen, zijn gedrag in het licht van Gods woord plaatsen opdat niets van de zonde waarmee hij moest bezig zijn, zich aan hem zal hechten.

Wee u, schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars, want u lijkt op witgepleisterde graven, die van buiten wel fraai schijnen, maar van binnen vol doodsbeenderen en allerlei onreinheid zijn. (Mt 23:27)

Maar wee u, farizeeën, want u geeft tienden van de munt, de wijnruit en alle groente, en u gaat voorbij aan het oordeel en de liefde van God. Deze dingen nu zou men moeten doen en de andere niet nalaten. (Lk 11:42)

Afdwalingen – wie bemerkt ze? Spreek van de verborgene mij vrij. (Ps 19:13)

Belijd dus elkaar de zonden en bidt voor elkaar, opdat u gezond wordt. Een krachtig gebed van een rechtvaardige vermag veel. (Jk 5:16)

Maar hen die buiten zijn, zal God oordelen. Doet de boze uit uw midden weg. (1Ko 5:13)

Daarna zult gij een bundel hysop nemen en in het bloed in een schaal dopen, en van het bloed in die schaal strijken aan de bovendorpel en aan de beide deurposten; niemand van u zal de deur van zijn huis uitgaan tot de morgen. (Ex 12:22)

Broeders, zelfs als iemand door een overtreding overvallen wordt, brengt u die geestelijk bent zo iemand terecht in een geest van zachtmoedigheid, ziende op uzelf, opdat ook u niet in verzoeking komt. (Gl 6:1)

Ontzondig mij met hysop, dan ben ik rein, was mij, dan ben ik witter dan sneeuw: .. (Ps 51:9)

INHOUD:

- Vs.1: De dood van Mirjam
 Vs.2-6: Nieuwe opstand van het volk
 Vs.7-13: Mozes slaat de rots
 Vs.14-21: Edom weigert Israël de doortocht
 Vs.22-29: De dood van Aäron

TOELICHTING:

1 De Israëlieten dan, de gehele vergadering, kwamen in de woestijn Sin, in de eerste maand, en het volk verbleef te Kades; Mirjam stierf daar en werd daar begraven.

De woestijnreis nadert zijn einde. De dood van Aäron, aan het eind van dit hoofdstuk, vond plaats in het veertigste jaar na de uittocht uit Egypte (Num. 33:38). Ze komen aan in Kades, aan de grens van Edom. Daar sterft Mirjam in de eerste maand van naar wordt aangenomen het veertigste jaar. Zij hoort ook bij hen die vallen in de woestijn. Dat zal ook met Aäron en Mozes gebeuren. Door dit uitnemende trio had God zijn volk uit Egypte gevoerd (Micha 6:4). Maar geen van hen zou met het volk het land binnentrekken.

De dood van Mirjam, vlak voor het eind van de reis, geeft de toon van de afgelopen veertig jaar, waarover nauwelijks iets is opgetekend. De Schrift hult zich hierover in stilzwijgen. Maar het is een dodenmars geweest. Iedere dag stierven er mensen, tot het hele ongelovige geslacht in de woestijn was gevallen. Met de dood van Mirjam verstomde als het ware de vreugde van de verlossing, een vreugde waaraan zij uiting had gegeven, toen het volk door de Rode Zee heengetrokken was (Ex.15:20,21). Ze had plaatsgemaakt voor de droefheid van de alom aanwezige dood.

Het lijkt erop dat Mirjam na haar aanval op het gezag van Mozes, samen met haar broer Aäron (hoofdstuk 12), volledig van het toneel is verdwenen. Mogelijk heeft ze nooit de bevoorrechte positie terug gekregen, die zij voor haar opstand had. Het kan de les inhouden dat al wordt iemand een grote zonde vergeven, hij of zij niet meer de invloed of positie terugkrijgt in het werk van God dat er voor die zonde was.

2 Toen de vergadering geen water had, liep zij te hoop tegen Mozes en Aäron, 3 en het volk twistte met Mozes en zeide: Waren wij maar gestorven, toen onze broeders voor het aangezicht des HEREN stierven! 4 Waarom hebt gij de gemeente des HEREN in deze woestijn gebracht, zodat wij en ons vee daar moeten sterven? 5 Waarom hebt gij ons uit Egypte doen optrekken, om ons in dit barre oord te brengen, waar geen koren, vijgeboom, wijnstok en granaatappel groeien en waar geen water is om te drinken. 6 Toen ging Mozes met Aäron van de gemeente weg naar de ingang van de tent der samenkomst en zij wierpen zich neder op hun aangezicht, en de heerlijkheid des HEREN verscheen hun.

Het volk komt opnieuw in opstand. In plaats van het gemis van Mirjam te voelen en extra dankbaar te zijn voor de leiders die ze nog hebben, keren ze zich tegen Mozes en Aäron. De aanleiding is het gebrek aan water. Het ontbreken van water is een beproeving waardoor God hen wil testen. Hij wil zien of ze iets begrepen hebben van het hogepriesterschap. In de vorige hoofdstukken heeft Hij zijn waardering ervan laten zien. Nu wil Hij hun waardering ervan zien.

Een volk dat of een persoon die zich tekort gedaan voelt, mist dankbaarheid en wordt onredelijk. Het volk wenst opnieuw dat ze maar gestorven waren, net als hun broeders. Ze doen het voorkomen alsof die een natuurlijke dood waren gestorven. Maar ze vergaten dat hun broeders omgekomen waren

Toen beklom de priester Aäron de berg Hor naar het bevel des HEREN en hij stierf aldaar in het veertigste jaar na de uittocht der Israëlieten uit het land Egypte, in de vijfde maand, op de eerste der maand; (Nm 33:38)

Immers heb Ik u gevoerd uit het land Egypte en uit het slavenhuis heb Ik u verlost, en Ik zond voor u heen Mozes, Aäron en Mirjam. (Mi 6:4)

Toen nam Mirjam, de profetes, de zuster van Aäron, de tamboerijn in haar hand, en alle vrouwen gingen achter haar aan met tamboerijnen en in reidansen. En Mirjam zong hun ten antwoord: Zingt de HERE, want Hij is hoog verheven, het paard en zijn ruiters stortte Hij in de zee. (Ex 15:20,21)

door het oordeel over hun zonden. Door hun verkeerde kijk op het gebeurde, vergeten ze ook dankbaar te zijn dat zij zelf gespaard waren gebleven.

Het was een volk dat leefde bij het hier en nu en niet bij de beloften van God. Hun gezindheid komt tot uiting in de "waarom"-vragen, waarmee ze hun gebrek aan vertrouwen op God bekend maken (*vers 4 en 5*). Ze hadden gebrek aan water, maar dat niet alleen. Ze begonnen ook te klagen over het gebrek aan nog meer levensmiddelen. Hier en nu ontbrak er van alles. Daarom hadden ze er geen zin meer in om verder te leven. Hun grootste gebrek was: geloof in wat God hun had toegezegd.

Dit volk, dat nu nagenoeg uit hen bestond die aan het begin van de reis jonger dan twintig jaar waren of in de woestijn waren geboren, was niet beter dan zij die in de woestijn waren omgekomen. Zoals zo vaak herhaalt zich de geschiedenis omdat het wezen van de mens niet verandert.

De "waarom"-vragen worden niet beantwoord omdat ze voortkomen uit ongelooft en opstand. Mozes en Aäron reageren dan ook niet op de klachten van het volk, maar gaan naar de enig juiste plaats, naar de woonplaats van de HERE. Daar werpen ze zich weer neer en daar verschijnt de heerlijkheid des HEREN aan hen.

7 Toen sprak de HERE tot Mozes: 8 Neem de staf en laat de vergadering samenkomen, gij en uw broeder Aäron; spreek dan in hun tegenwoordigheid tot de rots, dan zal zij haar water geven; gij zult voor hen water uit de rots te voorschijn doen komen en de vergadering en hun vee drinken. 9 Toen nam Mozes de staf van vóór het aangezicht des HEREN, zoals Hij hem geboden had. 10 Toen Mozes en Aäron de gemeente vóór de rots hadden doen samenkomen, zeide hij tot hen: Hoort toch, wederspannigen, zullen wij uit deze rots voor u water te voorschijn doen komen? 11 Daarop hief Mozes zijn hand op en sloeg de rots met zijn staf tweemaal, en er kwam veel water uit, zodat de vergadering kon drinken en ook het vee.

12 Maar de HERE zeide tot Mozes en Aäron: Aangezien gij op Mij niet vertrouwd hebt en Mij ten aanschouwen van de Israëlieten niet geheiligd hebt, daarom zult gij deze gemeente niet brengen in het land, dat Ik hun geef.

13 Dit is het water van Meriba, waar de Israëlieten met de HERE twistten en Hij Zich onder hen de Heilige betoonde.

De staf die Mozes moest nemen is die van Aäron, de staf die gebloeid heeft. Die nam Mozes ook, want die lag voor het aangezicht des HEREN en daar nam hij hem weg (*vers 9*). Ook de rots heeft een betekenis. Hij spreekt van Christus (*1 Kor.10:4*). Mozes had die rots een keer geslagen (*Ex.17:6*). Toen was er water uitgekomen. De stroom water volgde het volk tijdens de hele woestijnreis. Maar waarschijnlijk droogde de stroom op vanwege het ongeloof van het volk. Daarom waren ze nu zonder water. Maar niet zonder hogepriester.

De HERE geeft Mozes instructies. De HERE verschijnt niet om zijn volk te tuchtigen door een plaag, zoals Hij eerder had gedaan (*hoofdstuk 16*). Er was geen oordeel, geen boosheid. Uit wat Hij Mozes geeft, zal een nieuw bewijs van zijn genade en zorg voortkomen voor zijn ondankbaar en tegensprekend volk.

Mozes moest nu tot de rots spreken en niet erop slaan. De rots was eens geslagen, door de staf van Mozes, de staf die water in bloed had veranderd en de Rode Zee had gekleefd. Het was een oordeelsstaf. Toen Christus door de slaande hand van God werd getroffen, kwamen er stromen van water te voorschijn. Dat was aan het begin van de woestijnreis. Christus is éénmaal geslagen, heeft éénmaal geleden als de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen (*1 Petr.3:18*). Nu leeft Hij altijd om voor ons tussenbeide te treden (*Hebr.7:25*).

Elk nieuw beroep moet worden gedaan, niet door op de rots te slaan, maar ertegen te spreken. De bron van zegen staat ons ter beschikking. We hoeven

... en allen dezelfde geestelijke drank dronken. (Want zij dronken uit een geestelijke steenrots die volgde; de steenrots nu was Christus.) (1Ko 10:4)

Zie, Ik zal daar vóór u op de rots bij Horeb staan; dan zult gij op de rots slaan en daaruit zal water te voorschijn komen, zodat het volk kan drinken. En Mozes deed also voor de ogen van de oudsten van Israël. (Ex 17:6)

Want ook Christus heeft eenmaal voor de zonden geleden, de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen; Hij die wel gedood is in het vlees, maar levend gemaakt in de Geest. (1Pt 3:18)

Daarom kan Hij ook volledig behouden wie door Hem tot God naderen, daar Hij altijd leeft om voor hen tussenbeide te treden. (Hb 7:25)

daarvoor alleen de Hogepriester aan te spreken, Hem in het gebed te naderen, en Hij zal zegen en verkwikking geven.

Waren Mozes en Aäron niet bedacht op dit betoon van genade van Gods zijde ten opzichte van een voor de zoveelste keer opstandig volk? In elk geval handelden ze niet in de lijn van genade die de HERE hier uitzette. Ze krijgen het verwijt dat ze in ongeloof handelden (*vers 12*) en uit verzet tegen het bevel van de HERE (*Num.27:14*). In plaats van tegen de rots te spreken, spreken ze tot het volk. De houding van het volk had Mozes geprikkeld, hij verloor zijn geduld en sprak onbezonnen woorden (*Ps.106:32,33*). Maar de HERE had niet gezegd dat ze iets tot het volk moesten zeggen. Toch zegt hij: "Zullen wij ¼". Hij vergat dat het om de HERE ging.

Mozes sloeg en God antwoordde met ¼ water, veel water. Deze zegen was geen bewijs dat Mozes juist gehandeld had. God kan waar gelovigen samenkomen op een plaats die niet naar zijn gedachten is, toch veel zegen geven. Hij kan zelfs zegen geven door een ongelovige predikant. Zegen zegt niets over de plaats of over de persoon, het zegt iets over de goedheid en soevereiniteit van God.

Mozes sloeg de rots met zijn eigen staf, geheel tegen het bevel van de HERE. Hij sloeg met de staf van het oordeel, terwijl God Zich als de God van de genade aan zijn volk wilde laten zien. Veel mensen spreken tot Gods volk alleen over een oordelend God. Dat is Hij ook, maar niet alleen. God heeft geoordeeld. Daarom kan Hij voorgesteld worden als een genadig God.

Mozes en Aäron krijgen het oordeel aangezegd. Zij hadden een zonde tot de dood begaan (*1 Joh.5:16*) en zullen niet in het land komen. Deze straf tekent de ernst van de zonde, begaan door de meest verantwoordelijken van het volk. Als wij God niet heiligen, heiligt God Zichzelf.

De plaats waar dit gebeurde was Meriba, dat 'een plaats van strijd' betekent. Het is dezelfde naam die veertig jaar gebruikt werd bij eenzelfde gelegenheid (*Ex.17:7*). Het gebeuren daar spreekt enerzijds van de opstandigheid van het volk (*Ps.95:8*) en anderzijds van de genade van God (*Ps.114:8*).

Verhardt uw hart niet, gelijk bij Meriba, gelijk ten dage van Massa, in de woestijn, (Ps 95:8)

..., die de rots veranderde in een waterplas, de keisteen in een waterbron. (Ps 114:8)

14 Mozes nu zond uit Kades boden tot de koning van Edom: Zo zegt uw broeder Israël: Gij weet van al de moeite, die ons overkomen is: 15 hoe onze vaders naar Egypte trokken, en wij lange tijd in Egypte woonden, en de Egyptenaren ons en onze vaders slecht behandelden. 16 Toen riepen wij tot de HERE, en Hij hoorde onze stem, zond een engel en leidde ons uit Egypte; en zie, nu zijn wij te Kades, een stad aan de grens van uw gebied. 17 Laat ons toch door uw land trekken; wij zullen niet door akkers en wijngaarden trekken en wij zullen geen welwater drinken; de koninklijke weg zullen wij gaan, zonder naar rechts of naar links af te wijken, totdat wij uw gebied zullen zijn doorgetrokken. 18 Maar Edom zeide tot hem: Gij zult niet door mijn gebied gaan, anders trek ik met het zwaard u tegemoet. 19 Toen zeiden de Israëlieten tot hem: Wij zullen langs de gebaande weg optrekken, en indien ik en mijn vee van uw water drinken, dan zal ik de prijs daarvoor betalen; ik wil niet anders dan te voet doortrekken. 20 Maar hij zeide: Gij zult niet doortrekken. En Edom rukte uit hem tegemoet met een geweldig leger en een sterke macht. 21 Toen nu Edom weigerde Israël door zijn gebied te laten trekken, boog Israël zijwaarts van hem af.

Edom is niet zomaar een volk, maar een broedervolk. Dat bepaalt de houding van Israël bij de weigering om het volk door te laten trekken. Ze mogen er niet tegen strijden. Dat mochten en moesten ze wel tegen vijandige volken. Het verzoek van Mozes maakt de ingebakken haat van Edom jegens het volk van God openbaar.

Als gij het aanschouwd hebt, dan zult ook gij tot uw voorgeslacht vergaderd worden, zoals uw broeder Aäron; omdat gij in de woestijn Zin, toen de vergadering opstandig was, mijn bevel om Mij voor hun ogen bij het water te heiligen, weerstreefd hebt. Dat is het water van Meriba bij Kades in de woestijn Zin. (Nm 27:13,14)

Zij vertoerden Hem bij de wateren van Meriba; het verging Mozes kwalijk om hunnentwil, want zij waren tegen zijn Geest weerspannig, en hij sprak onbezonnen met zijn lippen. (Ps 106:32,33)

Als iemand zijn broeder ziet zondigen, een zonde niet tot de dood, dan zal hij bidden en Hij zal hem het leven geven, hun die niet tot de dood zondigen. Er is zonde tot de dood; daarvoor zeg ik niet dat hij zal vragen. (1Jh 5:16)

Hij noemde die plaats Massa en Meriba, wegens de twist der Israëlieten en omdat zij de HERE op de proef gesteld hadden door te zeggen: Is de HERE in ons midden of niet? (Ex 17:7)

De naam Edom is verwant met Adam. In Adam zien we wat we in onze oude natuur zijn. Edom stelt ons 'broedervolk' voor, ons vlees. Het vlees is vijandig tegen God (Rom.8:7a). We worden niet opgeroepen ertegen te strijden, maar ons door de Geest te laten leiden. Dan zullen we ervoor bewaard blijven tegen het vlees te strijden (Gal.5:16,17). Gaan we er wel mee strijden dan komen we in de situatie van Romeinen 7 terecht en wordt ons leven een leven van nederlagen. Ons ervoor dood houden (Rom.6:11) wil niet zeggen het negeren of ertegen vechten, maar er omheen trekken. Dat houdt erkenning van de vijandschap in, terwijl we er de juiste houding tegenover innemen.

God gebruikt de weigering van Edom om zijn volk te laten afbuigen en op de weg naar de Jordaan te brengen. Door ten opzichte van ons vlees de juiste houding in te nemen, dat is het vlees de plaats te geven die Gods woord het geeft, komen we in de juiste positie om de zegeningen van het land te gaan innemen.

Deze afwijzing van Edom doet denken aan de afwijzing van "een dorp van de Samaritanen" om de Heer Jezus te ontvangen. De Heer had daar ook boden heengezonden, zoals Mozes hier doet naar de koning van Edom. Door op de afwijzing te reageren zoals Israël hier doet, handelt het volk in de geest van de Heer Jezus (Luk.9:52-56).

En Hij zond boden voor Zich uit. En zij gingen heen en kwamen in een dorp van Samaritanen om voor Hem een verblijf in gereedheid te brengen. En zij ontvingen Hem niet, omdat Hij op weg was naar Jeruzalem. Toen nu zijn discipelen Jakobus en Johannes dit zagen, zeiden zij: Heer, wilt U dat wij zeggen dat vuur van de hemel moet neerdalen en hen verteren zoals ook Elia heeft gedaan? Hij echter keerde Zich om en bestrafte hen en zei: U weet niet van welke geest u bent. Want de Zoon des mensen is niet gekomen om zielen van mensen te verderven maar te behouden. En zij gingen naar een ander dorp. (Lk 9:52-56)

22 Nadat zij uit Kades opgebroken waren, kwamen de Israëlieten, de gehele vergadering, bij de berg Hor. 23 Toen zeide de HERE tot Mozes en Aäron bij de berg Hor, aan de grens van het land Edom: 24 Aäron zal tot zijn voorgeslacht vergaderd worden, want hij zal niet komen in het land, dat Ik de Israëlieten geef, omdat gijlieden bij het water van Meriba tegen mijn bevel weerspanning zijt geweest. 25 Neem Aäron en zijn zoon Eleazar en laat hen de berg Hor beklimmen; 26 laat Aäron zijn klederen uittrekken en bekleed zijn zoon Eleazar daarmee, dan zal Aäron tot zijn voorgeslacht vergaderd worden en daar sterven. 27 En Mozes deed, zoals de HERE geboden had en zij beklommen de berg Hor ten aanschouwen van de gehele vergadering. 28 En Mozes liet Aäron zijn klederen uittrekken en bekleedde daarmee zijn zoon Eleazar. Toen stierf Aäron daar op de top van de berg, en Mozes daalde met Eleazar van de berg af. 29 Toen de gehele vergadering bemerkte, dat Aäron de geest gegeven had, bewende het ganse huis Israëls Aäron dertig dagen.

De HERE geeft Mozes bevel ten aanzien van de dood van Aäron. Hij geeft de reden. Hij zorgt ook voor een opvolger. Eleazar wordt hogepriester in de plaats van zijn vader Aäron. Eleazar brengt het volk in het land. Aäron is hogepriester van een volk dat door de woestijn reist. Deze wisseling ziet op de verschillende facetten in het hogepriesterschap van de Heer Jezus.

Mozes doet zoals de HERE geboden heeft. Zijn gehoorzaamheid aan de HERE is ongebroken, ondanks alle tegenslagen die hij in dit hoofdstuk te verwerken heeft gekregen. Eerst de dood van zijn zuster Mirjam, dan de opstand van het volk, vervolgens zijn eigen falen en de straf daarvoor, de weigering en vijandigheid van Edom wat een omweg betekende en dus uitstel van het te bereiken doel inhield, en ten slotte de dood van zijn broer Aäron, die hij met eigen ogen heeft zien sterven. Mozes is een groot voorbeeld voor ons als wij tegenslagen te verwerken krijgen. Laten we ook altijd blijven openstaan voor de wil van de Heer.

Eleazar is de derde zoon van Aäron. Hij is een type van de Heer Jezus als hogepriester, maar dan in verbinding met het land. Het getal drie spreekt van de opstanding van de Heer Jezus. Eleazar stelt de Heer Jezus voor als hogepriester die dood geweest is en nu leeft. Door zijn dood heeft Hij de hemel

...; want wat het vlees bedenkt, is de dood, maar wat de Geest bedenkt, is leven en vrede; omdat wat het vlees bedenkt, vijandschap is tegen God, (Rm 8:6,7a)
Maar ik zeg: wandelt door de Geest, en u zult de begeerte van het vlees geenszins volbrengen. Want het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees; want deze staan tegenover elkaar, opdat u niet doet wat u wilt. (Gl 5:16,17)
Zo ook u, rekent het ervoor ten opzichte van de zonde dood te zijn, maar voor God levend in Christus Jezus. (Rm 6:11)

en alle zegeningen die daar zijn, geopend voor allen die met Hem verbonden zijn. Daarvan spreekt het beloofde land.

Voordat Aäron sterft heeft hij gezien dat Eleazar met zijn klederen wordt bekleed (vgl. *Jes. 22:20,21*). Hij zou hebben kunnen nazeggen wat Simeon zegt in *Lukas 2:29,30*. Eleazar ontleent alles aan Aäron. Hij zet het werk van Aäron in een nieuwe vorm voort. Aäron onderwerpt zich zwijgend aan wat de HERE zegt. Hij sterft op 123 jarige leeftijd in waardigheid en vrede, niet als iemand die uit het volk wordt uitgeroeid. Daarna is hij begraven (*Deut. 10:6*), we mogen wel aannemen door zijn broer en zijn zoon.

De Israëlieten nu braken op van Beëroth-Bené-Jaäkan naar Moséra; daar stierf Aäron en daar werd hij begraven, en zijn zoon Eleazar werd priester in zijn plaats. (Dt 10:6)

Het volk beweent hem dertig dagen. Ze treuren over het verlies van hem, tegen wie zij tijdens zijn leven zo vaak hebben gemurmureerd. Zo wordt er ook vaak getreurd over het verlies van zegeningen die we niet waardeerden toen we ze hadden. Aan Godvruchtige mensen wordt na hun dood vaak meer eer gegeven dan tijdens hun leven. Zo werden profeten tijdens hun leven vervolgd en gedood. Maar als ze eenmaal gedood waren werden hun graven als een soort eerbetoon versierd (*Matth. 23:29-31*).

Te dien dage zal het geschieden, dat Ik mijn knecht Eljakim, de zoon van Hilkia, roepen zal: Ik zal hem met uw gewaad bekleden en hem uw gordel ombinden en uw waardigheid zal Ik in zijn hand geven, en hij zal tot een vader zijn voor de inwoners van Jeruzalem en voor het huis van Juda. (Js 22:20,21)

Nu laat U, Heer, uw slaaf in vrede heengaan naar uw woord, want mijn ogen hebben uw behoudenis gezien, (Lk 2:29,30)

Wee u, schriftgeleerden en farizeëen, huichelaars, want u bouwt de graven van de profeten en versiert de graftomben van de rechtvaardigen en zegt: Als wij in de dagen van onze vaders waren geweest, zouden wij niet hun deelgenoten geweest zijn in het bloed van de profeten. U getuigt dus van uzelf, dat u zonen bent van hen die de profeten hebben vermoord. (Mt 23:29-31)

INHOUD:

Vs.1-3: Strijd tegen de Kanaäniet bij Horma

Vs.4-9: De koperen slang

Vs.10-20: Naar het veld van Moab

Vs.21-30: Strijd tegen Sihon

Vs.31-35: Strijd tegen Og

TOELICHTING:

1 Toen de Kanaäniet, de koning van Arad, die in het Zuiderland woonde, hoorde, dat Israël langs de weg van Atharim kwam, streed hij tegen Israël, en voerde enigen gevankelijk weg. 2 Daarop deed Israël de HERE een gelofte en zeide: Indien Gij dit volk volkomen in mijn macht geeft, zal ik hun steden met de ban slaan. 3 En de HERE hoorde naar Israël en gaf de Kanaäniet over; toen sloegen zij hen en hun steden met de ban. Daarom noemde men die plaats Horma.

Nog voordat het volk het land binnengaat, melden zich vijanden om dat te verhinderen. De Kanaäniet valt aan en lijkt Israël te verrassen. Ze nemen enkele Israëlieten gevangen. Ook wij zullen ervaren dat, als we 'ons land' willen binnengaan, dat wil zeggen als we ons willen bezighouden met de hemelse zegeningen, de vijand met alle mogelijke middelen zal trachten dat te verhinderen. We zullen op onze hoede moeten zijn dat de vijand niet onverhoeds iets van onze kracht afhandig maakt.

Het volk vraagt een belofte van God. God verwijt deze vorm van ongeloof niet, maar helpt en geeft een grote overwinning. Horma betekent 'banvloek', 'gebannen'. Dat houdt in dat zij de buit helemaal aan de HERE wijdden en Hem daarmee de eer van de overwinning gaven. Maar grote overwinningen worden vaak gevolgd door grote nederlagen, zoals ook uit de volgende geschiedenis blijkt.

4 Toen zij van de berg Hor opgebroken waren in de richting van de Schelfzee ten einde om het land Edom heen te trekken, werd het volk onderweg ongeduldig. 5 En het volk sprak tegen God en tegen Mozes: Waarom hebt gij ons uit Egypte gevoerd? om te sterven in de woestijn? Want er is geen brood en geen water en van deze flauwe spijs walgen wij. 6 Toen zond de HERE vurige slangen onder het volk; die beten het volk, zodat er velen van Israël stierven. 7 Daarop kwam het volk tot Mozes en zeide: Wij hebben gezondigd, want wij hebben tegen de HERE en tegen u gesproken; bid tot de HERE, dat Hij de slangen van ons wegdooft. Toen bad Mozes ten gunste van het volk. 8 De HERE dan zeide tot Mozes: Maak een vurige slang en plaats die op een staak; ieder, die daarnaar ziet, wanneer hij gebeten is, zal in leven blijven. 9 Toen maakte Mozes een koperen slang en plaatste die op een staak; en wie, wanneer een slang hem gebeten had, op de koperen slang de blik richtte, bleef in leven.

Ze moesten eerst weer in de richting van de Schelfzee. Aan het eind van de woestijnreis is het nuttig om nog eens te kijken en goed te laten doordringen dat dat de plaats is waar we van de macht van de vijand zijn verlost. Het beeld van het kruis moet weer levendig voor ons komen. Als we dat niet kunnen waarderen, komt er gemopper. Het volk werd ongeduldig vanwege de omtrekkende weg die ze moesten gaan.

Weer is het gemopper dat ze geen water en brood hebben. Hoe konden ze het zeggen! Ze hadden het wel, maar ze waren het zat. Het kon hen niet meer bekoren.

Als het volk het brood des levens versmaad, komen de slangen en daarmee de dood. Tijdens hun hele weg door de woestijn waren ze omgeven geweest door vurige slangen (Deut.8:15), maar de HERE had hen steeds bewaard. Maar hun afkeer van het hemelbrood maakte het noodzakelijk hun (en ons!) een indringende les te leren.

Door de plaag van de slangen kwam het volk tot bezinning. Door de slangen moest het volk ontdekken dat de zonde nog in hen woonde. Het betreft hier het volk van God dat moet leren wat voor uitwerking de giftige beet van de vurige slangen heeft. Dan horen we het volk voor de eerste keer in *Numeri* zeggen: "Wij hebben gezondigd." Dit is de eerste keer dat ze schuld bekenen.

Ze doen een beroep op de voorbede van Mozes. Ze zeggen er ook bij wat hij moet bidden. Daarmee geven ze aan wat naar hun mening het beste is voor hun herstel. Maar God heeft altijd bij verhoring van een gebed de heerlijkheid van de Heer Jezus op het oog. Daarom neemt hij de slangen niet weg, zoals het volk voorstelde. Vergelijk Naäman die ook voorstelde hoe hij van zijn melaatsheid kon worden gereinigd (2 Kon.5:11).

De Heer gaf uitkomst, maar op een manier dat de uitredding verbonden werd aan het geloof van het volk. Eén enkele blik is voldoende om genezen te worden. De Heer Jezus verklaart in zijn onderhoud met Nicodémus de geestelijke betekenis van deze gebeurtenis (Joh.3:14,15; zie ook Rom.8:3; 2 Kor.5:21; 1 Petr.2:22; Kol.2:14,15).

Want wat voor de wet onmogelijk was, doordat zij door het vlees krachteloos was - God heeft, doordat Hij zijn eigen Zoon in een gedaante gelijk aan het vlees van de zonde en voor de zonde heeft gezondigd, de zonde in het vlees veroordeeld; (Rm 8:3)

Hem die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid van God in Hem. (2Ko 5:21)

Hij 'die geen zonde heeft gedaan en geen bedrog werd in zijn mond gevonden', (1Pt 2:22)

...; de schuldbrief die tegen ons getuigde door zijn inzetten en die onze tegenstander was, heeft Hij uitgewist en die uit de weg geruimd door deze aan het kruis te nagelen. En Hij heeft de overheden en de machten ontwapend en openlijk tentoongesteld en door het kruis over hen getriomfeerd. (Ko 2:14,15)

God genas het volk niet door de slangen weg te nemen, maar door er iets bij te geven. Mozes moest dat nemen waardoor het volk geplaagd werd. De Heer Jezus moest intreden in onze omstandigheden. Hij kon ons niet verlossen door het spreken van een machtwoord of de duivel te oordelen. Dan zouden wij in onze zonden gebleven zijn. Alleen doordat de Heer Jezus tot zonde werd gemaakt voor ons aan het kruis, konden wij uit de macht van de zonde bevrijd worden (Joh.3:15).

De Zoon des mensen móest verhoogd worden. Niet om zonden te vergeven, hoewel dat erin begrepen is. Hij moest verhoogd worden om eeuwig leven te geven aan allen die in Hem geloven. De verhoging aan het kruis opent de rijkste, hemelse, eeuwige zegeningen voor ieder die gelooft.

De koperen slang spreekt van eeuwig leven, niet alleen van behoudenis van de beet van de slang, niet alleen om niet te sterven. Aan het eind van de woestijnreis worden we daaraan door deze geschiedenis herinnerd. Het eeuwige leven kennen we in de Vader en de Zoon (Joh.17:3). Het is het kennen van de Heer Jezus, want Hij is "de waarachtige God en het eeuwige leven" (1 Joh.5:20). Wat het eeuwige leven inhoud weten we nog niet aan het begin van onze reis door de woestijn, als we pas bekeerd zijn. Dat leren we naarmate we door de lessen van de woestijn steeds meer van onszelf afzien.

Het eeuwige leven betekent veel meer dan vergeving van zonden en van de hel bevrijd te zijn. Het kijken naar de koperen slang is een intens kijken naar.

De koperen slang werd door de Israëlieten meegenomen naar Kanaän genomen. Daar werd het een afgodisch voorwerp dat door Hizkia werd vernietigd (2 Kon.18:4). Zo kan het kruis van zijn ware betekenis worden beroofd en worden gemaakt tot een soort mascotte. Een kruisje kan als een sieraad worden gedragen en er kan een beschermende werking aan worden toegekend.

..., en gij de HERE, uw God, vergeet, die u uit het land Egypte, uit het diensthuis, geleid heeft, die u deed gaan door de grote en vreselijke woestijn, met vurige slangen en schorpioenen en dorstig land zonder water; die uit de harde rots voor u water te voorschijn deed komen, (Dt 8:14,15)

Toen werd Naäman toornig en ging heen, terwijl hij zeide: Zie, ik dacht bij mijzelf: hij zal zeker naar buiten komen en daar gaan staan en de naam van de HERE, zijn God, aanroepen en de hand over de plek heen en weer bewegen en zo de melaatsheid wegnemen. (2Kn 5:11)

En zoals Mozes de slang in de woestijn heeft verhoogd, zo moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft. (Jh 3:14,15)

..., opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft. (Jh 3:15)

En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus die U hebt gezondigd. (Jh 17:3)

En wij weten dat de Zoon van God gekomen is en ons het verstand gegeven heeft, opdat wij de Waarachtige kennen; en wij zijn in de Waarachtige, in zijn Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven. (1Jh 5:20)

Hij verwijderde de offerhoogten, verbrijzelde de gewijde stenen en hieuw de gewijde palen om; ook sloeg hij de koperen slang stuk, die Mozes gemaakt had, omdat tot op die tijd de Israëlieten daaraan plachten te offeren. En men noemde haar Nechustan. (2Kn 18:4)

10 De Israëlieten nu braken op en legerden zich te Oboth. 11 En zij braken op uit Oboth en legerden zich bij de puinhopen van Abarim, in de woestijn, die ten oosten van Moab ligt, tegen de opgang der zon. 12 Vandaar braken zij op en legerden zich in het dal van de Zered. 13 Vandaar braken zij op en legerden zich aan de overzijde van de Arnon, die in de woestijn stroomt en die uit het gebied der Amorieten komt, want de Arnon is de grens tussen Moab en de Amorieten. 14 Daarom wordt gezegd in het boek van de oorlogen des HEREN: Waheb in Sufa en de dalen, de Arnon, 15 en de helling der dalen, die zich uitstrekt naar de woning van Ar en leunt tegen de grens van Moab. 16 Vandaar ging het naar Beër. Dit is de bron, waarvan de HERE tot Mozes gezegd had: Vergader het volk, dan zal Ik hun water geven. 17 Toen heeft Israël dit lied gezongen:

Wel op, gij bron:

zingt haar in beurtzang toe;

18 de bron, die de vorsten groeven, die edelen des volks boorden met hun scepter, met hun staven.

En van de woestijn ging het naar Mattana. 19 En van Mattana naar Nahaliël; en van Nahaliël naar Bamoth, 20 en van Bamoth naar het dal, dat in het veld van Moab is, bij de top van de Pisga, die uitziet over de Wildernis.

De voortgang van het volk langs de verschillende plaatsen naar het veld van Moab is een beeld van de geestelijke vooruitgang die ons als christenen zou moeten kenmerken. Ze komen eerst bij Oboth, dat 'holten' betekent. Vervolgens trekken ze naar Abarim ('doorgangen'). Deze plaats wordt verbonden met enerzijds puinhopen, woestijn en Moab en anderzijds met het oosten en de opgang van de zon. Het geeft een duidelijk beeld van ons gaan door deze wereld, waar we enerzijds de puinhopen in alle geledingen van de samenleving zien, aangericht door de zonde, de dood en het vlees en anderzijds mogen uitzien naar de komst van de Heer Jezus als de in het oosten opgaande Zon der gerechtigheid.

De volgende plaats is het dal Zered ('wilg'). Hier worden we herinnerd aan verdriet, dat we ook in ons leven tegenkomen. Vandaar gaan we naar Arnon, dat mogelijk 'voortdurende stroom' betekent. Het laat zien dat er naast het verdriet ook vertroosting is. Tevens vormt de Arnon de grens tussen Moab en de Amorieten. We leven in een gebied waarin we omgeven zijn door vijanden. Hoe wij ons daar wren (het volk verblijft in het veld van Moab en de Amorieten moeten worden verslagen), wordt bijgehouden in "*het boek van de oorlogen des HEREN*".

Alles wat God ons wil geven, zullen we slechts door strijd in bezit kunnen nemen. God neemt daarvan nota en houdt dat bij in een boek. Uit de naam van het boek blijkt dat hij onze strijd als de zijne aanmerkt. Hij neemt het land in bezit door middel van zijn volk. Het is zijn erfenis die Hij in zijn heiligen in bezit neemt (*Ef.1:18c*). Hij geeft de grens ervan aan.

Na de Arnon komt het volk bij Beër, dat 'bron' betekent. God geeft niet alleen water om onze dorst te lessen, maar Hij wil ons ook overvloedig te verkwikken. Van de bron wordt het een en ander gezegd. In de eerste plaats dat op bevel van de HERE het volk daar wordt vergaderd. Genieten van het water uit de bron, een beeld van het woord van God dat onder de leiding van de Heilige Geest wordt gesproken, is vooral iets wat gebeurt in de samenkomst van de gemeente. Juist samenkomsten zijn gelegenheden om persoonlijk verkwikt te worden.

Het tweede dat wordt gezegd, is dat het water is dat Hij geeft. Als we daarvan drinken, zal dat ons in het genot van het eeuwige leven brengen (*Joh.4:14*). Door het Woord zullen we steeds meer ontdekken van de Bron Zelf. Het resultaat (het derde aspect) is dat we tot aanbidding komen en gaan zingen tot eer van Hem uit wie alles voortkomt (*Rom.11:36*). Ze zingen voor de tweede keer in de woestijn na de uittocht uit Egypte. Tijdens de reis werd niet gezongen, alleen geklaagd. Er is nog wel een keer gezongen, maar dat was geen lied tot eer van God (*Ex.32:18*).

..., verlichte ogen van uw hart, opdat u weet wat de hoop van zijn roeping is, wat de rijkdom is van de heerlijkheid van zijn erfenis in de heiligen, ... (*Ef 1:18*)

Jezus antwoordde en zei tot haar: Ieder die van dit water drinkt, zal weer dorst hebben; maar ieder die drinkt van het water dat Ik hem zal geven, zal in eeuwigheid geen dorst hebben; maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een bron van water dat springt tot in het eeuwige leven. (*Jh 4:13,14*)

Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen! Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen. (*Rm 11:36*)

Maar deze zeide: Geen geluid van overwinningssgeroep en geen geluid van roepen bij nederlaag – een geluid van beurtzang is het, wat ik hoor. (Ex 32:18)

Het vierde aspect heeft te maken met de manier waarop het water te voorschijn komt. Het water uit de rots vloeide als Godswege uit pure genade. Het water uit de bron kwam te voorschijn als gevolg van inspanning van de leiders van het volk. Dit heerlijke resultaat laat het belang van de aanwezigheid zien van 'vorsten' zijn die graven. De 'vorsten' van Gods volk zijn zij die zich bewust zijn van hun door God gegeven positie en daar ook naar leven. Zij houden zich bezig met het woord van God.

Het is te wensen dat er meer broeders zijn die zich met het woord van God gaan bezig houden, daarin gaan graven. Het is ook te wensen dat zij dat in de samenkomsten van de gemeente doorgeven. Wat zou het geweldig zijn als elke verkondiging van het Woord een 'beurtzang' tot gevolg zou hebben!

De "edelen van het volk" boren de bron aan "met de scepter, met hun staven". Het is geen zwaar werk. In geestelijk opzicht zijn vorsten of edelen gelovigen die zich onderwerpen aan Gods woord. Van deze onderwerping spreekt de scepter, een woord dat ook met 'wetgever' kan worden vertaald. Bij dit laatste kunnen we eraan denken dat het boren gebeurde op aanwijzing van Mozes, een beeld van Christus. Beide uitdrukkingen zeggen iets over gezag en dat berust bij God en zijn Woord. Als we het gezag van Gods woord erkennen en alleen handelen in overeenstemming wat God daarin zegt, zullen we overvloedig verkwikt worden.

Als we in Beër zijn aangekomen, wordt er niet meer geklaagd over gebrek aan water. Daar breekt het gejubel uit (*Jes.12:3*). God wordt groot gemaakt vanwege zijn overvloed aan verkwikking en zegen. Daar zijn de leiders van het volk bezig om het volk te dienen. Daar erkent het volk dat ze een bron ter beschikking hebben waaruit ze onbegrensd kunnen drinken.

Na Beër reizen ze naar Mattana ('gave') en vervolgens naar Nahaliël ('de erfenis van God') en Bamoth ('hoogten') om tenslotte aan te komen in het veld van Moab, bij de top van de Pisga ('overzicht').

Dan zult gij met vreugde water scheppen uit de bronnen des heils. (Js 12:3)

21 *Israël nu zond boden tot Sihon, de koning der Amoriëten, met het verzoek: 22 Laat mij door uw land trekken; wij zullen niet afbuigen door akkers en wijngaarden, wij zullen geen welwater drinken, de koninklijke weg zullen wij gaan, totdat wij uw gebied doorgetrokken zijn. 23 Doch Sihon stond Israël niet toe door zijn gebied te trekken, maar verzamelde zijn gehele krijgsmacht en trok Israël tegemoet de woestijn in, en gekomen bij Jahaz, streed hij tegen Israël. 24 Maar Israël sloeg hem met de scherpte des zwaards en nam zijn land in bezit van de Arnon af tot de Jabbok, tot aan de Ammonieten toe, want de grens der Ammonieten was sterk. 25 En Israël nam al die steden in en ging wonen in alle steden der Amoriëten, in Hesbon en al haar onderhorige plaatsen. 26 Want Hesbon was de stad van Sihon, de koning der Amoriëten; deze had tegen de vorige koning van Moab gestreden en diens gehele land aan zijn macht ontrukkt, tot de Arnon toe. 27 Daarom zeggen de spreukendichters:*

Komt te Hesbon, gebouwd en versterkt worde Sihons stad! 28 Want vuur ging er uit van Hesbon, een vlam uit Sihons stad; het verteerde Ar-Moab, de heerseres over de hoogten van de Arnon. 29 Wee u, Moab; verloren zijt gij, volk van Kamos!

Hij maakte zijn zonen vluchtelingen, zijn dochters gevangenen van Sihon, de koning der Amoriëten.

30 Wij hebben hen beschoten, Hesbon ging verloren, tezamen met Dibon, en wij verwoestten het tot Nofah, dat reikt tot Médeba.

Hier begint het derde deel van *het boek Numeri* (deel 1 is hoofdstuk 1-10:10 de voorbereiding van de reis; deel 2 is hoofdstuk 10:11-21:20 de reis zelf). Dit derde deel (de rest van het boek) speelt zich af in de velden van Moab. Tijdens de reis worden we ontdekt aan onszelf en leren we over de trouw van God door middel van de hogepriester, voor ons de Heer Jezus. Hij wil

dat we leren wandelen in de kracht van de Heilige Geest en niet meer naar het vlees.

Geestelijke betekenis van de velden van Moab. Het bijzondere van de velden van Moab is dat het volk niet meer is in de woestijn, maar dat het ook nog niet in het land is. Het betekent dat de Jordaan nog steeds niet is overgestoken. Geestelijk gezien worden we nog niet gezien als in de *brief aan de Efeziërs*, waar we zien hoe we gezegend zijn met alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten. Dat is voor ons het land. Maar daar zijn we nog niet. Maar we zijn ook niet meer in de woestijn. Geestelijk gezien hebben we begrepen wat de *brief aan de Romeinen* ons leert. Er is geen veroordeling meer voor hen die in Christus Jezus zijn. We wandelen niet meer naar het vlees maar in de Geest (*Rom.8:1-4*).

Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn; want de wet van de Geest van het leven in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet van de zonde en de dood. Want wat voor de wet onmogelijk was, doordat zij door het vlees krachteloos was - God heeft, doordat Hij zijn eigen Zoon in een gedaante gelijk aan het vlees van de zonde en voor de zonde heeft gezonden, de zonde in het vlees veroordeeld; opdat de rechtvaardige eis van de wet vervuld wordt in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. (Rm 8:1-4)

De velden van Moab geven het beeld van de christen die we in de *Filippiërs* hebben. Die christen is nog op aarde (om zo te zeggen nog niet door de Jordaan gegaan), maar zijn hele hart gaat uit naar de hemel, daarnaar jaagt hij. Dat leren we in de rest van *Numeri* en het hele boek *Deuteronomium*. Het hart van het volk wordt helemaal gericht op het land dat ze binnenkort zullen binnengaan, zodat ze er graag binnen zullen gaan.

Het eerste wat we tegenkomen in de velden van Moab is strijd. De eerste vijanden zijn Sihon en Og. Het is hier dus nog niet de strijd in het land. Er zijn verschillende soorten strijd. In de woestijn is er een verdedigende strijd (*Ex.17:8-11*). In het land is er aanvallende strijd, om het land te veroveren. In de velden van Moab gaat het om een strijd die ze niet zoeken, maar waaraan ze ook niet kunnen ontkomen. En vervolgens nemen ze ook de steden van de Amorieten in bezit, iets wat bij hun strijd in de woestijn nooit het geval was.

De steden in het Overjordaanse worden in bezit genomen. Dat was niet het eigenlijke land, dat aan de andere kant van de Jordaan ligt. Later zullen in dit gebied twee en een halve stam hun erfdeel krijgen. Zij begeerden niet een deel in het land. Mozes maakt hun daarover later verwijten. Zoals het land Kanaän spreekt van de hemelse gewesten en de geestelijke zegeningen daarin, zo spreekt het Overjordaanse gebied, de velden van Moab, van de aardse zegeningen.

De zegen van de christen zijn de geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten en niet de aardse zegeningen. Maar om de geestelijke zegeningen werkelijk te kunnen genieten, zullen we eerst de aardse moeten veroveren. Dat wil enerzijds zeggen dat we de aardse zegeningen dankbaar uit Gods hand mogen aannemen. Het betekent anderzijds ook dat wij erover heersen en niet dat wij ons door de aardse zegeningen laten overheersen. Pas als we de aardse zegeningen hun ware plaats geven, kunnen we ons met de hemelse bezighouden.

Veel christenen, en eigenlijk de christenheid in zijn geheel, zijn als de twee en een halve stam. Zij zijn met de aardse zegeningen zo tevreden, dat ze de geestelijke zegeningen maar laten zitten, zich daarover niet druk maken. Ze richten zich op het aardse alsof dat hun eigenlijke thuis is. Daardoor ontstaan ook politieke inspanningen om zich van een lang en aangenaam verblijf op aarde te verzekeren. Maar dat is niet Gods bedoeling van de aardse zegeningen. Als dat het enige was, zouden we ons niet onderscheiden van zovele ongelovigen die deze zegeningen ook (willen) hebben, zonder daar overigens God voor te danken of bij te betrekken. God ziet graag dat wij, christenen, ons uitstrekken naar ons werkelijke erfdeel: de geestelijke zegen in de hemelse gewesten, het eeuwige leven in Christus.

Toen kwam Amalek en streed tegen Israël te Refidim. En Mozes zeide tot Jozua: Kies ons mannen uit, trek uit, strijd tegen Amalek, morgen zal ik op de heuvel-top staan met de staf Gods in mijn hand. Jozua nu deed, zoals Mozes tot hem gezegd had en streed tegen Amalek; maar Mozes, Aäron en Hur hadden de heuvel-top bestegen. En wanneer Mozes zijn hand ophief, had Israël de overhand, maar wanneer hij zijn hand liet zakken, had Amalek de overhand. (Ex 17:8-11)

Sihon en Og zijn ongelovigen. Zij stellen mensen voor die zegeningen bezitten in de kracht van het vlees. Bij hen is er geen enkele dankbaarheid jegens God. Het kenmerkende van Sihon is zijn eer, zijn roem. Hij had het land niet op de Ammonieten veroverd tot eer van God, maar tot zijn eigen eer. Dat komt tot uiting in het lied van de spreukendichters. Og gebruikte het land tot eigen genot. Dat komt tot uiting in het enige kenmerk dat van hem gegeven wordt: een reusachtig bed (*Deut.3:11*).

In Sihon en Og zien wij de gevaren die de aardse zegeningen voor ons inhouden. Als wij het vlees niet houden op de plaats van de dood en door de Geest wandelen, zullen we onze eigenlijke geestelijke zegeningen vergeten en op zoek gaan naar eigen eer en genot die verbonden zijn aan de aardse zegeningen.

Na deze uitweiding over de geestelijke betekenis weer terug naar de tekst. Israël had zich verkwikt en verheugd bij Beër. Een volk dat blij is, is sterk (*Neh.8:12*). Door de vreugde van de bron kan er met succes gestreden worden tegen vijanden. Maar eerst zenden zij boden tot Sihon, net als bij Edom (*Nm 20:14*). Sihon reageert net als Edom. Maar Israël krijgt, anders dan bij Edom, nu het bevel om tegen de vijand te strijden en zijn land in te nemen. Al in *Genesis 15:16* had God het oordeel over de Amorieten voorzeggd. Maar het zou pas worden uitgevoerd als hun ongerechtigheid vol zou zijn. Dat moment was nu aangebroken.

In de *verzen 27-30* worden spreukendichters aangehaald om te bewijzen dat dit gebied eerst had toebehoord aan de Ammonieten en was veroverd door de Amorieten. Sommigen zeggen dat het spreukendichters van Israël zijn, anderen menen dat ze tot de Amorieten behoren. In elk geval is het een overwinningslied. In het eerste geval worden de Ammonieten, en in het tweede geval de Amorieten uitgedaagd hun veroverde en door vuur verwoeste hoofdstad weer op te bouwen. Het lied bezingt een totale overwinning.

Over Moab wordt het "wee u" uitgeroepen. Kamos, de hoofdgod zowel van de Ammonieten (*Jer.48:7*) als van de Amorieten (*Richt.11:24*), is een waardeloze god die niet is staat is gebleken het volk dat hem tot god nam te beschermen. De Ammonieten zijn door de Amorieten overmeesterd en de Amorieten zijn door de Israëlieten verdelgd.

Als het gebied waar Sihon heerste nog van de Ammonieten was geweest, had Israël het niet mogen innemen. Nu wel en ze mochten er zelfs wonen. Jeftha was goed op de hoogte van deze historische gegevens. Hij kon hiermee de claim van de koning van de Ammonieten weerleggen (*Richt.11:13-23*).

De koning der Ammonieten zeide tot de boden van Jeftha: Israël heeft, toen het uit Egypte getrokken was, mijn land vermeesterd van de Arnon tot de Jabbok en de Jordaan. Nu dan, geeft het mij goedschiks terug. Hierop zond Jeftha nogmaals boden naar de koning der Ammonieten en zeide tot hem: Zo zegt Jeftha: Israël heeft noch het land van Moab noch dat der Ammonieten vermeesterd. Want toen Israël uit Egypte trok, ging het de woestijn door tot de Schelfzee en kwam te Kades. Toen zond Israël boden naar de koning van Edom met het verzoek: Laat mij toch door uw land trekken. Maar de koning van Edom wilde daarvan niet horen. En ook zond het boden naar de koning van Moab, maar deze weigerde, waarop Israël te Kades bleef. Het ging toen de woestijn door om het land van Edom en dat van Moab heen, kwam ten oosten van het land van Moab en legerde zich aan de overzijde van de Arnon, zonder het gebied van Moab te betreden, want de Arnon vormde de grens van Moab. Toen zond Israël boden naar Sihon, de koning der Amorieten, de koning van Hesbon, en Israël zeide tot hem: Laat mij toch door uw land trekken naar de plaats van mijn bestemming. Maar Sihon had er geen vertrouwen in, dat Israël slechts door zijn gebied zou trekken, en Sihon verzamelde al zijn krijgsvolk, legerde zich te Jahza, en streed tegen Israël. De HERE, de God van Israël, echter gaf Sihon en al zijn krijgsvolk over in de macht van Israël, en zij versloegen hen, waarop Israël het gehele land der Amorieten, die dat bewoonden, in bezit nam. Zo kregen zij het gehele gebied der Amorieten in bezit, van de Arnon tot de Jabbok en van de woestijn tot de Jordaan. Nu dan, de HERE, de God van Israël, heeft de Amorieten voor zijn volk Israël uit weggedreven; wilt gij dit dan weer verdringen? (Ri 11:13-23)

Alleen Og, de koning van Basan, was overgebleven als laatste der Refaïeten; zie, zijn rustbank was een rustbank van ijzer; zij staat immers in Rabba der Ammonieten. Negen el is zij lang en vier el breed naar de gewone el. (Dt 3:11)

Ook de Levieten brachten het gehele volk tot kalme door te zeggen: Weest stil, want deze dag is heilig, weest dus niet verdrietig. (Nh 8:12)

Mozes nu zond uit Kades boden tot de koning van Edom: Zo zegt uw broeder Israël: Gij weet van al de moeite, die ons overkomen is: ... (Nm 20:14)

Het vierde geslacht echter zal hierheen wederkeren, want eerder is de maat van de ongerechtigheid der Amorieten niet vol. (Gn 15:16)

Want om uw vertrouwen op uw werken en op uw schatten zult ook gij gegrepen worden en zal Kamos in ballingschap gaan, zijn priesters en vorsten tezamen, ... (Jr 48:7)

Zoudt gij niet in bezit nemen wat uw god Kamos u in bezit gaf? Zo nemen wij in bezit al wat de HERE, onze God, voor ons onteigent. (Ri 11:24)

31 Israël woonde in het land der Amorieten. **32** Nadat Mozes Jaëzer had laten verspieden, namen zij haar onderhorige plaatsen in en verdreven de Amorieten, die daar waren. **33** Daarop wendden zij zich en trokken op in de richting van Basan; toen trok Og, de koning van Basan, hun tegemoet, hij en zijn gehele volk, om bij Edreï slag te leveren. **34** Doch de HERE zeide tot Mozes: *Vrees hem niet, want Ik geef hem met zijn gehele volk en zijn land in uw macht, en gij zult met hem doen, gelijk gij gedaan hebt met Sihon, de koning der Amorieten, die te Hesbon woonde.* **35** En zij versloegen hem en zijn zonen en zijn gehele volk zo volkomen, dat zij niemand lieten ontkomen; en zij namen zijn land in bezit.

Naar Og, die over de noordelijke helft van Gilead en over Basan regeerde, werden geen boden gestuurd. Og liet zich niet waarschuwen door wat met Sihon was gebeurd. Hij nam het initiatief en viel Israël aan. Maar de HERE verzekerde Israël van de overwinning. Met die toezegging ging het volk de strijd aan en versloeg Og volkomen. Ook zijn land namen ze in bezit.

De overwinning op Sihon en Og wordt later in de Bijbel meerdere keren aangehaald (*Neh.9:22; Ps.135:10,11; 136:18-20*).

Gij hebt hun koninkrijken en volken gegeven en die als randgebied aan hen toebedeeld; zij hebben het land van Sihon, de koning van Hesbon, in bezit genomen, en het land van Og, de koning van Basan. (Nh 9:22)

Hij was het, die grote volken versloeg en machtige koningen doodde: Sihon, de koning der Amorieten, Og, de koning van Basan, en alle koninkrijken van Kanaän; ... (Ps 135:10, 11)

...; en geweldige koningen doodde, want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid; Sihon, de koning der Amorieten, want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid; en Og, de koning van Basan, want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid; .. (Ps 136:18-20)

INHOUD:

- Vs.1: Israël in de velden van Moab
 Vs.2-7: Balak zendt boden naar Bileam
 Vs.8-14: Gesprek tussen God en Bileam
 Vs.15-19: Balak zendt opnieuw boden naar Bileam
 Vs.20: God spreekt weer tot Bileam
 Vs.21-35: Bileam ontmoet God als zijn tegenstander
 Vs.36-41: Balak ontmoet Bileam en neemt hem mee naar de hoogten van Baäl

TOELICHTING:

1 Toen braken de Israëlieten op en legerden zich in de velden van Moab, aan de overzijde van de Jordaan bij Jericho.

Nadat Israël het hele gebied op de Amoriëten had veroverd, trokken ze naar de velden van Moab om zich daar op de verovering van Kanaän voor te bereiden. Vanaf hier zullen zij, na de dood van Mozes, onder aanvoering van Jozua de Jordaan doortrekken om het land Kanaän binnen te trekken.

Voordat het zover is, laat God in het overleg tussen Balak en Bileam iets zien waarvan Israël zich op dat moment niets bewust was. Het is een aanval op Gods volk in vorm die we nog niet eerder hebben gezien. Maar we worden er deelgenoot van gemaakt, net als van het gesprek van God met satan over Job (*Job 1:6-12*).

Op zekere dag nu kwamen de zonen Gods om zich voor de HERE te stellen, en onder hen kwam ook de satan. En de HERE zeide tot de satan: Vanwaar komt gij? En de satan antwoordde de HERE: Van een zwerfvocht over de aarde, die ik doorkruist heb. Toen zeide de HERE tot de satan: Hebt gij ook acht geslagen op mijn knecht Job? Want niemand op aarde is als hij, zo vroom en oprecht, godvrezend en wijkende van het kwaad. En de satan antwoordde de HERE: Is het om niet, dat Job God vreest? Hebt Gij zelf niet hem en zijn huis en al wat hij bezit aan alle kanten beschut? Het werk zijner handen hebt Gij gezegend, en zijn bezit is zeer toegenomen in het land. Strek daarentegen uw hand uit en tast alles aan wat hij bezit; of hij U dan niet openlijk zal vaarwel zeggen! En de HERE zeide tot de satan: Zie, al wat hij bezit, zij in uw macht; alleen tegen hemzelf zult gij uw hand niet uitstrekken. Toen ging de satan van des HEREN aangezicht heen. (Jb 1:6-12)

Maar ook net als in het geval van Job wordt deze aanval van de satan op Gods volk, door God gebruikt om zijn volk te zegenen. Als we het gebeuren van de komende drie hoofdstukken diep op ons laten inwerken, zullen we aan het slot met Paulus uitroepen: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen uitverkorenen van God? God is het die rechtvaardigt; wie is het die veroordeelt?" (*Rom.8:33*).

Moab is ook een van de verstokte vijanden van Israël. Het kenmerk van Moab is zijn trots (*Jes.16:6; Jer.48:29*). De trots zal altijd proberen Gods volk te overheersen. Dit volk is een groot gevaar voor het volk van God.

Anderzijds ziet Balak in Gods volk een enorm gevaar voor zijn eigen bestaan. Hij voelt zich bedreigd in zijn eer. Toch was er geen reden voor die angst, omdat God zijn volk verboden had Moab uit zijn gebied te verdrijven (*Deut.2:9*). Maar goddeloze mensen zien altijd gevaren waar ze niet zijn, omdat ze een slecht geweten hebben.

Gewaarschuwd door de nederlaag van Sihon en Og, ziet hij niets in een militaire confrontatie. Dat zou voor hem een gewisse nederlaag inhouden. Ook wist hij dat het volk zijn overwinningen te danken had aan zijn God, zoals alle volken om Israël heen dat wisten (*Joz.2:10,11*). Hij zoekt zijn heil in

Wij hebben gehoord van de trots van Moab, dat zeer trots is, van zijn hoogmoed, zijn trots en zijn overmoed, zijn ijdel gezwets. (Js 16:6)

Wij hebben van Moabs trots gehoord – zeer hoogmoedig is het! – van zijn hoogheid, zijn trots, zijn hoogmoed en zijn hooghartigheid. (Jr 48:29)

Toen zeide de HERE tot mij: benaauw Moab niet, en daag het niet uit ten strijde, want Ik zal u van zijn land niets in bezit geven, omdat Ik Ar aan de zonen van Lot tot een bezitting gegeven heb. (Dt 2:9)

een heel andere richting. Hij zoekt de zwakke plek van het volk en die vindt hij in de ontrouw van het volk jegens hun God.

Want wij hebben gehoord, dat de HERE de wateren van de Schelfzee voor uw ogen heeft doen opdrogen, toen gij uittoogt uit Egypte, en wat gij gedaan hebt aan de beide koningen der Amorieten aan de overzijde van de Jorlaan, Sihon en Og, die gij met de ban geslagen hebt. Toen wij dat hoorden, versmolt ons hart en vanwege u bleef bij niemand meer enige moed over, want de HERE, uw God, is een God in de hemel boven en op de aarde beneden. (Jz 2:10, 11)

Wat hij wil proberen is een wig te drijven tussen God en zijn volk. Hij doet dat op een uiterst tactisch moment, aan het eind van de woestijnreis, als alle ontrouw van het volk geopenbaard is geworden. Maar dan laat Balak zien dat hij van de God van Israël niets begrijpt. Hij ziet de God van Israël als een nationale afgod, zoals elk volk zijn god of goden heeft. Zo zag Sanherib de God van Israël ook (2 Kron.32:10-19).

Zo zegt Sanherib, de koning van Assur: waarom vertrouwt gij, terwijl gij in Jeruzalem ingesloten zit? Misleidt Jehizkia u niet, om u van honger en dorst te laten sterven, door te zeggen: de HERE, onze God, zal ons uit de macht van de koning van Assur redden? Heeft niet deze zelfde Jehizkia zijn hoogten en altaren verwijderd en tot Juda en Jeruzalem gezegd: voor één altaar zult gij u neerbuigen en daarop offers ontsteken? Weet gij niet, wat ik en mijn vaderen gedaan hebben aan al de natiën der andere landen? Hebben soms de goden der volken van die landen hun land uit mijn macht kunnen redden? Wie is er onder al de goden dezer volken, welke mijn vaderen met de ban getroffen hebben, die zijn volk uit mijn macht kon redden, dat uw God u uit mijn macht zou kunnen redden? Nu dan, laat Hizkia op deze wijze u niet bedriegen noch u misleiden, en geloof hem niet, want geen enkele god van enige natie of koninkrijk heeft zijn volk uit mijn macht en uit de macht mijner vaderen kunnen redden; hoeveel te min zal uw God u uit mijn macht kunnen redden! En nog meer spraken zijn dienaren tegen de HERE God en tegen diens knecht Jehizkia. Ook had hij een brief geschreven, waarin hij de HERE, de God van Israël, hoonde en van Hem zeide: Evenmin als de goden van de volken der andere landen hun volk uit mijn macht gered hebben, zal de God van Jehizkia zijn volk redden uit mijn macht. En zij riepen met luide stem in het Judees tot het volk van Jeruzalem op de muur, om hen bevreesd te maken en hen te verschrikken, opdat zij de stad zouden kunnen innemen. Aldus spraken zij over de God van Jeruzalem als over de goden van de volken der aarde, het maaksel van mensenhanden. (2Kr 32:10-19)

2 Balak nu, de zoon van Zippor, zag alles wat Israël met de Amorieten had gedaan. 3 Toen werd Moab zeer bang voor het volk, omdat het talrijk was, en Moab werd bevreesd vanwege de Israëlieten. 4 Toen zeide Moab tot de oudsten van Midian: Nu zal die menigte onze gehele streek afscheren, zoals een rund het groen des velds afscheert. In die tijd nu was Balak, de zoon van Zippor, koning over Moab. 5 Hij dan zond boden naar Bileam, de zoon van Beor, naar Pethor, dat aan de Rivier ligt, naar het land zijner volksgenoten, om hem te ontbieden met deze woorden: Daar is een volk getrokken uit Egypte; zie, het overdekt de oppervlakte van het land, terwijl het tegenover mij gelegd is. 6 Nu dan, kom toch en vervloek mij dit volk, want het is sterker dan ik; misschien zal ik dan in staat zijn het te verslaan en uit het land te verdrijven, want ik weet: wie gij zegent, die is gezegend, en wie gij vervloekt, die is vervloekt.

7 Toen gingen de oudsten van Moab en van Midian, met het waarzeggersloon bij zich, op weg, en bij Bileam aangekomen, brachten zij hem de woorden van Balak over.

Balak stuurt boden naar Bileam, omdat hij in Bileam een profeet van de HERE zag. Maar Bileam is geen profeet van de HERE. Een echte profeet van de HERE zou zeker tot het volk spreken over hun ontrouw. Tevens zou hij zeker ook op de zegen wijzen die aan de bekering verbonden is. Balak en Bileam samen vormen een duivels span dat we herkennen in het duivelse span van de toekomst: het beest en de valse profeet (Openb.13), die onder aansturing van satan zich tegen Christus en zijn volk keren.

En ik zag uit de zee een beest opstijgen, dat tien horens en zeven koppen had en op zijn horens tien diademen en op zijn koppen namen van lastering.... En de draak gaf hem zijn macht en zijn troon en groot gezag.... En hij opende zijn mond tot lasteringen tegen God, om zijn naam te lasteren en zijn tabernakel en hen die in de hemel wonen. En hem werd gegeven oorlog te voeren tegen de heiligen en hen te overwinnen; (Op 13:1,2b,6,7a)

En ik zag een ander beest opstijgen uit de aarde; en het had twee horens, aan die van een lam gelijk, en het sprak als de draak.... en het maakt dat de aarde en zij die erop

wonen, het eerste beest aanbidden, ... En het misleidt hen die op de aarde wonen, (Op 13:11,13b,14a)

De Schrift laat er geen misverstand over bestaan dat Bileam een valse profeet was, een dienstknecht van satan, die zich uitgaf voor een profeet van de God van Israël. Daarom wilde Balak hem inhuren. Zijn naam komt voor in acht bijbelboeken voor en altijd in negatieve zin (Num.22-24; 31:8,16; Deut.23:3-5; Joz.13:22; 24:9,10; Neh.13:1,2; Micha 6:5; 2 Petr.2:15,16; Jud.:11; Openb.2:14).

Behalve degenen, die onder hen verslagen werden, doodden zij ook de koningen van Midian, Evi, Rekem, Zur, Hur en Reba, de vijf koningen van Midian; ook Bileam, de zoon van Beor, doodden zij met het zwaard. ... en Mozes werd toornig op de aanvoerders van het leger, op de oversten over duizend en de oversten over honderd, die van de krijgstoet kwamen, en Mozes zeide tot hen: Hebt gij allen die van het vrouwelijk geslacht zijn, laten leven? Zie, dezen waren op raad van Bileam voor de Israëlieten aanleiding om trouwbreuk te plegen tegen de HERE ter oorzaak van Peor, zodat de plaag kwam onder de vergadering des HEREN. (Nm 31:8, 14-16)

Een Ammoniet of Moabiet zal niet in de gemeente des HEREN komen; zelfs hun tiende geslacht zal nimmer in de gemeente des HEREN komen, omdat zij u bij uw uittocht uit Egypte op de weg niet met brood en water tegemoet gekomen zijn, en omdat zij tegen u Bileam, de zoon van Beor, uit Pethor in Mesopotamië, gehuurd hadden om u te vervloeken. Maar de HERE, uw God, heeft naar Bileam niet willen luisteren en de HERE, uw God, heeft de vloek voor u in een zegen veranderd, omdat de HERE, uw God, u liefhad. (Dt 23:3-5)

Ook Bileam, de zoon van Beor, de waarzegger, hadden de Israëlieten met het zwaard gedood, tegelijk met degenen, die zij versloegen. (Jz13:22)

Toen maakte Balak, de zoon van Zippor, de koning van Moab, zich op en streed tegen Israël. Hij ontbood Bileam, de zoon van Beor, om u te vervloeken. Maar Ik wilde naar Bileam niet horen, zodat hij u integendeel gezegend heeft. Zo redde Ik u uit zijn macht. (Jz 24:9,10)

Te dien dage werd uit het boek van Mozes voorgelezen ten aanhoren van het volk, en men vond daarin geschreven, dat geen Ammoniet of Moabiet ooit in de gemeente Gods mocht komen, omdat zij de Israëlieten niet met brood en met water waren tegemoet gekomen en tegen hen Bileam gehuurd hadden om hen te vervloeken; maar onze God veranderde de vervloeking in een zegen. (Nh 13:1,2)

Mijn volk, gedenk toch wat Balak, de koning van Moab, beraamde en wat Bileam, de zoon van Beor, hem antwoordde – van Sittim tot Gilgal, opdat gij het volle recht des HEREN moogt erkennen. (Mi 6:5)

Door de rechte weg te verlaten zijn zij afgedwaald en volgen de weg van Bileam, de zoon van Bosor, die het loon van de ongerechtigheid liefhad, maar een berisping voor zijn eigen wetteloosheid kreeg: het stomme lastdier dat met mensensstem sprak, verhinderde de dwaasheid van de profeet. (2Pt 2:15,16)

Wee hun, omdat zij de weg van Kaïn gegaan zijn en voor loon zich aan de dwaling van Bileam overgegeven hebben en in de tegenspreking van Korach omgekomen zijn. (Jd :11)

Maar Ik heb enkele dingen tegen u: dat u daar hebt die aan de leer van Bileam vasthouden, die Balak leerde de zonen van Israel een strik te spannen, om afgodenoffers te eten en te hoereren. (Op 2:14)

Waar hij in zegen over Gods volk spreekt, doet hij dat gedwongen. We lezen over "de weg van Bileam" (2 Petr.2:15), over "de dwaling van Bileam" (Jud. :11) en over "de leer van Bileam" (Openb.2:14). Uit de aanhalingen in het Nieuwe Testament zien we dat zijn geschiedenis ons als gemeente belangrijke lessen leert.

Zal de satan, na zijn mislukkingen om het volk om te brengen door middel van strijd, nu wel slagen in zijn pogingen om het volk te verdelgen? De pogingen van de vijand maken duidelijk dat God tegenover de vijand zijn betrekkingen met zijn volk handhaaft en niet toelaat dat zijn volk gevloekt wordt. Balak dacht alleen aan God als een heilig God. Hij wist niets van de genade van God. Als vijand van God kreeg hij van God niet het recht God tegen zijn volk op te zetten. De ontrouw van het volk is altijd een zaak tussen God en zijn volk.

Balak zoekt overigens niet alleen steun bij Bileam. Hij heeft ook overleg met de oudsten van Midian. Maar zijn hoop is toch vooral op Bileam gevestigd. Het belang van Bileam als vijand valt ook op te maken uit het feit dat hij in acht verschillende bijbelboeken wordt genoemd. Aan het eind van Israëls geschiedenis haalt Micha nog eens aan wat Balak en Bileam wilden doen, om door hun voorbeeld Israël het recht van God voor ogen te stellen (Micha 6:5).

Mijn volk, gedenk toch wat Balak, de koning van Moab, beraamde en wat Bileam, de zoon van Beor, hem antwoordde – van Sittim tot Gilgal, opdat gij het volle recht des HEREN moogt erkennen. (Mi 6:5)

8 Hij dan zeide tot hen: Overnacht hier deze nacht, dan zal ik u bescheid geven, zoals de HERE tot mij spreken zal. Toen bleven de vorsten van Moab bij Bileam. 9 God nu kwam tot Bileam en zeide: Wie zijn die mannen bij u? 10 En Bileam zeide tot God: Balak, de zoon van Zippor, de koning van Moab, heeft tot mij de boodschap gezonden: 11 Zie, er is een volk, dat getrokken is uit Egypte, en dat de oppervlakte van het land overdekt; nu dan, kom vervloek het mij, misschien zal ik dan in staat zijn daartegen te strijden en zal ik het verdrijven. 12 Toen zeide God tot Bileam: Gij zult met hen niet medegaan, gij zult dat volk niet vervloeken, want het is gezegend. 13 En Bileam stond des morgens op en zeide tot de vorsten van Balak: Gaat naar uw land, want de HERE weigert mij toe te staan met u mee te gaan. 14 Toen begaven de vorsten van Moab zich op weg en bij Balak aangekomen, zeiden zij: Bileam weigerde met ons mee te gaan.

God opent het gesprek met Bileam. Deze schijnt er niet van te schrikken, gewend als hij was aan de omgang met de geestenwereld, waarbij hij tot nog toe alleen met boze geesten te maken heeft gehad. Hij wist niet beter of ook nu betrof het een waarzeggende geest. Zo vangt God de sluwe profeet in zijn eigen net (1 Kor.3:19).

God stelt nooit vragen omdat Hij Zelf het antwoord niet zou weten, maar om de mens ertoe te dwingen na te denken over wat er in zijn hart is. In dit geval zou het Bileam moeten bepalen bij het feit dat men hem kwam vragen om Gods volk te vervloeken. Bileam legt God uit waar het om gaat. Uit wat hij zegt, blijkt dat hij er geen flauw besef van heeft dat het gaat om het volk van de God met Wie hij spreekt.

God doet de zaak af met het bevel aan Bileam niet mee te gaan om het volk te vervloeken omdat het een gezegend volk is. Dat Bileam het later nog eens probeert, toont aan dat hij door geldzucht wordt geleid en niet door wat God zegt. God heeft vaker tot goddeloze mensen gesproken, zoals Abimelech en Laban, met het bevel zich niet aan zijn uitverkorenen te vergrijpen (Gen.20:3; 31:24).

In zijn antwoord aan de boden van Balak spreekt Bileam alleen over de weigering van de HERE om hem mee te laten gaan. Er klinkt de teleurstelling in door van een man die geen gemeenschap heeft met God. Hij had graag meegegaan, maar helaas het werd hem niet toegestaan. Hij rept er met geen woord dat het een gezegend volk is. Ook de boden brengen geen getrouw verslag uit van wat Bileam heeft gezegd. Zij spreken alleen van de weigering door Bileam.

15 Maar Balak zond opnieuw vorsten, talrijker en aanzienlijker dan dezen. 16 Bij Bileam aangekomen, zeiden zij tot hem: Zó zegt Balak, de zoon van Zippor: Laat u toch niet weerhouden tot mij te komen, 17 want ik zal u rijk belonen; alles wat gij mij zult zeggen, zal ik doen; kom toch, en vervloek mij dit volk. 18 Maar Bileam antwoordde en zeide tot de dienaren van Balak: Al gaf Balak mij zijn huis vol zilver en goud, ik zou niet in staat zijn het bevel van de HERE, mijn God, te overtreden, door iets kleins of iets groots te doen. 19 Nu dan, blijft ook gij toch deze nacht hier, opdat ik wete, wat de HERE verder tot mij spreken zal.

Balak zendt opnieuw boden naar Bileam. Hij doet nu niet alleen een beroep op de hebzucht van Bileam, maar ook op zijn eerezucht. Een voornaam gezantschap met veel geld is toch wat anders dan een onbetekenende bode met veel geld. Daarbij geeft hij ook nog de toezegging dat Bileam maar hoeft te vragen wat hij wil, en Balak zal eraan voldoen. Mensen van de wereld geven alles om de gunst van een medium te verkrijgen. Ze menen door het bezit van het medium zichzelf te verzekeren van de toekomst, zonder te beseffen dat ze daardoor in de macht van het medium komen.

Bileam spreekt over "de HERE, mijn God". Slechte mensen kunnen hele vrome taal gebruiken. Maar God kent het hart van de mens. Bileam gebruikt deze woorden als formule. Van een relatie is geen sprake. Degene die hij "de

Want de wijsheid van deze wereld is dwaasheid voor God. Want er staat geschreven: 'Die de wijzen vangt in hun sluwheid'; ... (1Ko 3:19)

Maar God kwam des nachts in een droom tot Abimelech en zeide tot hem: Zie, gij zijt een kind des doods, omdat gij die vrouw genomen hebt, want zij is gehuwd. (Gn 20:3)

En God kwam in een droom des nachts tot de Aramietser Laban en zeide tot hem: Neem u wel in acht, dat gij met Jakob niet ten goede of ten kwade spreekt. (Gn 31:24)

HERE, mijn God" noemt, was voor hem niet meer dan een waarzeggende geest, aan wie hij zich onderworpen had, maar aan wie hij zich ook niet onttrekken kon.

Dat hij zich niet bewust was van Gods autoriteit en dat hij aan Hem volledige gehoorzaamheid verschuldigd was, blijkt eens te meer uit zijn verdere handelen. God had duidelijk gesproken, dat hij niet mee moest gaan. Waarom moest hij het dan toch nog een keer proberen? Hij meende met een geest te doen te hebben die gemakkelijk tot aanpassing bereid was.

20 God nu kwam tot Bileam des nachts en zeide tot hem: Nu die mannen gekomen zijn om u te ontbieden, sta op, ga met hen mede, maar alleen het woord, dat Ik tot u spreken zal, zult gij volbrengen.

God spreekt weer tot Bileam. God kent zijn hart en geeft hem de opdracht mee te gaan. God geeft wel vaker opdrachten die aansluiten bij verlangens van mensen. Zo gaf hij Israël een koning als Saul. Hij gaat Bileam gebruiken om een geweldig getuigenis aangaande zijn volk uit te spreken.

21 Toen stond Bileam des morgens op, zadelde zijn ezelin en ging met de vorsten van Moab mee.

22 Maar de toorn Gods ontbrandde, toen hij ging, en de Engel des HEREN stelde zich op de weg als zijn tegenstander; (Bileam) reed op zijn ezelin en had twee zijner dienaren bij zich. 23 Toen de ezelin de Engel des HEREN op de weg zag staan, met getrokken zwaard in de hand, boog zij van de weg af en ging de akker op; en Bileam sloeg de ezelin om haar naar de weg terug te drijven. 24 Daarop ging de Engel des HEREN staan in een holle weg tussen wijngaarden, waar een muur was aan beide zijden. 25 Toen de ezelin de Engel des HEREN zag, drukte zij zich tegen de muur aan, zodat zij Bileams voet tegen de muur klemde; toen sloeg hij haar opnieuw. 26 De Engel des HEREN ging andermaal verder en ging staan op een enge plaats, waar geen ruimte was om rechts of links uit te wijken. 27 Toen de ezelin de Engel des HEREN zag, ging zij onder Bileam liggen; toen ontbrandde de toorn van Bileam en hij sloeg de ezelin met de stok. 28 Nu opende de HERE de mond der ezelin, en zij zeide tot Bileam: Wat heb ik u gedaan, dat gij mij nu driemaal geslagen hebt? 29 En Bileam zeide tot de ezelin: Omdat gij de spot met mij drijft; had ik een zwaard in mijn hand, dan zou ik u nu zeker doden. 30 Maar de ezelin zeide tot Bileam: Ben ik niet uw ezelin, waarop gij uw leven lang tot op deze dag hebt gereden? Ben ik ooit gewoon geweest u zó te behandelen? En hij zeide: Neen. 31 Toen opende de HERE de ogen van Bileam; hij zag de Engel des HEREN met getrokken zwaard in de hand op de weg staan en hij knielde neer en wierp zich op zijn aangezicht. 32 De Engel des HEREN zeide tot hem: Om welke reden hebt gij uw ezelin nu driemaal geslagen? Zie, Ik ben uitgegaan als een tegenstander, want deze weg voert bij Mij ten ondergang. 33 Toen de ezelin Mij zag, is zij nu driemaal voor Mij uitgeweken; ware zij voor Mij niet uitgeweken, voorwaar, dan zou Ik nu juist u gedood en haar in het leven hebben gelaten. 34 Toen zeide Bileam tot de Engel des HEREN: Ik heb gezondigd, omdat ik niet wist, dat Gij U op de weg tegenover mij gesteld hadt, en nu, indien het kwaad is in uw ogen, wil ik wel omkeren. 35 Maar de Engel des HEREN zeide tot Bileam: Ga met die mannen mede, doch alleen het woord, dat Ik tot u spreken zal, zult gij spreken. Daarop ging Bileam met de vorsten van Balak mede.

Bileam ontmoet God als zijn tegenstander. Bileam gaat omdat God het gezegd had, en omdat hij gaat ontbrandt de toorn van God. Dat lijkt een tegenstrijdigheid. Bileam wist dat het tegen de wil van God was, maar hij ging, gedreven door liefde voor het geld.

In de geschiedenis met de ezelin laat God zien dat Bileam nog dommer was dan een ezel. Verblind als hij was door de geldzucht, wist hij niet in welk gevaar hij verkeerde. De ezelin had daar wel oog voor. Dieren hebben vaak meer oog voor hun Eigenaar dan mensen (*Jes.1:3*). Een dier ziet hier meer dan iemand die naar Gods beeld geschapen is.

Een rund kent zijn eigenaar en een ezel de krib van zijn meester, maar Israël heeft geen begrip, mijn volk geen inzicht. (Js 1:3)

Wat een dwaasheid om voort te gaan op een boze weg waarop het zwaard van de HERE tegen de boze uitgetrokken is. De ezelin redt hem van die dwaasheid (2 Petr.2:16).

Bileam schijnt het ongewone van het spreken van de ezelin niet op te merken. Hij gaat met haar in gesprek. Er is wel geopperd dat hij misschien door zijn contacten met demonen gewend was aan sprekende dieren. Misschien ook was hij door zijn woede zo buiten zichzelf dat het vreemde ervan hem niet opviel.

Dat de Heer de ezelin laat spreken, laat zien hoe uitzonderlijk dit gebeuren met Bileam is. De inzet was dan ook heel hoog. Het ging om zegen of vloek voor het volk van God en alle daarmee samenhangende beloften. God kan alles gebruiken en een stem geven om een getuigenis te geven van zijn almacht en daardoor te waarschuwen (Luk.19:40; Hab.2:11).

Hij kan ook, als dat past in de uitvoering van plan, ingrijpen in een door Hemzelf ingestelde wetmatigheid (2 Kon.6:6; Joz.10:13; 2 Kon.20:11).

Maar de man Gods zeide: Waar is het gevallen? En toen hij hem de plaats gewezen had, sneed hij een stuk hout af, wierp het daarheen en deed het ijzer bovendrijven. (2Kn 6:6)

En de zon stond stil en de maan bleef staan, totdat het volk zich op zijn vijand gewroken had. Is dit niet geschreven in het Boek des Oprechten? De zon nu bleef staan midden aan de hemel en haastte zich niet onder te gaan omstreeks een volle dag. (Jz 10:13)

Toen riep de profeet Jesaja tot de HERE, en Hij deed de schaduw op de treden waarlangs zij afgedaald was op de trap van Achaz, weer tien treden teruggaan. (2Kn 20:11)

Het ongeloof spreekt spottend over de drie 'zaligmakende dieren': de sprekende slang, de sprekende ezelin en de vis waarin Jona zat. Toch is het inderdaad zo dat wie niet geloofd dat dit echt gebeurd is, niet behouden kan worden, want die maakt God tot een leugenaar. Het gaat om de zondeval, de verbinding tussen God en zijn volk (met de daaraan verbonden beloften) en de Heer Jezus. Maar alle drie worden ze in het *Nieuwe Testament* aangehaald.

In plaats zich af te vragen waarom de ezelin, die hem nog nooit in de steek had gelaten, zo deed, ranselt hij haar af en wil hij haar zelfs doden. Omdat Bileam geen zwaard had, werd hij verhinderd de dwaasheid te begaan om zijn ezelin te doden. Wat zou hij daar nu mee opgeschoten zijn? Hij zou er alleen maar bij verloren hebben. Zo doen veel mensen in hun dwaasheid dingen die hun geen winst, maar slechts verlies opleveren.

Ook door de wrede behandeling van zijn trouwe rijdier bewijst Bileam dat hij een onrechtvaardige is. De rechtvaardige weet immers wat zijn vee nodig heeft (Spr.12:10). Overigens was er wel een zwaard in de buurt, dat van de Engel des HEREN! Maar daarvoor was Bileam blind. Daarbij komt dat het niet gericht was tegen ezelin, maar tegen Bileam.

De reactie van de ezelin is niet alleen wonderlijk door het spreken, maar ook in wat zij zegt. Zij spreekt met meer verstand dan Bileam. In haar woorden, in de vorm van vragen, gaan wijze lessen schuil voor Bileam en ieder mens in hun verhouding tot God. In de eerste plaats erkent zij het eigendomsrecht van Bileam op haar ("*ben ik niet uw ezelin*"). In de tweede plaats kan zij zeggen dat zij er altijd voor hem in trouwe dienst is geweest ("*waarop gij uw leven lang tot op deze dag hebt gereden*"). In de derde plaats dat dit uitzonderlijk handelen niet voortkomt uit onwilligheid bij haar ("*ben ik ooit gewoon geweest u zó te behandelen*"), waarmee ze indirect zegt dat de onwilligheid bij hem zat.

De vragen van de ezelin hebben geen profetische lading. Het zijn geen vragen die van God komen en een bijzondere betekenis hebben. Ze zegt ook niets over de Engel des HEREN. Het zijn eenvoudig de vragen die elk dier, dat mishandeld wordt, zou stellen als het daartoe de gelegenheid kreeg. Ze gaan niet buiten het terrein van het gevoelen van een dier, maar blijven bin-

Door de rechte weg te verlaten zijn zij afgedwaald en volgen de weg van Bileam, de zoon van Béor, die het loon van de ongerechtigheid liefhad, maar een berisping voor zijn eigen wetteloosheid kreeg: het stomme lastdier dat met mensenstem sprak, verhinderde de dwaasheid van de profeet. (2Pt 2:15,16)

En Hij antwoordde en zei: Ik zeg u, als dezen zwijgen, zullen de stenen roepen. (Lk 19:40)

Want de steen schreeuwt uit de muur, en de balk antwoordt hem uit het houtwerk. (Hb 2:11)

De rechtvaardige weet wat toekomt aan zijn vee, maar de barmhartigheid der goddelozen is wreed. (Sp 12:10)

nen de sfeer van het dierlijke zielenleven. Het enige antwoord dat hij wel op de gestelde vragen moet geven is: "Nee". Maar van enige reactie in zijn geweten is geen sprake.

Er is een heel praktische toepassing te maken. Als wij onderweg zijn en er komt een verhindering, waardoor we niet verder kunnen reizen, hoe reageren we dan? De Heer wil dat zo'n verhindering ons ertoe brengt dat we nagaan wat onze motieven zijn om die reis (of het nu een korte of een lange is) te ondernemen. Het hoeft niet verkeerd te zijn, maar Hij wil dat we indringen in zijn gedachten en dat we ons bewust worden dat alles alleen tot zijn eer kan zijn als Hij met ons mee gaat. Het voorgaande geldt in nog sterkere mate voor de levensweg die we bij onze levensreis volgen, de keuzes die we daarop maken, zoals welke opleiding, welk beroep, welke man of vrouw past bij mij. Vanuit welk motief kiezen we de weg die we gaan?

Zoals de HERE de mond van de ezelin opende (*vers 28*), zo opende Hij de ogen van Bileam (*vers 31*). Dat brengt hem op de knieën. De HERE spreekt hem in vragende zin aan op zijn gedrag jegens zijn ezelin. Vervolgens maakt Hij Bileam duidelijk dat Hij en Bileam lijnrecht tegenover elkaar staan. Bileam is niet in de weg van de HERE, maar op een weg die "*bij Mij ten ondergang*" voert. De Engel benadrukt dat Bileam maar liefst drie maal zijn ezelin mishandeld had om haar te dwingen die weg te gaan, maar dat de ezelin hem drie maal voor de ondergang heeft bewaard, door voor de Engel uit te wijken.

Nadat de HERE Bileam heeft de les met de ezelin heeft verklaard, spreekt Bileam het uit: "*Ik heb gezondigd*". Maar het is op dezelfde manier als Farao, Saul en Judas (*Ex.9:27; 10:16; 1 Sam.15:24; 26:21; Matth.27:4*).

Toen liet Farao Mozes en Aäron ontbieden en zeide tot hen: Ik heb ditmaal gezondigd, de HERE is rechtvaardig, maar ik en mijn volk zijn schuldig. (Ex 9:27)

Toen haastte Farao zich Mozes en Aäron te ontbieden en hij zeide: Ik heb gezondigd tegen de HERE, uw God, en tegen u. (Ex 10:16)

Saul zeide tot Samuël: Ik heb gezondigd, want ik heb het bevel des HEREN, uw opdracht, overtreden; maar ik vreesde het volk en ik heb naar hen geluisterd. (1Sm 15:24)

Toen zeide Saul: Ik heb gezondigd, keer terug, mijn zoon David, want ik zal u geen kwaad meer doen, omdat mijn leven op deze dag kostbaar geweest is in uw ogen. Zie, ik heb dwaas gehandeld en zeer ernstig gedwaald. (1Sm 26:21)

Toen kreeg Judas, die Hem had overgeleverd, berouw, toen hij zag dat Hij was veroordeeld, en bracht de dertig zilverlingen aan de overpriesters en oudsten terug en zei: Ik heb gezondigd door onschuldig bloed over te leveren! (Mt 27:3,4a)

Van echt berouw is geen sprake. God ontslaat hem dan ook niet van zijn opdracht, maar verplicht hem verder te gaan, met de mededeling dat hij alleen zal spreken wat God tot hem zegt. Het zal tot meerdere eer van God strekken, als Hij Bileam niet alleen verhindert het volk te vervloeken, maar Bileam juist tot een instrument maakt door wie Hij zijn volk zegent.

36 Toen Balak hoorde, dat Bileam in aantocht was, ging hij hem tegemoet tot de stad van Moab in het gebied van de Arnon, aan de uiterste grens van het gebied. 37 En Balak zeide tot Bileam: Heb ik u niet dringend laten ontbieden? Waarom zijt gij niet tot mij gekomen? Ben ik werkelijk niet in staat u te belonen? 38 Maar Bileam zeide tot Balak: Zie, nu ben ik tot u gekomen; zal ik wel iets kunnen spreken? Het woord, dat God in mijn mond zal leggen, zal ik spreken. 39 Toen ging Bileam met Balak mee en zij kwamen te Kirjath-Huzzôth, 40 Balak offerde runderen en schapen en zond daarvan aan Bileam en de vorsten die bij hem waren. 41 De volgende morgen nam Balak Bileam mede en liet hem de hoogten van Baäl beklimmen, vanwaar hij het uiterste deel van het volk zag.

Bij het eerste contact tussen dat Balak met Bileam heeft, kan hij hem alleen nog verwijten dat hij niet eerder is gekomen. Zijn verwachtingen zijn hooggespannen. Bileam tempert die verwachtingen door erop te wijzen dat hij alleen dat kan spreken wat God hem in de mond legt. Hij weet zich een gevangene van Hem.

Balak neemt Bileam mee naar de hoogten van Baäl. Dit is de eerste vermelding van Baäl in de Bijbel. Vanaf deze plaats zal de eerste poging tot vervloeking plaatsvinden. Het is een plaats die geheel gewijd is aan de aanbedding van satan die zich hier verschuilt achter de naam van Baäl. Baäl was de mannelijke hoofdgod van de Foeniciërs en de Kanaänieten, terwijl Astarte de vrouwelijke hoofdgod was. Deze vorm van afgoderij kreeg een vaste plaats in Israël in de tijd van de *Richteren*. In de eerste dagen van het optreden van Samuël werd deze afgod uit het land verwijderd. Maar hij kwam terug. Tijdens de regering van de goddeloze Achab over het tien stammenrijk, maakte zijn nog goddelozere vrouw Izebel de Baälsdienst tot officiële godsdienst in Israël.

Elke volgende poging vindt steeds vanaf een andere locatie plaats, naar het schijnt steeds dicht bij het volk. Het is de bedoeling van Balak dat Bileam datgene ziet wat hem een negatieve indruk van dat volk zal geven, zodat hij 'materiaal' in handen krijgt waarmee hij het volk kan vervloeken.

Vanaf de plaats die Balak heeft uitgekozen, kon Bileam niet het hele volk zien, maar slechts een gedeelte ervan. Het moest Bileam de indruk geven dat hij maar met een klein volk te maken had, het moest hem tot geringschatting van dat volk brengen. Maar zie tot welke uitspraken God Bileam brengt in *Numeri 23:10*.

Wie telt het stof van Jakob en wie berekent de drommen van Israël? Sterve ik zelf de dood der oprechten en zij mijn einde daaraan gelijk! (Nm 23:10)

INHOUD:

- Vs.1-6: Voorbereidingen op de vervloeking
 Vs.7-10: Eerste zegenspreuk
 Vs.11,12: Reactie van Balak en antwoord van Bileam
 Vs.13-17: Voorbereiding tweede poging tot vervloeking
 Vs.18-24: Tweede zegenspreuk
 Vs.25,26: Reactie van Balak en antwoord van Bileam
 Vs.27-30: Voorbereidingen derde poging tot vervloeking

TOELICHTING:

1 Toen zeide Bileam tot Balak: Bouw mij hier zeven altaren en bereid mij hier zeven stieren en zeven rammen. 2 Balak deed, zoals Bileam gesproken had, en Balak offerde met Bileam een stier en een ram op elk altaar. 3 Daarop zeide Bileam tot Balak: Ga bij uw brandoffer staan, dan wil ik heengaan; misschien zal de HERE mij tegemoet komen, en welk woord Hij mij ook doet zien, dat zal ik u bekend maken. Toen ging hij een kale heuvel op. 4 God nu ontmoette Bileam en hij zeide tot Hem: De zeven altaren heb ik gereed gemaakt en op elk altaar een stier en een ram geofferd. 5 En de HERE legde een woord in de mond van Bileam en zeide: Keer tot Balak terug en spreek aldus. 6 Toen hij bij hem terugkwam, stond hij daar nog bij zijn brandoffer, hij en al de vorsten van Moab.

Als uitgangspunt voor de vervloeking worden brandoffers gebracht. Misschien had Balak van de offers gehoord die Israël bracht aan hun God. Hij wilde dat imiteren en daarmee God gunstig stemmen ten aanzien van zijn wens Gods volk te vervloeken. Hij is volkomen blind voor wat het brandoffer voorstelt. Het herinnert God er als het ware juist aan dat het volk niet in zichzelf voor Hem aangenaam is, maar dat Hij het aanvaardt op grond van de waarde van het brandoffer.

Het brandoffer spreekt van de Heer Jezus in zijn volkomen overgave tot eer van God. Op grond daarvan ziet God de gelovigen niet aan in hun falen, maar in de Heer Jezus (Ef.1:6). Zo denkt God aan zijn volk aan het eind van de woestijnreis.

Voor hij zijn woorden uitspreekt, wil Bileam eerst een ontmoeting met de HERE. Dat wil zeggen dat hij, zoals gewoonlijk een demon wilde ontmoeten. Voor hem was de HERE niet meer dan een van de demonen met wie hij normaliter in verbinding stond om hun te raadplegen (Num.24:1). We lezen niet dat hij God ontmoette, maar dat God hem ontmoette. Het initiatief gaat weer van God uit (Num.22:9,20). Er vindt ook geen discussie plaats. God gaat niet in op wat Bileam over de offers zegt, geeft hem een woord in de mond en stuurt hem terug naar Balak.

7 Toen hief hij zijn spreuk aan en zeide:

Uit Aram voerde mij Balak, Moabs koning, uit de bergen van het Oosten:

Kom, vervloek mij Jakob, en kom, verwens Israël.

8 Hoe zal ik vervloeken, die God niet vervloekt? Hoe zal ik verwensen, die de HERE niet verwenst?

9 Want van der rotsen top zie ik hem, van de heuvelen aanschouw ik hem. Zie, een volk, dat alleen woont en onder de natiën zich niet rekent.

10 Wie telt het stof van Jakob en wie berekent de drommen van Israël? Sterve ik zelf de dood der oprechten en zij mijn einde daaraan gelijk!

..., tot lof van de heerlijkheid van zijn genade, waarmee Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde,...
(Ef 1:6)

Daar Bileam zag, dat het in de ogen des HEREN goed was Israël te zegenen, ging hij niet, zoals een- en andermaal, op bezwering uit, maar richtte zijn gelaat naar de woestijn. (Nm 24:1)

God nu kwam tot Bileam en zeide: Wie zijn die mannen bij u? ... God nu kwam tot Bileam des nachts en zeide tot hem: Nu die mannen gekomen zijn om u te ontbieden, sta op, ga met hen mede, maar alleen het woord, dat Ik tot u spreken zal, zult gij volbrengen. (Nm 22:9,22)

Bileam spreekt vier, of eigenlijk zeven zegenspreuken uit, want de vierde zegenspreuk bevat vier spreuken. In elk van de vier is sprake zowel van Jakob als van Israël. Elke profetie heeft weer een andere inhoud. Elke keer wordt iets meer naar voren gebracht van wat God in zijn hart heeft als zegen voor zijn volk. In elke spreuk wordt ook op een bepaalde naam van God de nadruk gelegd: God en de HERE (Num.23:8); God en de HERE zijn God (23:19,21,22,23), God, de Almachtige (Num.24:4,8), God, de Allerhoogste en de Almachtige (Num.24:16,23).

De zegenspreuken die Bileam gaat uitspreken, zijn de eerste grote profetische uitingen in de Bijbel. De profetieën worden uitgesproken door een valse profeet, maar die gedwongen wordt waarachtige profetie te verkondigen. Bileam spreekt niet tot het volk. Mozes hoorde het niet. Toch schrijft hij alles op wat Bileam heeft uitgesproken, omdat hij daartoe door de Geest werd geïnspireerd. God kan een mens dingen laten opschrijven die waarheid zijn, zonder dat deze mens er zelf bij is geweest. Zo is het bijvoorbeeld ook gegaan met het verslag van de schepping in *Genesis 1 en 2*.

Het volk heeft geen weet van alles wat Bileam aan schitterende dingen over hen vermeld. Misschien zit het op dit zelfde moment wel te mopperen in hun tenten. De praktijk van dit volk staat in elk geval in schril contrast met wat we achtereenvolgens in de vier profetieën zien: voor God is Israël een afgezonderd volk (Num.23:9), een gerechtvaardigd volk (Num.23:21), vol schoonheid en frisheid (Num.24:5-7), aan wie de komst van Christus in zijn heerlijkheid in het vooruitzicht wordt gesteld (Num.24:17).

Het gaat in deze zegenspreuken in de eerste plaats om Gods aardse volk, Israël. Maar ze zijn ook heel leerzaam voor de gemeente van God. Net als Israël stelt de Schrift ons de gemeente van God voor enerzijds in haar 'woestijnleven' en anderzijds als het voorwerp van de raadsbesluiten van God. We zien in de gemeente gemopper en ongeloof, afwijking en falen. Maar als we de gemeente van bovenaf zien, vanuit Gods gezichtshoek, zien we de kostbaarheid ervan voor Hem. Daarom stond Bileam steeds op een hoge plaats (Num.23:9,14,28).

In de eerste spreuk komt tot uiting wat Bileam opmerkt als hij vanaf de top van de rotsen naar dat volk kijkt. Als hij tussen de tenten heen was gelopen, zou hij heel wat anders gezien en gehoord hebben. Hij begint ermee te vermelden waar hij vandaan komt, wie hem heeft laten komen en wat de opdracht zou zijn. Hem was verteld dat hij moest komen om Jakob te vervloeken en Israël te verwensen. En hij was gekomen.

Maar onder de macht van God komt er geen vloek uit zijn mond, maar zegen. Eerst verantwoordt hij zich dat hij niet kan vervloeken die God niet vervloekt en niet kan verwensen die de HERE niet verwenst. Daardoor verbindt hij de naam van God aan Jakob en de naam HERE aan Israël. De almachtige God staat aan de kant van de zwakke, struikelende, eigenwillige Jakob. God noemt Zichzelf de God van Jakob. Nooit zal Hij Zich van Jakob losmaken. De HERE is de naam die herinnert aan het verbond tussen Hem en zijn volk. Nooit zal Hij de beloften opgeven die in het verbond besloten liggen en waarvan Israël, het volk van Gods raad, het middelpunt is.

Het eerste kenmerk is dat het een volk is dat afgezonderd tussen alle volken woont. Dat geldt ook voor de christenen. Zij zijn wel in de wereld, maar niet van de wereld (Joh.17:16). God heeft een volk genomen uit de volken voor Zichzelf, voor zijn Naam (Hand.15:14). Afzondering is niet negatief, niet slechts afgezonderd van, maar is positief, afgezonderd met een doel, namelijk om er te zijn voor God.

Dat God zijn volk, Israël vroeger, de gemeente nu, niet tot de volken rekent, is zijn kant. In de praktijk is de gemeente niet afgezonderd gebleven. Toch doet dat niets af van de waarheid dat God zijn volk niet bij de volken rekent. Zo kan ook de gelovige ontrouw zijn en zich met de wereld verbinden, iets dat uitdrukkelijk tegen de wil van God is (2 Kor.6:14). Maar het nieuwe leven van de gelovige heeft geen enkel deel aan de wereld.

Zij zijn niet van de wereld, zoals Ik niet van de wereld ben. (Jh 17:16)

Simeon heeft verhaald hoe God in het eerst erop heeft toegezien uit de volken een volk aan te nemen voor zijn naam. (Hd 15:14)

Gaat niet met ongelovigen onder een ongelijk juk. Want welk deelgenootschap hebben gerechtigheid en wetteloosheid? Of welke gemeenschap heeft licht met duisternis? (2Ko 6:14)

Vers 10: Terwijl Balak zijn best had gedaan om het volk van God zo gering mogelijk onder de aandacht van Bileam te brengen (*Num.22:41*), spreekt deze over een volk dat net zo min als het stof van de aarde te tellen is (*Gen.13:16; 28:14*). Bileam zag er maar een gedeelte van, volgens de Statenvertaling "*het vierde deel*", waarmee een van de vier banieren waarin het volk verdeeld was (*Num.2*), bedoeld zou kunnen zijn. Toch spreekt hij van "*de drommen* (d.w.z. dichte menigten) *van Israël*", en dat deze niet te berekenen zijn. Hoe groot moet dan het hele volk wel niet zijn?

Als hij dat volk ziet, denkt hij aan de toekomst ervan. Hij ziet als het ware het einde, het einddoel ervan. Dan denkt hij aan zijn eigen einde. Hij wil wel de dood van een rechtvaardige sterven, maar tevens als een goddeloze leven. Hij zal de dood van de goddeloze sterven, omdat hij niet als een rechtvaardige wilde leven en niet wilde horen bij een volk dat God voor Zichzelf heeft afgezonderd.

11 Toen zeide Balak tot Bileam: Wat hebt gij mij gedaan? Om mijn vijanden te vervloeken heb ik u gehaald en zie, gij hebt juist gezegd. 12 Maar hij antwoordde en zeide: Zal ik niet nauwgezet spreken, wat de HERE in mijn mond legt?

In zijn reactie zegt Balak niet 'wat heb je nou gedaan?', maar 'wat heb je mij gedaan?' Hij voelt zich persoonlijk verraden. Bileam had zijn persoonlijke vijanden gezegend in plaats van vervloekt. Het volk van God noemt hij "*mijn vijanden*". Bileam antwoordt dat hij onder de macht van een hoger Iemand staat.

13 Balak dan zeide tot hem: Ga toch met mij mee naar een andere plaats, vanwaar gij het (volk) zien kunt; gij ziet slechts het uiterste deel ervan, maar in zijn geheel ziet gij het niet; vervloek het mij dan vandaar. 14 Toen nam hij hem mede naar het veld der Spieders, naar de top van de Pisga; hij bouwde zeven altaren en offerde een stier en een ram op elk altaar. 15 En hij zeide tot Balak: Ga hier bij uw brandoffer staan, terwijl mij ginds een ontmoeting ten deel valt. 16 De HERE nu ontmoette Bileam en legde een woord in zijn mond en Hij zeide: Keer tot Balak terug en spreek aldus. 17 Toen hij bij hem terugkwam, stond hij daar nog bij zijn brandoffer en de vorsten van Moab met hem. En Balak zeide tot hem: Wat heeft de HERE gesproken?

Balak wil Bileam meenemen naar een plaats waar hij weer slechts een deel van het volk te zien krijgen. Het gaat weer om het uiterste deel ervan (*zie Num. 22:41*), maar hier blijkbaar in de zin van de mensen die aan de rand wonen. Balak denkt dat God wel tot vervloeking toestemming zal geven, als zijn aandacht op die randfiguren wordt gewezen die ver van zijn woonplaats wonen, ver van de tabernakel die in het centrum van het volk staat.

Weer worden zeven altaren gebouwd en worden een stier en een ram op elk altaar geslacht. Balak handelt zoals Bileam hem beveelt. Hij spaart kosten noch moeite. Als wij even vurig verlangden naar de zegen van God als Balak de vloek begeerde, zouden ook wij kosten nog moeite sparen om God te dienen en te eren.

Bileam gaat weer eerst heen om een demon te ontmoeten. Het is veelzeggend dat hij in *vers 15* geen naam noemt. Uit *Numeri 24:1* blijkt dat hij zijn inspiratie wilde opdoen bij boze geesten. Weer komt de HERE hem tegen. Weer legt Hij Bileam het woord in de mond dat hij zal spreken.

De vraag van Balak aan Bileam zou ons steeds moeten kenmerken. Balak hoopte natuurlijk op een vervloeking. Zijn vraag had een vals uitgangspunt. Maar wie de Heer werkelijk liefheeft zal dezelfde vraag stellen, omdat hij graag de wil van de Heer wil leren kennen (*Jer.23:35*).

**18 Toen hief hij zijn spreuk aan en zeide:
Sta op, Balak, en hoor; leen mij het oor, zoon van Zippor.**

En Ik zal uw nageslacht maken als het stof der aarde, zodat, indien iemand het stof der aarde zou kunnen tellen, ook uw nageslacht te tellen zou zijn. (Gn 13:16)

En uw nageslacht zal zijn als het stof der aarde, en gij zult u uitbreiden naar het westen, oosten, noorden en zuiden, en met u en met uw nageslacht zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden. (Gn 28:14)

Zegt aldus, een ieder tot zijn naaste en tot zijn broeder: Wat heeft de HERE geantwoord, of: Wat heeft de HERE gesproken? (Jr 23:35)

19 God is geen man, dat Hij liegen zou; of een mensenkind, dat Hij berouw zou hebben.

Zou Hij zeggen en niet doen, of spreken en niet volbrengen?

20 Zie, ik heb bevel ontvangen te zegenen, en zegent Hij, dan keer ik het niet.

21 Men schouwt geen onheil in Jakob, en ziet geen rampspoed in Israël.

De HERE, zijn God, is met hem, en gejubel over de Koning is bij hem.

22 God, die hen uitleidde uit Egypte, is hem als de hoornen van de wilde stier,

23 want er bestaat geen bezwering tegen Jakob, noch waarzeggerij tegen Israël.

Thans worde gezegd van Jakob en van Israël wat God doet:

24 Zie, een volk, dat als een leeuwin opstaat, en als een leeuw zich verheft, die zich niet neerlegt, eer hij buit gegeten en bloed van gevallenen gedronken heeft.

Balak wilde graag weten wat de HERE gesproken had. Daarom richt Bileam het woord nu bijzonder tot hem. Het was een boodschap van God en daarom roept Bileam Balak op om, al is hij een koning, uit eerbied voor God te gaan staan en te horen (*Richt.3:20*). Hij roept Balak ook op hem het oor te lenen, want hij is het middel door wie God gaat spreken.

De tweede zegenspreuk is geen herroeping van het eerste. Het is ook geen herhaling. Het is een bevestiging van het eerste en een uitbreiding ervan. De eerste woorden van deze tweede spreuk rechtvaardigen God, die niet kan worden vergeleken met een veranderlijk en wispelturig mens. Hij breekt zijn woord niet. Hij is niet tot andere gedachten te bewegen als het gaat om zijn voornemen om te zegenen (*1 Sam.15:29; Rom.11:29*).

Vers 21: Bileam ziet de mensen die het verst bij God vandaan wonen. In die omgeving brandde het vuur van Gods oordeel toen het volk aan het klagen was (*Num.11:1*). Als wij denken aan de zwakste gelovigen, zien wij redenen om hen aan te klagen bij God. Maar de taal van God uit de mond van Bileam is anders. God ziet geen onheil bij Jakob, die zwakke, falende gelovige. Hij ziet geen boosheid of verderf in Israël, dat zo vaak een handelwijze heeft getoond die in strijd is met die naam die spreekt van hun bevoorrechte plaats. In *Numeri* is er zoveel onheil en rampspoed als gevolg van de zonde bij het volk openbaar geworden, maar hier gaat God daaraan voorbij. In geen enkele profetie van Bileam is sprake van zonde of schuld. Hoe kan dat?

Hij kan dat doen vanwege het werk dat de Heer Jezus heeft volbracht. Door dat werk is ieder die dat werk wordt toegerekend, rechtvaardig verklaard. Wat voor God niet kon bestaan, is door het werk van Christus voor God weggedaan. Wat alleen voor God kan bestaan, is door het werk van Christus ontstaan. Waardoor de schuld is komen vast te staan, dat is in de noodzakelijkheid van het werk van Christus, daardoor is de schuld ook weggedaan. *"Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn"* (*Rom. 8:1*).

Rechtvaardiging gaat verder dan vergeving. Een rechtvaardige is iemand van wie God verklaart dat hij nooit gezondigd heeft. Zo groot is de waarde van het werk van de Heer Jezus. De waarheid van het rechtvaardig verklaard zijn wordt in de *brief aan de Romeinen* uitvoerig uiteen gezet. Daarom is het zo belangrijk die brief telkens weer te bestuderen.

Met dit gerechtvaardigde volk kan *"de HERE, zijn God"* zijn. Zonder Hem zou dit volk geen bestaan kunnen hebben. Een nul is niets, zes nullen is ook niets. Maar plaats je er een één voor, dan heb je ineens een miljoen. Zo is het met het volk van God. Zonder God geen volk. Met God een talrijk volk.

Over dat volk kan de Koning naar Gods hart regeren onder het gejubel van zijn volk. Dat is tevens zijn bescherming.

Toen kwam Ehud bij hem binnen, terwijl hij zat in het koele bovenvertrek, dat hij voor zich alleen had, en Ehud zeide: Ik heb een woord Gods voor u. Toen stond hij op van zijn zetel. (Ri 3:20)

Ook liegt de Onveranderlijke Israëls niet en Hij kent geen berouw; want Hij is geen mens, dat Hij berouw zou hebben. (1Sm 15:29)

Want de genadegaven en de roeping Gods zijn onberouwelijk. (Rm 11:29)

Toen het volk aan het klagen was, was het kwaad in de oren des HEREN; de HERE hoorde het en zijn toorn ontstak, waarop het vuur des HEREN onder hen ontbrandde en aan de rand van de legerplaats woedde. (Nm 11:1)

Vers 22: God leidde door zijn kracht zijn volk uit de slavernij van Egypte. Daar ligt het begin van het rechtvaardig zijn. Die rechtvaardiging is tegen elke aanval bestand, die kan komen tijdens de reis door de woestijn.

Vers 23a: Tegen Jakob en Israël is geen enkele boze macht in staat iets in te brengen. God heeft zijn volk gezegend. Wie zal daar iets aan kunnen veranderen? We horen de taal van de *brief aan de Romeinen*: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen uitverkorenen van God? God is het die rechtvaardigt; wie is het die veroordeelt?" (Rom.8:33). Elke poging om een scheiding te brengen tussen God en hen die Hij heeft gerechtvaardigd, loopt op niets uit. Niets en niemand is in staat te scheiden wat door het werk van Christus met God verbonden is (Rom.8:38,39).

Vers 23b: Als we dit kunnen zeggen, is daar niets van ons bij. Het is Gods werk in zijn volk waarover "thans", dat is aan het eind van de woestijnreis, kan worden gesproken. Nu zien we wat God gedaan heeft, evenals we eraan zijn herinnerd wat God gedaan heeft aan het begin van de reis: de verlossing van zijn volk uit Egypte.

God heeft niet alleen gedachten van zegen over zijn volk gehad, Hij heeft die zegen door het werk van Christus ook aan zijn volk gegeven. Wat God Zich voornemt, werkt Hij ook uit (Rom.8:29,30). Zijn werk zien we nu in het behouden van zielen, het vormen van de zijnen naar het beeld van zijn Zoon en hen te helpen bij hun gaan door de wereld. In het vrederijk zullen ook heerlijke resultaten worden gezien en zal Hij worden geëerd voor wat Hij heeft gedaan (Ps.22:32). Bij het begin van de eeuwigheid zal van alles wat God Zich had voorgenomen om te doen, gezegd kunnen worden: "Het is gebeurd" (Openb.21:6a). "Wat God doet, is voor eeuwig" (Pred.3:14).

Vers 24: Het volk is niet alleen gezegend, maar is ook een overwinnend volk. Dit door God gerechtvaardigde volk kan voortgaan in zijn kracht. De *brief aan de Romeinen* geeft niet alleen aan hoe iemand een rechtvaardige kan worden, maar ook hoe hij als een rechtvaardige kan leven. De rechtvaardige is door geen vijand te overwinnen. In Christus zijn we meer dan overwinnaars (Rom.8:37). Dit overwinningseven dat zichtbaar wordt in de woestijn van deze wereld, zal ten volle zichtbaar worden als God alle vijanden onder de voeten van de Heer Jezus heeft gelegd (1 Kor.15:25; Rom.16:20).

25 Toen zeide Balak tot Bileam: Als gij het beslist niet vervloeken wilt, dan zult gij het in geen geval zegenen. 26 Maar Bileam antwoordde en zeide tot Balak: Heb ik u niet gezegd: Alles wat de HERE zal spreken, dat zal ik doen?

Balak reageert op deze tweede zegen met te stellen dat als er dan geen vervloeking inzit, Bileam dan toch in elk geval ook geen zegen over dat volk zal uitspreken. Maar Bileam verwijst naar wat hij al eerder had gezegd. Hij kon niet anders dan zegenen.

27 Balak dan zeide tot Bileam: Kom toch, ik zal u meenemen naar een andere plaats; misschien zal het in Gods ogen recht zijn, dat gij hem mij vandaar vervloekt. 28 Toen nam Balak Bileam mee naar de top van de Peor, die uitziet over de Wildernis. 29 En Bileam zeide tot Balak: Bouw mij hier zeven altaren en bereid mij hier zeven stieren en zeven rammen. 30 Toen deed Balak, zoals Bileam gezegd had, en offerde een stier en een ram op elk altaar.

Toch onderneemt Balak nog een derde poging tot vervloeking. Daarvoor neemt Balak Bileam mee naar een plek die uitziet over de woestijn. Hij wil dat Bileam dat volk ziet in zijn woestijnomstandigheden. Wij zien er in onze dagelijkse omstandigheden vaak anders uit dan op de zondag. We vertonen dan vaak meer onze zonden en zwakheden.

Want ik ben verzekerd, dat noch dood noch leven, noch engelen noch machten, noch heden noch toekomst, noch krachten, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Here. (Rm 8:38,39)

Want die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld zijns Zoons, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broeders; en die Hij tevoren bestemd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt. (Rm 8:29,30)

Het nakroost zal Hem dienen, er zal van de Here verteld worden aan het komende geslacht; zij zullen zijn gerechtigheid verkondigen aan het volk dat geboren zal worden, omdat Hij het gedaan heeft. (Ps 22:31,32)

Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, die ons heeft liefgehad. (Rm 8:37)

Want Hij moet als koning heersen, totdat Hij al zijn vijanden onder zijn voeten gelegd heeft. (1Ko 15:25)

De God nu des vredes zal weldra de satan onder uw voeten vertreden. De genade van onze Here Jezus zij met u! (Rm 16:20)

INHOUD:

- Vs.1,2: Bileam maakt zich op voor zijn derde spreuk
 Vs.3-9: Derde zegenspreuk
 Vs.10-14: Reactie van Balak en antwoord van Bileam
 Vs.15-24: Vierde zegenspreuk
 Vs.25: Bileam en Balak gaan uit elkaar

TOELICHTING:

1 Daar Bileam zag, dat het in de ogen des HEREN goed was Israël te zegenen, ging hij niet, zoals een- en andermaal, op bezwering uit, maar richtte zijn gelaat naar de woestijn. 2 Toen Bileam zijn ogen ophief, zag hij Israël naar zijn stammen gelegerd, en de Geest Gods kwam over hem.

Bileam maakt zich op voor zijn derde spreuk. Voor het eerst lezen we dat de Geest van God over hem komt, zoals dat ook bij Saul gebeurde (1 Sam. 19:23). In de woestijn ziet hij een volk, niet in wanorde en opstandigheid, maar gelegerd naar zijn stammen. Hij ziet het in de orde die het voor God heeft.

3 Toen hief hij zijn spreuk aan en zeide:

De spreuk van Bileam, de zoon van Beor, en de spreuk van de man met het geopend oog; 4 de spreuk van hem, die de woorden Gods hoort, die het gezicht des Almachtigen schouwt, nederliggende met ontsloten ogen.

5 Hoe goed zijn uw tenten, o Jakob, uw woningen, o Israël! 6 Als valleien breiden zij zich uit; als tuinen aan een rivier; als aloë's, die de HERE plantte; als cederen aan het water.

7 Water vloeie uit zijn emmers, en zijn zaad hebbe overvloedig water; ja, zijn koning verheffe zich boven Agag, en zijn koninkrijk zij verheven.

8 God, die hem uitleidde uit Egypte, is hem als de hoornen van de wilde stier.

Volken, die zijn vijanden zijn, verslinderde hij, en hun beenderen vermorzele hij en hij doorbore ze met zijn pijlen.

9 Hij kromt zich, en legt zich neder als een leeuw, en als een leeuwin; wie zal hem doen opstaan?

Gezegend, die u zegenen; en die u vervloeken, vervloekt!

In zijn derde zegenspreuk spreekt hij over zichzelf op vergelijkbare wijze als later David (2 Sam. 23:1-3). Hij is "de man met het geopend oog". Hij ziet heel veel, meer dan menig lid van het volk van God. Je kunt veel weten door alles wat je hebt gehoord in de samenkomsten, je kunt er veel over vertellen. Maar hoe tragisch als het is op de manier van Bileam, voor wie het geen zaak van zijn hart was.

Was er in de vorige zegenspreuk sprake van wat God niet zag in Jakob en Israël (Num. 23:21), in deze derde zegenspreuk spreekt Bileam erover wat God allemaal wel ziet in zijn volk. Waar de rechtvaardiging van het volk is uitgesproken, kan nu het volle getuigenis over Israël worden gegeven en bleef het niet meer tot Gods plannen en gedachten over hen beperkt.

Vers 5,6: God verheugt Zich over hun woningen en dat niet in het land, maar in de woestijn. Hij ziet hen uitbreiden als valleien. Hiermee worden valleien bedoeld waardoor beken stromen die deze valleien van water voorzien. Maar de beeldspraak gaat nog verder. Hun woningen zijn nog lieflijker dan de beekdalen met hun overvloedig gras en bloemenweelde: ze zijn als tuinen met heerlijk geurende aloëbomen (Ps. 45:8; Joh. 19:39,40), door de HERE Zelf geplant, en als de statige cederbomen (Hoogl. 5:15) waarvan het hout een lange levensduur heeft.

Toen ging hij daarheen, naar Najoth, bij Rama en ook over hem kwam de Geest Gods en hij verkeerde, terwijl hij zijn weg vervolgde, in geestvervoering, totdat hij te Najoth bij Rama kwam. (1Sm 19:23)

Dit zijn de laatste woorden van David: Spreuk van David, de zoon van Isaï, en spreuk van de man die hoog geplaatst is, de gezalfde van Jakobs God, de liefelijke in Israëls lofzangen. De Geest des HEREN spreekt door mij, zijn woord is op mijn tong; Israëls God spreekt, Israëls Rots zegt tot mij: Een rechtvaardige heerser over de mensen, een heerser in de vreze Gods, ... (2Sm 23:1-3)

Gij hebt gerechtigheid lief en haat goddeloosheid; daarom heeft, o God, uw God u gezalfd met vreugdelie boven uw metgezellen; ... (Ps 45:8)

En ook Nicodemus, die eerst 's nachts tot Hem was gekomen, kwam met een mengsel van mirre en aloë, ongeveer honderd pond. Zij namen dan het lichaam van Jezus en bonden het in linnen doeken met de specerijen, zoals de Joden de gewoonte van begraven hebben. (Jh 19:39,40)

Zijn benen zijn witmarmeren zuilen, rustend op voetstukken van gelouterd goud; zijn gestalte is als de Libanon, uitgelezen als de ceders. (Hl 5:15)

Om zoveel verkwikking en schoonheid in Gods volk te zien, moeten we op een hoge plaats staan (Num.23:28), dat wil zeggen naast God. We moeten ons hart opheffen tot Hem, dan zullen we beter begrijpen een deel krijgen aan de gedachten van Gods genade, dat Hij de schoonheid van zijn volk, zijn gemeente, door alles heen ziet. Door deze visie van God op de gemeente worden we bemoedigd en onuitsprekelijk gelukkig. Ook zien we dan het hele volk van God en niet slechts de paar leden ervan die wij kennen. Daarvoor moet de Heer ons de ogen openen.

Bileam spreekt niet over wat er allemaal in die tenten aan de hand is. In die tenten is wat afgemopperd, maar daarover heeft hij het niet. Het zijn woonplaatsen die iets weerspiegelen van de woonplaats van God. God woont in een tent te midden van zijn volk. De tenten waarin zijn volk woont, zijn daarvan een afbeelding. Zo ziet God onze woningen en zo zouden we dat aan de wereld moeten laten zien.

Tent en woning zijn beiden een ruimte waarin men verblijft om er te rusten en bescherming te zoeken tegen de hitte en ook contact te hebben met familieleden. Een tent legt nadruk op het tijdelijke aspect van het verblijf, we trekken door de wereld, op reis naar onze eeuwige bestemming; bij woning is de gedachte meer wat men in dit verblijf doet, waar de bewoner allemaal van kan genieten. Het zijn de tenten van "Jakob", tenten met mensen vol van zwakheid. Het zijn de woningen van "Israël", woningen waarin het volk van God woont.

God wil dat zijn volk als valleien is, als tuinen, waarin Hij rust en genot kan vinden. Zijn wij zo'n vallei en tuin voor Hem. Aloë geeft een heerlijke geur, een ceder spreekt van kracht. Als de Heilige Geest in ons kan werken, zal dit allemaal door God bij ons gevonden worden omdat de vrucht van de Geest dan zichtbaar wordt (Gal.5:22).

Maar de vrucht van de Geest is: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. (Gl 5:22)

Vers 7: We zullen dan een zegen voor anderen worden, water zal uit ons naar anderen toe vloeien (Joh.7:38). Emmers veronderstelt arbeid, inspanning die nodig is om de emmers te vullen. Vanuit wat we zelf hebben ontdekt in het Woord, kunnen we anderen geven tot verkwikking. Die verkwikking zal niet alleen het deel zijn van hen die ons omringen, maar ook van onze nakomelingen. De Heer Jezus zal alle gezag in handen hebben, Hij zal in ons leven heerschappij hebben. Agag, de koning van de Amalekieten, beeld van het vlees, zal ten onder worden gehouden. Het koninkrijk van God zal, nu nog in verborgenheid, bij onze gezinnen, onze tenten, zichtbaar worden.

Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. (Jh 7:38)

Vers 8,9: Weer wordt teruggedacht aan de oorsprong van Gods volk, aan het uitleiden uit Egypte. God is voor zijn volk, ook daarna en tegen zijn vijanden. Hij zal zijn volk de kracht geven alle vijanden te verslaan. Daarna zal hij zich als een leeuw neerleggen en rust vinden. Niemand zal hem in die rust durven storen, zodat hij zou weer zou moeten opstaan om te strijden. Er wordt van leeuwen gezegd dat zij om te gaan slapen geen schuilplaats opzoeken. Zij kunnen zich overal neerleggen om te gaan slapen, omdat toch niemand hen durft aan te vallen. Zo veilig, gerust en zeker woonde het volk in Kanaän tijdens de regering van Salomo; zo zeker en gerust zal het in het vreedrijk wonen.

Bileam besluit zijn derde zegenspreuk met een vaststelling die een herhaling is van de belofte van God aan Abraham en zijn nageslacht (Gen.12:3; 27:29).

Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt zal Ik vervloeken, en met u zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden. (Gn 12:3)

Volken zullen u dienen, en natiën zich voor u nederwerpen; wees heerser over uw broeders, en de zonen uwer moeder zullen zich voor u nederbuigen. Wie u vervloekt, zij vervloekt, en wie u zegent, zij gezegend. (Gn 27:29)

10 Toen ontbrandde de toorn van Balak tegen Bileam en hij sloeg zijn handen in elkaar en Balak zeide tot Bileam: Om mijn vijanden te vervloeken heb ik u geroepen, en zie, gij hebt nu driemaal

achtereen een zegen uitgesproken. 11 Nu dan, pak u weg naar uw woonplaats; ik heb wel gezegd: Ik zal u rijk belonen, maar zie, de HERE heeft u het loon onthouden. 12 Maar Bileam zeide tot Balak: Heb ik dan niet tot de boden, die gij gezonden hebt, gesproken: 13 Al gaf Balak mij zijn huis vol zilver en goud, ik zou niet in staat zijn het bevel des HEREN te overtreden door goed of kwaad te doen uit mijzelf; wat de HERE spreken zal, dat zal ik spreken. 14 En nu, zie, ik sta op het punt naar mijn volk te gaan; kom, ik zal u aankondigen wat dit volk in de toekomst uw volk zal aandoen.

Balak is wanhopig. In woorden en gebaren vaart hij uit tegen Bileam. Het in de handen slaan is een gebaar van ontzetting, van hevige verontrusting (Job 27:23). Hij ontslaat Bileam, die niets krijgt van wat hij hem had beloofd omdat deze zich niet aan de afspraak heeft gehouden. Balak zegt dat het de schuld van de HERE is dat Bileam geen beloning krijgt. Dat is ook waar, maar Balak bedoelt dit spottend, om aan te geven waar de gehoorzaamheid van Bileam aan de HERE toe had geleid.

Bileam is daarvan niet onder de indruk. Hij houdt de eer aan zichzelf. Hij kan ook niet anders. Hij is tegen wil en dank een instrument in Gods hand. Hij is zozeer onder de indruk van de macht van God, dat al het goud en zilver van Balak hem niet zouden bewegen tegen God in te gaan. Onder de macht van God gaat hij in tegen zijn hebzuchtige natuur. Helaas gaat dit alles buiten zijn geweten om. Hij verliest de beloning van Balak, maar hij kiest ook niet voor de HERE.

Als hij voortgaat met het uitspreken van nog een profetie, is dat weer vanwege de zelfde macht die hem tot het uitspreken van de eerdere profetieën bracht. Hij nodigt Balak uit nog een keer te komen en te luisteren naar een aankondiging van toekomstige gebeurtenissen. Ze gaan er onder andere over wat "dit volk", dat is Israël, "uw volk", dat is Moab, zal aandoen. Dat betekent dat de vrees die Balak voor "dit volk" koestert (Num.22:3), terecht is. Alleen zal die vrees pas bewaarheid worden in de toekomst. Hoe dan ook, omdat het ook over zijn volk gaat, zouden die gebeurtenissen Balak dus moeten interesseren.

15 Toen hief hij zijn spreuk aan en zeide:

De spreuk van Bileam, de zoon van Beor, en de spreuk van de man met het geopend oog;

16 de spreuk van hem, die de woorden Gods hoort, en die de wetenschap des Allerhoogsten kent, die het gezicht des Almachtigen schouwt, nederliggende met ontsloten ogen.

17 Ik zie hem, maar niet nu; ik schouw hem, maar niet van nabij; een ster gaat op uit Jakob, een scepter rijst op uit Israël, en verbrijzelt Moabs slapen, en verplettert alle zonen van Seth.

18 Dan zal Edom een veroverd gebied wezen, en Seïr zal een veroverd gebied wezen – zijn vijanden. Maar Israël zal kracht oefenen, 19 en hij zal heersen uit Jakob, en de vluchtelingen uit de stad verdelgen.

20 Toen hij Amalek zag, hief hij zijn spreuk aan en zeide:

Eerste der volken is Amalek, maar zijn einde zal ondergang zijn.

21 Toen hij de Kenieten zag, hief hij zijn spreuk aan en zeide:

Vast is uw woning, gesteld op de rots is uw nest,

22 nochtans zal Kain tot verwoesting zijn;

hoe lang nog of Assur voert u gevankelijk weg.

23 Hij hief ook zijn spreuk aan en zeide:

Wee! wie zal leven, als God dat tot stand zal brengen?

24 Maar schepen van de kust der Kittiers!

Die zullen Assur onderdrukken en Heber onderdrukken, maar ook hij zal ten onder gaan.

Men klapt over hem in de handen en fluit uit zijn woonplaats hem na. (Jb 27:23)

De vierde profetie gaat uitsluitend over de toekomst. Door het vier maal herhaalde woord "*spreuk*" (*vers 15,20,21 en 23*) valt deze vierde profetie in vier delen uiteen. De eerste spreuk gaat over Moab en Edom (*vers 17-19*), de tweede over de aartsvijand Amalek (*vers 20*), de derde over de Kenieten (*vers 21,22*) en de vierde over de ondergang van de grote wereldmachten (*vers 23,24*).

Bileam spreekt over zichzelf als de man die de woorden Gods hoort, die de wetenschap van de Allerhoogste kent en die het gezicht van de Almachtige schouwt. Hij heeft veel God gehoord en gezien. Dat is ook te zien in de verschillende namen waarmee hij God noemt. Het heeft hem helaas geen stap dichterbij die God, de God van Israël gebracht. De oorzaak is dat het geen uitwerking op zijn geweten heeft gehad.

Hier gebruikt Bileam een nieuwe naam van God: de Allerhoogste (*Gen.14*). Dat is de naam van God in het duizendjarig rijk. Hij is dan boven alle volken verheven, alle vijanden zijn onderworpen en zijn volk heeft alles gekregen wat Hij had beloofd. In zijn almacht heeft Hij zijn volk gedragen door alle woestijnmoeilijkheden heen en hen in de zegen van het vreedrijk gebracht.

Vers 17: Met het voorgaande is de komst van de Messias verbonden. Bileam zag hem, "*maar niet nu*", dat wil zeggen als nog niet aanwezig; hij schouwde hem, "*maar niet van nabij*" dat wil zeggen in de verte, niet de nabije toekomst. De ster, door Bileam hier genoemd, zou later de wijzen uit het oosten leiden naar de Messias (*Matth.2:1-11*).

Toen nu Jezus was geboren in Bethlehem in Judea, in de dagen van koning Herodes, zie, wijzen uit het oosten kwamen naar Jeruzalem en zeiden: Waar is de koning der Joden die geboren is? Want wij hebben zijn ster gezien in het oosten en zijn gekomen om Hem te huldigen.

Toen nu koning Herodes dit hoorde, werd hij ontsteld en heel Jeruzalem met hem; en hij liet alle overpriesters en schriftgeleerden van het volk bijeenkomen en deed bij hen navraag waar de Christus geboren zou worden. En zij zeiden tot hem: In Bethlehem in Judea; want zo is er geschreven door de profeet: 'En u, Bethlehem, land van Juda, bent zeker niet de geringste onder de vorsten van Juda; want uit u zal een leidsman voortkomen, die mijn volk Israel zal hoeden.'

Toen riep Herodes in het geheim de wijzen en onderzocht bij hen nauwkeurig de tijd van het verschijnen van de ster; en hij zond hen naar Bethlehem en zei: Gaat heen en vraagt nauwkeurig naar het kind; en als u het vindt, bericht het mij, opdat ik ook kom om het te huldigen. Zij nu hoorden de koning aan en gingen weg; en zie, de ster die zij in het oosten hadden gezien, ging voor hen uit, totdat zij kwam en boven de plaats bleef staan waar het kind was. Toen zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde. En toen zij het huis waren binnengegaan, zagen zij het kind met Maria, zijn moeder, en zij vielen neer en huldigden het; en zij openden hun schatten en boden het geschenken aan: goud, wierook en mirre. (Mt 2:1-11)

Het is een ster die opgaat uit Jakob, niet tot Jakob komt vanuit de hemel. Dat ziet erop dat Hij uit dat volk voortkomt. Zo komt ook de Verlosser uit Sion, niet tot Sion (*Rom.11:26*). De scepter rijst op uit Israël (*Gen.49:10*).

De scepter zal van Juda niet wijken, noch de heersersstaf tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en hem zullen de volken gehoorzaam zijn. (Gn 49:10)

Voor ons, de gemeente, is Hij de blinkende morgenster, die opgaat in onze harten (*2 Petr.1:19; Openb.2:28; 22:16*).

En zo hebben wij het profetische woord des te vaster, en u doet er goed aan daarop acht te geven als op een lamp die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw harten. (2Pt 1:19)

En wie overwint en mijn werken tot het einde toe bewaart, die zal Ik macht geven over de volken; en hij zal hen hoeden met een ijzeren staf; als pottenbakkersvaten worden zij verbrijzeld, zoals ook Ik die macht van mijn Vader heb ontvangen; en Ik zal hem de morgenster geven. (Op 2:26-28)

Ik, Jezus, heb mijn engel gezonden om u deze dingen te betuigen voor de gemeenten. Ik ben de wortel en het geslacht van David, de blinkende morgenster. (Op 22:16)

Wat straks voor Israël werkelijkheid zal zijn, dat met de komst van de Messias de dag zal aanbreken (*2 Sam.23:3,4*), is nu al waar voor ons.

Israëls God spreekt, Israëls Rots zegt tot mij: Een rechtvaardige heerser over de mensen, een heerser in de vrede Gods, hij is als het morgenlicht bij het opgaan der zon, een morgen zonder wolken: door de glans na de regen spruit jong groen uit de aarde. (2Sm 23:3,4)

En Melchizedek, de koning van Salem, bracht brood en wijn; hij nu was een priester van God, de Allerhoogste. En hij zegende hem en zeide: Gezegend zij Abram door God, de Allerhoogste, de Schepper van hemel en aarde, en geprezen zij God, de Allerhoogste, die uw vijanden in uw macht heeft overgeleverd. En hij gaf hem van alles de tienden. (Gn 14:18-20)

...; en zo zal heel Israël behouden worden, zoals geschreven staat 'Uit Sion zal de Redder komen; Hij zal de goddeloosheden van Jakob afwenden. (Rm 11:26)

Wij zijn kinderen van de dag (1 Thess.5:5). Wij hebben al deel aan de zegeningen die straks het deel van de hele schepping zullen zijn. Christus regeert al in ons leven, straks zal Hij het over de hele schepping doen.

In Numeri 23:9 had Bileam ook gezegd dat hij hem zag en aanschouwde. Daar bedoelde hij het volk. Hier zegt hij het weer, maar nu bedoelt hij een Persoon.

De "slapen van Moab" (ook in Jer.48:45) wil zeggen de grenzen van Moab. Moab en Edom zullen de kracht van Israël, die zij ontleen aan hun Messias, niet kunnen weerstaan. Het zwakke Jakob zal worden tot het machtige Israël. Alle vijanden zullen de rekening van hun houding ten opzichte van Israël gepresenteerd krijgen.

Amalek was de ergste, de voornaamste vijand, de kracht van het vlees. Maar hij zal ten onder gaan. Kaïn stelt de mens voor die zijn vaste verblijf in de wereld heeft en steden bouwt om het leven er zo aangenaam en veilig mogelijk te maken. Assur wordt gebruikt om Kaïn weg te voeren. Maar Assur zal op zijn beurt onderworpen worden door de Kittiers. Veel uitleggers gaan ervan uit dat met de Kittiers niet alleen de bewoners van het eiland Cyprus worden bedoeld, maar alle westelijke Middellandse Zee machten, inclusief Rome (Jer.2:10; Dan.11:30).

Vers 23: Even zeker als de zegen is voor Israël is ook het oordeel voor de vijanden. Niemand is in staat de zegen te keren, niemand is in staat het oordeel te keren of eraan te ontkomen. Leven is alleen mogelijk in verbinding met God. Voor wie buiten Hem staat, geldt het "Wee, wie zal leven?" Met deze woorden begint Bileam zijn laatste spreuk, alsof hij door de voorgaande spreuken heeft begrepen dat wat God zegt, gaat gebeuren.

25 Toen maakte Bileam zich op en keerde naar zijn woonplaats terug, en ook Balak ging zijns weegs.

Met de schildering van de onderwerping van alle vijanden van Israël en de zegen van Israël onder de heerschappij van de Messias zijn de zegenspreuken van Bileam tot een einde gekomen. Balak heeft geen perspectief meer. Hij heeft zijn einde gezien. Er is niets meer aan te veranderen of toe te vegen. Bileam en Balak hebben elkaar niets meer te vertellen en gaan uit elkaar. Arme mensen! Even zijn ze onder de invloed van Gods woord geweest. Het heeft hun geweten niet geraakt. Zij gaan ieder hun weg, een weg die in volslagen duisternis zal eindigen. Raakt wat God zegt ons geweten wel?

Maar u, broeders, bent niet in de duisternis, zodat die dag u als een dief zou overvallen; want u bent allen zonen van het licht en zonen van de dag. Wij zijn niet van de nacht of van de duisternis. (2Th 5:5)

In de schaduw van Hesbon staan vluchtelingen zonder kracht; want een vuur is uitgebroken uit Hesbon en een vlam uit het huis van Sihon, die de slapen van Moab en de schedel der rumoermakers heeft verteerd. (Jr 48:45)

Want steekt maar eens over naar de kustlanden der Kittieten en ziet, zendt boden naar Kedar en geeft nauwlettend acht, ja, ziet, of iets dergelijks geschied is; ... (Jr 2:10)

...: er zullen schepen der Kittieten tegen hem komen, zodat hij afgeschrikt wordt; maar op de terugweg zal hij vergramd worden tegen het heilig verbond en tot daden overgaan; en, teruggekeerd, zal hij zijn belangstelling wijden aan hen die het heilig verbond verzaaken. (Dn 11:30)

INHOUD:

- Vs.1-5: Het volk verbindt zich met Baäl-Peor
 Vs.6-15: De ijver van Pinehas voor de HERE
 Vs.16-18: De houding van Israël tegenover de Midianieten

TOELICHTING:

1 Terwijl Israël in Sittim verbleef, begon het volk ontucht te plegen met de dochters van Moab. 2 Dezen nodigden het volk tot de slachtoffers van haar goden en het volk at daarvan en boog zich neer voor haar goden. 3 Toen Israël zich aan Baäl-Peor gekoppeld had, ontbrandde de toorn des HEREN tegen Israël 4 en de HERE zeide tot Mozes: Neem al de oversten van het volk en hang hen in het openbaar op voor de HERE, opdat de brandende toorn des HEREN zich van Israël afwende. 5 Toen zeide Mozes tot de richters van Israël: Ieder dode diegenen onder zijn mannen, die zich aan Baäl-Peor gekoppeld hebben.

In de vorige hoofdstukken zagen we hoe God over zijn volk denkt, als voorwerpen van zijn genade en zorg. Het contrast met dit hoofdstuk is groot. Dit contrast is ook in ons leven vaak groot. Aan de ene kant mogen we weten dat God ons in Christus aanziet. Aan de andere kant laten wij het vlees nog al eens werken in ons praktisch leven.

Het was Bileam in de vorige hoofdstukken niet gelukt God ontrouw aan zijn volk te laten worden. God bleef trouw aan zijn zicht op het volk. Nu probeert de vijand het aan de kant van het volk. Bileam weet door een list het volk van God af te trekken, het ontrouw te laten worden aan God (Num.31:16). En het lukt hem bij een volk dat alle ervaringen van de woestijnreis achter de rug heeft. Ze hebben zichzelf leren kennen en ze hebben Gods trouw leren kennen. Hier leren we dat er nooit een tijd in ons leven komt waarvan we kunnen zeggen dat de vijand daarin geen vat meer op ons kan krijgen.

Het volk "verbleef" in Sittim, terwijl het eerder in de velden van Moab "legerde" (22:1). 'Legeren' gebeurt met het oog dadelijk weer verder trekken. 'Verblijven' heeft een meer permanent karakter. Zou het kunnen betekenen dat Israël het doel van de reis uit het oog begon te verliezen en dat ze zich gingen inrichten op een meer permanent verblijf in Sittim? In elk geval is het veelzeggend dat het de vijand lukte hen daar met zich te verbinden. Als we uit het oog verliezen dat we pelgrims zijn, op reis naar onze uiteindelijke bestemming en ons gaan richten op ons verblijf op aarde, staan we open voor verkeerde verbindingen.

Uit Sittim kwam ook het hout van de tabernakel. De ark en de tafel waren van sittim- of acaciahout gemaakt. Het is duurzaam hout. Het spreekt van de Heer Jezus (zie toelichting Ex.25). Maar in Sittim verblijven wil niet zeggen aan de Heer Jezus denken. Juist daar worden ze een prooi van de vijand. Je kunt op een plaats van voorrechten zijn, maar als je hart er niet bij betrokken is, zul je in de val lopen die de vijand opzet.

Ze worden uitgenodigd om te komen eten van de slachtoffers die aan de afgoden worden gebracht. Het lijkt een vriendelijke uitnodiging. Zo kunnen mensen van de wereld ons uitnodigen bij hen te komen eten en dat kan worden overwogen. Het hoeft niet afgewezen te worden (1 Kor.10:27). Maar in zulke gevallen kan het ook gaan om vriendelijkheden van de wereld, die meer te vrezen zijn dan haar vijandschap.

Maar het bleef niet bij eten. Het volk boog zich ook neer voor de afgoden van de Moabieten. Hoewel ze al een keer een afgod hadden gehad in het gouden kalf (Ex.32), vinden we hier een nieuw aspect in de ontrouw van het volk jegens God. Ze hadden gemopperd over eten en drinken, over het leiderschap van Mozes. Steeds waren ze in opstand gekomen tegen God en

Zie, dezen waren op raad van Bileam voor de Israëlieten aanleiding om trouwbreuk te plegen tegen de HERE ter oorzaak van Peor, zodat de plaag kwam onder de vergadering des HEREN. (Nm 31:16)

Als iemand van de ongelovigen u uitnodigt en u wilt er heengaan, eet dan alles wat u wordt voorgezet, zonder te onderzoeken om het geweten. (1Ko 10:27)

Mozes en Aäron. Maar nu gingen ze een stap verder. In deze afgoderij zetten ze niet alleen de HERE aan de kant, maar vervingen ze Hem door een afgod. De hardnekkigheid van dit kwaad zal in de geschiedenis van Israël blijken. Het zal een van de voornaamste aanklachten van God tegen het volk zijn.

De toepassing van deze geschiedenis voor ons staat in *Openbaring 2:14*. We lezen daar over de leer van Bileam, niet over zijn list. De list die hij hier gebruikt, is tot een leer geworden. De vermenging van het volk van God met de wereld wordt niet afgekeurd, maar aangemoedigd. Daarmee wordt de blik van de Heer afgewend en gericht op de wereld. Hij staat niet meer op de eerste plaats, maar de wereld.

Van de gemeente te Pérgamus staat dat zij woont "waar de troon van de satan is". Satan is de overste van de wereld. 'Wonen' wil zeggen je er thuis voelen. De gemeente woont in het hart van de wereld, waar de regering wordt uitgeoefend. De leer is dat de christenen niet gescheiden moeten zijn van de wereld. De wereldraad van kerken is daarvan een voorbeeld. De christenen worden opgeroepen zich met de wereld te verbinden en hun invloed te laten gelden om op te gaan naar een betere wereld.

Maar de Heer zegt: "Ik heb enkele dingen tegen u" en dan spreekt Hij over de leer van Bileam en de uitwerking daarvan op het volk van God. De houding die tegenover deze leer past, is niet een zachtjes tegenstribbelen. De Heer Jezus staat tegenover deze gemeente met een scherp, tweesnijdend zwaard (*Openb.2:12*). Het gebruik van het zwaard zien we in de geschiedenis van Pinehas.

De toorn van God ontbrandt tegen Israël, omdat zijn volk zich aan Baäl-Peor gekoppeld heeft. Het woord 'koppelen' heeft de kracht van 'het samen onder één juk gaan met'. Israël begeeft zich onder één juk met een heidens volk in de aanbidding van de afgoden (*2 Kor. 6:14,15*). Baäl-Peor, of heer van Peor, was de plaatselijke god die op de berg Peor werd aanbeden (*23:28*). Er komt een plaag en een oordeel. God tuchtigt wat zijn naam draagt, opdat zijn volk niet van Hem zal vervreemden. Met dat doel heeft de brand van Gods toorn ook de christenheid vele malen getroffen.

De meest verantwoordelijken zijn in deze ontrouw voorgegaan. Daarom moeten zij geoordeeld worden. De ernst van de zonde vereist een speciale straf. Zij moeten "in het openbaar voor de HERE worden opgehangen". Het volk moet het zien en vrezen, want het oordeel is uitgevoerd in opdracht van de HERE. Gods toorn over de zonde moet de mens afschrikken een zonde te begaan. En Gods toorn over de zonde is het bewijs van zijn gerechtigheid. Zo wil Hij dat het kwaad wordt gestraft.

Het volk is ontrouw op alle punten die God in zegen over zijn volk had vermeld:

- 1 het was een volk dat alleen woonde (*23:9*), maar hier vermengt het zich met de volken;
- 1 het was een volk waarin God geen ongerechtigheid zag (*22:21 SV*), maar hier beging het ongerechtigheid;
- 1 het was een volk waarin Hij schoonheid zag (*24:5*), maar hier begint het hoererij in zijn tenten;
- 1 het was een volk dat zijn vijanden zou onderwerpen (*24:19*), maar hier onderwerpt het zich aan zijn vijanden.

We vinden hier geen Mozes die voorbede voor het volk doet. Dat zegt wel iets van de ernst van de zonde. Hier paste geen voorbede, maar oordeel. De herinnering aan deze zonde wordt met kracht levend gehouden gedurende de hele geschiedenis van Israël (*Joz.22:17; Ps.106:28-31; Hos.9:10*).

Is ons de ongerechtigheid met Peor nog niet genoeg, waarvan wij ons tot op deze dag nog niet gereinigd hebben, en waardoor de plaag over de gemeente des HEREN gekomen is? (Jz 22:17)

Maar Ik heb enkele dingen tegen u: dat u daar hebt die aan de leer van Bileam vasthouden, die Balak leerde de zonen van Israël een strik te spannen, om afgodenoffers te eten en te hoereren. (Op 2:14)

En schrijf aan de engel van de gemeente in Pergamus: Dit zegt Hij die het scherpe, tweesnijdende zwaard heeft: Ik weet waar u woont, daar waar de troon van de satan is; ... (Op 2:12,13a)

Gaat niet met ongelovigen onder een ongelijk juk. Want welk deelgenootschap hebben gerechtigheid en wetteloosheid? Of welke gemeenschap heeft licht met duisternis? En welke overeenstemming heeft Christus met Belial? en welk deel heeft een gelovige met een ongelovige? (2Ko 6:14,15)

Want van der rotsen top zie ik hem, van de heuvelen aanschouw ik hem. Zie, een volk, dat alleen woont en onder de natiën zich niet rekent. (Nm 23:9)

Hij schouwt niet aan de ongerechtigheid in Jakob; ook ziet Hij niet aan de boosheid in Israël. De HEERE, zijn God, is met hem, en het geklank des Konings is bij hem. (Nm 23:21 SV)

Hoe goed zijn uw tenten, o Jakob, uw woningen, o Israël! (Nm 24:5)

Maar Israël zal kracht oefenen, en hij zal heersen uit Jakob, en de vluchtelingen uit de stad verdelgen. (Nm 24:18b,19)

Toen zij zich aan Baäl-Peor koppelden, en dodenoffers aten, en Hem tergden door hun daden, brak een plaag onder hen uit. Maar Pinehas trad op en hield gericht; toen werd de plaag afgewend. Dat werd hem tot gerechtigheid gerekend, van geslacht tot geslacht, voor altoos. (Ps 106:28-31)

Als druiven in de woestijn vond Ik Israëel; als vroege vijgen, als eerste opbrengst aan de vijgeboom, zag Ik uw vaderen. Zij echter gingen naar Baäl-Peor en wijdden zich aan de schandgod; daardoor werden zij even gruwelijk als het voorwerp van hun liefde. (Hs 9:10)

6 En zie, een der Israëlieten kwam een Midianitische bij zijn broeders brengen ten aanschouwen van Mozes en van de gehele vergadering der Israëlieten, terwijl dezen weenden aan de ingang van de tent der samenkomst. 7 Toen Pinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van de priester Aäron, dat zag, stond hij midden uit de vergadering op en nam een speer in zijn hand; 8 toen hij de Israëlitische man tot in het vertrek achterhaald had, doorstak hij hen beiden, zowel de Israëlitische man, als de vrouw, in het onderlijf. Toen hield de plaag over de Israëlieten op. 9 Het getal van hen die aan de plaag gestorven waren, bedroeg vierentwintigduizend. 10 De HERE nu zeide tot Mozes: 11 Pinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van de priester Aäron, heeft mijn toorn van de Israëlieten afgewend, doordat hij met een ijver voor Mij in hun midden heeft geijverd, zodat Ik de Israëlieten in mijn ijver niet heb verdelgd. 12 Zeg daarom: Zie, Ik geef hem mijn verbond des vredes, 13 opdat het voor hem en zijn nakomelingen tot een verbond van een altoosdurend priesterschap zij, omdat hij voor zijn God geijverd en over de Israëlieten verzoening gedaan heeft. 14 De Israëliet die tegelijk met de Midianitische gedood werd, heette Zimri en was de zoon van Salu, een familievorst der Simeonieten, 15 en de Midianitische vrouw die gedood was, heette Kozbi en was de dochter van Zur; hij was een familiestamhoofd in Midian.

Maar er is een man, een Israëliet die het oordeel dat is voltrokken, trotseert. Hij trekt zich niets aan van Gods oordeel en brengt in ongelooflijke overmoed een Midianitische vrouw bij zijn broeders. Hier niet sprake van zomaar een zonde. Het is een frontale aanval op de ware, hoge en zuivere dienst aan God. Hij geeft met zijn daad God een klap in het gezicht en ook interesseert het hem niets wat hij zijn broeders met zijn daad aandoet. Zijn broeders treuren over de situatie. Hij geeft met zijn daad aan dat zij zich aanstellen. Zo tart hij God en veracht hij het wenende volk.

De Israëlieten wenen (is het alleen vanwege de plaag of ook om de begane ontrouw jegens God?) en kijken toe terwijl deze grote zonde plaatsvindt. Maar er moet niet alleen geweend worden, er moet hier ook gehandeld worden. Pinehas heeft door wat er gebeurt. Voor de oppervlakkige lezer lijkt zijn actie onbarmhartig. Maar in zijn actie toont hij juist ware liefde voor God en voor zijn volk. De ware liefde verblijdt zich niet met de ongerechtigheid. Niet handelen zou zonde zijn. Met een dergelijke onbeschaamde zonde kan slechts op een manier worden gehandeld: zonder pardon doodt hij hen die zonder schaamte zondigden en de plaag veroorzaakten.

Als hij het oordeel heeft voltrokken, stopt de plaag. Met het voltrekken van het oordeel bewerkt Pinehas verzoening. Aan de plaag waren 24.000 personen gestorven. Dit lijkt in strijd met de 23.000 die in *1 Korinthiërs 10:8* worden genoemd. Maar daar staat "op één dag". Dat kan betekenen dat er op een andere dag nog 1.000 personen aan de plaag zijn bezweken. Het kan ook zijn dat in het getal van 24.000 ook de dood van de oversten van het volk is meegerekend die waren opgehangen. Het zou dan dus om zo'n 1.000 oversten gaan. In dat geval laat het wel zien hoe algemeen deze ontrouw was.

Pinehas was de zoon van Eleazar, de hogepriester en de kleinzoon van Aäron. Alle drie zijn zij een beeld van de Heer Jezus, de ware hogepriester. Aäron was gestorven. Hij is een beeld van de Heer Jezus die verzoening heeft gedaan en zijn bloed in het heiligdom heeft gedragen. Eleazar is als hogepriester een beeld van de Heer Jezus in wat de Heer Jezus nu voor ons doet, nadat Hij uit de doden is opgestaan. Pinehas is ook hogepriester en ook een beeld van de Heer Jezus, maar dan in oordelende kracht. Aan de Heer

Laten wij ook niet hoereren, zoals sommigen van hen hoereerden, en er vielen er op een dag drieëntwintigduizend. (1Ko 10:8)

Jezus is als de Zoon des mensen het oordeel gegeven. Het oordeel van Pinehas over de zonde heeft tot gevolg dat het hele volk gespaard blijft. De Heer Jezus oordeelt de gemeente, opdat de betrekkingen tussen Hem en zijn volk in stand zullen blijven. Harde maatregelen zijn soms nodig om ons zijn volk te laten blijven met wie Hij gemeenschap kan hebben.

Vanwege zijn doortastende optreden beloofde God hem en zijn nakomelingen met het eeuwige priesterschap (*Richt.20:28; 1 Kron.6:4-15*).

En de Israëlieten raadpleegden de HERE – in die dagen stond daar de ark van het verbond Gods, en Pinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van Aäron, deed in die dagen voor Hem dienst – en zij zeiden: Zal ik wederom ten strijde trekken tegen de zonen van mijn broeder Benjamin, of zal ik daarmee ophouden? En de HERE zeide: Trekt op, want morgen zal Ik hen in uw macht geven. (Ri 20:27,28)

Eleazar verwekte Pinehas; Pinehas verwekte Abisua; Abisua verwekte Bukki; Bukki verwekte Uzzi; Uzzi verwekte Zerahja; Zerahja verwekte Merajoth; Merajoth verwekte Amarja; Amarja verwekte Ahitub; Ahitub verwekte Zadok; Zadok verwekte Ahimaäz; Ahimaäz verwekte Azarja; Azarja verwekte Johanan; Johanan verwekte Azarja; deze is het, die het priesterambt bekleedde in de tempel die Salomo te Jeruzalem gebouwd had. En Azarja verwekte Amarja; Amarja verwekte Ahitub; Ahitub verwekte Zadok; Zadok verwekte Sallum; Sallum verwekte Hilkia; Hilkia verwekte Azarja; Azarja verwekte Seraja; Seraja verwekte Jozadak. En Jozadak ging mede, toen de HERE (de bewoners) van Juda en Jeruzalem liet wegvoeren door Nebukadnezar. (1Kr 6:4-15)

Bij de opsomming van de poortwachters, wordt Pinehas met groot respect herdacht (*1 Kron.9:17-20*). Hij had zich als een ware poortwachter gedragen en ervoor gezorgd dat het kwaad uit Gods tegenwoordigheid werd weggedaan. De geest van Pinehas zou ons allemaal moeten kenmerken. Het is de geest van priesterschap, geoefend in Gods tegenwoordigheid. Het gaat voor ons om de dienst in het heiligdom aan de tafel van de Heer, wanneer wij als gemeente samenkomen.

En de poortwachters: Sallum, Akkub, Talmon en Ahiman. Hun broeder Sallum was het hoofd, nog heeft hij zijn plaats bij de Koningspoort aan de oostzijde. Zij waren poortwachters bij de legerplaatsen der Levieten. Sallum, de zoon van Kore, de zoon van Ebjasaf, de zoon van Korach, en zijn broeders, uit zijn familie, de Korachieten, hadden in het dienstwerk de taak van dorpelwachters bij de tent. Hun vaderen waren immers bij de legerplaats des HEREN bewakers van de ingang geweest; eertijds had Pinehas, de vorst, de zoon van Eleazar, de leiding over hen gehad; de HERE zij met hem! (1Kr 9:17-20)

De man die het waagde een degelijke zonde te begaan, was de zoon van een familievorst. Dit leert ons dat afkomst of positie geen enkele garantie zijn om niet in de vreselijkste zonde te vallen. Daarvoor worden we alleen bewaard als we ons vertrouwen niet op onszelf maar op de Heer stellen.

16 De HERE nu sprak tot Mozes: 17 Behandelt de Midianieten als vijanden en doodt hen, 18 want zij hebben u vijandig behandeld met de list die zij tegen u bedacht hebben ten aanzien van Peor en ten aanzien van Kozbi, de dochter van de Midianitische vorst, hun zuster, die gedood is ten dage van de plaag ter oorzaak van Peor.

De houding van Israël tegenover de Midianieten werd bepaald door de houding van Midian tegenover Israël. De Midianieten hadden zich met Moab verbonden in een poging het volk van God te vervloeken (*22:4*). Ze hadden er ook de hand in gehad om Israël te verleiden tot het plegen van ontucht met de dochters van Moab. Het oordeel over Moab wordt in *Numeri 31* voltrokken. Alles wat ons tot zonde kan brengen, moeten wij als een vijand behandelen.

INHOUD:

- Vs.1-4: Opdracht om te tellen
 Vs.5-11: Ruben geteld
 Vs.12-14: Simeon geteld
 Vs.15-18: Gad geteld
 Vs.19-22: Juda geteld
 Vs.23-25: Issaschar geteld
 Vs.26,27: Zebulon geteld
 Vs.28-34: De zonen van Jozef, Manasse geteld
 Vs.35-37: Efraïm geteld
 Vs.38-41: Benjamin geteld
 Vs.42,43: Dan geteld
 Vs.44-47: Aser geteld
 Vs.48-50: Naftali geteld
 Vs.51: Alle getelde Israëlieten
 Vs.52-56: Grootte erfdeel
 Vs.57-62: Levi geteld
 Vs.63-65: Herinnering aan de telling in de Sinai

TOELICHTING:

1 Na de plaag zeide de HERE tot Mozes en tot Eleazar, de zoon van de priester Aäron; 2 Neemt het aantal der gehele vergadering der Israëlieten op, van twintig jaar oud en daarboven naar hun families, allen die in het leger uitrukken in Israël. 3 Toen spraken Mozes en de priester Eleazar, tot hen in de velden van Moab aan de Jordaan bij Jericho: 4 Van twintig jaar oud en daarboven! – zoals de HERE Mozes geboden had, te weten de Israëlieten, die uit het land Egypte getrokken waren.

Mozes telde het volk in opdracht van de HERE. Dat was ook zo in *hoofdstuk 1*. Het is zonde het volk te tellen zonder uitdrukkelijke opdracht van God. In deze zonde viel David (*1 Kron.21:1-7*). Hij wilde de kracht van zijn volk weten, alsof God niet zijn kracht was.

Satan keerde zich tegen Israël en zette David aan, Israël te tellen. Toen zeide David tot Joab en tot de oversten van het volk: Gaat Israël tellen van Berseba tot Dan, en brengt mij de uitslag, opdat ik het getal wete. Toen zeide Joab: De HERE moge aan zijn volk nog honderdmaal zoveel toevoegen als er nu zijn. Zijn zij, mijn heer de koning, niet allen dienaren van mijn heer? Waarom verlangt mijn heer dit? Waarom moet daardoor een schuld op Israël komen? Maar het bevel van de koning was sterker dan Joabs verzet; dus ging Joab heen en trok geheel Israël door, waarna hij te Jeruzalem terugkwam. Toen meldde Joab aan David de uitkomst van de volkstelling: alle Israëlieten tezamen waren één miljoen honderdduizend man, die het zwaard konden voeren; en Juda telde vierhonderdzeventigduizend man, die het zwaard konden voeren. Levi en Benjamin echter had hij niet meegeteld, want het bevel des konings was Joab een gruwel. Maar deze zaak was kwaad in Gods ogen, en Hij sloeg Israël. (1Kr 21:1-7)

De opdracht om te tellen wordt gegeven "na de plaag". De plaag van het vorige hoofdstuk was de laatste grote plaag die het volk als 'woestijnvolk' trof. De woestijnreis zat erop. Ze stonden op het punt het land binnen te trekken. De ontrouw van het vorige hoofdstuk had laten zien dat alle woestijnervaringen het hart van de mens niet hadden veranderd. Ook Gods gerechtigheid was niet veranderd, zoals Hij door de plaag had getoond.

Toch had Hij niet allen verdelgd, maar in genade hen in het leven behouden. Ze konden geteld worden. Maar er wordt een nieuw geslacht geteld. Tegelijk echter wordt het nieuwe geslacht verbonden aan het geslacht dat "uit het

land Egypte getrokken" was. Andere personen vormden het volk, maar het bleef hetzelfde volk.

De uitdrukking "na de plaag" vormt een keerpunt in de geschiedenis van het boek Numeri. Een nieuw geslacht wordt geteld. De grote vraag die daaruit voortvloeit, is: zal dit nieuwe volk God trouwer dienen dan het volk dat omgekomen is?

Aan het begin van de reis was het volk geteld. Het is een grote bemoediging te weten dat, voordat we aan onze 'woestijnreis' beginnen, God ons hoofd voor hoofd heeft geteld. God kent elk lid van zijn volk bij name. In de woestijn heeft elk lid zijn eigen oefeningen, maar ieder lid mag weten dat Hij de hele reis zal zorgen. De telling hier is de telling aan het eind van de reis. Niemand van hen die in Numeri 1 werden geteld, is hier nog in leven, behalve Kaleb en Jozua (vers 65). Dat betekent dat een totaal ander volk geteld wordt dan in Numeri 1.

Zij werden geteld omdat aan hun het land zou worden gegeven (vers 53). Het grote verschil tussen beide tellingen is dus dat de telling van Numeri 1 gebeurde met het oog op de aanstaande woestijnreis, terwijl de telling hier gebeurt met het oog op de aanstaande intocht in het beloofde land om de erfenis in bezit te nemen. Omdat er strijd mee gemoeid zou zijn, werden weer allen "die in het leger uitrukken" geteld.

In beide gevallen gaat van de telling een grote bemoediging uit. Bij de telling komt ieder persoonlijk voor God te staan. Dat bewerkt bij elk lid de indruk dat God persoonlijke aandacht voor hem heeft. Dit bewustzijn geeft kracht voor de taak die aanstaande is, zowel voor de woestijn als voor het land.

De telling vindt niet alleen plaats om 'in het leger uit te rukken', maar ook "naar hun families" en dit laatste staat zelfs voorop. In de woestijn is strijd noodzakelijk om te overleven. In het land is strijd nodig om het erfdeel te veroveren. Is dat erfdeel eenmaal ingenomen, dan is het Gods bedoeling dat elke familie van het verkregen erfdeel geniet. De zegeningen van het land worden met name genoten als familie van God, dus samen met onze broeders en zusters, bij gelegenheden die daarvoor gegeven worden. De familie van God bestaat uit baby's, jongelingen en vaders (1 Joh.2:12-18).

Ik schrijf u, kinderen, omdat de zonden u vergeven zijn ter wille van zijn naam. Ik schrijf u, vaders, omdat u Hem kent die van het begin af is. Ik schrijf u, jongelingen, omdat u de boze overwonnen hebt. Ik heb u geschreven, kinderen, omdat u de Vader kent. Ik heb u geschreven, vaders, omdat u Hem kent die van het begin af is. Ik heb u geschreven, jongelingen, omdat u sterk bent en het woord van God in u blijft en u de boze overwonnen hebt. Hebt de wereld niet lief, noch wat in de wereld is. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem. Want al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij en haar begeerte, maar wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid. Kinderen, het is het laatste uur; en zoals u hebt gehoord dat de antichrist komt, zijn er ook nu vele antichristen gekomen, waaraan wij weten dat het het laatste uur is. (1Jh 2:12-18)

We mogen genieten als we persoonlijk bijbelstudie doen, we mogen ook als ouderen of jongeren onder elkaar daarvan genieten. Maar naar Gods bedoeling wordt het meest genoten als de hele familie bij elkaar komt. Dat de nadruk bij de telling meer op de families dan op de strijdbare mannen ligt, blijkt bijvoorbeeld ook uit vers 33, waar ook over vrouwen wordt gesproken.

Een vergelijking van de telling van hoofdstuk 1 en hoofdstuk 26 ziet er als volgt uit:

Stam	Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 26	Vershil
Ruben	46.500	43.730	- 2.270
Simeon	59.300	22.200	- 37.100
Gad	45.650	40.500	- 5.150

Stam	Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 26	Vershil
Juda	74.600	76.500	+ 1.900
Issaschar	54.400	64.300	+ 9.900
Zebulon	57.400	60.500	+ 3.100
Efraïm	40.500	32.500	- 8.000
Manasse	32.200	52.700	+ 20.500
Benjamin	35.400	45.600	+ 10.200
Dan	62.700	64.400	+ 1.700
Aser	41.500	53.400	+ 11.900
Naftali	53.400	45.400	- 8.000
Totaal	603.550	601.730	- 1.820
Levi	22.100	23.000	+ 900

5 Ruben was Israëls eerstgeborene; de zonen van Ruben waren: van Henoch het geslacht der Henochieten; van Pallu het geslacht der Palluïeten; 6 van Hezron het geslacht der Hezronieten en van Karmi het geslacht der Karmieten. 7 Dit waren de geslachten der Rubenieten, en hun getelden waren drieënveertigduizend zeventienhonderd dertig. 8 De zoon nu van Pallu was Eliab, 9 en de zonen van Eliab waren Nemuël, Dathan en Abiram. Deze Dathan en Abiram waren de opgeroepen der vergadering, die met Mozes en Aäron getwist hadden in de bende van Korach, toen dezen twistten tegen de HERE, 10 maar de aarde had haar mond geopend en hen met Korach verslonden, toen de bende stierf, doordat het vuur de tweehonderd vijftig mannen verteerde, zodat zij tot een teken werden; 11 maar de zonen van Korach waren niet gestorven.

De telling begint met Ruben, die met nadruk "Israëls eerstgeborene" wordt genoemd. De telling omvat vier geslachten (Gen.46:9). Onder hen wordt Pallu nader genoemd omdat uit zijn geslacht Dathan en Abiram waren voortgekomen. Deze namen roepen de herinnering op aan de vreselijke opstand van Korach, Dathan en Abiram (Num.16). We krijgen weer te horen wat de zonde van de opstandelingen was en het speciale oordeel dat hun daarvoor van Godswege trof. Er wordt bij vermeld dat zij "tot een teken werden". Zij zijn een teken dat waarschuwt tegen elke vorm van hoogmoed en opstand.

Maar hier lezen we ook dat de zonen van Korach niet omkwamen. Dat kwam niet omdat zij een bijzondere trouw jegens de HERE hadden laten zien. Zij hoorden bij een doemwaardige familie. Ze werden gespaard omdat God hen wilde sparen, daar zij niet de geest van hun vader hadden. Er is geen ander motief te ontdekken dan de genade van God. Van die genade zijn de zonen van Korach ook in latere geslachten zich bewust gebleven. We vinden de uitingen daarvan in meerdere Psalmen (Ps.42-49; 84; 85; 87; 88).

*Want de HERE God is een zoon en schild,
de HERE geeft genade en ere;
het goede onthoudt Hij niet aan hen
die onberispelijk wandelen.
HERE der heerscharen,
welzalig de mens die op U vertrouwt. (Ps 84:12,13)*

12 De zonen van Simeon, naar hun geslachten, waren: van Nemuël het geslacht der Nemuëlieten; van Jamin het geslacht der Jaminieten; van Jachin het geslacht der Jachinieten; 13 van Zerah het geslacht der Zarhieten en van Saul het geslacht der Saulieten. 14 Dit waren de geslachten der Simeonieten, tweeëntwintigduizend tweehonderd.

De zonen van Ruben waren Henoch, Pallu, Hezron en Karmi. (Gn 46:9)

Simeon is de stam met het grootste verlies. Dat grote verlies kan mede veroorzaakt zijn door de plaag van het vorige hoofdstuk, waarbij ook op Simeon een grote schuld rustte (25:14). Bij zijn telling gaat het om vijf geslachten (Gen.46:10).

15 De zonen van Gad, naar hun geslachten, waren: van Zefon het geslacht der Zefonieten; van Haggi het geslacht der Haggieten; van Suni het geslacht der Sunieten; 16 van Ozni het geslacht der Oznieten; van Eri het geslacht der Erieten; 17 van Arod het geslacht der Arodieten en van Areli het geslacht der Arelieten. 18 Dit waren de geslachten der zonen van Gad, naar hun getelden, veertigduizend vijfhonderd.

Bij de telling van Gad betreft het zeven geslachten.

19 De zonen van Juda waren: Er en Onan; en Er en Onan stierven in het land Kanaän. 20 De zonen van Juda, naar hun geslachten, nu waren: van Sela het geslacht der Selanieten; van Perez het geslacht der Parzieten en van Zerah het geslacht der Zarhieten. 21 De zonen van Perez waren: van Hezron het geslacht der Hezronieten en van Hamul het geslacht der Hamulieten. 22 Dit waren de geslachten van Juda, naar hun getelden, zesenzeventigduizend vijfhonderd.

Bij de telling van Juda wordt, evenals bij die van Ruben, aan een donkere gebeurtenis in het verleden herinnerd: de dood van Er en Onan (Gen.38:6-10). Zij sterven zonder nageslacht.

En Juda nam voor Er, zijn eerstgeborene, een vrouw, genaamd Tamar. En Er, de eerstgeborene van Juda, wekte het misnoegen des HEREN op, en de HERE doodde hem. Toen zeide Juda tot Onan: Ga tot uws broeders vrouw, sluit met haar het zwagerhuwelijk en verwek voor uw broeder nakroost. Maar Onan wist, dat het nakroost hem niet zou toebehoren, daarom, zo vaak hij tot de vrouw van zijn broeder kwam, verspilde hij het zaad op de grond, om aan zijn broeder geen nakroost te geven. En hetgeen hij gedaan had, was kwaad in de ogen des HEREN, en Hij doodde ook hem. (Gn 38:6-10)

De telling van Juda omvat vijf geslachten (Gen.46:12).

De zonen van Juda waren Er, Sela, Perez en Zerah; doch Er en Onan waren in het land Kanaän gestorven; en de zonen van Perez waren Hesron en Hamul. (Gn 46:12)

23 De zonen van Issaschar, naar hun geslachten, waren: van Tola het geslacht der Tolaieten; van Pua het geslacht der Punieten; 24 van Jasub het geslacht der Jasubieten en van Simron het geslacht der Simronieten. 25 Dit waren de geslachten van Issaschar, naar hun getelden, vierenzestigduizend driehonderd.

Bij de telling van Issaschar betreft het vier geslachten (Gen.46:13).

26 De zonen van Zebulon, naar hun geslachten, waren: van Sered het geslacht der Sardieten; van Elon het geslacht der Elonieten en van Jahleël het geslacht der Jahleëlieten. 27 Dit waren de geslachten der Zebulonieten, naar hun getelden, zestigduizend vijfhonderd.

Bij de telling van Zebulon betreft het drie geslachten (Gen.46:14).

28 De zonen van Jozef, naar hun geslachten, waren Manasse en Efraïm. 29 De zonen van Manasse waren: van Machir het geslacht der Machirieten; en Machir verwekte Gilead; van Gilead het geslacht der Gileadieten. 30 Dit waren de zonen van Gilead: van Iëzer het geslacht der Iëzrieten; van Helek het geslacht der Helekieten; 31 van Asriël het geslacht der Asriëlieten; van Sechem het geslacht der Sechemieten; 32 van Semida het geslacht der Semidaïeten en van Hefer het geslacht der Heferieten; 33 en Zelafead, de zoon van Hefer, had geen zonen, maar wel dochters, en de namen der dochters van Zelafead waren Mahla, Noa, Hogla, Milka en Tirza. 34 Dit waren de geslachten van Manasse, en hun getelden waren tweeënvijftigduizend zeventienhonderd.

De zonen van Jozef, Manasse geteld. De telling van Manasse omvat acht geslachten. Manasse was in aantal toegenomen. Dat heeft te maken met de

De zonen van Simeon waren Jemuël, Jamin, Ohad, Jachin, Zohar en Saul, de zoon van een Kanaänitische. (Gn 46:10)

De zonen van Issaschar waren Tola, Pua, Job en Simron. (Gn 46:13)

De zonen van Zebulon waren Sered, Elon en Jahleël. (Gn 46:14)

dochters van Zelafead, die hadden een bijzondere belangstelling voor het erfdeel. Zij waren niet onder de getelden in *hoofdstuk 1*. Maar hier, met het oog op het land, geven zij blijk van hun interesse voor het land. God waardeert dat en telt dat mee. In het volgende hoofdstuk zien we wat hen bezielde.

35 Dit waren de zonen van Efraïm, naar hun geslachten: van Sutelah het geslacht der Sotalhieten; van Becher het geslacht der Bachrieten en van Tahan het geslacht der Tahanieten. 36 En dit waren de zonen van Sutelah: van Eran het geslacht der Eranieten. 37 Dit waren de geslachten der zonen van Efraïm, naar hun getelden, tweeëndertigduizend vijfhonderd. Dit waren de zonen van Jozef naar hun geslachten.

De telling van Efraïm omvat vier geslachten.

38 De zonen van Benjamin, naar hun geslachten, waren: van Bela het geslacht der Balieten; van Asbel het geslacht der Asbelieten; van Ahiram het geslacht der Ahiramieten; 39 van Sefufam het geslacht der Sufamieten en van Hufam het geslacht der Hufamieten. 40 En de zonen van Bela waren Ard en Naïman; (van Ard was) het geslacht der Ardieten en van Naïman het geslacht der Naïmieten. 41 Dit waren de zonen van Benjamin naar hun geslachten, en hun getelden waren vijfenveertigduizend zeshonderd.

De telling van Benjamin omvat zeven geslachten.

42 Dit waren de zonen van Dan, naar hun geslachten: van Suham het geslacht der Suhamieten. Dit waren de geslachten van Dan naar hun geslachten. 43 Al de geslachten der Suhamieten, naar hun getelden, waren vierenzestigduizend vierhonderd.

De telling van Dan betreft één geslacht.

44 De zonen van Aser, naar hun geslachten, waren: van Jimna het geslacht Jimna; van Jiswi het geslacht der Jiswieten en van Beria het geslacht der Berïieten. 45 Aangaande de zonen van Beria: van Heber het geslacht der Heberieten en van Malkiël het geslacht der Malkiëlieten. 46 En de naam der dochter van Aser was Serah. 47 Dit waren de geslachten der zonen van Aser, naar hun getelden, drieënvijftigduizend vierhonderd.

De telling van Aser omvat vijf geslachten. Ook wordt er een dochter genoemd.

48 De zonen van Naftali, naar hun geslachten, waren: van Jahseël het geslacht der Jahseëlieten; van Guni het geslacht der Gunieten; 49 van Jezer het geslacht der Jizrieten en van Sillem het geslacht der Sillemieten. 50 Dit waren de geslachten van Naftali, naar hun geslachten, en hun getelden waren vijfenveertigduizend vierhonderd.

De telling van Naftali omvat vier geslachten.

51 Dit waren de getelden der Israëlieten: zeshonderdééduizend zevenhonderd dertig.

Alle getelde Israëlieten. In de woestijn zijn meer dan 600.000 leden van Gods volk omgekomen. Maar het volk telt nog steeds meer dan 600.000 leden, hoewel iets minder daar overheen. Het is een groot wonder van God en een bewijs van zijn genade, dat ondanks alle plagen het volk nauwelijks in aantal is afgenomen.

52 En de HERE sprak tot Mozes: 53 Onder dezen zal het land ten erfdeel worden verdeeld naar het aantal namen; 54 is dit groot, dan zult gij het erfdeel groot maken, en is dit klein, dan zult gij het erfdeel klein maken; overeenkomstig de getelden zal aan ieder zijn erfdeel gegeven worden. 55 Evenwel zal het land door het lot verdeeld worden; naar de namen van de stammen hunner vaders zullen zij het erven; 56 naar het lot zal ieders erfdeel toegewezen worden, naar gelang van groter of kleiner aantal.

De grootte van het erfdeel hing af van de grootte van de familie. Waar door ontrouw, zoals bijvoorbeeld bij Simeon, de familie kleiner was geworden, betekende dat ook een kleiner erfdeel, dus minder genot.

De familie van Gods kinderen is groot. Toch wordt die alleen beleefd door hen die trouw zijn in hun leven met de Heer. Hoe meer dat er zijn, des te meer wordt er genoten van het erfdeel. Maar het gebeurde in stamverband. Elke familie bleef binnen de grenzen die de HERE voor elke stam had bepaald. Een toepassing kan zijn dat we daar, waar we als plaatselijke gemeente samenkomen, met elkaar genieten van de hemelse zegeningen. Niet naar een andere plaatselijke gemeente gaan omdat we het daar prettiger vinden.

57 En dit waren de getelden der Levieten, naar hun geslachten: van Gerson het geslacht der Gersonieten; van Kehath het geslacht der Kehathieten en van Merari het geslacht der Merarieten. 58 Dit waren de geslachten van Levi: het geslacht der Libnieten, het geslacht der Hebronieten, het geslacht der Mahlieten, het geslacht der Musieten en het geslacht der Korachieten. 59 En Kehath verwekte Amram. En de naam van de vrouw van Amram was Jochebed, de dochter van Levi, die (haar moeder) aan Levi in Egypte baarde; en zij baarde aan Amram Aäron en Mozes en Mirjam, hun zuster. 60 En aan Aäron werden Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar geboren. 61 En Nadab en Abihu stierven, toen zij vreemd vuur voor het aangezicht des HEREN brachten. 62 En hun getelden waren drieëntwintigduizend, allen van het mannelijk geslacht, van één maand oud en daarboven; want zij werden niet samen met de Israëlieten geteld, omdat hun onder de Israëlieten geen erfdeel werd gegeven.

Ook bij de telling van de bevoorrechte stam Levi wordt herinnerd aan de donkere gebeurtenis uit het begin van hun geschiedenis als priesters. De ontrouw van Nabad en Abihu wordt niet verzwegen (*Lev.10:1,2*).

63 Dit waren degenen, die geteld waren door Mozes en de priester Eleazar, die de Israëlieten telden in de velden van Moab aan de Jordaan bij Jericho. 64 Onder hen bevond zich niemand van hen, die door Mozes en de priester Aäron geteld waren, toen dezen de Israëlieten in de woestijn Sinäï telden, 65 want de HERE had van hen gezegd: Zij zullen voorzeker in de woestijn sterven. En van hen was niemand overgebleven dan Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.

Herinnering aan de telling in de Sinäï, van wie niemand, behalve Jozua en Kaleb, bij deze nieuwe telling hoorde. God had zijn woord van oordeel waargemaakt, zoals Hij ook zijn woord van zegen waarmaakt. God volvoert altijd wat Hij gezegd heeft.

En de zonen van Aäron, Nadab en Abihu, namen ieder zijn vuurpan, deden daar vuur in en legden daar reukwerk op; zo brachten zij vreemd vuur voor het aangezicht des HEREN, hetgeen Hij hun niet geboden had. Toen ging er vuur uit van de HERE en dit verteerde hen, zodat zij stierven voor het aangezicht des HEREN. (Lv 10:1,2)

INHOUD:

- Vs.1-4: De dochters van Zelafead vragen om een erfdeel
 Vs.5: Mozes legt hun vraag aan de HERE voor
 Vs.6-11: De HERE bepaalt wie het erfdeel krijgt als iemand geen zoon heeft
 Vs.12-14: De HERE bereidt Mozes voor op zijn dood
 Vs.15-17: Mozes vraagt ten gunste van het volk om een opvolger
 Vs.18-23: Jozua als opvolger van Mozes aangesteld

TOELICHTING:

1 En de dochters van Zelafead, de zoon van Hefer, de zoon van Gilead, de zoon van Machir, de zoon van Manasse, van de geslachten van Manasse, de zoon van Jozef – en dit zijn de namen van zijn dochters: Mahla, Noa, Hogla, Milka en Tirza – naderden 2 en stelden zich vóór Mozes en de priester Eleazar en de vorsten en de gehele vergadering aan de ingang van de tent der samenkomst en zeiden: 3 Onze vader is in de woestijn gestorven, hoewel hij niet behoorde tot de bende, die tegen de HERE samenspande, tot de bende van Korach, maar om zijn eigen zonde is hij gestorven, en hij had geen zonen. 4 Waarom zal de naam van onze vader uit het midden der geslachten verdwijnen, daar hij geen zoon heeft? Geef ons bezit onder de broeders van onze vader.

De dochters van Zelafead zijn een illustratie van wat in het vorige hoofdstuk over het erfdeel staat. Zij hoorden bij een familie die recht had op een stuk van het land. Hun vader was gestorven en ze hadden geen broer. Dat betekende dat het erfdeel van hun familie verloren zou gaan. Daar was het erfdeel hun te kostbaar voor. Ze gingen met dit probleem naar Mozes en legden hem en de anderen die voor de deur van de tent der samenkomst aanwezig waren voor. De vrouwen liepen dwars door de legerplaats heen en verschenen in het centrum van de godsdienst. Met hun vraag legden ze op die plaats openlijk een helder getuigenis af van hun verlangens.

Met een vrijmoedigheid die het geloof eigen is vragen ze om een oplossing. Ze rekenen daarbij op de goedheid van God. En niet tevergeefs. In *Jozua 17:3,4* vragen zij bij Eleazar hun erfdeel op met een beroep op wat de HERE tot Mozes had gezegd.

Zelafead echter, de zoon van Hefer, de zoon van Gilead, de zoon van Machir, de zoon van Manasse, had geen zonen, maar alleen dochters. Dit zijn de namen zijner dochters: Machla, Noa, Hogla, Milka en Tirza. Dezen verschenen voor de priester Eleazar voor Jozua, de zoon van Nun, en voor de hoofden, en zeiden: De HERE heeft Mozes geboden ons een erfdeel te geven te midden van onze broeders. Daarom gaf men haar, overeenkomstig het bevel des HEREN, een erfdeel te midden van de broeders haars vaders. (Jz 17:3,4)

Het hele optreden van de vrouwen en het resultaat ervan bewijst dat vrouwen geen achtergestelde groep vormden. God belooft het geloof van vrouwen evenzeer als dat van mannen.

De vijf vrouwen vormen een groot contrast met de hele teneur van mopperen, klagen en opstand van het volk tijdens de woestijnreis. Steeds had het volk een verlangen uitgesproken naar wat ze in Egypte hadden achtergelaten. Deze vrouwen keken vooruit. Zij zijn de eersten die blijk geven van verlangen naar het beloofde land. Zij tonen een gezindheid waarmee de HERE het volledig eens is (*vers 7*). Hij waardeert het ten zeerste als onze verlangens uitgaan naar de rijke zegeningen die Hij voor ons in de hemel bereid heeft.

In hen zien we behalve vertrouwen op de goedheid van God ook geloofskracht met het oog op het in bezit nemen van het erfdeel. Iets toegezegd

krijgen is één ding, het ook daadwerkelijk je eigendom maken is nog iets anders. Maar deze vrouwen wisten wat ze wilden.

Daarnaast toonden zij ook eerbied voor hun overleden vader. Hij was wel gestorven, maar niet als een opstandeling. Hun genegenheid voor hem maakte hen niet blind voor zijn falen. Ze stemden in met Gods oordeel over hem. Hij was gestorven om zijn eigen zonde. Het is geen zonde geweest die God moest bezoeken aan zijn dochters. Hij had de gevolgen gedragen van zijn daden. Maar dat maakte hem niet verachtelijk in hun ogen. Hij zal een goede vader geweest zijn, met zijn tekortkomingen. Zij wensten niet dat zijn naam uitgewist zou worden, maar dat die zou blijven voortbestaan. Dit respect waardeert God.

5 Toen bracht Mozes haar rechtsvraag voor het aangezicht des HEREN.

Mozes zond hen niet weg. Hij nam hun vraag serieus. Dit was een geval dat nog niet eerder was voorgekomen. Mozes heeft geen pasklaar antwoord. Hij schaamt zich daar niet voor. Hij weet waar hij met zijn vraag heen moet. Wie Hem in vertrouwen nadert, krijgt altijd antwoord.

6 En de HERE zeide tot Mozes: 7 De dochters van Zelafead hebben gelijk; gij zult haar voorzeker erfelijk bezit onder de broeders van haar vader geven, en gij zult het erfdeel van haar vader op haar doen overgaan. 8 En tot de Israëlieten zult gij aldus spreken: Wanneer iemand sterft zonder een zoon te hebben, dan zult gij zijn erfdeel op zijn dochter doen overgaan. 9 Heeft hij geen dochter, dan zult gij zijn erfdeel aan zijn broeders geven. 10 Heeft hij geen broeders, dan zult gij zijn erfdeel aan de broeders van zijn vader geven. 11 En heeft zijn vader geen broeders, dan zult gij zijn erfdeel geven aan de naaste bloedverwant uit zijn geslacht, opdat die het bezitte. En dit zal voor de Israëlieten tot een rechtsinzetting zijn, zoals de HERE aan Mozes geboden heeft.

Wie rekt op de goedheid van God, krijgt altijd meer dan gevraagd werd. Op de vraag van de vijf zussen komt een antwoord dat een zegen voor het hele volk betekent. De HERE bepaalt wie het erfdeel krijgt als iemand geen zoon heeft. Als het mannelijk element ontbreekt, dat wil zeggen als de geestelijke energie verdwenen is, wil dat nog niet zeggen dat er niets meer te genieten is. Dan geeft de Heer andere mogelijkheden.

We hoeven nooit bij de pakken neer te gaan zitten, als, geestelijk gesproken, de familie incompleet is. Al komen we maar met enkelen in alle zwakheid samen, toch mogen we als leden van de familie van God samen genieten van alles wat ons in Christus aan zegeningen is geschonken. We hoeven (het genot van) ons erfdeel niet kwijt te raken.

In *hoofdstuk 36* wordt nog verder op deze regeling ingegaan. Daar wordt naar aanleiding van een nieuwe vraag bepaald dat dochters die recht hebben op een erfdeel, niet mochten trouwen buiten hun stam.

12 En de HERE zeide tot Mozes: Beklim dit gebergte Abarim, en aanschouw het land, dat Ik de Israëlieten gegeven heb. 13 Als gij het aanschouwd hebt, dan zult ook gij tot uw voorgeslacht vergaderd worden, zoals uw broeder Aäron; 14 omdat gij in de woestijn Zin, toen de vergadering opstandig was, mijn bevel om Mij voor hun ogen bij het water te heiligen, weerstreefd hebt. Dat is het water van Meriba bij Kades in de woestijn Zin.

Mozes zou vanwege zijn zonde het land niet mogen ingaan. Hij zou binnenkort moeten sterven. De HERE herinnert hem daaraan. Maar voordat de HERE hem over zijn dood spreekt en de zonde die dat veroorzaakte, spreekt Hij er tot Mozes over dat hij het land mag zien dat de Israëlieten in bezit zullen nemen. Zo verzacht Hij de pijn van het oordeel en maakt Hij het Mozes gemakkelijker zich te verzoenen met Gods beleid. Mozes krijgt de voldoening dat hij het land ziet. In *Deuteronomium 34* wordt verhaald dat hij het ziet en hoe hij sterft.

De HERE zegt Mozes dat hij, net als zijn broer, tot zijn voorgeslacht vergaderd zal worden. Mozes heeft Aäron zien sterven. Met welke woorden zal hij hem bemoedigd hebben? Nu wordt hij eraan herinnerd. Hij zal samen met zijn voorgeslacht in het graf wachten op de vervulling van het hele heilsplan van God.

15 Toen sprak Mozes tot de HERE: 16 De HERE, de God der geesten van alle levende schepselen, stelle over de vergadering een man, 17 die voor hun aangezicht uitgaat en die voor hun aangezicht ingaat, en die hen doet uittrekken en hen weer terugbrengt, opdat de vergadering des HEREN niet zij als schapen die geen herder hebben.

Er is bij Mozes geen enkele bitterheid of jaloersheid. Hij vervalt niet in zelfmedelijden. Hij is niet bezig met zijn einde. Zijn hart blijft uitgaan naar Gods volk. Ten gunste van hen vraagt hij om een opvolger. Hij geeft er een 'profiel' bij: het moet een herder zijn die zich om zijn schapen bekommert. Hiermee zien we bij Mozes hetzelfde als bij de Heer Jezus (Math.9:36). Als wij de nood onder Gods volk zien, zullen we ervoor bidden dat de Heer Jezus voorziet in die nood door arbeiders te geven. De Heer Jezus spoort ons daartoe aan (Math.9:38). Mozes vroeg niet om iemand die alles goed wist, maar die iemand die het volk zichtbaar en betrouwbaar voorging.

Mozes richt zijn verzoek tot de "HERE, de God der geesten van alle vlees", een uitdrukking die hij al eerder gebruikte (16:22). Hij, die de God van het verbond met zijn volk is, is ook Degene die weet wat er in de geest van elk mens omgaat (Hand.1:24). Mozes geeft met deze uitdrukking de soevereiniteit van God aan. Hij wenst dat God zijn soevereiniteit gebruikt om zijn volk de herder te geven die het volk nodig heeft.

18 Toen zeide de HERE tot Mozes: Neem u Jozua, de zoon van Nun, een man, van geest vervuld, en leg hem uw hand op, 19 en stel hem voor de priester Eleazar en voor de gehele vergadering, en geef hem in hun tegenwoordigheid uw bevelen 20 en leg op hem van uw heerlijkheid, opdat de gehele vergadering der Israëlieten het hore. 21 Hij zal voor de priester Eleazar staan, opdat deze voor het aangezicht des HEREN de beslissing van de Urim voor hem vrage; op zijn bevel zullen zij uitrukken en op zijn bevel zullen zij inrukken, hij en alle Israëlieten met hem, en de gehele vergadering. 22 En Mozes deed, zoals de HERE hem geboden had, en hij nam Jozua en stelde hem voor de priester Eleazar en voor de gehele vergadering; 23 hij legde hem zijn handen op en gaf hem zijn bevelen, zoals de HERE door de dienst van Mozes gesproken had.

Mozes krijgt direct antwoord op zijn verzoek. Het antwoord laat zien dat wat hij vroeg naar Gods gedachten was. Jozua wordt de opvolger van Mozes. Mozes moest hem de hand opleggen in tegenwoordigheid van Eleazar en het hele volk. Iedereen moest er getuige van zijn dat Jozua dezelfde positie zou hebben als Mozes en als gevolg daarvan ook hetzelfde gezag.

Gedurende de 38 jaar van de woestijnreis horen we niets van Jozua. Maar God kende hem, vormde hem en wist welke geest in hem aanwezig was: in Jozua was de Geest van God aanwezig. Mozes had het volk door de woestijn geleid. Jozua zal het volk in het land brengen. Mozes is een beeld van de Heer Jezus als Degene die zijn volk, de gemeente, de weg wijst door de woestijn. Jozua is een beeld van de Heer Jezus die zijn hemelse volk in de Geest invoert in de hemelse zegeningen.

Mozes en Jozua vormen een eenheid. Dat maakt de handoplegging duidelijk. In hen zien we de Heer Jezus als "de overste leidsman [Mozes] en voleinder [Jozua] van het geloof" (Hebr.12:2). Mozes verlost zijn volk uit Egypte. De Heer Jezus verlost zijn volk uit de macht van de zonde. Door zijn dood, opstanding en hemelvaart maakte Hij plaats voor de Geest (Joh.16:7). Jozua voert het volk in het land. Dat doet de Heer Jezus nu door zijn Geest. Door de Heilige Geest maakt Hij de gemeente bekend met alles van Hemzelf en de zegeningen van de hemelse gewesten (Joh.16:13-15).

Toen Hij nu de menigten zag, werd Hij met ontferming over hen bewogen, want zij lagen afgemat te meer als schapen die geen herder hebben. Toen zei Hij tot zijn discipelen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinig; smeekt dan de Heer van de oogst dat Hij arbeiders in zijn oogst uitstuurt. (Mt 9:36-38)

En zij baden aldus: U, Heer, kenner van aller harten, wijs van deze twee een aan die U hebt uitverkoren (Hd 1:24)

..., laten ook wij alle last en de zonde die ons licht omstrikt, afleggen en met volharding de wedloop lopen die voor ons ligt, terwijl wij zien op Jezus, de overste leidsman en de voleinder van het geloof...
(Hb 12:1b,2a)

Maar Ik zeg u de waarheid: het is nuttig voor u dat Ik wegga; want als Ik niet wegga, zal de Voorspraak niet tot u komen; maar als Ik heenga, zal Ik Hem tot u zenden. (Jh 16:7)

Maar wanneer Hij is gekomen, de Geest van de waarheid, zal Hij u in de hele waarheid leiden; want Hij zal vanuit Zichzelf niet spreken, maar alles wat Hij zal horen, zal Hij spreken en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen. Hij zal Mij verheerlijken, want Hij zal uit het mijne nemen en het u verkondigen. Alles wat de Vader heeft, is het mijne; daarom heb Ik gezegd dat Hij uit het mijne neemt en het u zal verkondigen. (Jh 16:13-15)

Aäron wordt opgevolgd door Eleazar. Ook zij zijn beiden een beeld van de Heer Jezus. Aäron is het beeld van de Heer Jezus als Degene die zijn volk door de woestijn draagt op zijn schouders en op zijn borst. Eleazar stelt de Heer Jezus voor als de hogepriester die zijn volk in de hemel vertegenwoordigt.

Mozes en Aäron waren aan elkaar verbonden voor de bevrijding uit Egypte. Jozua en Eleazar worden aan elkaar verbonden voor de intocht in het land. Jozua stond voor Eleazar, alsof hij aan hem ondergeschikt was. Het brengt tot uitdrukking dat leiderschap altijd onderworpen is aan priesterschap. Iemand kan nooit een goed leider zijn, als hij geen goed priester is.

Tevens brengt het feit dat Jozua voor Eleazar staat tot uitdrukking dat het in bezit nemen van het land onder aanvoering van Jozua, afhankelijk is van de hogepriester. We zien daarin het beeld dat alles wat wij door de Geest van de hemelse zegeningen kunnen genieten, gegrond is op de voorbede van de Heer Jezus als hogepriester. Jozua was in zijn optrekken afhankelijk van het priesterschap. Zo is de tegenwoordigheid en de werking van de Heilige Geest afhankelijk van de tegenwoordigheid van Christus in de heilige plaats.

Door middel van Eleazar kan de wil van God gekend worden. Bij hem berust de Urim ('lichten'). Goddelijk licht over de wijze van het in bezit nemen van het land wordt bij de Heer Jezus als de hogepriester verkregen. Wat Hij duidelijk maakt kan vervolgens in de kracht van de Geest worden gedaan.

INHOUD:

- Vs.1,2: Gebod van de HERE om Hem offers te brengen
 Vs.3-8: Dagelijks brandoffer 's morgens en 's avonds
 Vs.9,10: Het brandoffer van de sabbat
 Vs.11-15: Het brandoffer aan het begin van elke maand
 Vs.16: Het Pascha
 Vs.17-25: Offers bij het feest van de ongezuurde broden
 Vs.26-31: Offers bij het wekenfeest

TOELICHTING:

De hoofdstukken 28 en 29 zijn alleen goed te begrijpen als we zien dat we te doen hebben met een volk dat aan het eind van de woestijnreis is gekomen. De feesten in verbinding waarmee de offers worden gebracht, vinden we ook in *Exodus 23*, *Leviticus 23* en *Deuteronomium 16*.

In elk bijbelboek worden ze vanuit een ander gezichtspunt gezien. In *Exodus 23* staan de feesten in verbinding met de wet, de rechten van God. In *Leviticus 23* ligt de nadruk op de feesten zelf en de betekenis die ze voor de Israëlieten hebben; ze stellen profetisch de geschiedenis van Gods volk voor. In *Deuteronomium 16* bevindt het volk zich in het land en staan de feesten in een speciaal verband met "*de plaats die de HERE verkoren heeft om zijn naam daar te doen wonen*".

In *Numeri 28 en 29* ligt het accent op de offers die tijdens de feesten worden gebracht. Het zijn offers waarvan God zegt: "*Mijn offergave, mijn spijs als mijn vuuroffers, een lieflijke reuk voor Mij*" (28:1). Deze twee hoofdstukken staan vol met offers. Allen stellen ze Christus voor in zijn Persoon en zijn werk. Christus en zijn offer zijn alles voor Gods hart. Hij wenst dat het bij ons ook zo is. Daarom draagt Hij ons op met deze offers te komen, dat wil zeggen Hem te vertellen over de verschillende aspecten van het offer van zijn Zoon die in de verschillende offers naar voren komen.

In de woestijn was het volk niet aan deze offers toe. Nu ze aan het eind van de woestijnreis zijn en vlak voor het land staan, zijn ze er rijp voor. God gaat met het oog op het land zijn volk vertellen wat Hij wil dat ze daar zullen doen: dat ze Hem daar offers zullen brengen. De oude generatie is in de woestijn omgekomen. Hij richt Zich tot een nieuw volk en spreekt met hen over de wensen van zijn hart ten aanzien van de Heer Jezus, want van Hem spreken alle offers.

Numeri handelt over de woestijnreis. De betekenis daarvan is het leven van Gods volk op aarde als een plaats van beproeving. Maar de aarde zal niet altijd een plaats van beproeving blijven. Er zal namelijk een tijd komen dat de aarde de rustplaats voor Gods volk zal zijn. Naar die tijd verwijzen de offers waarover God hier met zijn volk spreekt.

1 De HERE sprak tot Mozes: 2 Gebied de Israëlieten en zeg tot hen: Gij zult zorg dragen mijn offergave, mijn spijs, als mijn vuuroffers, een liefelijke reuk voor Mij, op de bepaalde tijd aan Mij te brengen.

Na de verandering van het leiderschap dat van Mozes is overgegaan op Jozua, maakt God duidelijk dat overdracht van het leiderschap geen verandering tot gevolg heeft voor het brengen van offers aan Hem.

God maakt het volk duidelijk waarop Hij recht heeft. In *hoofdstuk 15* heeft de HERE ook over offers gesproken. Daar gaat het om offers die een vrijwillig karakter hebben en staan ze in contrast tot een afvallig volk. De afval van het volk doet echter niets af van de mogelijkheid voor de enkele getrouwe om de HERE offers te brengen als ze in het land aangekomen zullen zijn.

Maar ook dan verbindt Hij zijn voorwaarden aan de wijze waarop Hij de offers gebracht wil zien.

Hier gaat God spreken over een veelheid van offers in verbinding met de verschillende feesten die het volk in het land zal vieren. Het betreft voorschriften voor het volk als geheel. God gaat de feesten in hun volle omvang en heerlijkheid voorstellen. Het gaat alles om Hem. Dat is te zien aan het telkens terugkerend woordje "*Mijn*". Het volk moet weten wat Hem toekomt. Hebben we daar besef van?

Het gaat er niet om dat we de waarheid kennen. De waarheid vinden we in *Leviticus 23*. Daar vinden we wat de feesten betekenen. Wat dan nog geleerd moet worden is wat God toekomt op elk van die stappen, bij elk van die feesten.

En wat komt God toe? Deze hoofdstukken beschrijven een grote hoeveelheid brandoffers. Geen vredeoffers, slechts enkele zondoffers, maar vooral brandoffers. Dat stelt het werk van de Heer Jezus voor in wat God daarvan genoten heeft, wat de Heer Jezus daarin aan God heeft gegeven. Wat we hier hebben is dan ook het 'materiaal' voor een eeuwige aanbidding. We geven Hem in aanbidding wat Hij ons gegeven in zijn Zoon.

De veelheid van offers die in deze twee hoofdstukken voor onze aandacht wordt gebracht, geven een overweldigend getuigenis aangaande het werk van de Heer Jezus. Al het handelen van God is daarop gegrond. En Hij wil dat wij daarvan steeds dieper onder de indruk komen en daarover met Hem spreken. Vandaar zijn voorschrift Hem "*Mijn offergave, mijn spijszake als mijn vuuroffers, een lieflijke reuk voor Mij*" (28:1) te brengen.

Zoals gezegd spreekt God met ons over het alles overtreffende offer van zijn Zoon in zijn grote rijkdom als wij aan het eind van onze woestijnervaringen gekomen zijn. Het is namelijk zo dat hoe meer ervaring we in de woestijn hebben opgedaan over wie we zelf zijn en wie Hij is, des te meer we er ook naar zullen verlangen Hem te eren en te aanbidden.

3 Zeg dan tot hen: Dit is het vuuroffer, dat gij de HERE brengen zult: twee gave, éénjarige schapen per dag als dagelijks brandoffer; 4 het ene schaap zult gij des morgens bereiden, het andere schaap zult gij in de avondschemering bereiden. 5 Daarbij een tiende efa fijn meel tot een spijsoffer, aangemaakt met een vierde hin gestoten olie. 6 Het is het dagelijks brandoffer, dat op de berg Sinai ingesteld is tot een lieflijke reuk, een vuuroffer voor de HERE. 7 En het bijbehorend plengoffer zal zijn een vierde hin voor elk schaap; pleng een plengoffer van bedwelmende drank in het heiligdom voor de HERE. 8 En het andere schaap zult gij in de avondschemering bereiden; gelijk het spijsoffer des morgens en gelijk het bijbehorend plengoffer zult gij het bereiden, een vuuroffer van lieflijke reuk voor de HERE.

Het eerste offer waarover God spreekt is het dagelijks brandoffer. Dat bestond uit een schaap of een lam. Elke dag werd er een lam in de morgen en in de avond gebracht, dat wil zeggen "*geduriglijk*" (*Ex.29:38 SV*). Het is de voortdurende voorstelling van de waarde van Christus. God wil graag dagelijks, dat wil zeggen onafgebroken aan Christus herinnerd worden. Als we dat doen verzekert ons dat er tevens van dat we Hem niet vergeten. We mogen daarin ook zien dat God ons, zijn kinderen, aanziet in zijn Zoon als het brandoffer.

Bij het brandoffer moest ook een spijsoffer gebracht worden. Dat spreekt van het leven van de Heer Jezus. We mogen vertellen aan God dat die Mens dat heerlijke werk volbracht. Het komt God toe. Ik mag Hem danken voor alle goede dingen in de schepping, maar bovenal wil Hij van ons horen wie de Heer Jezus is voor Hem.

9 En op de sabbatdag twee gave, éénjarige schapen en twee tienden fijn meel als spijsoffer, aangemaakt met olie, en het bijbehorend plengoffer. 10 Het is het brandoffer van de sabbat op elke sabbat boven het dagelijks brandoffer en het bijbehorend plengoffer.

Dit nu is het, wat gij op het altaar bereiden zult: twee lammeren, die eenjarig zijn, des daags, geduriglijk. (Ex 29:38 SV)

Op de sabbat moesten extra offers worden gebracht. Het is het dubbele van wat dagelijks werd gebracht. De dagelijkse kostbaarheid van Christus blijft tot in eeuwigheid dezelfde. Het vrede-rijk en de eeuwigheid bevestigen wat in de tijd elke dag door ons van Christus wordt (en dan: werd) gezien en wat altijd voor Gods aandacht heeft gestaan. Een toepassing kan zijn dat wij bij bepaalde gelegenheden, waarbij we bijzonder onder de indruk komen van Gods werk in Christus, Hem daarvoor des te krachtiger zullen eren.

Als de ware sabbat, dat wil zeggen de rust die het deel zal zijn van de schepping tijdens het 1000-jarig vrede-rijk, is aangebroken, zal de lieflijke reuk van het brandoffer in dubbele mate opstijgen. De waardering van het offer zal veel voller en wijder verspreid, in de hele schepping, aanwezig zijn.

De sabbat in geestelijke zin spreekt van de rust die God in het werk van de Heer Jezus heeft gevonden en die ook de gelovige in dat werk heeft gevonden. 'Hij in Wie God Zelf kan rusten, is het rustpunt ook voor mij.'

11 En bij het begin uwer maanden zult gij de HERE een brandoffer brengen: twee jonge stieren, één ram, zeven gawe, éénjarige schapen; 12 en drie tienden fijn meel als spijsoffer, aangemaakt met olie, bij elke stier; en twee tienden fijn meel als spijsoffer, aangemaakt met olie, bij de éne ram; 13 en telkens een tiende fijn meel als spijsoffer, aangemaakt met olie, bij elk schaap; een brandoffer, een liefelijke reuk, een vuuroffer voor de HERE. 14 En de bijbehorende plengoffers zullen bestaan uit een halve hin wijn bij een stier, en een derde hin bij een ram, en een vierde hin bij een schaap. Dit is het maandelijks brandoffer in elke maand van de maanden des jaars. 15 En één geitebok zal tot een zondoffer voor de HERE bereid worden met het bijbehorend plengoffer boven het dagelijks brandoffer.

16 En in de eerste maand, op de veertiende dag der maand, zal het Pascha voor de HERE zijn. 17 Op de vijftiende dag dier maand zal er een feest zijn; zeven dagen lang zullen ongezuurde broden worden gegeten. 18 Op de eerste dag zal er een heilige samenkomst zijn, gij zult generlei slaafse arbeid verrichten. 19 En gij zult de HERE een vuuroffer, een brandoffer brengen; twee jonge stieren, één ram en zeven éénjarige schapen; gaaf zullen zij zijn. 20 Het bijbehorend spijsoffer, fijn meel aangemaakt met olie, drie tienden bij een stier en twee tienden bij de ram, zult gij bereiden; 21 telkens een tiende zult gij bereiden bij elk van de zeven schapen. 22 Voorts één bok als zondoffer om over u verzoening te doen; 23 ongeacht het morgenbrandoffer, dat tot het dagelijks brandoffer behoort, zult gij deze bereiden. 24 Dienovereenkomstig zult gij dagelijks gedurende zeven dagen de spijs van het vuuroffer, een liefelijke reuk voor de HERE, bereiden; boven het dagelijks brandoffer zal het bereid worden met het bijbehorend plengoffer. 25 En op de zevende dag zult gij een heilige samenkomst hebben, gij zult generlei slaafse arbeid verrichten.

26 En op de dag der eerstelingen, wanneer gij een nieuw spijsoffer de HERE brengen zult, op uw feest der weken, zult gij een heilige samenkomst hebben, gij zult generlei slaafse arbeid verrichten. 27 Dan zult gij een brandoffer brengen tot een liefelijke reuk voor de HERE: twee jonge stieren, één ram, zeven éénjarige schapen; 28 en het bijbehorend spijsoffer: fijn meel aangemaakt met olie, drie tienden bij elke stier, twee tienden bij de éne ram, 29 telkens een tiende bij elk van de zeven schapen; 30 één geitebok om over u verzoening te doen. 31 Gij zult het ongeacht het dagelijks brandoffer en het bijbehorend spijsoffer bereiden, zij zullen gaaf zijn met de bijbehorende plengoffers.

In de rest van het hoofdstuk en het hele volgende hoofdstuk gaat het over de zes jaarlijkse feesten en de offers die daarop werden gebracht. Ze vallen in twee series van drie feesten uiteen. De eerste serie kunnen we toepassen op de gemeente. Die feesten vinden een vervulling in de tegenwoordige tijd. De tweede serie kunnen we toepassen op Israël. Zij zullen hun vervulling vinden bij het herstel van Israël als Gods volk op aarde.

Overzicht eerste serie. De eerste drie feesten horen bij elkaar. Dat kunnen we hieraan zien dat op deze feesten steeds dezelfde offers worden gebracht. Ze worden gebracht in de eerste helft van het jaar, twee in de eerste maand, het derde offer in de derde maand.

Op

- 1 het **feest van nieuwe maan** (vers 11-15),
- 1 het **feest van ongezuurde broden**, direct volgend op het Pascha (vers 16-25) en
- 1 het **wekenfeest of pinksterfeest** (vers 26-31)

worden als offers gebracht:

1. - twee jonge stieren als brandoffer samen met per stier
 - een spijsoffer van 3/10 meelbloem met olie gemengd en
 - een drankoffer van 1/2 hin wijn
2. - één ram als brandoffer en
 - een spijsoffer van 2/10 meelbloem met olie gemengd en
 - een drankoffer van 1/3 hin wijn
3. - zeven gave éénjarige schapen als brandoffer met per schaap
 - een spijsoffer van 1/10 meelbloem met olie gemengd en
 - een drankoffer van 1/4 hin wijn
4. - een geitenbok als zondoffer

Hier zien we grotere brandoffers dan bij het dagelijks brandoffer en het brandoffer op de sabbat. Ter gelegenheid van de feesten worden geen lammeren of schapen als brandoffer gebracht zoals wel gebeurde bij het dagelijks en wekelijks brandoffer, maar stieren. Het zijn ook grotere offers dan die welke bij de tweede serie worden gebracht. Daar is sprake van één stier, terwijl hier twee stieren worden gebracht. Bij deze drie feesten wordt tevens een ram als brandoffer gebracht. En telkens wordt er gesproken van zeven schapen of lammeren.

Al die offers spreken van de Heer Jezus. De stier stelt voor hoe Hij in onweerstaanbare kracht zijn weg naar het kruis ging en Zich daar volkomen aan God opofferde. De ram stelt voor dat Hij dat deed in volmaakte toewijding aan God. Het schaap of het lam beeldt uit dat Hij het hele werk volbracht zonder enige klacht, zonder enige terughoudendheid, volkomen gewillig. Het getal zeven onderstreept dat Hij een volkomen verlossing heeft bewerkt door zijn werk aan het kruis. Hij is het "*Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt*" (Joh. 1:29).

God wil dat we Hem die offers brengen als bewijs ook van onze erkenning en instemming met zijn waardering van het offer van zijn Zoon. Er zijn dagelijks, wekelijks, maandelijks en jaarlijks speciale gelegenheden om Hem te eren voor het grote werk dat zijn Zoon verrichtte en Hem te vertellen over de bijzondere Persoon die zijn Zoon is. Het roept ons, christenen, op om elke omstandigheid waarin we verkeren te maken tot een gelegenheid om God te danken (1 Thess.5:18). Als Hij alles voor ons is, zal ons dat niet moeilijk vallen. We zullen ons dan uitputten in het vertellen aan de Vader wie de Heer Jezus voor ons is. Om dat te kunnen, zullen we de Schrift willen onderzoeken om steeds meer van de heerlijkheid van de Zoon te leren kennen.

Vers 11-15: De uitdrukking "*het begin uwer maanden*" komt alleen hier in de vijf boeken van Mozes voor. Dat heeft mogelijk te doen met het feit dat het gaat om de ervaringen en veranderingen waaraan een volk in de woestijn onderhevig is. Steeds weer maakt God een nieuw begin mogelijk.

Het feest van nieuwe maan spreekt van het nieuwe licht dat God op zijn getuigenis op aarde laat schijnen, terwijl het nog nacht is. Dit getuigenis wordt nu met name gegeven door de gemeente op aarde terwijl het nacht is.

De volgende dag zag hij Jezus naar zich toe komen en zei: Zie, het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt. (Jh 1:29)

Dankt in alles, want dit is de wil van God in Christus Jezus jegens u. (1Th 5:18)

Dit getuigenis kan alleen gegeven worden op grond van het werk van de Heer Jezus als het brandoffer, dat is zijn verheerlijking van God. De ram spreekt van de toewijding van de Heer Jezus. Hij is ons voorbeeld voor toewijding. De mens getuigt op aarde, waar de zonde nog aanwezig is. Vandaar dat er ook sprake is van een zondoffer, waarmee aangegeven wordt dat de Heer Jezus de macht van de zonde heeft teniet gedaan.

Vers 16: Het Pascha is de gedachtenis aan de verlossing uit Egypte. Het paaslam herinnert aan de dood van de Heer Jezus die nodig was voor onze bevrijding uit de macht en slavernij van de satan, de zonde en de wereld, voorgesteld in Farao en Egypte. Het paaslam wordt hier niet genoemd. Het Pascha vloeit als het ware over in het feest van de ongezuurde broden waarmee de nauwe verbinding tussen die twee wordt aangeduid. In *Lukas 22:1* wordt het zo gezegd: "*Het feest van de ongezuurde broden nu, pascha gehe- ten, was nabij*".

De nadruk ligt op het feest van de ongezuurde broden, maar aan het uitgangspunt ervan kan niet worden voorbijgegaan. Het Pascha en het feest van de ongezuurde broden vormen een eenheid en kunnen niet van elkaar gescheiden worden, hoewel ze wel van elkaar onderscheiden worden.

Vers 17-25: De verbinding tussen het Pascha en het feest van de ongezuurde broden heeft voor ons een belangrijke betekenis. Het Pascha spreekt ons van Christus (*1 Kor.5:7*). Het feest van de ongezuurde broden betekent voor ons, voor wie Christus "*is geslacht*" dat er in ons leven geen enkele plaats mag zijn voor de zonde (waarvan zuurdeeg onveranderlijk een beeld is). Ons leven mag integendeel een feest zijn waarin oprechtheid en waarheid de glans van dit feest bepalen (*1 Kor.5:8*).

De offers die op dit feest worden gebracht, bepalen ons erbij dat we dit feest alleen kunnen vieren omdat Hij is geweest wat in deze offers wordt voorgesteld. Als we deze offers brengen, en God vraagt dat van ons, worden we er zelf ook steeds aanherinnerd wat de Heer Jezus is geweest en heeft gedaan voor God en dat wij alleen daardoor dit feest kunnen vieren.

Vers 26-31: Het wekenfeest of pinksterfeest volgde vijftig dagen (of zeven weken) na het Pascha en viel dus in de derde maand. Op dit feest worden de eerstelingen van de oogst als een nieuw spijsoffer aan de HERE gebracht.

Wat hier gebeurt moet onderscheiden worden van de eerstelingsgarve die na het Pascha werd gebracht (*Lev.23:9-14*).

En de HERE sprak tot Mozes: Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen: Wanneer gij komt in het land dat Ik u geef, en de oogst daarvan binnenhaalt, dan zult gij de eerstelingsgarve van uw oogst naar de priester brengen, en hij zal de garve voor het aangezicht des HEREN bewegen, opdat gij welgevallig zijt; daags na de sabbat zal de priester die bewegen. Gij zult op de dag waarop gij de garve beweegt, een gaaf eenjarig schaap de HERE ten brandoffer bereiden, met als bijbehorend spijsoffer twee tienden fijn meel, met olie aangemaakt, ten vuuroffer tot een liefelijke reuk voor de HERE, en als bijbehorend plengoffer een vierde hin wijn. Tot op die dag zult gij geen brood, geen geroosterd of vers koren eten, totdat gij de offergave van uw God gebracht hebt: het is een altoosdurende inzetting voor uw geslachten, in al uw woonplaatsen. (Lv 23:9-14)

De eerstelingsgarve spreekt van de opstanding van Christus als de Eersteling uit de doden (*1 Kor.15:20*). Het feest van de eerstelingen of pinksterfeest spreekt van wat in *Handelingen 2* plaatsvindt. De uitstorting van de Heilige Geest, waardoor de gelovigen tot één lichaam worden gedoopt en de gemeente ontstaat, vindt plaats op het pinksterfeest (*Hand.2:1-4*).

En toen de dag van het pinksterfeest werd vervuld, waren zij allen gemeenschappelijk bijeen. En er kwam plotseling uit de hemel een geluid als van een geweldige, voortgedreven wind en deze vulde het hele huis waar zij zaten. En er vertoonden zich aan hen tongen als van vuur, die zich verdeelden, en het zette zich op ieder van hen. En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en ze begonnen in andere talen te spreken, zoals de Geest hun gaf uit te spreken. (Hd 2:1-4)

De gemeente is als lichaam verbonden aan Christus als het Hoofd en is "*in zekere zin een eersteling van zijn schepselen*" (*Jak.1:18*).

Zuivert het oude zuurdeeg uit, opdat u een nieuw deeg bent; u bent immers ongezuurd. Want ook ons Pascha, Christus, is geslacht. Laten wij daarom feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid. (1Ko 5:7,8)

Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, als eersteling van hen die ontslapen zijn. (1Ko 15:20)

INHOUD:

- Vs.1-6: Offers bij het feest van het geklank
 Vs.7-11: Offers op de grote verzoendag
 Vs.12-38: Offers op het loofhuttenfeest
 Vs.39,40: Bekrachtiging van het voorgaande

TOELICHTING:

Overzicht tweede serie. De tweede serie van drie feesten valt in de tweede helft van het jaar. Ze worden alle in de zevende maand gebracht. Evenals de eerste serie hoort ook deze tweede serie op een speciale manier bij elkaar. De eerste serie is vooral van toepassing op de gemeente, de tweede serie heeft vooral met het oog op Israël betekenis.

Op

- 1 het **feest van het geklank** op de eerste dag (*vers 1-6*),
- 1 het **feest van de grote verzoendag** op de tiende dag (*vers 7-11*) en worden als offers gebracht boven de andere voor die dag te brengen offers:

1. - één jonge stier als brandoffer en
- een spijsoffer van 3/10 meelbloem met olie gemengd en
2. - één ram als brandoffer en
- een spijsoffer van 2/10 meelbloem met olie gemengd en
3. - zeven gave éénjarige schapen als brandoffer met per schaap
- een spijsoffer van 1/10 meelbloem met olie gemengd en
4. - een geitenbok als zondoffer

Op

- 1 het **feest van loofhutten** van de 15e tot de 22e dag (*vers 12-38*) worden op de eerste dag gebracht, samen met de andere voor die dag voorgeschreven offers:

1. - dertien jonge stieren met per jonge stier
- een spijsoffer van 3/10 fijn meel aangemaakt met olie
2. - twee rammen met per ram
- een spijsoffer van 2/10 fijn meel aangemaakt met olie
3. - veertien éénjarige schapen met per schaap
- een spijsoffer van 1/10 fijn meel aangemaakt met olie
4. - een geitenbok als zondoffer

Deze offers worden ook gebracht de tweede tot en met de zevende dag van het feest. Er is echter één uitzondering: elke dag wordt er een jonge stier minder geofferd.

1 En in de zevende maand, op de eerste dag der maand, zult gij een heilige samenkomst hebben, gij zult generlei slaafse arbeid verrichten, het zal een jubeldag voor u zijn. 2 Dan zult gij tot een brandoffer bereiden tot een liefelijke reuk voor de HERE; één jonge stier, één ram, zeven gave, éénjarige schapen; 3 en het bijbehorend spijsoffer: fijn meel, aangemaakt met olie, drie tienden bij de stier, twee tienden bij de ram 4 en één tiende bij elk van de zeven schapen; 5 en een geitebok als zondoffer om over u verzoening te doen, 6 behalve het maandelijks brandoffer en het bijbehorend spijsoffer, en het dagelijks brandoffer en het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers naar het desbetreffend voorschrift, tot een liefelijke reuk, een vuuroffer voor de HERE.

De feesten van dit hoofdstuk spreken ons van wat God zal doen met Israël. Het begint met het feest van het geklank. We leven in de eindtijd, waarin

God weer met Israël gaat beginnen. We kunnen de tekenen waarnemen. Wij leven aan het eind van de woestijnreis van de christelijke gemeente. Het is begonnen toen de roep weerklonk: de Bruidegom, gaat uit Hem tegemoet. Dat is de voorbode van het feest van het geklank. Als de Bruidegom, de Heer Jezus voor de gemeente is gekomen en haar heeft opgenomen van de aarde, zal Hij Zich weer met Israël als zijn volk op aarde gaan bezighouden.

7 Op de tiende dag dezer zevende maand zult gij een heilige samenkomst hebben en u verootmoedigen, gij zult generlei arbeid verrichten. 8 Dan zult gij de HERE een brandoffer, een liefelijke reuk, brengen: één jonge stier, één ram, zeven éénjarige schapen; gaaf zullen zij zijn; 9 en het bijbehorend spijsoffer: fijn meel aangemaakt met olie, drie tienden bij de stier, twee tienden bij de éne ram, 10 telkens een tiende bij elk van de zeven schapen; 11 één geitebok als zondoffer, ongeacht het zondoffer der verzoening en het dagelijks brandoffer en het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers.

De grote verzoendag geeft uitdrukking aan de eerste uitwerking van Gods hernieuwde handelen met zijn aardse volk. Er zal een grote verootmoediging plaatsvinden bij het volk, belijdenis van de zonden waarmee ze God hebben getergd. Het betreft zonden van afgoderij en de verwerping van de Heer Jezus. Als ze zullen zien op Hem, zullen ze tot een grote rouwklacht komen (Openb.1:7; Zach.12:10-14).

Zie, Hij komt met de wolken, en elk oog zal Hem zien, ook zij die Hem doorstoken hebben; en alle stammen van het land zullen over Hem weeklagen. Ja, Amen.
(Op 1:7)

Ik zal over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem uitgieten de Geest der genade en der gebeden; zij zullen hem aanschouwen, die zij doorstoken hebben, en over hem een rouwklacht aanheffen als de rouwklacht over een enig kind, ja, zij zullen over hem bitter leed dragen als het leed om een eerstgeborene. Te dien dage zal in Jeruzalem de rouwklacht groot zijn, zoals de rouwklacht van Hadad-Rimmon in het dal van Megiddo; het land zal een rouwklacht aanheffen, alle geslachten afzonderlijk; het geslacht van het huis van David afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, het geslacht van het huis van Nathan afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, het geslacht van het huis van Levi afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, het geslacht van Simeï afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk; alle overige geslachten, alle geslachten afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk. (Zc 12:10-14)

Op de grote verzoendag werden maar liefst dertien brandoffers gebracht. In Leviticus 16 staat het zondoffer op de voorgrond, hier vooral het brandoffer.

12 En op de vijftiende dag der zevende maand zult gij een heilige samenkomst hebben, gij zult generlei slaafse arbeid verrichten; dan zult gij zeven dagen feest vieren voor de HERE. 13 Gij zult een brandoffer brengen, een vuuroffer, een liefelijke reuk voor de HERE: dertien jonge stieren, twee rammen, veertien éénjarige schapen, gaaf zullen zij zijn; 14 en het bijbehorend spijsoffer: fijn meel aangemaakt met olie, drie tienden bij elk van de dertien stieren, twee tienden bij elk van de twee rammen, 15 en telkens een tiende bij elk van de veertien schapen; 16 en één geitebok als zondoffer, ongeacht het dagelijks brandoffer, het bijbehorend spijsoffer en het bijbehorend plengoffer.

17 Op de tweede dag twaalf jonge stieren, twee rammen, veertien gave, éénjarige schapen, en het bijbehorend spijsoffer 18 en de bijbehorende plengoffers bij de stieren, bij de rammen en bij de schapen, naar hun aantal, volgens het voorschrift; 19 en één geitebok als zondoffer, ongeacht het dagelijks brandoffer en het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers.

20 Op de derde dag elf stieren, twee rammen, veertien gave, éénjarige schapen, 21 en het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers bij de stieren, bij de rammen en bij de schapen naar hun aantal, volgens het voorschrift; 22 en één bok als zondoffer, ongeacht het dagelijks brandoffer en het bijbehorend spijsoffer en het bijbehorend plengoffer.

23 Op de vierde dag tien stieren, twee rammen, veertien gave, éénjarige schapen, 24 en het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers bij de stieren, bij de rammen en bij de schapen naar hun aantal, volgens het voorschrift; 25 en één geitebok als

zondoffer, ongeacht het dagelijks brandoffer, het bijbehorend spijsoffer en het bijbehorend plengoffer.

26 Op de vijfde dag negen stieren, twee rammen, veertien gave, éénjarige schapen, 27 en het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers bij de stieren, bij de rammen en bij de schapen naar hun aantal, volgens het voorschrift; 28 en één bok als zondoffer, ongeacht het dagelijks brandoffer en het bijbehorend spijsoffer en het bijbehorend plengoffer.

29 Op de zesde dag acht stieren, twee rammen, veertien gave, éénjarige schapen, 30 en het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers bij de stieren, bij de rammen en bij de schapen naar hun aantal, volgens het voorschrift; 31 en één bok als zondoffer, ongeacht het dagelijks brandoffer, het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers.

32 Op de zevende dag zeven stieren, twee rammen, veertien gave, éénjarige schapen, 33 en het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers bij de stieren, bij de rammen en bij de schapen naar hun aantal, volgens het voorschrift; 34 en één bok als zondoffer, ongeacht het dagelijks brandoffer, het bijbehorend spijsoffer en het bijbehorend plengoffer.

35 Op de achtste dag zult gij een feestelijke vergadering hebben, gij zult generlei slaafse arbeid verrichten. 36 Dan zult gij een brandoffer brengen, een vuuroffer, een liefelijke reuk voor de HERE: één stier, één ram, zeven gave, éénjarige schapen, 37 het bijbehorend spijsoffer en de bijbehorende plengoffers bij de stier, bij de ram en bij de schapen naar hun aantal, volgens het voorschrift; 38 en één bok als zondoffer, ongeacht het dagelijks brandoffer en het bijbehorend spijsoffer en het bijbehorend plengoffer.

De voorgaande offers getuigenden al van overvloed. Daaraan wordt ter gelegenheid van dit laatste feest nog eens als het ware een vloedgolf van offers toegevoegd. Het stelt dan ook de uitbundige lofprijzing voor die God zal worden gebracht tijdens het vrederijk waarvan dit feest spreekt. We vinden die uitbundigheid bijvoorbeeld in de laatste psalmen van het boek *Psalmen*.

Het loofhuttenfeest duurde zeven dagen, een volmaakte periode. Evenals de sabbat wijst dit feest heen naar het vrederijk. Het feest begint met dertien stieren. Het getal veertien zou van dubbele volmaaktheid spreken. Maar de kennis van Christus bereikt ook in het vrederijk die volmaaktheid niet.

Bij dit feest zien we dat de waardering van het offer van Christus zal afnemen naar mate de tijd van het vrederijk verstrijkt. Maar het afnemen gaat niet verder dan "*op de zevende dag zeven stieren*" (vers 32). Bij het afnemen van de waardering blijft de volmaakte (waarvan het getal zeven spreekt) waarde van het werk zelf voor de aandacht staan.

We zien dit verschijnsel van afnemende waardering ook in de geschiedenis van de gemeente die in *Openbaring 2 en 3* profetisch aan ons wordt voorgesteld. Het begint met het verlaten van de eerste liefde in de zendbrief aan Efeze en eindigt met walgelijke lauwheid in de zendbrief aan Laodicéa.

Maar er is sprake van een achtste dag. Dat spreekt van een nieuw begin, tevens van een begin zonder einde. Na de periode van het vrederijk volgt de eeuwigheid. Daar is alles nieuw en zonder einde. Ook op die dag moeten de voorgeschreven offers worden gebracht. Alles wat van God is, hetzij in de tijd, hetzij voor de eeuwigheid, is uitsluitend gegrond op het werk van de Heer Jezus.

Op de achtste dag worden dezelfde offers gebracht als op de grote verzoendag. De grote verzoening die door de Heer Jezus op het kruis is verricht blijft tot in eeuwigheid de zekere basis van alles wat we daar voortdurend, zonder onderbreking en volmaakt mogen genieten (*Hebr.9:12; 10:14*).

Maar Christus, gekomen als hogepriester van de komende goederen, door de grotere en volmaaktere tabernakel, niet met handen gemaakt (dat is niet van deze schepping), ook niet door het bloed van bokken en kalveren, maar door zijn eigen bloed, is eens voor altijd ingegaan in het heiligdom na een eeuwige verlossing verworven te hebben. (Hb 9:11,12)

*Want door een offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt die geheiligd worden.
(Hb 10:14)*

Bij alle volheid die bij alle feesten en vooral bij het loofhuttenfeest aanwezig is, ontbreekt het zondoffer niet. Dat toont aan dat hoezeer we ook gezegend zijn met alles wat het werk van Christus voor ons heeft bewerkt, we ook altijd zullen denken aan wat nodig was voor onze zonden. Nooit zullen we vergeten dat zijn werk ook noodzakelijk was voor de reiniging van onze zonden (vgl.2 Petr.1:9).

39 Dit zult gij voor de HERE op uw feesten bereiden als uw brandoffers, uw spijsoffers, uw plengoffers en uw vredeoffers, behalve uw gelofteoffers en uw vrijwillige offers.

40 En Mozes sprak tot de Israëlieten naar alles wat de HERE Mozes geboden had.

God geeft hier de bekrachtiging van het voorgaande. Tevens maakt Hij er melding van dat de gegeven voorschriften de vrijwilligheid van andere offers niet aantast. Hij heeft recht op onze aanbidding. Dat is terecht. Hij zoekt ook naar harten die Hem in vrijwillige aanbidding naderen (Joh.4:23). Een dergelijke gezindheid zien we in 2 Kronieken 30:23.

Zeven dagen lang vierden de Israëlieten die zich te Jeruzalem bevonden, het feest der ongezuurde broden met grote vreugde. De Levieten en de priesters loofden de HERE dag op dag onder begeleiding van instrumenten tot lof van de HERE. Jehizkia sprak tot het hart van al de Levieten, die grote kundigheid getoond hadden in de dienst des HEREN. Zij aten het feestoffer zeven dagen lang, slachtten vredeoffers en loofden de HERE, de God hunner vaderen.

Toen kwam de gehele gemeente overeen, om nog zeven dagen feest te vieren, en zij vierden nog zeven dagen feest, met vreugde. (2Kr 30:21-23)

Na het verplichte vieren van het loofhuttenfeest wordt er met een vrijwillig hart nog eens zeven dagen feest aan toegevoegd.

Schema van de offers van Numeri 28 en 29:

Tijd/periode	Tekst	Datum	Stier	Ram	Lam	Bok
Dagelijkse offers						
Morgen	28:3-8				1	
Avond	28:3-8				1	
Periodieke offers						
Wekelijks	28:9,10	Iedere sabbat			2	
Maandelijks	28:11-15	1e v.d. maand	2	1	7	1
Jaarlijkse offers (voor de feesten)						
Pascha	28:16	14.01				
Ongezuurde broden	28:17-25	15-21.01 p.d.	2	1	7	1
Pinksteren	28:26-31	In 3e maand	2	1	7	1
Geklank	29:1-6	01.07	1	1	7	1
Grote verzoendag	29:7-11	10.07	1	1	7	1
Loofhutten 1e dag	29:12-16	15.07	13	2	14	1
2e t/m 6e dag	29:17-31	16-07 - 20.07	1 (p.d.)	2	14	1
7e dag	29:32-34	21.07	7	2	14	1
8e dag	29:35-38	22.07	1	1	7	1

Want hij bij wie deze dingen niet zijn, is blind, kortzichtig, en is de reiniging van zijn vroegere zonden vergeten. (2Pt 1:9)

Maar er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid; immers, de Vader zoekt zulke personen die Hem aanbidden. (Jh 4:23)

INHOUD:

- Vs.1: Mozes spreekt tot de stamhoofden
 Vs.2: Een man die de HERE een gelofte doet
 Vs.3-5: Een ongetrouwde vrouw die de HERE een gelofte doet
 Vs.6-8: Een ondertrouwde vrouw die een gelofte doet
 Vs.9: De gelofte van een weduwe of verstoten vrouw
 Vs.10-15: De gelofte van een getrouwde vrouw
 Vs.16: Samenvatting

TOELICHTING:

Het gaat nog steeds om een volk dat op het punt staat het beloofde land binnen te trekken. God bereidt zijn volk daarop voor. Met het oog daarop heeft God in de vorige hoofdstukken gesproken over de offers, waarvan Hij verwacht dat zijn volk die Hem zou brengen, met name op de feesten. Het betrof nationaal verplichte offers.

God verwacht nog iets van zijn volk: hun toewijding. Dat komt in dit hoofdstuk aan de orde. Wij bieden Hem offers aan en wij bieden Hem onszelf aan. Het betreft hier persoonlijke vrijwillige beloften.

Niemand is verplicht een gelofte te doen. Daarom er goed over nadenken of we de gelofte kunnen nakomen, anders moet er niet aan begonnen worden. In algemene zin geldt deze regel: wie een belofte doet aan de Heer, is gehouden die na te komen (*Pred.5:3,4*).

1 En Mozes sprak tot de stamhoofden der Israëlieten: Dit is het woord, dat de HERE geboden heeft.

De stamhoofden worden aangesproken omdat het om een familieaangelegenheid gaat. Zij moesten erop toezien dat in de voorkomende gevallen naar dit gebod van de HERE werd gehandeld in de familie die of het huwelijk dat het betrof.

2 Wanneer een man de HERE een gelofte doet of een eed zweert, waardoor hij een verplichting op zich neemt, dan zal hij zijn woord niet schenden; geheel zoals hij het uitgesproken heeft, zal hij doen.

Er is verschil tussen een man en vrouw die aanbiedt iets voor de HERE te doen of te laten. Een man is altijd verplicht de gelofte die hij doet, te houden. De gelofte kan zijn om iets van zijn eigendom aan de HERE te geven of voor Hem te heiligen of om te vasten of zich van iets te onthouden.

De man is een beeld van Christus. Hij heeft gedaan "geheel zoals hij het uitgesproken heeft". De Heer Jezus heeft gezegd: "Zie, Ik kom om uw wil te doen, o God" (*Hebr.10:9; Ps.40:7,8*). De verplichting die Hij daarin op Zich heeft genomen, is Hij ten volle nagekomen. Voor Hem was er geen weg terug of een ontslagen worden van zijn gelofte. Toen Hij vroeg aan de Vader om de drinkbeker weg te nemen, bleek zijn volmaakte toewijding uit de toevoeging: "maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt" (*Markus 14:36*).

3 Maar wanneer een vrouw de HERE een gelofte gedaan en een verplichting op zich genomen heeft in haars vaders huis in haar jeugd, 4 en haar vader de gelofte en de verplichting die zij op zich heeft genomen, gehoord heeft, maar haar vader tegen haar gezwezen heeft, dan zullen al haar geloften van kracht zijn en elke verplichting die zij op zich genomen heeft, zal van kracht zijn. 5 Indien echter haar vader haar weerstaan heeft, toen hij het hoorde, dan zal geen van de geloften en van de verplichtingen die zij op zich genomen heeft, van kracht zijn; en de HERE zal het haar vergeven, want haar vader heeft haar weerstaan.

Als gij God een gelofte gedaan hebt, talm er dan niet mee die in te lossen, want Hij heeft geen welgevallen aan de dwazen; wat gij beloofd hebt, moet gij inlossen. Het is beter, dat gij niet belooft dan dat gij belooft en niet inlost. (Pr 5:3,4)

..., zei Hij daarna: 'Zie, Ik kom om uw wil te doen'. Hij neemt het eerste weg om het tweede te stellen. (Hb 10:9)

Toen zeide ik: Zie, ik kom; in de boekrol is over mij geschreven; ik heb lust om uw wil te doen, mijn God, uw wet is in mijn binnenste. (Ps 40:7,8)

En Hij zei: Abba, Vader, alles is U mogelijk, neem deze drinkbeker van Mij weg; maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt. (Mk 14:36)

In deze verzen gaat het over de gelofte van een ongetrouwde vrouw die nog bij haar vader thuis woont. Als haar vader ervan hoort en zwijgt, stemt hij door zijn zwijgen ermee in en is de gelofte geldig. Als haar vader echter verbiedt dat zij die gelofte nakomt, dus weigert ermee in te stemmen, dan is de gelofte niet geldig. Ze heeft iets beloofd dat ze niet in staat is na te komen.

Dan schittert de genade van de HERE: De HERE zal haar te snel uitgesproken woorden vergeven (*zie ook vers 8 en 12*). Ze meende God een welgevallen te doen, maar was zich niet bewust van haar onbekwaamheid en haar onderdanige positie. Ze had eerst haar vader moeten raadplegen. Als haar gelofte iets nadeligs voor de familie inhoudt, zal haar vader haar van die belofte kunnen ontslaan. Alles wat zij zou kunnen beloven, behoort aan haar vader.

Haar gehoorzaamheid aan haar vader laat zij zien, door af te zien van het houden van haar belofte. De gehoorzaamheid aan haar vader wordt door de HERE zo hoog aangeslagen dat Hij haar vergeeft. Haar goede bedoelingen waren toch niet naar de wil van God. Zij meende God een dienst God te doen, terwijl ze zich niet bewust was van de kwalijke gevolgen die haar gelofte had voor de familie.

In algemene zin geldt voor een vrouw die een gelofte doet, dat de geldigheid ervan afhankelijk is van wat de man onder wie zij staat, ermee doet. God geeft ieder mens een verantwoordelijkheid die in overeenstemming is met de positie die iemand heeft. God verwacht van de man die het hoofd is van de vrouw (*1 Kor.11:3*) dat deze zijn verantwoordelijkheid kent.

De verhouding van de vrouw tot de man kan zijn die van een vader tot zijn dochter (*vers 3-5*) en die van een man tot zijn echtgenoot (*vers 6-8; 10-15*). De vrouw is een beeld van Israël. De HERE stond met Israël in verbinding als een vader tot zijn dochter (*Jer.31:32; Hos.11:1*) en als ook als een man tot zijn vrouw (*Jer.2:2*).

Niet zoals het verbond, dat Ik met hun vaderen gesloten heb ten dage dat Ik hen bij de hand nam, om hen uit het land Egypte te leiden: mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik heer over hen ben, luidt het woord des HEREN. (Jr 31:32)

Toen Israël een kind was, heb Ik het liefgehad, en uit Egypte heb Ik mijn zoon geroepen. (Hs:11:1)

Ga, predik ten aanhoren van Jeruzalem: Zo zegt de HERE: Ik gedenk de genegenheid van uw jeugd, de liefde van uw bruidstijd, toen gij Mij gevolgd waart in de woestijn, in onbezaaid land; ... (Jr 2:2)

Israël heeft God ook beloften gedaan. Het volk heeft tot drie maal toe uitgesproken: "Alles wat de HERE gesproken heeft, zullen wij doen" (*Ex.19:8; 24:3,7*). En God heeft gezwegen. Hij heeft de belofte nooit teniet gedaan, maar die integendeel bekrachtigd door het volk de wet te geven. Israël is nog steeds verantwoordelijk voor de beloften, waarmee het zich aan God heeft verbonden. God heeft in zijn regering de beloften niet teniet gedaan, opdat het volk zou leren wat er in hun hart was. Hij heeft het volk nooit van de gedane gelofte ontslagen.

6 Indien zij echter een man toebehoort, terwijl haar beloften of de verplichting die zij door een onbezonnen uitspraak op zich genomen heeft, op haar rusten, 7 en haar man het hoort en tegen haar zwijgt, wanneer hij het hoort, dan zullen haar beloften van kracht zijn en de verplichtingen die zij op zich genomen heeft, zullen ook van kracht zijn. 8 Maar als haar man, toen hij het hoorde, haar weerstaan heeft, dan heeft hij de gelofte die op haar is, en de verplichting die zij door een onbezonnen uitspraak op zich genomen heeft, ongeldig gemaakt; en de HERE zal het haar vergeven.

Vers 6-8 gaat waarschijnlijk over een verloofde vrouw, die een gelofte heeft gedaan toen ze nog niet aan een man verbonden was en die gelofte nu meeneemt in het huwelijk. Haar man heeft nu over haar gelofte te beslissen op dezelfde wijze als eerst door de vader gebeurde. Als hij niet direct beslist dat de gelofte ongeldig is, moet zij die houden. Hij mag er later niet op terugkomen.

Maar ik wil dat u weet, dat Christus het hoofd is van iedere man, en de man het hoofd van de vrouw, en God het hoofd van Christus. (1Ko 11:3)

Ook deze situatie spreekt van Israël en de verhouding waarin het volk tot de HERE staat. Israël heeft in de bruidstijd (*Jer.2:2*) geloften van trouw voor Gods aangezicht afgelegd.

9 Wat de geloften van een weduwe of van een verstoten vrouw betreft, elke verplichting die zij op zich genomen heeft, zal voor haar van kracht zijn.

Israël wordt ook voorgesteld in de weduwe en in de verstoten vrouw. Het zijn beelden van vrouwen die voor eigen rekening staan, ontdaan van de hulp van hun man. Ook die aspecten zijn herkenbaar in het volk Israël. Maar God zal hen niet in die staat laten. Hij zal Zich over zijn volk ontfermen omdat zijn beloften onberouwelijk zijn. De Heer Jezus is voor eeuwig slaaf geworden en gekomen om de wil van God te doen. Hij betaalde de geloften. Hij volbracht wat het volk niet kon volbrengen.

10 En indien zij een gelofte gedaan heeft in het huis van haar man of onder ede een verplichting op zich genomen heeft, 11 en haar man het gehoord, maar tegen haar gezwezen en haar niet weerstaan heeft, dan zullen al haar geloften van kracht zijn, en elke verplichting die zij op zich genomen heeft, zal van kracht zijn. 12 Indien echter haar man deze nadrukkelijk ongeldig maakt, wanneer hij het hoort, zal niets, wat over haar lippen gekomen is, zowel van haar gelofte als van haar verplichting, van kracht zijn; haar man heeft ze ongeldig gemaakt en de HERE zal het haar vergeven. 13 Elke gelofte en elke verplichting onder ede om zichzelf te verootmoedigen, zal haar man kunnen bekrachtigen en haar man zal ze ongeldig kunnen maken. 14 Zwijgt echter haar man van dag tot dag geheel tegen haar, dan bekrachtigt hij al haar geloften of al de verplichtingen die op haar rusten; hij bekrachtigt ze, omdat hij tegen haar zwijgt, wanneer hij het hoort. 15 Maar maakt hij ze nadrukkelijk ongeldig, nadat hij ze gehoord heeft, dan zal hij haar onrechtigheid dragen.

Het ongeldig maken van de gelofte kon alleen gebeuren als die inlossing ervan werd overgenomen door de man. Dat is wat de Heer Jezus heeft gedaan. Hij heeft de ongerechtigheid van zijn volk (het overblijfsel) gedragen om zijn volk van hun belofte te ontheffen (*Kol.2:14*).

Wij zijn nu Gods volk dat de zegeningen van het land in bezit mag nemen. Maar dan verwacht God ook van ons dat wij ons aan Hem zullen toewijden. Beloften zijn daarbij niet aan de orde. Wij zijn kinderen van God en als gemeente zijn wij de bruid van de Heer Jezus. Wij kunnen ons overtuigen van wat de wil van de Vader is door Gods Woord en de Geest die in ons woont. Wij leven niet volgens beloften, maar in het kennen van Gods wil. Voor ons geldt het woord van de Heer Jezus in *Mattheüs 5:33-37*.

U hebt eveneens gehoord dat tot de ouden gezegd is: U zult geen valse eed zweren, maar de Heer uw eden houden. Maar Ik zeg u helemaal niet te zweren, niet bij de hemel, want hij is de troon van God; niet bij de aarde, want zij is de voetbank voor zijn voeten; niet bij Jeruzalem, want zij is de stad van de grote Koning; niet bij uw hoofd zult u zweren, want u kunt niet een haar wit of zwart maken. Laat uw woord ja echter ja zijn, en uw nee nee; en wat meer is dan dit, is uit de boze. (Mt 5:33-37)

16 Dit zijn de inzettingen, die de HERE Mozes geboden heeft over de verhouding van een man tot zijn vrouw, en van een vader tot zijn dochter in haar jeugd, in het huis van haar vader.

Bekrachtiging van het voorgaande. Het geheel van wat in dit gedeelte over geloften wordt gezegd, wordt geopend (*zie vers 1*) en afgesloten met een nadrukkelijke mededeling dat het een gebod van de HERE is.

Ga, predik ten aanhoren van Jeruzalem: Zo zegt de HERE: Ik gedenk de genegenheid van uw jeugd, de liefde van uw bruidstijd, toen gij Mij gevolgd waart in de woestijn, in onbezaaid land; ... (Jr 2:2)

...; de schuldbrief die tegen ons getuigde door zijn inzettingen en die onze tegenstander was, heeft Hij uitgewist en die uit de weg geruimd door deze aan het kruis te nagelen. (Ko 2:14)

INHOUD:

- Vs.1,2: Opdracht wraak te nemen op de Midianieten
 Vs.3-6: Wie ten strijde moesten trekken
 Vs.7-12: De strijd en het resultaat daarvan
 Vs.13-20: Nadere bevelen van Mozes ten aanzien van de gevangenen en ontzondiging
 Vs.21-24: Eleazar geeft voorschriften voor ontzondiging
 Vs.25-31: Hoe de buit moest worden verdeeld
 Vs.32-47: Hoe de buit werd verdeeld
 Vs.48-54: De vrijwillige gave van de buit door de oversten aan de HERE

TOELICHTING:

1 De HERE sprak tot Mozes: 2 Neem voor de Israëlieten wraak op de Midianieten; daarna zult gij tot uw voorgeslacht vergaderd worden.

Mozes krijgt hier zijn laatste taak. Voordat het volk de zegeningen van het land in bezit kan gaan nemen, moet het volk de wraak van de HERE over Midian voltrekken. De boze verbindingen met deze vijanden moeten worden verbroken, anders kan de zegen niet worden genoten. Die verbindingen zijn boos in Gods oog en vormen een verhindering voor zijn zegen. We hebben gezien dat Bileam God niet van Israël kon scheiden. God kon niet toestaan dat zijn dienstknecht de wereld verliet voordat hij de volle verrekening had gezien. We zien hier ook dat een dienstknecht niet eerder wordt weggenomen dan nadat zijn taak volbracht is.

Midian was een broedervolk. Hij stamde ook af van Abraham, maar zijn moeder was Ketura (*Gen.25:2*). Zij waren burenen van Moab en hadden zich met hen verbonden om Israël in het verderf te storten (*Num.22:4; 25:1-15*). Op grond daarvan had God zijn oordeel over hen uitgesproken (*Num.25:16-18*) en laat dat nu door zijn volk uitvoeren.

Het volk van God heeft verschillende soorten strijd te voeren. Strijd is er tegen Amalek. Dat is een verdedigingsstrijd die zich afspeelt in de woestijn. Deze strijd stelt voor ons de dagelijkse strijd voor die er is tegen wat ons omringd in de wereld waarin we leven. Er is ook strijd tegen de Kanaänieten. Dat is een aanvalsstrijd, die zich afspeelt in het land om te veroveren. Die strijd stelt voor ons de strijd voor die we hebben te strijden om ons de zegeningen die God ons heeft gegeven eigen te maken.

Hier gaat het om de strijd tegen Midian. Dat is een aanvalsstrijd, die zich afspeelt in de woestijn. Maar er een verschil met de strijd tegen Amalek. Aan de strijd tegen Amalek is niet te ontkomen. Die tegen Midian had wel voorkomen kunnen worden, maar is nodig geworden vanwege de eigen ontrouw van het volk. Het volk had zich met die vijand verbonden als gevolg van de leer van Bileam.

Het gebeurt wel dat we als vijanden tegenover de wereld komen te staan, omdat we vriendschappelijke betrekkingen met haar hebben onderhouden, en ze waren een valstrik voor ons. Niettemin geeft God ons een volkomen overwinning, zodra we de wereld als vijandig gaan beschouwen. Alleen moet alles wat ons verleidde, totaal vernietigd worden, zonder compromis.

Dat is wat we ook in de christenheid vinden, bijvoorbeeld als een christen niet als vreemdeling in de wereld verblijft, maar zich ermee vermengt, vaak met fraaie, maar wel onbijbelse motieven. We kunnen pret maken met de mensen van de wereld. Maar waar is de grens? Als we het ons bewust worden dat we te ver zijn gegaan, merken we hoeveel moeite het kost om er ons

*En Abraham nam wederom een vrouw, Ketura gehe-
ten. En zij baarde hem Zimran, Joksan, Medan, Mi-
dian, Jisbak en Suah. (Gn 25:1,2)*

van los te maken. Als we ons ergens in hebben gegeven waar we niet hoorden, vraagt het strijd om er weer los van te komen. Dat had niet nodig hoeven te zijn als we trouw waren gebleven.

3 Toen sprak Mozes tot het volk: Laat een aantal mannen van u zich ten strijde toerusten, dat zij zich tegen Midian keren om de wraak des HEREN aan Midian te voltrekken. 4 Uit elke stam van alle stammen Israëls zult gij er duizend ten strijde zenden. 5 Zo werden van de geslachten Israëls duizend voor elke stam geleverd, twaalfduizend ten strijde toegerusten. 6 Toen zond Mozes hen ten strijde, duizend voor elke stam; hen en Pinehas, de zoon van de priester Eleazar, ten strijde, en het heilige gerei en de signaaltrumpetten had hij bij zich.

De HERE spreekt over de wraak van de Israëlieten op de Midianieten (vers 1). Als Mozes erover spreekt, heeft hij het over de wraak van de HERE. Met een klein deel van het volk moest er tegen de vijand worden gestreden, opdat duidelijk zou zijn dat God de overwinning gaf. Het hele volk, elk onderdeel ervan, moest een aandeel in die strijd hebben. Elke stam leverde evenveel mannen.

De aanvoerder is niet Jozua maar Pinehas, de priester. Dat vereiste de omstandigheden van het falen van het volk. Een priester is aanvoerder van de strijd omdat deze strijd reiniging moet bewerken van de besmetting die over Israël is gekomen door de verbinding met Midian. Pinehas leidt de strijd omdat hij zich al eerder had onderscheiden in de strijd tegen Midian (25:7,8). Hij had zijn zwaard al een keer ten oordeel over Midian gebruikt. Als wij ons laten meeslepen, weg van God, en we willen terug, dan moet Pinehas voorop, met het zwaard. Hij, die de heiligheid van God kende.

Pinehas weet dat de overwinning van de HERE moet komen. Daarom heeft hij de trompetten bij zich, opdat de HERE die zal horen (Num.10:9). Priesters konden alarm blazen en Gods hulp inroepen in deze noodzakelijke strijd. Met "het heilige gerei" worden waarschijnlijk de trompetten bedoeld. De trompetten zijn dan een nadere omschrijving van dat heilige gerei. Het lijkt niet waarschijnlijk dat met "het heilige gerei" bijvoorbeeld de Urim en de Tummim (Ex.28:30) worden bedoeld, omdat Pinehas nog geen hogepriester was.

7 En zij trokken ten strijde tegen Midian, zoals de HERE Mozes geboden had, en doodden allen die van het mannelijk geslacht waren. 8 Behalve degenen, die onder hen verslagen werden, doodden zij ook de koningen van Midian, Evi, Rekem, Zur, Hur en Reba, de vijf koningen van Midian; ook Bileam, de zoon van Beor, doodden zij met het zwaard. 9 En de Israëlieten namen de vrouwen van Midian gevangen en hun kinderen; en al hun vee, al hun have en hun gehele vermogen maakten zij buit; 10 al hun steden, waar zij woonden, en al hun tentenkampen verbrandden zij met vuur. 11 Daarna namen zij de gehele buit en de gehele roef aan mensen en dieren 12 en brachten de gevangenen, de roef en de buit tot Mozes en de priester Eleazar en de vergadering der Israëlieten in de legerplaats, naar de velden van Moab aan de Jordaan bij Jericho.

Alle mannen worden gedood. Het zal om alle strijd bare mannen gaan. Niet het hele volk is uitgeroeid. Later is Midian weer een geduchte vijand van het volk (Richt. 6:1-3).

Maar de Israëlieten deden wat kwaad is in de ogen des HEREN; daarom gaf de HERE hen over in de macht van Midian gedurende zeven jaar, waarin Midian de overhand had over Israël. Uit vrees voor Midian richtten de Israëlieten voor zich de schuilplaatsen in, die in het gebergte liggen, de holen en burchten. Wanneer Israël gezaaid had, kwamen Midian, Amalek en de stammen van het Oosten opdagen en trokken tegen hen op, (Ri 6:1-3)

De vijf koningen waren hoofden van Midianietische stammen, zoals Zur uitdrukkelijk wordt genoemd in Numeri 25:15. Ze worden in Jozua 13:21 'vorsten' genoemd.

En wanneer gij in uw land ten strijde trekt tegen de vijand die u benauwt, dan zult gij op de trompetten een signaal blazen, waardoor gij in gedachtenis gebracht zult worden voor het aangezicht van de HERE, uw God, zodat gij van uw vijanden verlost zult worden. (Nm 10:9)

En gij zult in het borstschild der beslissing de Urim en de Tummim leggen; zij zullen op het hart van Aäron zijn, wanneer hij voor het aangezicht des HEREN komt, en Aäron zal de beslissing voor de Israëlieten voortdurend op zijn hart dragen, voor het aangezicht des HEREN. (Ex 28:30)

en voorts alle steden der hoogvlakte en het gehele rijk van Sihon, de koning der Amorieten, die te Hesbon regeerde; hem had Mozes verslagen tegelijk met de vorsten van Midian: Ewi, Rekem, Zur, Hur en Reba, vazallen van Sicon, inwoners des lands. (Jz 13:21)

Ook Bileam ontkomt niet aan het oordeel. Zijn naam wordt verbonden aan die van de vijf koningen. Het lijkt erop dat hij hun adviseur is geweest. Hij valt met de vijanden van Gods volk met wie hij zich had verbonden. Hij had gewenst de dood van de oprechten te sterven (23:10), maar hij bleef in zijn boosheid leven. Tot het volk van de oprechten had hij niet willen toetreden. Waar hij in zijn leven van was gescheiden, was hij in zijn dood en zou hij tot in eeuwigheid van gescheiden blijven.

In zijn genade geeft God een grote overwinning met veel buit. Hij strijdt voor zijn volk, omdat zijn eer ermee gemoeid is. Als wij door valse invloeden worden meegesleept, is daar ook Gods eer mee gemoeid.

13 Toen gingen Mozes en de priester Eleazar en al de hoofden der vergadering hun tegemoet tot buiten de legerplaats; 14 en Mozes werd toornig op de aanvoerders van het leger, op de oversten over duizend en de oversten over honderd, die van de krijgstoet kwamen, 15 en Mozes zeide tot hen: Hebt gij allen die van het vrouwelijk geslacht zijn, laten leven? 16 Zie, dezen waren op raad van Bileam voor de Israëlieten aanleiding om trouwbreuk te plegen tegen de HERE ter oorzake van Peor, zodat de plaag kwam onder de vergadering des HEREN. 17 Nu dan, doodt al wat onder de jeugdigen van het mannelijk geslacht is; en ook alle vrouwen die gemeenschap met een man hebben gehad, zult gij doden. 18 Maar alle jeugdigen onder de vrouwen, die geen gemeenschap met een man hebben gehad, zult gij voor u laten leven. 19 En gij, legert u zeven dagen buiten de legerplaats; ieder van u, die iemand gedood heeft, en ieder van u, die een verslagene aangeraakt heeft, moet zich op de derde en op de zevende dag laten ontzondigen, gij zelf en uw gevangenen; 20 ook zal elk kleed en elk voorwerp van leer en al wat van geitehaar gemaakt is en elk houten voorwerp ontzondigd worden.

Aan de zijde van het volk is er geen enkel verlies (vers 49), een bewijs dat deze strijd van en voor God is. Maar nu moet het volk nog leren dat het kwaad radicaal moet worden uitgeroeid. Dat moeten wij ook. De mannen werden wel gedood, want zij vormden een groot gevaar door hun kracht. Maar ook de vrouwen moesten worden gedood, want hun gevaar was nog groter door hun verleiding. Juist zij waren het die het volk zoveel onheil hadden bezorgd. Maar de maagden van Midian hoefden niet te worden gedood. Zij hadden zich niet geleend voor de hoererij. Dat leert ons dat wij moeten onderscheiden in het radicaal uitoefenen van het oordeel.

Verder leren we dat bezig zijn met kwaad, ook al is het in opdracht van de Heer, verontreinigt. Het is noodzakelijk zich ervan te reinigen door gebruik te maken van het water der reiniging. Het lezen van Gods Woord bewerkt die reiniging.

21 Toen zeide de priester Eleazar tot de krijgslieden, die ten strijde getrokken waren: Dit is het wetsvoorschrift, dat de HERE Mozes geboden heeft. 22 Alleen het goud en het zilver, het koper, het ijzer, het tin en het lood, 23 alles wat door het vuur kan gaan, zult gij door het vuur doen gaan, opdat het rein worde; evenwel zal het met het water der reiniging ontzondigd worden; en alles wat niet door het vuur kan gaan, zult gij door het water doen gaan. 24 En gij zult op de zevende dag uw klederen wassen, opdat gij rein wordt, en daarna zult gij in de legerplaats komen.

Alles wat Israël had buit gemaakt moest worden gereinigd. De reiniging vond plaats door het in het vuur te brengen en daarna met water te wassen. Wat het vuur niet kon verdragen moest alleen met water worden gereinigd. De uitvoering van de reiniging gebeurde onder verantwoording van Eleazar, die als hogepriester erop moest toezien dat de reiniging strikt naar het voorschrift van hoofdstuk 19 gebeurde.

Niets kon door Israël worden gebruikt als het niet eerst door het vuur was gegaan. De buit die voortkomt uit onze ontrouw moet ook worden gereinigd, om zo geschikt te worden voor eigen gebruik. Alles wat in de handen van Midian is geweest en daardoor onrein was, moest worden gereinigd. Alle

Wie telt het stof van Jakob en wie berekent de drommen van Israël? Sterve ik zelf de dood der oprechten en zij mijn einde daaraan gelijk! (Nm 23:10)

onbijbelse praktijken van doop en avondmaal zijn een gevolg van onze ontrouw. Als doop en avondmaal weer terugggebracht worden op de grondslag van de Bijbel, als ze worden gereinigd van wat daarmee in strijd is, kunnen ze weer als zegen uit Gods hand worden aangenomen en worden gebruikt tot zijn eer.

Het vuur en het water moeten zo op elke waarheid die wij belijden en elke praktijk die wij daaraan verbinden worden toegepast om het te gebruiken voor God. Het vuur spreekt van oordeel, het water van het woord van God. Vuur verteert wat niet voor God kan bestaan, water verwijdert vuil en maakt schoon. Alles wat onder Gods oordeel is geweest en in overeenstemming is met Gods woord, kan worden gebruikt tot zijn verheerlijking. Als we zover komen, is dat het gevolg van het hogepriesterlijk werk van de Heer Jezus dat Hij als de ware Eleazar voor ons verricht. Hij brengt ons ertoe alles zo te zien en te doen dat God het kan aanvaarden.

25 En de HERE zeide tot Mozes: 26 Stel het totaal vast van de buit, die meegevoerd is aan mensen en dieren, gij en de priester Eleazar en de familiehoofden der vergadering, 27 en verdeel de buit in twee helften tussen hen, die de krijgswapenen gehanteerd hebben, die ten strijde uitgetrokken zijn, en de gehele vergadering. 28 En gij zult voor de HERE een schatting heffen van de krijgslieden, die ten strijde uitgetrokken zijn, één op de vijfhonderd van de mensen, de runderen, de ezels en de schapen; 29 van de voor hen bestemde helft zult gij deze nemen en aan de priester Eleazar geven als een heffing voor de HERE. 30 Maar van de helft die voor de Israëlieten bestemd is, zult gij één gevangene op de vijftig nemen van de mensen, de runderen, de ezels en de schapen, van al het vee, en ze aan de Levieten geven, die zorg dragen voor de tabernakel des HEREN.

31 En Mozes en de priester Eleazar deden, zoals de HERE Mozes geboden had.

De buit moet in twee delen verdeeld worden. De ene helft is voor de strijders, de andere helft is voor het volk. Naar verhouding kregen de krijgslieden meer. Maar zij hadden dan ook de moeiten, inspanningen en gevaren van de strijd ondergaan.

De buit was dus niet alleen voor de krijgslieden. David handelt later op dezelfde manier (1 Sam.30:21-25; vgl. Joz.22:8).

Toen David bij de tweehonderd mannen kwam, die te uitgeput waren geweest om hem te volgen, zodat hij hen bij de beek Besor achtergelaten had, gingen dezen David en het volk dat bij hem was, tegemoet. En David kwam bij de manschappen, en vroeg hun naar hun welstand. Daarop begonnen alle slechte en nietswaardige onder de mannen die met David meegegaan waren, te spreken: Omdat zij niet met ons meegegaan zijn, geven wij hun niets van de buit die wij gered hebben, behalve aan ieder zijn vrouw en zijn kinderen. Laten zij die meenemen, en weggaan. Maar David zeide: Zo moet gij niet doen, mijn broeders, met wat de HERE ons gegeven heeft; Hij heeft ons bewaard en de bende die ons overviel, in onze macht gegeven. Wie zou hierin naar u luisteren? Neen, het deel van wie bij het pakgoed blijft, zal hetzelfde zijn als van wie ten strijde trekt; gelijk op zullen zij delen. En zo is het geweest van die dag af; hij stelde het tot inzetting en regel voor Israël tot op deze dag. (1Sm 30:21-25)

Keert terug naar uw tenten met grote schatten en zeer veel vee, met zilver, goud, koper, ijzer en klederen in grote overvloed; deelt de buit, op uw vijanden behaald, met uw broeders. (Jz 22:8)

De Heer zorgde ervoor dat elke Israëliet in de blijdschap van de overwinning kon deelhebben. Hij kiest wie aan de strijd deelnemen en eert hen. Maar Hij wil ook hen eren die naar zijn soevereine wil achtergebleven zijn en die op de hun aangewezen plaats getrouw hun taak naar zijn wil hebben vervuld.

Niet iedereen is even geschikt om aan de strijd deel te nemen. Als gelovigen geestelijke overwinningen halen, moet de buit met allen worden gedeeld. De geestelijke rijkdom die iemand verwerft, moet met andere gelovigen worden gedeeld. Petrus heeft een keer een val gemaakt. Hij heeft de Heer Jezus verloochend. Dat kwam omdat hij zich met de wereld had verbonden. Hij was in hun midden gaan zitten (Luk.22:54-60).

Zij nu grepen Hem, brachten Hem weg en brachten Hem in het huis van de hogepriester. Petrus echter volgde op een afstand. Toen zij nu vuur hadden ontstoken midden in de voorhof en zij samen waren gaan zitten, zat Petrus in hun midden. Een

dienstmeisje nu zag hem bij het licht zitten en keek hem scherp aan en zei: Ook deze was bij Hem. Hij echter loochende het en zei: Ik ken Hem niet, vrouw. En kort daarna zag een ander hem en zei: Ook u bent een van hen. Petrus echter zei: Mens, ik ben het niet! En na verloop van ongeveer een uur verzekerde een ander en zei: In waarheid, ook deze was bij Hem, want ook hij is een Galileeër. Petrus echter zei: Mens, ik weet niet wat u zegt. En onmiddellijk, terwijl hij nog sprak, kraaide de haan. (Lk 22:54-60)

De Heer heeft die verloochening zelfs voorzegt. Maar Hij heeft erbij gezegd dat Petrus zich van die kwalijke weg zou bekeren. En Hij verbond er de opdracht aan dat Petrus door die bittere ervaring een instrument zou worden tot zegen voor anderen (Luk.22:31-34). Zijn brieven zijn er het bewijs van dat hij die opdracht heeft uitgevoerd.

Simon, Simon, zie, de satan heeft dringend verlangd u allen te mogen ziften als de tarwe; Ik heb echter voor jou gebeden dat je geloof niet zou ophouden; en jij, als je eens bekeerd bent, versterk je broeders. Hij echter zei tot Hem: Heer, ik ben bereid met U zelfs in de gevangenis en in de dood te gaan. Hij echter zei: Ik zeg je, Petrus, de haan zal vandaag niet kraaien voordat je driemaal hebt geloochend Mij te kennen. (Lk 22-31-34)

De krijgslieden moesten ook een deel afstaan aan de HERE. Dit deel kwam ten goede aan Levieten. Hun dienst staat ook in het teken van de priesterdienst. Levieten worden bemoedigd in hun taak als zij meedelen in de buit. Onze geestelijke overwinningen moeten bijdragen tot bevordering van de Levietendienst en via hen de priesterdienst.

Alles staat in verbinding met de tabernakel (vers 30,47) waar uiteindelijk de geestelijke winst van elke overwinning terecht komt. Daar wordt God gediend en heeft Gods volk gemeenschap met Hem en met elkaar. De samenkomsten van de gelovigen worden dan plaatsen waar gelovigen rijker vandaan gaan dan ze er kwamen.

32 De buit nu, het overige van de roof, die het krijgsvolk geroofd had, was zeshonderdvijfzeventigduizend schapen 33 en tweënzeventigduizend runderen, 34 en eenenzestigduizend ezels, 35 voorts mensen, namelijk vrouwen, die geen gemeenschap met een man hadden gehad, in het geheel tweëndertigduizend. 36 En de helft, het aandeel van degenen die in de strijd uitgetrokken waren, was tezamen driehonderdzevenendertigduizend vijfhonderd schapen, 37 en de schatting voor de HERE van de schapen bedroeg zeshonderd vijfzeventig; 38 en de runderen zesendertigduizend en hun schatting voor de HERE tweënzeventig; 39 en de ezels dertigduizend vijfhonderd en hun schatting voor de HERE eenenzestig; 40 en de mensen zestienduizend en hun schatting voor de HERE tweëndertig. 41 En Mozes gaf de schatting, de heffing voor de HERE, aan de priester Eleazar, zoals de HERE Mozes geboden had. 42 En de helft, bestemd voor de Israëlieten, die Mozes van de mannen welke uitgetrokken waren, afgescheiden had, 43 de helft voor de vergadering bestemd, bedroeg van de schapen driehonderdzevenendertigduizend vijfhonderd, 44 en de runderen zesendertigduizend, 45 en de ezels dertigduizend vijfhonderd, 46 en de mensen zestienduizend. 47 En Mozes nam van de helft, voor de Israëlieten bestemd, één gevangene op de vijftig, van mensen en van vee, en gaf die aan de Levieten, die zorg droegen voor de tabernakel des HEREN, zoals de HERE Mozes geboden had.

De buit en de verdeling ervan was als volgt:

Buit aan **schapen**: 675.000

- | voor de soldaten: 337.500 waarvan voor de HERE 675 (=1/1000 v. 675.000)
- | voor het volk: 337.500 waarvan voor de Levieten 6.750 (=1/100 v. 675.000)

Buit aan **runderen**: 72.000

- | voor de soldaten: 36.000 waarvan voor de HERE 72
- | voor het volk: 36.000 waarvan voor de Levieten 720

Buit aan **ezels**: 61.000

- | voor de soldaten: 30.500 waarvan voor de HERE 61
- | b. voor het volk: 30.500 waarvan voor de Levieten 610

Buit aan **personen**: 32.000

- | voor de soldaten: 16.000 waarvan voor de HERE 32
- | voor het volk: 16.000 waarvan voor de Levieten 320

48 Toen naderden de aanvoerders der legerafdelingen, de oversten over duizend en de oversten over honderd, tot Mozes en zeiden tot hem: 49 Uw knechten hebben het getal van de krijgslieden opgenomen, die onder ons bevel stonden en er wordt van hen niet één gemist. 50 Wij brengen nu de offergave des HEREN, ieder wat hij aan gouden voorwerpen gevonden heeft, een beenketting, een armband, een zegelring, een oorring en een halssieraad om voor het aangezicht des HEREN over onze zielen verzoening te doen. 51 Mozes nu en de priester Eleazar namen het goud van hen aan, alles bewerkte voorwerpen. 52 En al het goud van de schatting, die zij voor de HERE van de oversten over duizend en de oversten over honderd geheven hadden, was zestienduizend zeventienhonderd vijftig sikkels. 53 De krijgslieden hadden ieder voor zichzelf buit gemaakt. 54 Toen Mozes en de priester Eleazar het goud hadden aangenomen van de oversten over duizend en over honderd, brachten zij het naar de tent der samenkomst als een herinnering voor de Israëlieten voor het aangezicht des HEREN.

Er vindt een spontane actie van de oversten plaats en wel uit dankbaarheid. Ze waren onder de indruk van het feit dat er niemand omgekomen was. Ze schreven dat niet toe aan hun eigen bekwaamheid. Door hun ontrouw waren er in hoofdstuk 25 velen omgekomen. Nu er niemand was omgekomen gaven ze God daarvoor de eer.

De Heer Jezus zal er ook voor zorgen dat niemand die bij Hem hoort verloren gaat (Joh.17:12). Er zal in de eeuwige heerlijkheid niemand gemist worden van allen die op aarde voor de Heer gestreden hebben. Allen bereiken de behoudenis die zich houden aan het woord van God. Zie het beeld hiervan in Handelingen 27, dat besluit met: "En zo gebeurde het, dat allen behouden aan land kwamen" (vers 44). Hem zal daarvoor tot in alle eeuwigheid de lof worden gebracht. Deze zekerheid zal ons er trouwens nu al toe brengen dat we Hem aanbidden in "de tent der samenkomst".

Van geestelijke aanvoerders mag worden verwacht dat zij meer begrip hebben van Gods goedheid. Hier staat zelfs vermeld dat deze dingen worden gegeven om verzoening te doen. Het is uitzonderlijk dat aan materialen verzoening wordt toegeschreven. Dat is altijd aan het bloed voorbehouden.

Toch zijn er uitzonderingen. Verzoening gebeurde ook door reukwerk in Numeri 16. Hoewel daar wel verbinding is met het altaar waar de kolen vandaan kwamen. In Exodus 30 vindt verzoening plaats door zilver. Om voor God te kunnen bestaan moest een prijs worden betaald. Dan ging iemand tot de getelden te horen. Verzoening betekent bedekken.

Normaal is dat verzoening met zonden te maken heeft, dat die worden bedekt. Hier gaat het erom dat Gods heerlijkheid zijn volk bedekt, nadat het gefaald heeft. Het gaat hier om de erkenning dat het alleen om zijn heerlijkheid gaat en dat wij daarin willen schuilen. Ook al betreft het oorzaken die we aan onszelf te danken hebben.

Het goud wordt door Mozes en Eleazar gebracht in de tent der samenkomst (vgl. 1 Kron.18:11; 2 Kron.15:18). Alle ervaringen zouden onze samenkomsten moeten verrijken. Elke samenkomst zou een afspiegeling moeten zijn van alle ervaringen die we de afgelopen week hebben opgedaan waardoor we onder de indruk van Gods goedheid en trouw en heerlijkheid zijn gekomen.

In de geschiedenis van dit hoofdstuk zien we een illustratie van het raadsel van Simson: hier gaat spijze uit van de eter en zoetigheid van de sterke (Richt. 14:14). Wat de vijand (de eter, de sterke) tot verderf van het volk wilde doen zijn, werkt uit tot eer van God en zegen voor zijn volk (spijze en zoetigheid).

Toen Ik bij hen was, bewaarde Ik hen in uw naam. Hen die U Mij hebt gegeven, heb Ik bewaakt en niemand van hen is verloren gegaan dan de zoon van het verderf, opdat de Schrift vervuld werd. (Jh 17:12)

*Ook deze voorwerpen heiligde koning David aan de HERE, evenals het goud en het zilver, dat hij van alle volken had weggevoerd: van Edom, Moab, de Ammonieten, de Filistijnen en Amalek. (1Kr 18:11)
Hij bracht de heilige gaven van zijn vader en zijn eigen heilige gaven naar het huis Gods: zilver, goud en allerlei voorwerpen. (2Kr 15:18)*

Toen zeide hij tot hen: Spijze ging uit van de eter, en zoetigheid van de sterke. Drie dagen lang konden zij het raadsel niet oplossen, (Ri 14:14)

INHOUD:

- Vs.1-5: De Rubenieten en Gadieten vragen land in het Overjordaanse
- Vs.6-15: Mozes wijst op de gevaren van hun wens
- Vs.16-19: De Rubenieten en Gadieten beloven eerst mee te helpen het land te veroveren
- Vs.20-24: Mozes stemt in met de garantie dat zij eerst mee zullen helpen
- Vs.25-27: De Gadieten en Rubenieten bevestigen de afspraak
- Vs.28-30: Mozes geeft de gemaakte afspraak door aan Eleazar en Jozua om daarnaar te handelen
- Vs.31,32: De Gadieten en Rubenieten bevestigen nog eens wat zij zullen doen en in ruil daarvoor zullen krijgen
- Vs.33-42: Mozes verdeelt het Overjordaanse tussen de Gadieten, de Rubenieten en de halve stam Manasse

TOELICHTING:

Om de les van dit hoofdstuk te begrijpen, moeten we weten wat het land voorstelt en wat het Overjordaanse voorstelt. Het land Kanaän is het land waarin het volk de zegen van God mag genieten. Het Kanaän is voor de christen een beeld van de hemelse gewesten, waarin Hij gezegend is met alle geestelijke zegening (Ef.1:3).

Om in het land te komen moet de Jordaan worden overgestoken. Die rivier is een beeld van de dood en de opstanding van de Heer Jezus. Alleen wie in Hem gelooft, is in Christus gezet in de hemelse gewesten. Hemelse zegeningen zijn de specifieke zegeningen van de gelovige. Alleen wie zich dat ook bewust is, zal de zegen daarvan genieten.

Het Overjordaanse is het land aan de woestijnkant of oostkant van de Jordaan. Het Overjordaanse spreekt van de aardse zegeningen. Bij aardse zegeningen kunnen denken aan gezondheid, kleding, onderdak, werk, gezin. Voor deze zegeningen hoeft je de Jordaan niet over te steken. Van aardse zegeningen kunnen ook niet-christenen genieten.

Het verschil in genieten van de aardse tussen de gelovige en de niet-gelovige is dat de gelovige voor die zegeningen de Heer zal danken (1 Tim.4:3), terwijl de ongelovige zich die zegeningen toeigent als een door hemzelf verworven recht. Aardse zegeningen zijn dus niet specifiek voor de christen. De christen die tevreden is met alleen de aardse zegeningen, miskent het meerdere wat God gegeven heeft om samen met Hem te genieten.

Het Overjordaanse was eerst in handen geweest van de Ammonieten en daarna veroverd door de Amorietische koningen Sihon en Og. Daarom mochten de Israëlieten het veroveren (Num.21:21-35). Sihon had in het zuiden (Gilead) geheerst en Og in het noorden (Basan). Het was Gods bedoeling dat zijn volk ook een stuk van het Overjordaanse zou erven. In het vreedrijk krijgen alle stammen een deel toegewezen in het land en krijgt elke stam ook een stukje in het Overjordaanse. Het was niet Gods bedoeling dat zijn volk zich daar volledig zou vestigen, dat het daar alleen mee tevreden zou zijn, zonder belangstelling voor het land dat God 'mijn land' noemt (Lev.25:23).

1 De Rubenieten nu hadden veel vee en de Gadieten geweldig veel, en zij zagen het land van Jaëzer en van Gilead, en zie, die plaats was geschikt voor vee. 2 Toen kwamen de Gadieten en de Rubenieten en zeiden tot Mozes en tot de priester Eleazar en tot de hoofden der vergadering: 3 Ataroth, Dibon, Jaëzer, Nimra, Hesbon, Eleale, Schebam, Nebo en Behon, 4 het land, dat de HERE voor het aangezicht der vergadering Israëls geslagen heeft, dat is een land

Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten in Christus,... (Ef 1:3)

Zij verbieden te trouwen en gebieden zich van voedsel te onthouden, dat God geschapen heeft om met dankzegging te worden genuttigd door hen die geloven en de waarheid kennen. (1Tm 4:3)

En het land zal niet voor altijd verkocht worden, want het land is van Mij, en gij zijt vreemdelingen en bijwoners bij Mij. (Lv 25:23)

voor vee, en uw knechten hebben vee. 5 Voorts zeiden zij: Indien gij ons genegen zijt, laat dan dit land aan uw knechten als bezitting worden gegeven; doe ons niet over de Jordaan trekken.

Ruben en Gad waren onder dezelfde banier gelegerd. Ze zullen met elkaar de situatie in ogenschouw hebben genomen en tot de conclusie zijn gekomen dat het veel voordeel opleverde als zij hier konden blijven. Ze hadden namelijk een rijke veestapel. En het gebied waarin ze zich op dit moment bevonden, voorzag naar hun waarneming in wat hun vee nodig heeft. Ze laten zich leiden door hun ogen: het land was een lust voor hun ogen, en goed voor hun vee (vgl. Gen.13:10,11).

Daarom vragen ze aan Mozes, Eleazar en de hoofden om hun dit Overjordaanse land als hun bezitting te geven. Daarbij vragen ze om ervan verschoond te blijven over de Jordaan te moeten meetrekken. Ze vragen het als het ware als een gunst om niet het land in te hoeven trekken. Dat moet Mozes pijn gedaan hebben, die er zo naar verlangde het land te mogen ingaan, maar het niet mocht. En wat zal dit het hart van God pijn gedaan hebben. Dit land had Hij voor zijn volk uitgespeurd en deze stammen zeiden dat ze er niet in wilden.

De Gadieten en Rubenieten hadden alle beproevingen meegemaakt, waren gespaard gebleven en vlak voor de Jordaan weigeren ze over te trekken. Dat is tragisch. Zij voeren hun rijke bezit aan als excuus om niet mee het land in te hoeven. Dat ze zoveel vee hadden, wijst er misschien wel op dat ze niet zoveel geofferd hadden. Hun bezit was hun alles. Als we onze aardse zegeningen voor onszelf gebruiken, worden ze een excuus om ons niet met de hemelse zegeningen bezig te houden.

Er zit in de houding van de beide stammen ook iets van ongeduld. Waarom wachten op zegeningen, waarvan je maar moet afwachten hoe ze je bevallen, als je hier en nu al kunt genieten? Eén vogel in de hand is toch altijd beter dan tien in de lucht. Die instelling is bij ons terug te vinden als wij leven voor wat we op aarde bezitten, wat we kunnen tasten en proeven met onze natuurlijke zintuigen.

6 Maar Mozes zeide tot de Gadieten en de Rubenieten: Zullen uw broeders ten strijde trekken en zult gij hier blijven? 7 Waarom wilt gij nu het hart der Israëlieten afkerig maken om over te trekken naar het land, dat de HERE hun gegeven heeft? 8 Zo deden uw vaders, toen ik hen uitzond van Kades-Barnéa om het land te bezien; 9 zij trokken op tot het dal Eskol en bezagen het land en maakten het hart der Israëlieten afkerig, zodat zij niet wilden gaan naar het land, dat de HERE hun gegeven had; 10 toen ontbrandde de toorn des HEREN te dien dage en Hij zwoer: 11 Voorwaar, de mannen die uit Egypte opgetrokken zijn, van twintig jaar oud en daarboven, zullen het land niet zien, dat Ik aan Abraham, Isaäk en Jakob bij ede toegezegd heb, omdat zij Mij niet volkomen volgden, 12 behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, de Kenizziet, en Jozua, de zoon van Nun, omdat dezen de HERE volkomen volgden. 13 Daarom ontbrandde de toorn des HEREN tegen Israël, zodat Hij hen veertig jaren in de woestijn liet omzwerven, totdat het gehele geslacht dat kwaad gedaan had in de ogen des HEREN, zijn einde gevonden had. 14 En zie, nu staat gij op in de plaats van uw vaders, een menigte van zondige mannen, om de brandende toorn des HEREN over Israël nog te vergroten. 15 Indien gij u van Hem afkeert, dan zal Hij het nog langer in de woestijn laten en gij zult over dit gehele volk verderf brengen.

Mozes wijst op de gevaren van hun wens. Hij wijst op de negatieve invloed die hun wens kan hebben op de rest van het volk. Mozes ziet weer een weigerachtig volk dat het land niet wil ingaan. Het herinnert hem eraan aan wat veertig jaar eerder was gebeurd en dat stelt hij de twee stammen voor. Toen wilde ook het hele volk niet ingaan, omdat een aantal verspieders een verkeerde voorstelling van zaken gaven. Die verkeerde voorstelling van zaken geven de twee stammen door aan te geven dat zij geen prijs stellen op het beloofde land.

Toen sloeg Lot zijn ogen op en zag, dat de gehele streek van de Jordaan rijk aan water was; voordat de HERE Sodom en Gomorra verwoest had, was zij tot Zoar toe als de hof des HEREN, als het land Egypte. Dus koos Lot voor zich de gehele streek van de Jordaan, en Lot brak op naar het oosten; en zij scheidden van elkander. (Gn 13:10,11)

Mozes is niet vleiend over hun voorgeslacht. Hij noemt hen "een menigte van zondige mannen" (vers 14). Hij spreekt uit de volheid van zijn hart zijn verontwaardiging uit over de onwil om het land binnen te gaan. Nu komen de kinderen van die 'zondige mannen' en die geven ook te kennen dat zij het land niet willen binnengaan. Hij is bang dat bij deze mannen, deze nieuwe generatie, eenzelfde onwil aanwezig is.

16 Maar zij traden op hem toe en zeiden: Wij willen hier schaapskooien bouwen voor ons vee en steden voor onze kinderen, 17 maar wijzelf zullen ons toerusten, ons voortspoedende in de voorhoede van de Israëlieten, totdat wij hen op hun plaats gebracht hebben; onderwijl zullen onze kinderen in de vestingsteden wonen wegens de inwoners des lands; 18 wij zullen naar onze huizen niet terugkeren, totdat ieder van de Israëlieten zijn erfdeel verworven heeft; 19 want wij willen met hen geen erfdeel verwerven aan de overzijde van de Jordaan en verder, wanneer ons erfdeel ons ten deel valt over de Jordaan, aan de kant, waar de zon opgaat.

De Rubenieten en Gadieten "traden op hem toe". Om een misverstand te voorkomen of om iets uit te leggen, moeten we naar elkaar toe gaan. We moeten naar elkaar toegaan, om naar elkaar te luisteren en om daardoor elkaar te leren begrijpen. Dan zijn de verschillen misschien niet weg, maar weg is wel het conflict.

De beide stammen maken duidelijk dat het geen onwil is. Ze willen wel het land mee ingaan, maar geven de voorkeur aan het gebied waar ze nu in zijn. Dat ze niet bang zijn om het land in te gaan bewijzen ze door te beloven eerst mee te helpen het land te veroveren. Zij waren gelovigen, geen weerspanningen. In plaats van hun broeders te ontmoedigen, willen ze hen bemoedigen, door te beloven zelfs in de voorste gelederen te gaan strijden.

Maar ze laten wel hun vrouwen en kinderen thuis. Die zullen nooit het land leren kennen en waarderen. Integendeel, zij zorgen ervoor dat hun kinderen van alle gemakken worden voorzien in het gebied van hun eigen keuze. Ze zullen er steden voor bouwen. Zo zetten ze hun krachten in om het leven in dat gebied zo aangenaam te maken dat hun kinderen niet eens op de gedachte komen dat er hogere dingen zijn. Ouders vormen een hindernis voor hun kinderen om de hemelse dingen te zoeken als zij al hun tijd en kracht geven aan de aardse dingen.

Ze weigeren een permanent verblijf in het land, zelfs nadat ze hebben meegeholpen het te veroveren. Als ze het in zijn volle lengte en breedte zijn doorgetrokken en het alles hebben gezien wat het land te bieden heeft, keren ze toch terug naar de andere kant van de Jordaan. Ze waren zozeer daaraan gebonden dat ze het land daarvoor prijs gaven.

Zo kunnen wij anderen vertellen over de hemelse zegeningen, hen helpen ervan te genieten, terwijl we er zelf niet in leven. Dat komt omdat we helemaal in beslag zijn genomen door de aardse dingen. Er zijn excuses om niet op de uitnodiging in te gaan om te genieten wat God wil geven. De excuses zijn geen verkeerde dingen op zich, maar ze maken duidelijk waar ons hart werkelijk naar uitgaat.

In Lukas 14:18-20 zijn allemaal geoorloofde dingen die als excuus worden aangevoerd om niet op de uitnodiging in te gaan. Dat christenen vaak de aardse zegeningen als het hoogste genot zien en het zich bezig houden met de hemelse zegeningen als een vermoeiende bezigheid, komt omdat ze niet weten wat hun werkelijke deel is. Ze eigenen zich toe wat van een Ander is en hun slechts is toevertrouwd om er rentmeester over te zijn en ze eigenen zich niet toe wat hun gegeven is als hun bezit (Luk.16:12).

De Gadieten en Rubenieten hebben gekozen voor genot hier en nu, niet alleen voor henzelf, maar ook voor hun gezinnen. Maar later behoren zij tot de eersten die door de Assyriër worden weggevoerd in ballingschap (1 Kron. 5:25,26; 2 Kon.15:29).

En allen begonnen zich eenparig te verontschuldigen. De eerste zei tot hem: Ik heb een akker gekocht en ik moet die noodzakelijk gaan bezien; ik verzoek u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zei: Ik heb vijf span ossen gekocht en ik ga die proberen; ik verzoek u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zei: Ik heb een vrouw getrouwd en daarom kan ik niet komen. (Lk 14:18-20)

En als u in dat van een ander niet trouw bent geweest, wie zal u het uwe geven? (Lk 16:12)

Maar toen zij ontrouw werden jegens de God hunner vaderen en de goden van de volken des lands, die God vóór hen had verdelgd, overspelig naliëpen, wekte de God van Israël de geest op van Pul, de koning van Assur, namelijk de geest van Tilgath-Pilneser, de koning van Assur, en deze voerde hen weg: de Rubenieten, de Gadieten en de helft van de stam Manasse. En hij bracht hen naar Halah, Habor, Hara en de rivier van Gozan, waar zij zijn tot op de huidige dag. (1Kr 5:25,26)

In de dagen van Pekah, de koning van Israël, kwam Tiglath-Pileser, de koning van Assur, en veroverde Ijon, Abel-Beth-Maächa, Jamoah, Kedes en Hazor, Gilead en Galilea, het gehele land van Naftali; en hij voerde de bevolking in ballingschap naar Assur. (2Kn 15:29)

Aardse zegeningen zijn geen bescherming voor geestelijke gevaren. Als ze die kwijtraken, hebben ze niets meer. Christenen die hun geloofsbeleving verbinden aan aardse zegeningen, gaan in die geloofsbeleving op en neer, als de schommelingen van de koersen op de beurs. En hun kinderen hebben geen enkel houvast. Vaak zien we dat zij in de wereld verdwijnen.

20 Toen zeide Mozes tot hen: Indien gij dit zult doen, indien gij u voor het aangezicht des HEREN ten strijde zult toerusten, 21 en ieder van u, die toegerust is, voor het aangezicht des HEREN over de Jordaan zal trekken, totdat Hij zijn vijanden van zijn aangezicht verdreven heeft, 22 zodat het land voor het aangezicht des HEREN ten onder gebracht is, en gij daarna terugkeert, dan zult gij vrij staan tegenover de HERE en tegenover Israël, en dan zal dit land voor u zijn tot een bezitting voor het aangezicht des HEREN. 23 Maar doet gij aldus niet, zie, dan zondigt gij tegen de HERE, en gij zult gewaar worden, dat uw zonde u vinden zal. 24 Bouwt u steden voor uw kinderen en kooien voor uw kleinvee, en doet wat gij gezegd hebt.

Mozes stemt in met de garantie dat zij eerst mee zullen helpen. Hij zal hen niet langer tegenhouden en geeft hun de ruimte om te handelen naar hun eigen verlangens. Wel waarschuwt hij hen er nog voor niet tegen de HERE te zondigen door zich niet aan hun belofte te houden. Hij stelt de zonde niet alleen voor als iets dat ontdekt zal worden, maar als een actief iemand die hen zal ontdekken, die hen zal weten te vinden. Zij zullen zich niet van hun zonde kunnen scheiden en de straf die op de zonde ligt niet kunnen ontlopen.

25 En de Gadieten en de Rubenieten zeiden tot Mozes: Uw knechten zullen doen, zoals mijn heer gebiedt. 26 Onze kinderen, onze vrouwen, onze have en al ons vee zullen daar blijven in de steden van Gilead, 27 maar uw knechten zullen voor het aangezicht des HEREN overtrekken om te strijden, een ieder, die ten strijde toegerust is, zoals mijn heer spreekt.

De Gadieten en Rubenieten bevestigden de afspraak. Ze zullen iedereen en alles achterlaten in Gilead en zelf ten strijde trekken.

28 Toen gaf Mozes ten aanzien van hen opdracht aan de priester Eleazar en aan Jozua, de zoon van Nun, en aan de familiehoofden van de stammen der Israëlieten, 29 en Mozes zeide tot hen: Indien de Gadieten en de Rubenieten met u over de Jordaan zullen zijn getrokken om te strijden voor het aangezicht des HEREN, een ieder, die toegerust is, en het land voor uw aangezicht ten onder zal zijn gebracht, dan zult gij hun het land Gilead tot een bezitting geven. 30 Maar trekken zij niet toegerust met u over, dan zullen zij zich in uw midden vestigen in het land Kanaän.

Mozes zal niet bij de inlossing van de belofte aanwezig kunnen zijn en er geen controle op kunnen uitoefenen. Maar hij heeft een bekwame opvolger. Hij geeft de gemaakte afspraak door aan Eleazar en Jozua om daarnaar te handelen. Jozua handelt er later naar (Joz.22:1-4).

Toen riep Jozua de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam Manasse samen, en zeide tot hen: Gij hebt onderhouden alles wat Mozes, de knecht des HEREN, u geboden heeft, en gij hebt naar mij geluisterd in alles wat ik u geboden heb. Gij hebt nu lange tijd, tot op de huidige dag, uw broederen niet in de steek gelaten, maar gij hebt de taak vervuld, u opgelegd door de HERE, uw God. Nu echter heeft de HERE, uw God, aan uw broederen rust gegeven, zoals Hij hun beloofd had. Welnu, keert terug en gaat naar uw tenten, naar het land uwer bezitting, dat Mozes, de knecht des HEREN, u aan de overzijde van de Jordaan gegeven heeft. (Jz 22:1-4)

31 Toen antwoordden de Gadieten en de Rubenieten: Wat de HERE tot uw knechten gesproken heeft, zullen wij doen. 32 Wijzelf zullen, toegerust, voor het aangezicht des HEREN overtrekken naar het land Kanaän, maar voor ons zal de erfelijke bezitting aan de overzijde van de Jordaan zijn.

De Gadieten en Rubenieten bevestigen in een samenvatting nog eens wat zij zullen doen en in ruil daarvoor zullen krijgen.

33 Toen gaf Mozes aan hen, aan de Gadieten, de Rubenieten en de halve stam Manasse, de zoon van Jozef: het koninkrijk van Sihon, de koning der Amorieten, en het koninkrijk van Og, de koning van Basan, het land verdelende naar de steden in de verschillende gebieden, de steden van het land rondom. 34 En de Gadieten bouwden 35 Dibon, Ataroth, Aroër, Atroth-Sofan, Jaëzer, Jogbeha, 36 Beth-Nimra, Beth-Haran, vestingsteden en schaapskooien. 37 En de Rubenieten bouwden Hesbon, Eleale, Kirjathäim, 38 Nebo, Baäl-Meon, Musabboth-Sem en Sibma; en zij gaven namen aan de steden, die zij bouwden.

39 De zonen van Machir, de zoon van Manasse, gingen naar Gilead, zij namen het in en verdreven de Amorieten, die daarin woonden. 40 En Mozes gaf Gilead aan Machir, de zoon van Manasse, en hij woonde daarin. 41 En Jaïr, de zoon van Manasse, ging heen, nam hun dorpen in en noemde ze de dorpen van Jaïr. 42 En Nobah ging heen, nam Kenath en onderhorige plaatsen in en noemde het naar zijn naam, Nobah.

Mozes verdeelt het Overjordaanse tussen de Gadieten, de Rubenieten en de halve stam Manasse. Maar dat gebeurt niet door het lot, zoals dat wel in het land zal gebeuren. Hij geeft hun het land van hun eigen keus. In het land krijgt iedere stam het deel van Gods keus.

Het lijkt erop dat nadat de twee stammen de begeerde toezegging hebben gekregen, de helft van de stam Manasse zich bij hen voegde. Zij gaven er ook de voorkeur aan hun erfdeel in het Overjordaanse te hebben. Het kan zijn dat hun keus toch beïnvloed is geworden door het pleidooi van de twee stammen. Dit zou dan betekenen dat door de opstelling van de twee stammen er in een andere stam een scheuring is gekomen. Onze verlangens en het kenbaar maken daarvan en onze inzet daarvoor, heeft altijd invloed op anderen.

INHOUD:

- Vs.1,2: Opdracht om de tocht door de woestijn te beschrijven
 Vs.3,4: Plaats en omstandigheden bij de start van de tocht
 Vs.5-49: Aangedane plaatsen en gebeurtenissen tijdens de tocht
 Vs.50-56: Wat gebeuren moest als het land in bezit werd genomen

TOELICHTING:

1 Dit zijn de pleisterplaatsen der Israëlieten, die uit het land Egypte uitgetrokken waren naar hun legerscharen onder leiding van Mozes en Aäron; 2 Mozes namelijk beschreef hun tochten van pleisterplaats tot pleisterplaats naar het bevel des HEREN; en dit zijn hun pleisterplaatsen op hun tochten.

Het is tijd voor een terugblik op de reis. Alle plaatsen waar het volk geweest is, worden opgesomd. Dat gebeurt niet op bevel van Mozes, maar de opdracht daartoe komt van de HERE. Hij ziet terug op de reis van zijn volk door de woestijn.

Als Hij terugkijkt op onze reis, is dat vaak anders dan dat wij erop terugzien. Als wij erop terugkijken, valt ons op: onze grote ontrouw enerzijds en de grote trouw van God anderzijds (*Deut.8:2,3*). Veel zijn wij ook al vergeten. De woestijnwind heeft veel sporen van onze reis uitgewist. Maar God ziet nog iedere voetstap van ons in het woestijnzand.

Als GóD op de reis terugkijkt, is dat om te laten zien hoe zijn volk voor zijn aangezicht heeft gewandeld, hoe het telkens is opgebroken en zich gelegeerd heeft. Hij spreekt in deze opsomming niet over opstand, maar over voortgang. Als we alleen deze lijst van plaatsen zouden hebben, zouden we kunnen concluderen dat Israël vanuit Egypte tot Moab in goede orde getrouw van de ene naar de andere plaats trok.

Waar het om gaat, is dit: de nieuwe generatie is in de plaats van de oude gekomen. Het verslag geeft echter de gedachte dat er nooit een eerdere generatie is geweest. Het volk dat in de velden van Moab aankomt, wordt gezien als het volk dat uit Egypte trok. Met dit verslag geeft God aan dat zijn plannen en voornemens zullen worden gerealiseerd, ondanks het verlies en het verdwijnen van een hele generatie.

Er worden wel bepaalde gebeurtenissen genoemd, maar dat zijn geen gebeurtenissen die heenwijzen naar zonden van het volk. Bij elke plaats kunnen we denken aan onze weg met Hem en zijn weg met ons. Hij wil dat we daarover net zo gaan denken als Hij. Zulke herinneringen kunnen er alleen zijn, nadat we een weg zijn gegaan. Dan pas kunnen we terugkijken en God stelt hier voor dat te doen met zijn ogen.

Het is goed om in verbinding met de aanstaande intrede in het land van de belofte nog een keer herinnerd te worden aan Gods visie op onze reis. We zien daarin zijn belangstelling voor al ons doen en laten, voor elke stap die wij in de woestijn hebben gezet, voor elke ervaring die we daar hebben opgedaan.

Er is ook geen sprake van leiding door de wolkkolom. Bij het langsgaan van de plaatsen komt de gedachte naar boven aan de geestelijke energie die het volk steeds weer toonde door zo van plaats tot plaats te trekken. Het gebeurde natuurlijk wel onder leiding van de wolkkolom (*Num.9:15-23*), maar vanuit dat gezichtspunt wordt de reis hier niet beschreven. Al het goede van het volk schrijft God hier als het ware aan henzelf toe.

Gedenk dan heel de weg, waarop de HERE, uw God, u deze veertig jaar in de woestijn heeft geleid, om u te verootmoedigen en u op de proef te stellen ten einde te weten, wat er in uw hart was: of gij al dan niet zijn geboden zoudt onderhouden. Ja, Hij verootmoedigde u, deed u honger lijden en gaf u het manna te eten, dat gij niet kendet en dat ook uw vaders niet gekend hadden, om u te doen weten, dat de mens niet alleen van brood leeft, maar dat de mens leeft van alles wat uit de mond des HEREN uitgaat. (Dt 8:2,3)

We kunnen dit ook toepassen op de reis van de christenheid door de eeuwen heen. Daarin ziet Hij ook een kern die voor Hem het ware christendom hebben vertolkt. Ook op die reis kijkt Hij op die manier terug. Voor Hem staan dan de gelovigen die in geestelijke energie de weg zijn gegaan, met alle oefeningen die dat met zich meebracht. Zij hebben de fakkel van het getuigenis steeds doorgegeven.

Een pleisterplaats of legerplaats was een plaats van rust. Maar het was tegelijk slechts een tijdelijke rust. Elke plaats van rust was een ervaring. Na de opgedane ervaring moesten ze weer verder, op naar een volgende plaats, een nieuwe ervaring. God weet op elk moment op welke plaats we zijn.

3 Zij braken op van Rameses in de eerste maand, op de vijftiende dag der eerste maand; daags na het Pascha trokken de Israëlieten uit door een opgeheven hand, voor de ogen van alle Egyptenaren, 4 terwijl de Egyptenaren bezig waren degenen te begraven, die de HERE onder hen geslagen had, alle eerstgeborenen; de HERE toch had aan hun goden strafgerichten ge oefend.

Vanaf het begin van de beschrijving van de reis tot het eind ervan gaat het om hetzelfde volk, hoewel het letterlijk aan het eind van de reis uit heel andere personen bestond. God ziet het volk niet in hen die vielen, maar in hen zij die staande bleven. Letterlijk waren de 'zij' van vers 3 omgekomen in de woestijn. Maar de Heer ziet in het volk de ware kern.

Hun trektocht begon met de uittocht uit Egypte. Elke plaats die ze daarna aandeden werd gevolgd door een nieuwe uittocht. Nergens was er in de woestijn een definitieve plaats van rust, net zo min als Egypte dat was (Hebr. 11:13,14). Zo is het gegaan met de christenheid. Altijd is daar de rode draad van het getuigenis van God. Hij heeft steeds tijden van rust en verkwikking gegeven. Daar zijn ervaringen opgedaan, zijn lessen geleerd, waarna opgebroken moest worden.

Dat geldt ook in toepassing op de plaatselijke gemeente. Het kan nodig zijn om op te breken om een nieuwe rustplaats te vinden. Als er moeilijkheden komen, moeten we ons afvragen hoe we daaruit kunnen optrekken. Zijn er oplossingen in het Woord waardoor we als plaatselijke gemeente uit de moeilijkheden kunnen optrekken?

Bij het optrekken uit Egypte wordt nog vermeld dat het gebeurde "*daags na het Pascha*". Dat veronderstelt de directe verbinding tussen wat het Pascha voorstelt en de verlossing uit de slavernij van Egypte. Ook is er sprake van "*een opgeheven hand*". Dat ziet op de hoge hand van de HERE. Het stelt zijn verheven en machtige daad in de verlossing voor. Alleen Hij is in staat tot zo iets geweldigs.

Wat God in de verlossing bewerkte, deed Hij niet in het geheim. Het gebeurde "*voor de ogen van alle Egyptenaren*", zij zijn er getuigen van geweest. En dat niet alleen. De "*opgeheven hand*" van de HERE waardoor Hij zijn volk uitleidde, was een hand die in oordeel Egypte had geslagen. Terwijl Gods volk uittrok, moest Egypte zich bezighouden met de resultaten van Gods oordeel. Elke begrafenis was een tastbaar en voor hen noodlottig bewijs van Gods verhevenheid boven hun goden.

5 De Israëlieten dan braken op van Rameses en legerden zich te Sukkoth. 6 Zij braken op van Sukkoth en legerden zich te Etham, dat aan de rand der woestijn ligt. 7 Zij braken op van Etham en keerden weder naar Pi-Hachiroth, dat tegenover Baäl-Zefon ligt, en zij legerden zich tegenover Migdol. 8 Zij braken op van Pi-Hachiroth en gingen midden door de zee naar de woestijn, en zij gingen drie dagreizen ver door de woestijn van Etham en legerden zich te Mara. 9 Zij braken op van Mara en kwamen te Elim; te Elim nu waren twaalf waterbronnen en zeventig palmbomen; daar legerden zij zich. 10 Zij braken op van Elim en legerden zich aan de Schelfzee. 11 Zij braken op van de Schelfzee en legerden zich in de woestijn Sin. 12 Zij braken op van de woestijn Sin en legerden zich te Dofka. 13 Zij braken op van Dofka en legerden zich te Alus. 14

In het geloof zijn deze allen gestorven, zonder de beloften te hebben ontvangen, maar zij zagen het in de verte en begroetten het, en beleden dat zij vreemdelingen en bijwoners op de aarde waren. Want wie zulke dingen zeggen, tonen duidelijk dat zij een vaderland zoeken. (Hb 11:13,14)

Zij braken op van Alus en legerden zich te Rafidim, waar voor het volk geen water was om te drinken. 15 Zij braken op van Rafidim en legerden zich in de woestijn Sinaï. 16 Zij braken op van de woestijn Sinaï en legerden zich te Kibroth-Taäva. 17 Zij braken op van Kibroth-Taäva en legerden zich te Haseroth. 18 Zij braken op van Haseroth en legerden zich te Rithma. 19 Zij braken op van Rithma en legerden zich te Rimmon-Perez. 20 Zij braken op van Rimmon-Perez en legerden zich te Libna. 21 Zij braken op van Libna en legerden zich te Rissa. 22 Zij braken op van Rissa en legerden zich te Kehelatha. 23 Zij braken op van Kehelatha en legerden zich te Har-Safer. 24 Zij braken op van Har-Safer en legerden zich te Harada. 25 Zij braken op van Harada en legerden zich te Makheloth. 26 Zij braken op van Makheloth en legerden zich te Tahath. 27 Zij braken op van Tahath en legerden zich te Tarah. 28 Zij braken op van Tarah en legerden zich te Mithka. 29 Zij braken op van Mithka en legerden zich te Hasmona. 30 Zij braken op van Hasmona en legerden zich te Moseroth. 31 Zij braken op van Moseroth en legerden zich te Bene-Jaäkan. 32 Zij braken op van Bene-Jaäkan en legerden zich te Hor-Gidgad. 33 Zij braken op van Hor-Gidgad en legerden zich te Jothbatha. 34 Zij braken op van Jothbatha en legerden zich te Abrona. 35 Zij braken op van Abrona en legerden zich te Ezeon-Geber. 36 Zij braken op van Ezeon-Geber en legerden zich in de woestijn Zin, dat is Kades. 37 Zij braken op van Kades en legerden zich aan de berg Hor, aan de grens van het land Edom. 38 Toen beklom de priester Aäron de berg Hor naar het bevel des HEREN en hij stierf aldaar in het veertigste jaar na de uittocht der Israëlieten uit het land Egypte, in de vijfde maand, op de eerste der maand; 39 Aäron was honderd drieëntwintig jaar oud, toen hij op de berg Hor stierf. 40 Toen hoorde de Kanaäniet, de koning van Arad, die in het Zuiderland in het land Kanaän woonde, dat de Israëlieten in aantocht waren. 41 En zij braken op van de berg Hor en legerden zich te Zalmona. 42 Zij braken op van Zalmona en legerden zich te Funon. 43 Zij braken op van Funon en legerden zich te Oboth. 44 Zij braken op van Oboth en legerden zich bij de puinhopen van Abarim in het gebied van Moab. 45 Zij braken op van de puinhopen en legerden zich te Dibon-Gad. 46 Zij braken op van Dibon-Gad en legerden zich te Almon-Diblathaïm. 47 Zij braken op van Almon-Diblathaïm en legerden zich in het gebergte Abarim tegenover Nebo. 48 Zij braken op van het gebergte Abarim en legerden zich in de velden van Moab bij de Jordaan tegenover Jericho; 49 zij legerden zich langs de Jordaan van Beth-Jesimoth af tot Abel-Sittim toe in de velden van Moab.

Aangedane plaatsen en gebeurtenissen tijdens de tocht. In deze opsomming worden de veertig jaren van de woestijnreis weergegeven. Er worden plaatsen genoemd die we alleen in deze opsomming tegenkomen. Andere plaatsen roepen gebeurtenissen voor de geest die we in *Exodus* of *Numeri* opgetekend vinden.

Zo is het ook met ons leven. Sommige gebeurtenissen staan ons helder voor de geest, andere weten we niet meer. Maar God heeft het overzicht van ons hele leven vastgelegd (*Job 31:4*). Uit de film van ons leven is geen fragment weggesneden. We zullen het in zijn geheel voor ons krijgen als voor de rechterstoel van Christus ons leven geopenbaard zal worden (*2 Kor.5:10*).

Slaat Hij niet mijn wegen gade en telt Hij niet al mijn schreden? (Jb 31:4)

Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat ieder ontvang wat in het lichaam is gedaan, naardat hij heeft bedreven, hetzij goed hetzij kwaad. (2Ko 5:10)

Nr	Vers	Plaats	Bijzonderheid	Verwijzing
	3-5	Rameses	Oordeel over Egypte en uittocht uit Egypte	Ex 1:1
1		Sukkoth		Ex 12:37
2	6	Etham	Ligt aan de rand van de woestijn	Ex 13:20
3	7	Pi-Hachiroth	Door de Rode Zee en drie dagreizen door de woestijn van Etham	Ex 14:2
4	8	Mara		Ex 15:23

Nr	Vers	Plaats	Bijzonderheid	Verwijzing
5	9	Elim	12 waterbronnen en 70 palmbomen	Ex 15:27
6	10	Schelfzee		
7	11	Woestijn Sin		Ex 16:1
8	12	Dofka		
9	13	Alus		
10	14	Rafidim	Geen water te drinken voor het volk	Ex 17:1
11	15	Woestijn Sinaï		Ex 19:1
12	16	Kibroth-Taäva		Nm 11:34
13	17	Hazeroth		Nm 11:35
14	18	Rithma		
15	19	Rimmon-Perez		
16	20	Libna		
17	21	Rissa		
18	22	Khelath		
19	23	Har-Safer		
20	24	Harada		
21	25	Makheloth		
22	26	Tahath		
23	27	Tarah		
24	28	Mithka		
25	29	Hasmona		
26	30	Moseroth		
27	31	Bene-Jaäkan		
28	32	Hor-Gidgad		
29	33	Jothbatha		
30	34	Abrona		
31	35	Ezeon-Geber		
32	36	Woestijn Zin		Nm 20:1
33	37	Berg Hor	Aäron sterft, 123 jaar, 40 jaar na uittocht, op 1-5; Kanaäniet hoort van nadering Israëlieten	Nm 20:22 en 24-29
34	41	Zalmona		
35	42	Funon		
36	43	Oboth		Nm 21:10
37	44	Puinhopen Abarim		Nm 21:11
38	45	Dibon-Gad		
39	46	Almon-Diblathaim		
40	47	Gebergte Abarim		Nm 27:12
	48	Velden van Moab (van Beth-Jesimoth tot Abel-Sittim)		Nm 22:1

50 En de HERE sprak tot Mozes in de velden van Moab bij de Jordaan van Jericho: 51 Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen: Wanneer gij de Jordaan overtrekt naar het land Kanaän, 52 dan zult gij al de bewoners van het land voor uw aangezicht verdrijven en al hun beeldhouwwerk vernietigen; ook zult gij al hun gegoten beelden vernietigen en al hun hoogten verwoesten. 53 Gij zult het

land in bezit nemen en daarin wonen, want aan u heb Ik het land gegeven om het in bezit te nemen. 54 Dan zult gij het land door het lot onder elkander als erfdeel toewijzen naar uw geslachten: voor een groot (geslacht) zult gij het erfdeel groot maken, en voor een klein zult gij het erfdeel klein maken; waarop voor hen het lot valt, dat zal ieders eigendom zijn; naar de stammen uwer vaderen zult gij onder elkander het erfdeel toewijzen. 55 Maar indien gij de bewoners van het land voor uw aangezicht niet verdrijft, dan zullen degenen die gij van hen over laat, tot dorens in uw ogen en tot prikkels in uw zijden zijn, en zij zullen u benauwen in het land waarin gij woonachtig zijt. 56 Dan zal Ik met u doen, gelijk Ik gedacht had met hen te doen.

Na een terugblik nu een vooruitblik. Na de beschrijving van de woestijnreis wordt de blik van het volk op het land gericht. De woestijnreis leert ons dat we onderweg zijn naar onze eigenlijke bestemming. Maar het is veelzeggend dat, terwijl het volk nog niet in het land is, de gedachten van het volk toch al op het verblijf in het land worden gericht. In *hoofdstuk 15* was dat ook het geval. Daar gaat het om iets wat in het land gaat gebeuren. Hier is het anders. Hier gaat het om het land zelf.

We lezen in de Bijbel veel over ons verblijf als christenen op aarde, over de moeiten en oefeningen die dat met zich meebrengt. Dat herkennen we ook in de praktijk. Wat ons als christenen vaak minder voor de aandacht staat, is dat wij ons nu al mogen bezighouden met het hemelse land. Ook daarover kunnen we lezen in Gods woord.

Hierin is een belangrijk onderscheid met Israël op te merken. Bij Israël was het een opeenvolging van gebeurtenissen: eerst de woestijnreis, daarna het land. Voor ons is zowel het een als het ander nu al waar: we leven zowel in de woestijn als in het land. Niet, dat we beide op hetzelfde ogenblik beleven. Als we het moeilijk hebben door ziekte of problemen in het gezin of op het werk, ervaren we dat we in de woestijn zijn. Maar op een ander moment, als we Gods Woord lezen en nadenken over onze zegeningen in Christus, ervaren we dat we in het hemelse land zijn. Wat bij Israël letterlijk gebeurde, is voor ons geestelijk waar.

Israël is aangekomen in de velden van Moab. De ervaringen van de woestijn zijn achter de rug. Nu mogen ze zich richten op de zegeningen van het land. In het boek Deuteronomium wordt daarop uitvoerig ingegaan, in Jozua worden ze veroverd.

We vinden hier in Numeri als het ware een stukje Jozua. In dit gedeelte spreekt de HERE tot de Israëlieten over het uitroeien van de afgoden en de verdeling van het land (*vgl. Num. 26:53-56*). Het hoort bij de voorbereiding van de verovering van het land. We moeten weten wat we gaan doen, we moeten de kosten berekenen. We moeten ons realiseren dat er vijanden zijn en afgoden.

In het land van de belofte vinden we afgoden. Zij stellen boosheden en machten in de hemelse gewesten voor. Daarmee hebben we te maken in de christenheid. Juist daar is de namaak van de dienst aan God aanwezig. Die namaak wordt gevoed door demonen die gebruik maken van naamchristenen. Het weer invoeren van de wet is afgoderij, een werk van demonen (*Gal. 4:8-10*). Afgoderij is het stellen van dingen die niet van de Heer zijn in de plaats van de Heer.

Het gevolg van het in stand laten van afgoderij in welke vorm ook is dat de zegen van het land niet in bezit genomen wordt. Daarom moet afgoderij radicaal worden uitgeroeid. Dan zullen we als stammen, als afzonderlijke plaatselijke gemeenten, kunnen genieten van het erfdeel dat ons door de Heer gegeven is. Een voorbeeld dat elke plaatselijke gemeente een eigen erfdeel heeft gekregen zien we in de brieven die aan afzonderlijke gemeenten zijn geschreven.

Het is een gevaarlijke menslievendheid de vijanden van God te sparen. Het is eigenlijk een door ongeloof sparen van zichzelf in de strijd met deze vij-

Maar destijds, toen u God niet kende, hebt u hen gediend die van nature geen goden zijn; en thans, nu u God kent, ja nog meer, nu u door God gekend bent, hoe wendt u zich weer tot de zwakke en arme elementen, die u weer opnieuw wilt dienen? U onderhoudt dat en maanden, tijden en jaren. (Gl 4:8-10)

anden. Het leidt maar al te dikwijls tot een verbinding met hen. Het gevolg is dat men deelt in het oordeel dat op deze vijanden van God rust. Jozua waarschuwt in zijn afscheidsrede het volk met dezelfde woorden (Joz.23:13).

Neemt u zorgvuldig in acht en hebt de HERE, uw God, lief; want indien gij u afkeert en het overschot van deze volken, die nog bij u overgebleven zijn, aanhangt, u met hen verzwagert en u met hen inlaat en zij met u, weet dan voorzeker, dat de HERE, uw God, deze volken niet verder voor u verdrijven zal; dan zullen zij u worden tot een strik en een val, tot een gesel op uw zijden en dorens in uw ogen, totdat gij vergaan zult uit dit goede land, dat de HERE, uw God, u gegeven heeft. (Jz 23:11-13)

INHOUD:

- Vs.1,2: De HERE wijst Kanaän aan Israël als erfdeel toe
 Vs.3-5: De zuidgrens van het land
 Vs.6: De westgrens van het land
 Vs.7-9: De noordgrens van het land
 Vs.10-12: De oostgrens van het land
 Vs.13-15: Het land aan negen en een halve stam toe te wijzen
 Vs.16-29: Namen van de mannen die het land ten erfdeel zullen toewijzen

TOELICHTING:

We zien in dit hoofdstuk hoe God in alle opzichten voor zijn volk zorgde. Hij stelde de grenzen van het land, dat ieder zou bezitten, vast. Hij regelde ook de wijze waarop de verdeling zou plaatsvinden. De hand die het volk leidde door de woestijn, is ook de hand die de grens vaststelt van het land waar Hij zijn volk heenleidde.

1 De HERE sprak tot Mozes: 2 Gebied de Israëlieten en zeg tot hen: Wanneer gij in het land Kanaän komt, dan zal dit het land zijn, dat u ten erfdeel toevallen zal, het land Kanaän naar zijn grenzen.

De HERE wijst Kanaän aan Israël als erfdeel toe. De grenzen die de HERE vervolgens aangeeft, komen niet overeen met die, welke Hij aan Abraham heeft genoemd (*Gen.15:18*). Het gebied dat Hij aan Abraham belooft, is veel groter.

De grens wordt hier al aangegeven. De grens brengt een scheiding aan tussen wat van God is en wat niet bij Hem hoort. Het is noodzakelijk dat we weten wat we moeten veroveren en wat niet. Een grens geeft een gebied aan, maar grenst het tegelijk af van wat er buiten valt. Niet de verkeerde stukken veroveren. We zien hier dat het Overjordaanse erbuiten valt. We moeten geen dingen tot ons eigendom maken die God ons niet heeft gegeven als erfdeel.

De grenzen van het land voor ons worden bijvoorbeeld aangegeven in de *brief aan de Kolossers*. Daar zien we dat we met Christus gestorven en opgewekt zijn. We worden opgeroepen de dingen te zoeken die boven zijn (*Kol.3:1*). We hebben een erfdeel met de heiligen in het licht (*Kol.1:12,13*). Het gaat om Christus in ons, Hij is ons leven.

De grens van het land is wat bij Christus hoort. Wat daarbuiten ligt vinden we in *Kolossers 2*. Daar is sprake van wijsbegeerte en overlevering van de mensen. Dat ligt buiten de grenzen. We moeten ons daarmee niet inlaten. Wijsbegeerte en overlevering doen afbreuk aan de volheid van God in Christus in Wie wij tot volheid zijn gebracht.

Kanaän zelf was een sierlijk land (*Dan.8:9*), dat grensde aan woestijnen en zeeën en omringd werd door onaantrekkelijke landschappen. Het erfdeel dat de gemeente in Christus is gegeven, staat in verbinding met de Vader. Dat erfdeel staat in schril contrast met alles wat de wereld bevat en te bieden heeft (*1 Joh.2:16; Hand.26:18*).

Want al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. (1Jh 2:16)

Maar sta op en ga op je voeten staan; want daartoe ben Ik je verschenen, om je voor te bestemmen tot een dienaar en getuige zowel van wat je van Mij hebt gezien als van dat waarin Ik je zal verschijnen, terwijl Ik je wegneem uit het volk en uit de volken, tot welke Ik je zend om hun ogen te openen, opdat zij zich bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht van satan tot God, opdat zij vergeving van zonden en een erfdeel onder de geheiligden ontvangen door geloof in Mij. (Hd 26:16-18)

Te dien dage sloot de HERE een verbond met Abram, zeggende: Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven, van de rivier van Egypte tot de grote rivier, de rivier de Eufraat: ... (Gn 15:18)

Als u nu met Christus opgewekt bent, zoekt dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan Gods rechterhand. (Ko 3:1)

..., terwijl u de Vader dankt, die u bekwaam heeft gemaakt om deel te hebben aan het erfdeel van de heiligen in het licht; die ons gered heeft uit de macht van de duisternis en overgebracht in het koninkrijk van de Zoon van zijn liefde,... (Ko 1:12,13)

Kijkt u uit, dat er niemand is die u tot prooi maakt door de wijsbegeerte en door ijdel bedrog volgens de overlevering van de mensen, volgens de elementen van de wereld, en niet volgens Christus. (Ko 2:8)

En uit één daarvan kwam weer een horen voort, die klein begon, maar die zeer groot werd tegen het zuiden, tegen het oosten en tegen het Sieraad,.. (Dn 8:9)

We moeten niet gaan buiten wat God ons heeft geopenbaard. De grenzen waarbinnen we alles kunnen genieten wat God ons heeft gegeven, worden door Gods Woord bepaald. Die grenzen zijn er opdat we zullen blijven in het genot van de zegen. Overschrijden van door God gestelde grenzen betekent verlies van de zegen.

3 De zuidkant dan zal zijn van de woestijn Zin langs Edom, en uw zuidelijke grens zal zijn van het einde der Zoutzee in het oosten. 4 Dan zal de grens zich ombuigen van het zuiden naar de Schorpioenenpas en verder lopen tot Zin, en haar eindpunt zal ten zuiden van Kades-Barnéa zijn, en zij zal gaan naar Hazar-Addar en verder lopen tot Azmon. 5 Dan zal de grens zich van Azmon ombuigen naar de Beek van Egypte en haar eindpunt zal zijn bij de zee.

De zuidgrens. Zuidzijde is letterlijk de rechterzijde. De rechterkant spreekt in de Schrift van waardigheid van positie. Daar zit de Heer Jezus (Hebr. 1:3). In geestelijke zin spreekt dit ervan dat de gelovige die aan de zuidzijde gelegerd is, die positie van de Heer Jezus kent. Die gelovige weet ook dat het zijn eigen positie is, want hij is in Christus. We zijn binnen die grens aan het veroveren als we ons bezighouden met de plaats van eer die de Heer Jezus heeft gekregen aan Gods rechterhand.

De beschrijving van de grens begint in het Zuiden bij de Zoutzee. De beschrijving eindigt daar ook weer mee (vers 12). De Zoutzee of Dode Zee is de voortdurende herinnering aan de verwoesting van Sodom en Gomorra. Het overschrijden van de grens bij de Zoutzee betekent zich openstellen voor de zonden die het verderf over Sodom hebben gebracht. De eens zo mooie en vruchtbare vallei, waarin deze steden lagen, houdt in zijn huidige toestand een waarschuwing voor het volk van God in. Helaas wordt de ongerechtigheid van Sodom later in Israël gevonden (Ezech.16:49)

6 En uw westelijke grens zal zijn de grote zee en de kust; dit zal uw westelijke grens zijn.

De westgrens wordt gevormd door de (Middellandse) zee. De zee is in de Bijbel meestal het beeld van de volkerenzee, de wereld buiten Israël, de wereld buiten God. Als gelovigen leven we te midden van een wereld die zich niet aan God stoort. Dat levert moeilijkheden en beproevingen op. We zijn binnen die grens aan het veroveren als we elke beproeving of moeilijkheid in de kracht van de Heer overwinnen. Het overschrijden van die grens stelt ons bloot aan het gevaar van wat de volken, waarvan de zee een beeld is, te zeggen hebben.

7 En dit zal uw noordelijke grens zijn: van de grote zee af zult gij die trekken naar de berg Hor, 8 van de berg Hor zult gij die trekken tot de weg naar Hamath, en het eindpunt der grens zal bij Zedad zijn. 9 Dan gaat de grens naar Zifron en haar eindpunt zal zijn bij Hazar-Enan; dit zal uw noordelijke grens zijn.

De noordgrens van het land. Het Noorden staat voor kou en duisternis. Het overschrijden van die grens stelt ons bloot aan het gevaar van het verduisterde denken van de mens.

10 En als de grens in het oosten zult gij een afbakening maken van Hazar-Enan naar Sefam. 11 En van Sefam zal de grens afdalen naar Ribla, ten oosten van Ain; vervolgens zal de grens afdalen en langs de oever van het meer van Kinnèreth lopen aan de oostzijde. 12 Dan zal de grens naar de Jordaan afdalen en haar eindpunt zal de Zoutzee zijn. Dit zal uw land zijn naar zijn grenzen rondom.

De oostgrens van het land. Het overschrijden van die grens stelt ons bloot aan demonische en onreine invloeden (vgl. Openb.16:12-14).

En de zesde goot zijn schaal uit op de grote rivier de Eufraat, en zijn water droogde op, opdat de weg van de koningen die van de zonsopgang komen, bereid zou worden. En ik zag uit de mond van de draak en uit de mond van het beest en uit de mond van de valse profeet drie onreine geesten komen als kikkers; want het zijn geesten van demonen die tekenen doen en die uitgaan naar de koningen van het hele aardrijk, om hen te verzamelen tot de oorlog van de grote dag van God de Almachtige. (Op 16:12-14)

Deze, die de uitstraling is van zijn heerlijkheid en de afdruk van zijn wezen en die alle dingen draagt door het woord van zijn kracht, is, nadat Hij door Zichzelf de reiniging van de zonden tot stand heeft gebracht, gaan zitten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge, ... (Hb 1:3)

Zie, dit was de ongerechtigheid van uw zuster Sodom: in trots, overdaad en zorgeloze rust leefde zij met haar dochters zonder de ellendige en de arme te ondersteunen. (Ez. 16:49)

13 En Mozes gebod de Israëlieten: Dit is het land, dat gij elkander door het lot als erfdeel zult toewijzen, hetwelk de HERE geboden heeft aan negen en een halve stam te geven. 14 Want de stam der Rubenieten naar hun families en de stam der Gadieten naar hun families hebben hun erfdeel reeds ontvangen; ook heeft de halve stam van Manasse het ontvangen. 15 Twee en een halve stam hebben hun erfdeel reeds ontvangen aan de overzijde van de Jordaan tegenover Jericho, in het oosten, naar de kant, waar de zon opgaat.

Het land aan negen en een halve stam toe te wijzen.

16 En de HERE sprak tot Mozes: 17 Dit zijn de namen der mannen, die u het land ten erfdeel zullen toewijzen: de priester Eleazar en Jozua, de zoon van Nun. 18 Voorts zult gij uit elke stam één vorst nemen om het land ten erfdeel toe te wijzen. 19 Dit zijn de namen van die mannen: voor de stam Juda Kaleb, de zoon van Jefunne; 20 voor de stam der Simeonieten Semuël, de zoon van Ammihud; 21 voor de stam Benjamin Elidad, de zoon van Kison; 22 voor de stam der Danieten een vorst, Bukki, de zoon van Jogli; 23 voor de zonen van Jozef, voor de stam der Manassieten een vorst, Hanniël, de zoon van Eford; 24 voor de stam der Efraïmieten een vorst, Kemuël, de zoon van Siftan; 25 voor de stam der Zebulonieten een vorst, Elizafan, de zoon van Parnach; 26 voor de stam der Issascharieten een vorst, Paltiël, de zoon van Azzan; 27 voor de stam der Aserieten een vorst, Achihud, de zoon van Selomi; 28 voor de stam der Naftalieten een vorst, Pedaël, de zoon van Ammihud. 29 Dit zijn degenen aan wie de HERE gebod een erfdeel aan de Israëlieten toe te wijzen in het land Kanaän.

De mannen die het land ten erfdeel zullen toewijzen, behoren, behalve Jozua en Kaleb, tot de tweede generatie. De hoofden van de stammen, genoemd in hoofdstuk 1, zijn er niet meer. Hier hebben we te maken met nieuwe vorsten. God zorgt altijd weer voor alles wat nodig is voor zijn volk.

De vorsten stellen de gaven voor die Gods volk inleiden in de zegeningen van het land. Elke vorst van een stam kreeg een erfdeel en hij moest dat erfdeel verdelen onder de families waaruit die stam bestond. Een stam stelt een lokale gemeenschap van broeders en zusters voor. Wij hebben in ons leven in de praktijk niet met de hele gemeente, het hele volk van God te maken, maar met de plaatselijke uitdrukking daarvan. Het is te wensen dat er in elke plaatselijke gemeente zulke vorsten zijn.

Het land is van het hele volk. Maar het genot is voor ieder verschillend. Allen luisteren naar het Woord, maar ieder draagt daarvan een eigen zegen weg. Een vorst gaat vooraan in de strijd. Zij stellen het karakter van overwinnaar voor. Zij worden door de Heer gebruikt om de juiste beslissing te nemen in het uitdelen van de zegen en het vasthouden daarvan. Het zijn allen in de gemeente die ervoor zorgen dat de gelovigen in het bezit komen en blijven van de zegeningen waarmee we in Christus gezegend zijn in de hemelse gewesten.

De vorsten zelf stonden weer onder Eleazar en Jozua. Alle dienst van vorsten in het midden van de gelovigen is afhankelijk van de Heer Jezus als Hogepriester en Aanvoerder (Hebr.3:1; 12:2).

Daarom, heilige broeders, deelgenoten van de hemelse roeping, beschouwt de apostel en hogepriester van onze belijdenis, Jezus, die trouw is aan Hem die Hem heeft aangesteld, zoals ook Mozes was in heel zijn huis. (Hb 3:1,2)

... en met volharding de wedloop lopen die voor ons ligt, terwijl wij zien op Jezus, de overste leidsman en de voleinder van het geloof, die om de vreugde die voor Hem lag, het kruis heeft vdragen, terwijl Hij de schande heeft veracht, en die is gaan zitten aan de rechterzijde van de troon van God. (Hb 12:1b,2)

INHOUD:

- Vs.1-3: Bevel om steden met hun weidegronden aan de Levieten af te staan
- Vs.4,5: Grootte van de weidegrond
- Vs.6: Zes vrijsteden
- Vs.7,8: 48 steden naar verhouding van het erfdeel
- Vs.9-15: Vrijsteden zijn voor de doodslager
- Vs.16-21: Gevallen dat de doodslager moet worden gedood
- Vs.22-25: Gevallen dat de doodslager in de vrijstad mag wonen
- Vs.26-29: De doodslager is alleen veilig in de vrijstad
- Vs.30: Twee getuigen
- Vs.31: Geen losgeld voor de schuldige doodslager
- Vs.32: De dood van de hogepriester geeft recht op terugkeer naar zijn land
- Vs.33,34: Waarschuwing het land waarin Gods woning staat niet te verontreinigen

TOELICHTING:

1 De HERE sprak tot Mozes in de velden van Moab bij de Jordaan tegenover Jericho: 2 Gebied de Israëlieten, dat zij van hun erfelijk bezit steden afstaan aan de Levieten om er te wonen; ook zult gij aan de Levieten de weidegronden geven, die rondom de steden liggen. 3 De steden zullen voor hen zijn om er te wonen en haar weidegronden zullen voor hun vee en voor hun bezit en voor al hun levende have zijn.

Er zijn niet alleen vorsten, zoals in het vorige hoofdstuk, er zijn ook Levieten die een belangrijke rol spelen in het verdelen van het land. Levieten hadden geen eigen erfdeel (*Num.1:47-53*). Zij kregen hun eigen steden met weidegronden erom heen. Dat was voor het vee dat ze hadden.

De steden van de Levieten zouden over het hele land verspreid zijn. Ze zouden dus niet, zoals ze in de woestijn vlak bij de tabernakel gelegd waren, in het land allemaal vlak bij de tempel wonen. Hun verspreiding over het land is een vervulling van de profetie van Jakob (*Gen.49:7*). God maakt zo een zaak die in zichzelf een oordeel was tot een zaak die tot zegen is. Door hun verspreiding door het land waren ze namelijk in staat overal het volk Gods inzettingen te leren, want dat was hun taak (*Lev.10:10,11; Deut.17:9; 33:10; 2 Kron.19:8-10; Mal.2:4-7*).

De HERE sprak tot Aäron: Wijn of bedwelmende drank zult gij niet drinken, gij noch uw zonen, wanneer gij de tent der samenkomst binnengaat, opdat gij niet sterft – het is een altoosdurende inzetting voor uw geslachten – opdat gij scheiding kunt maken tussen heilig en onheilig, tussen onrein en rein, en opdat gij de Israëlieten kunt onderwijzen in al de inzettingen die de HERE door de dienst van Mozes tot hen gesproken heeft. (Lv 10:8-11)

...; gij zult gaan tot de levitische priesters en tot de rechter, die er dan wezen zal, en hen raadplegen; zij zullen u hun rechterlijke uitspraak aanzeggen. (Dt 17:9)

Want zij onderhouden uw woord en bewaren uw verbond; zij onderwijzen Jakob uw verordeningen, Israël uw wet; zij doen reukwerk in uw neus opstijgen en leggen het brandoffer op uw altaar. (Lv 33:10)

Ook in Jeruzalem stelde Josafat sommige Levieten, priesters en familiehoofden van Israël aan, voor de rechtspraak des HEREN en voor de twistgedingen. Zij zetelden in Jeruzalem. Hij gebod hun: In de vreze des HEREN, in getrouwheid en met een volkomen hart zult gij aldus handelen: bij elk twistgeding, dat u door uw broeders die in hun steden wonen, voorgelegd wordt, – over gevallen van bloedschuld, over wet, gebod, inzettingen en verordeningen –, zult gij hen vermanen niet schuldig te worden voor de HERE, waardoor er toorn zou rusten op u en uw broeders. Als gij zo handelt, zult gij niet schuldig worden. (2Kr 19:8-10)

Vervloekt zij hun toorn, want die is hevig, en hun grimmigheid, want die is hard. Ik zal hen verdelen onder Jakob en verstrooien onder Israël. (Gn 49:7)

Dan zult gij inzien, dat Ik u deze aanzegging gezonden heb, opdat mijn verbond met Levi besta, zegt de HERE der heerscharen. Mijn verbond met hem was: leven en vrede; Ik heb ze hem gegeven tot godsvrucht, opdat hij Mij zou vrezen en voor mijn naam beven. Betrouwbaar onderricht in de wet was in zijn mond en ongerechtigheid werd op zijn lippen niet gevonden. In vrede en in oprechtheid wandelde hij met Mij en velen bracht hij van ongerechtigheid terug. Want de lippen van de priester bewaren kennis en uit zijn mond zoekt men onderricht in de wet, want een bode van de HERE der heerscharen is hij. (Ml 2:4-7)

We lezen hier voor het eerst over steden die het volk in het land zou bezitten. Een stad spreekt ook van de gemeente, maar dan als een afspiegeling van de stad van God (*Openb.21:10*). Levietensteden zijn allemaal afspiegelingen van de stad van God waar Hij gediend wordt, dag en nacht. Zo zijn plaatselijke gemeenten afspiegelingen van de ene gemeente van God. In een Levietenstad zijn alle Levieten bezig om de priesterdienst te bevorderen. Het is te wensen dat elke gelovige in een plaatselijke gemeente zo bezig is.

4 De weidegronden der steden die gij aan de Levieten geven zult, zullen van de stadsmuur naar buiten rondom duizend ellen meten. 5 Gij zult buiten de stad afmeten aan de oostzijde tweeduizend ellen en aan de zuidzijde tweeduizend ellen en aan de westzijde tweeduizend ellen en aan de noordzijde tweeduizend ellen, met de stad in het midden: dit zullen voor hen de weidegronden der steden zijn.

De weidegrond was bestemd voor het vee van de Levieten en niet om te bebouwen. Ze hoefden niet te zaaien en te maaien en voorraadschuren te hebben. God voorzag in hun levensonderhoud door de tienden van de opbrengst van het werk van anderen. Daardoor konden zij zich toeleghen op de bestudering van de wet en het onderwijzen daarvan aan het volk van God.

De grootte van de weidegrond bepaalde tegelijk de grootte van hun bezit. Het zouden nooit grootgrondbezitters worden met een enorme veestapel. Dat heeft God ook niet bedoeld voor de Levieten. God geeft zijn dienstknechten wat ze nodig hebben om te offeren en om hun werk te kunnen doen. God gebruikt zijn dienstknechten die hier geen erfdeel hebben gekregen om voor Israël als toevluchtsoorden te dienen.

6 Wat nu de steden betreft, die gij aan de Levieten geven zult, het zullen de zes vrijsteden zijn, die gij zult aanwijzen, opdat daarheen de doodslager vluchte, en daarenboven zult gij tweeënveertig steden geven.

Zes vrijsteden. In *Exodus 21:12-14* wordt voor de eerste keer over een vrijplaats gesproken.

Wie iemand zo treft, dat hij sterft, zal zeker ter dood gebracht worden. Maar voor het geval, dat hij het er niet op toelagde, doch dat God het zijn hand deed overkomen, zal Ik u een plaats aanwijzen, waarheen hij kan vluchten. Doch wanneer iemand misdadig handelt tegen zijn naaste en hem met list doodt, dan zult gij hem van mijn altaar weghalen, opdat hij sterve. (Ex 21:12-14)

Daar betreft het nog geen stad, maar gaat het om het altaar. Eenmaal in het land zou de weg naar het altaar te Jeruzalem in veel gevallen te ver zijn om uit handen van de bloedwreker te blijven (*Deut.19:6*). Daarom heeft God vrijsteden gegeven. Dat zijn letterlijk toevluchtsteden.

In *Deuteronomium 4 en 19* wordt ook op de vrijsteden gewezen. In *Jozua 20* worden ze alle zes genoemd en als zodanig aangewezen. In *Jozua 21* volgt de verdeling van de achtenveertig Levietensteden, inclusief de vrijsteden.

De tijd die een doodslager in zo'n stad zou moeten doorbrengen, kon wel eens lang duren. Al die tijd was hij daar als vreemdeling onder het directe onderwijs van de Levieten.

7 Al de steden die gij aan de Levieten geven zult, zullen achtenveertig steden zijn, deze met haar weidegronden. 8 Wat de steden betreft, die gij van de bezitting der Israëlieten geven zult, van die er veel heeft, zult gij er meer nemen, en van die er weinig heeft, zult gij er minder nemen; ieder zal naar gelang van zijn erfdeel, dat men zal toegewezen krijgen, van zijn steden aan de Levieten geven.

En hij voerde mij weg in de geest op een grote en hoge berg en toonde mij de heilige stad, Jeruzalem, die uit de hemel neerdaalde van God en de heerlijkheid van God had. (Op 21:10)

Anders zou de bloedwreker, terwijl zijn hart nog verhit is, bij zijn achtervolging de doodslager kunnen inhalen, omdat de weg te lang is, en hem om het leven brengen, hoewel hij niet des doods schuldig is, aangezien hij tevoren geen haat koesterde. (Dt 19:6)

Achtenveertig steden naar verhouding van het erfdeel. Het getal 48 kan gezien worden als het resultaat van de vermenigvuldiging van 6 en 8. Het getal 6 is het getal van de mens, die op de zesde dag geschapen werd. Het getal 8 stelt een nieuw begin voor. We zien dit bij Levi, die om zijn zonde werd geoordeeld, maar bij wie het oordeel door God werd veranderd in iets nieuws.

Iedere stam die een stad als Levietenstad leverde, zou daarmee zijn dankbaarheid bewijzen aan God voor een dergelijk voorrecht. Het is een voorrecht voor de gemeente om overal trouwe leraren te hebben die onderwijs over Gods Woord geven. De waardering van dit voorrecht zal blijken uit het geven aan die leraren wat nodig is, opdat zij hun tijd aan de bestudering van het Woord van God en het doorgeven ervan kunnen geven (Gal.6:6).

En laat hij die in het woord wordt onderwezen, hem die onderwijst van alle goede dingen meedelen. (Gl 6:6)

9 En de HERE sprak tot Mozes: 10 Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen: Wanneer gij over de Jordaan trekt naar het land Kanaän, 11 dan zult gij u enige steden uitkiezen, die u tot vrijsteden zullen zijn, opdat daarheen de doodslager vluchte, die onopzettelijk iemand gedood heeft. 12 En die steden zullen u tot een wijkplaats zijn tegen de bloedwreker, opdat de doodslager niet sterve, voordat hij voor de vergadering heeft terechtgestaan. 13 En de steden die gij aanwijzen zult, zullen voor u zes vrijsteden zijn. 14 Drie steden zult gij aanwijzen aan de overzijde van de Jordaan en drie steden zult gij aanwijzen in het land Kanaän; vrijsteden zullen het zijn. 15 Die zes steden zullen voor de Israëlieten en voor de vreemdeling en voor de bijwoner onder u tot een wijkplaats zijn, opdat daarheen ieder vluchte, die onopzettelijk iemand gedood heeft.

Vrijsteden zijn voor de doodslager.

Bij doodslag hebben we met het volgende te maken:

- 1 de daad, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen doodslag die per ongeluk plaatsvindt of met voorbedachten rade;
- 1 de doodslager vlucht naar de dichtstbijzijnde vrijstad om uit handen van de bloedwreker te blijven (de bloedwreker is de naast bestaande van de gedode, die opkomt voor diens belangen);
- 1 de oudsten van de vrijstad onderzoeken of de doodslag per ongeluk gebeurde of met voorbedachten rade;
- 1 als het om doodslag met voorbedachten rade blijkt te gaan wordt de doodslager uitgeleverd aan de bloedwreker, die dan de doodslager doodt;
- 1 als het om doodslag zonder opzet gaat, mag de doodslager in de vrijstad blijven en is hij vrij van de wraak van de bloedwreker; wel moet hij daar blijven tot de dood van de hogepriester; zodra hij zich tijdens het leven van de hogepriester buiten de stad begeeft, is de bloedwreker gerechtigd hem alsnog te doden; veiligheid is alleen in de stad gegarandeerd.

Er waren er drie in het land en drie in het Overjordaanse. De drie steden in het land liggen alledrie in de hoogte, zodat ze van verre al te zien waren. *"Een stad die op een berg ligt, kan niet verborgen zijn". (Matth.5:14-16).*

U bent het licht van de wereld; een stad die op een berg ligt, kan niet verborgen zijn. Ook steekt men geen lamp aan en zet die onder de korenmaat, maar op de kandelaar, en zij schijnt voor allen die in het huis zijn. Laat zo uw licht schijnen voor het oog van de mensen, opdat zij uw goede werken zien en uw Vader die in de hemelen is, verheerlijken. (Mt 5:14-16)

In het land konden doodslagers zijn. Hiermee wijst God op abnormale omstandigheden in het land. Het land betekende leven in overvloed. Maar hier voorziet God het tegendeel. In de toepassing kunnen we denken aan Israël, maar ook aan de christenheid.

Israël heeft de Messias gedood, maar het is onwetend gedaan. Daarom is er hoop voor het volk. De doodslag van de Messias wordt het volk niet toegerekend als zou die met voorbedachten rade zijn geschied. We horen dat in de woorden van de Heer Jezus aan het kruis (Luk.23:34) en later ook in wat Petrus zegt (Hand.3:17).

Jezus nu zei: Vader, vergeef hun, want zij weten niet wat zij doen. En om zijn kleren te verdelen wierpen zij het lot daarover. (Lk 23:34)

En nu, broeders, ik weet dat u het uit onwetendheid hebt gedaan, zoals ook uw oversten; ... (Hd 3:17)

Petrus zette in *Handelingen 2* in zijn oproep tot bekering als het ware de poorten van de vrijstad open. Drieduizend gaven eraan gehoor en werden aan de gemeente toegevoegd (*Hand.2:41*). Op hen en allen die verder uit de Joden de Heer Jezus als Heiland hebben, is *Hebreeën 6:18* van toepassing: "Wij, die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop aan te grijpen." Dit maakt Christus tot de ware vrijstad.

Maar niet alleen de Joden zijn schuldig aan de dood van de Heer Jezus. De heidenen zijn het ook. Maar ook zij hebben het in onwetendheid gedaan (*1 Kor.2:8*). Voor beiden fungeert de gemeente als vrijstad. De vrijstad is ook een type van de vrijstad voor de heidenen, want ook vreemdelingen en bijwoners konden van het voorrecht van deze vrijsteden gebruik maken (*vers 15*). Zo wordt in Christus Jezus geen verschil gemaakt tussen Griek en Jood. Niet-Joden, die door het geloof de toevlucht nemen tot Christus, zullen in Hem veilig en behouden zijn (*Rom.8:1*).

Maar niet alleen de Joden en de heidenen zijn schuldig. Het beginsel van doodslag is ook op de gemeente als verantwoordelijk getuigenis op aarde van toepassing. In geestelijke zin is de gemeente, zeg maar de christenheid, ook een doodslager geworden. Ze heeft de Heer Jezus van zijn hoofdschap beroofd en dat zelf in handen genomen. De aanmatiging van het in de rechten treden van Christus zijn het duidelijkst in het pausdom te zien. Hetzelfde geldt voor alle menselijke inzettingen die de werking van Gods Geest in de gemeente loochenen of inperken.

Wie zich daarvan bewust wordt, zal behoefte voelen aan een vrijplaats. Zij zullen zoeken naar een vrijplaats waar de rechten en het gezag van de Heer Jezus door zijn Woord en Geest wel worden erkend. In zo'n vrijplaats wordt de Geest niet uitgeblust (*1 Thess.5:19*) door menselijke regels en geboden.

Ook de gemeente heeft te maken met "de bloedwreker", dat is God Zelf. Hij spaarde de takken van de olijfboom niet, dat is Israël. Hij heeft volk voor een tijd terzijde gesteld. Maar evenmin zal Hij de gemeente gezien als de belijdende christenheid sparen (*Rom.11:21,22*).

Het gaat ten diepste om het volk van God dat woont in het erfdeel. Daar zijn de Levietensteden, die voor een deel ook toevluchtsteden zijn voor christenen die doodslagers zijn geworden. Doodslagers verstikken het ware leven van God. We herkennen hen in mensen die belijden christen te zijn, die het erfdeel claimen, terwijl hun ware aard is dat zij valse leer verkondigen aangaande de Heer Jezus. Zij loochenen de maagdelijke geboorte, zijn kruisdood, zijn opstanding. Daardoor doden zij het geloof van velen. Als zulke mensen tot inkeer komen, kunnen zij tot een vrijstad de toevlucht nemen.

Een plaatselijke gemeente behoort een zichtbare plaats te zijn, een stad op een berg die niet verborgen kan zijn. Dan zullen de velen die op de vlucht zijn er hun toevlucht toe kunnen nemen. Staan wij zo bekend?

16 Maar indien hij hem met een ijzeren voorwerp zo geslagen heeft, dat hij stierf, dan is hij een doodslager; de doodslager zal zeker gedood worden. 17 En indien hij hem met een steen in de hand, waardoor iemand zou kunnen sterven, zo heeft geslagen, dat hij stierf, dan is hij een doodslager; de doodslager zal zeker gedood worden. 18 Of indien hij hem met een houten voorwerp in de hand, waardoor iemand zou kunnen sterven, zo heeft geslagen, dat hij stierf, dan is hij een doodslager; de doodslager zal zeker gedood worden. 19 De bloedwreker zelf zal de doodslager doden; wanneer hij hem aantreft, zal hij hem doden. 20 En indien hij hem in haat gestoten of met opzet naar hem geworpen heeft, zodat hij stierf, 21 of indien hij hem in vijandschap met zijn hand zo geslagen heeft, dat hij stierf, zal degene die gedood heeft, zeker gedood worden; hij is een doodslager; de bloedwreker zal de doodslager doden, als hij hem aantreft.

Zij dan die zijn woord aannamen, werden gedoopt, en er werden op die dag ongeveer drieduizend zielen toegevoegd. (Hd 2:41)

...; maar wij spreken Gods wijsheid in verborgenheid, de bedekte wijsheid, die God voor alle eeuwen heeft voorbestemd tot onze heerlijkheid, die geen van de oversten van deze wereld heeft gekend (want als zij haar hadden gekend, zouden zij de Heer der heerlijkheid niet gekruisigd hebben); .. (1Ko 2:7,8)

Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn; .. (Rm 8:1)

Blust de Geest niet uit. (1Th 5:19)

...; want heeft God de natuurlijke takken niet gespaard, Hij mocht ook u niet sparen! Zie dan de goedertierenheid en de strengheid van God: strengheid over hen die gevallen zijn, maar goedertierenheid van God over u, als u in de goedertierenheid blijft; anders zult ook u worden afgehouden. (Rm 11:21,22)

Gevallen dat de doodslager moet worden gedood. Voordat de doodslager asiel kon krijgen, moest worden vastgesteld of hij per ongeluk iemand had gedood of het met voorbedachten rade had gedaan. Als er opzet in het spel is, zal de bloedwreker de moordenaar doden. Vergoten bloed moet gewroken worden. De schuld die op het land is komen te liggen door het vergieten van bloed, kan alleen uitgewist worden door het bloed van de schuldige.

Er wordt opzet veronderstelt als de doodslager de ander heeft geslagen met iets in de hand. Hij had moeten weten dat hij daarmee de ander een dodelijke slag zou kunnen toebrengen en had dat voorwerp dus nooit tegen de ander mogen gebruiken. Er is ook sprake van opzet bij haat en vijandschap. Dan komt een duw of een klap voort uit een moorddadige gezindheid.

De bloedwreker is iemand die opkomt voor de familierechten. Het woord voor 'bloedwreker' (in het hebreuws 'goël'), wordt ook gebruikt voor 'losser' in het geval van lossing van een verloren gegaan familiebezit (*Lev.25:48; Ruth 3:3*). Ook dan treedt hij op ten gunste van het familierecht.

Wanneer het vermogen van een vreemdeling of bijwoner bij u toeneemt, en uw broeder bij hem verarmt en zich aan die vreemdeling of bijwoner bij u, of aan iemand die uit een geslacht van vreemdelingen afkomstig is, verkoopt, dan zal hij, nadat hij zich verkocht heeft, recht van lossing hebben: een van zijn broeders mag hem loskopen; (Lv 25:47,48)

Welnu, is Boaz niet onze bloedverwant, bij wiens arbeidsters gij geweest zijt? Zie, hij gaat vannacht op de dorsvloer gerst wannen; baad u dan en zalf u en doe uw opperkleed aan en daal af naar de dorsvloer. Maar laat de man niets van u merken, voordat hij gereed is met eten en drinken. (Ru 3:2,3)

22 Maar indien hij hem onvoorziens, zonder vijandschap, gestoten of zonder opzet enig voorwerp naar hem geworpen heeft, 23 of achteloos een steen, waardoor iemand zou kunnen sterven, op hem heeft laten vallen, zodat hij stierf, terwijl hij hem niet vijandig gezind was noch zijn kwaad zocht, 24 dan zal de vergadering krachtens deze bepalingen recht spreken tussen degene die gedood heeft, en de bloedwreker; 25 en de vergadering zal de doodslager uit de hand van de bloedwreker bevrijden, en de vergadering zal hem naar de vrijstad doen terugkeren, waarheen hij gevlucht was, waar hij wonen zal tot de dood van de hogepriester, die men met de heilige olie gezalfd heeft.

Gevallen dat de doodslager in de vrijstad mag wonen. Een duw of een klap of een steenworp kan ook per ongeluk plaatsvinden, zonder het doel de ander kwaad te doen. Dan is er sprake van dood zonder opzet. Wie dat overkomt, mag in de vrijstad blijven, hij hoeft niet te sterven, de bloedwreker mag hem niet doden.

Al werd hem genade bewezen dat hij niet hoefde te sterven, hij mocht niet terugkeren naar zijn erfdeel. Pas na de dood van de hogepriester die er was ten tijde van de doodslag, is de doodslager helemaal vrij om weer terug te keren tot zijn erfdeel. Dit aspect wordt alleen in *Numeri* behandeld.

De dood van de hogepriester stelt in type het eind voor het hogepriesterschap van de Heer Jezus zoals Hij dat nu uitoefent. Het priesterschap van Christus nu is een getuigenis dat Israël nog steeds verworpen is. Het is een hogepriesterschap in de hemel waarin Hij met onze zwakheden meelijdt (*Hebr.4:16*). Dit hogepriesterschap zien we in beeld in Aäron. Als Hij ons, de gemeente, uit deze wereld heeft weggenomen, hebben we Hem als zodanig niet meer nodig. Maar dan zal Hij voor Israël verschijnen als de hogepriester naar de orde van Melchizédek om zijn volk weer in het bezit van hun erfdeel te stellen.

26 Indien echter de doodslager de grens van de vrijstad, waarheen hij gevlucht was, ook maar even overschrijdt, 27 en de bloedwreker vindt hem buiten het gebied van zijn vrijstad, en de bloedwreker slaat de doodslager dood, dan zal het hem niet tot bloedschuld zijn. 28 Want in de vrijstad zal hij moeten wonen tot de dood van de hogepriester, en na de dood van de hogepriester zal de doodslager naar het land zijner bezitting mogen terugkeren. 29 Dit zal voor u

Laten wij dus met vrijmoedigheid naderen tot de troon van de genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden tot hulp op de juiste tijd. (Hb 4:16)

als een rechtsinzetting gelden voor uw nageslacht in al uw woonplaatsen.

De doodslager is alleen veilig in de vrijstad. Als hij zich buiten de vrijstad begeeft, valt hij in handen van de bloedwreker. De vrijstad is een plaats van afzondering, met het karakter van een Levietenstad. Gelovigen die zich buiten de plaatselijke gemeente gaan begeven, daar niet meer hun heil zoeken, zullen het leven verliezen. Hoe worden de middagdiensten bezocht, en de bijbelbesprekingen? Daar wordt het woord van God uitgelegd en doorgegeven.

30 Men zal ieder, die iemand gedood heeft, volgens de verklaring van getuigen als een doodslager doden, maar één enkele getuige zal niet tegen iemand kunnen optreden in een halszaak.

Twee getuigen.

31 En gij zult voor het leven van een doodslager, die des doods schuldig is, geen losgeld aannemen, maar hij zal zeker gedood worden.

Geen losgeld voor de schuldige doodslager. Geen bedrag, hoe hoog ook, geen enkele inspanning, hoe groot ook, kan een schuldige doodslager zijn straf doen ontlopen. Voor ons geldt dat er alleen door geloof in de kracht van het bloed van de Heer Jezus redding is (Rom.3:19, 23-26; 1 Petr.1:18).

Nu weten wij, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot hen die onder de wet zijn, opdat elke mond wordt gestopt en de hele wereld strafschuldig wordt voor God. (Rm 3:19)

Want allen hebben gezondigd en komen te kort aan de heerlijkheid van God, en worden om niet gerechtvaardigd door zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is. Hem heeft God gesteld tot een genadetroon door het geloof, in zijn bloed, tot betoning van zijn gerechtigheid wegens het voorbij laten gaan van de zonden die tevoren hadden plaatsgevonden onder de verdraagzaamheid van God; tot betoning van zijn gerechtigheid in de tegenwoordige tijd, opdat Hij rechtvaardig is en hem rechtvaardigt die op grond van geloof in Jezus is. (Rm 3:23-26)

... daar u weet dat u niet door vergankelijke dingen zilver of goud, verlost bent van uw onvruchtbare, door de vaders overgeleverde wandel, maar door kostbaar bloed, .. (1Pt 1:18)

32 Gij zult evenmin losgeld aannemen voor iemand die naar zijn vrijstad gevlucht is, opdat hij zou mogen terugkeren om in zijn land te wonen vóór de dood van de priester.

Alleen de dood van de hogepriester geeft recht op terugkeer naar zijn land. Het volk dat nu is teruggekeerd naar het land doet dat voor de dood van de hogepriester. De Heer Jezus is nog steeds bezig als Hogepriester in de hemel. Het volk dat is teruggekeerd, doet dat in ongeloof. Zij zullen onder de anti-christ in opstand komen tegen God en onder de toorn van de terugkerende Messias omkomen.

33 Zo zult gij het land waarin gij woont, niet ontwijden, want bloed, dat ontwijdt het land, en voor het land kan ten aanzien van het bloed dat daarin vergoten is, geen verzoening worden gedaan dan door het bloed van degene, die het vergoten heeft. 34 Verontreinigt dan het land niet, waarin gij woont, in welks midden Ik mijn woonstede heb, want Ik, de HERE, heb mijn woonstede in het midden der Israëlieten.

Als God in zijn land woont, mag het niet worden verontreinigd. Het bloed van iemand die met opzet is gedood, verontreinigt het land.

INHOUD:

- Vs.1-4: Vraag hoe het met het erfdeel zit als een van de dochters van Zelafead trouwt met iemand van een andere stam
- Vs.5-9: De dochters van Zelafead mogen alleen binnen de eigen stam trouwen
- Vs.10-12: De dochters van Zelafead trouwen binnen de eigen stam
- Vs.13: Slotwoord

TOELICHTING:

De vorige opmerking over de dochters van Zelafead was een erbewijs aan hun geloof, hier gaat het om het bewaken van het oorspronkelijk erfdeel in handen van de stam aan wie het is gegeven. De heerlijkheid van God vereist het voorkomen van verwarring over wat Hij aan zijn volk heeft gegeven.

1 De familiehoofden van het geslacht der zonen van Gilead, de zoon van Machir, de zoon van Manasse, uit de geslachten der zonen van Jozef, naderden en spraken in tegenwoordigheid van Mozes en van de vorsten, de familiehoofden der Israëlieten, 2 en zeiden: De HERE heeft mijn heer geboden het land door het lot de Israëlieten ten erfdeel te geven, en door de HERE is aan mijn heer geboden het erfdeel van onze broeder Zelafead aan zijn dochters te geven. 3 Mochten zij nu huwen met iemand van de zonen van de (andere) stammen der Israëlieten, dan zou haar erfdeel van het erfdeel onzer vaderen afgenomen worden en bij het erfdeel van de stam gevoegd, waartoe zij dan zouden behoren, maar van het door het lot ons toegewezen erfdeel zou het worden afgenomen. 4 Wanneer de Israëlieten dan het jubeljaar zouden hebben, zou haar erfdeel gevoegd worden bij het erfdeel van de stam, waartoe zij dan zouden behoren, en van het erfdeel van de stam onzer vaderen zou haar erfdeel worden afgenomen.

Vraag is gerezen hoe het met het erfdeel zit als een van de dochters van Zelafead trouwt met iemand van een andere stam. Waarom zeggen ze dat hier pas en niet al in *hoofdstuk 27*? Ze komen niet om wat daar is gezegd aan te vechten. De hoofden van de stammen hebben daarover nagedacht en komen ook met een vraag. Er is bij hen geen enkele twijfel aan de juistheid van de eerdere uitspraak.

Hier komt de kant van de verantwoordelijkheid, terwijl het in *hoofdstuk 27* om onze positie ging. Nu gaat het erom hoe we moeten omgaan met wat we hebben gekregen. Alle kinderen van God mogen meegenieten van de zegeningen, dochters en zonen. Dat is *hoofdstuk 27*. Maar gelovigen die genieten, mogen nooit het stamverband vergeten.

Wat we met alle gelovigen gemeen hebben, beleven we toch vooral in de plaatselijke gemeente. Zo bijvoorbeeld niet grote conferenties of privébesprekingen als enige gelegenheden zien om daar van het erfdeel te genieten, maar juist in de plaatselijke gemeente. Niet alleen in bezit nemen, maar ook in bezit houden.

De hoofden maakten zich bezorgd, dat hun stam in geval van een huwelijk een deel van het erfdeel kwijt zou raken. Ook wij moeten plaatselijk ermee bezig zijn, dat we niets verliezen van wat ons toevertrouwd. Heel licht glijden we af, bijvoorbeeld naar de andere kant van de Jordaan. We moeten er met zijn allen op toezien dat we bewaren wat we hebben. Daar zijn we allemaal bij betrokken.

Het erfdeel wordt door ieder persoonlijk genoten. Het bestaat uit het gedeelte van de kennis van de christelijke waarheid die de Heer ons heeft laten zien en die we in ons hart hebben opgenomen. Van belang is dat onze persoon-

lijke zegeningen, dat wat we ervan genieten, parallel loopt aan wat we gemeenschappelijk hebben gekregen en genieten.

We kiezen niet zelf onze broeders en zusters uit. Een gemeente met alleen geestelijke gelovigen is niet de gemeente van God. In de gemeente van God zijn geestelijke en vleeselijke gelovigen, sterke en zwakke gelovigen. Zij die gevaar lopen hun erfdeel te verspelen moeten juist betrokken worden bij het nadenken over wat we aan geestelijke zegeningen bezitten. Die zegeningen moeten hun juist levendig worden voorgesteld, opdat ook zij ernaar gaan verlangen te genieten van hun erfdeel.

5 Toen gebod Mozes de Israëlieten volgens het bevel des HEREN: De stam der zonen van Jozef heeft gelijk. 6 Dit is het woord, dat de HERE gebiedt aangaande de dochters van Zelafead: Zij mogen huwen met wie haar wenst, mits zij huwen binnen het geslacht van de stam haars vaders. 7 Want een erfdeel der Israëlieten zal niet van de ene stam op de andere overgaan, maar de Israëlieten zullen vasthouden, ieder aan het erfdeel van de stam zijner vaderen. 8 Dus zal iedere dochter, die een erfdeel uit de stammen der Israëlieten verworven heeft, huwen met iemand van het geslacht van de stam haars vaders, opdat ieder der Israëlieten het erfdeel zijner vaderen erve. 9 Want het erfdeel zal niet van de ene stam op de andere overgaan, maar de Israëlieten zullen vasthouden, ieder aan zijn eigen erfdeel.

Zoals in hoofdstuk 27 krijgen ook hier de vraagstellers gelijk. De dochters van Zelafead mogen alleen binnen de eigen stam trouwen. Als een extra aansporing wordt gezegd dat "de Israëlieten zullen vasthouden, ieder aan het erfdeel van de stam zijner vaderen" (vers 7). Deze aansporing hebben ook wij nodig, omdat we snel toegeven aan de neiging tot afdwalen en veranderen. Deze geest van ongedurigheid, zich niet meer houden aan een toebedeeld werk of aangewezen plaats, kenmerkt de maatschappij.

De geest tot verandering heeft geen halt gehouden voor de deur van de gemeente. De hang en drang naar verandering in de gemeente is groot en breekt zich overal baan. Het lijkt voor ieder moeilijk om te "blijven in de roeping waarin hij geroepen is" (1 Kor.7:20). We moeten er zeker van zijn dat we daar zijn waar God ons hebben wil. Als we dat kunnen zeggen, moeten we daar blijven in zijn kracht en tot zijn eer, totdat Hij ons een duidelijke aanwijzing geeft uit zijn Woord dat we moeten veranderen, want "Hij kiest ons erfdeel voor ons uit" (Ps.47:5). We moeten in het erfdeel zijn dat Hij voor ons heeft uitgekozen. Zijn Woord is daarvoor de toetssteen.

Laat ieder blijven in de roeping waarin hij is geroepen. (1Ko 7:20)

Hij kiest ons erfdeel voor ons uit, de trots van Jakob, die Hij liefheeft. (Ps 47:5)

De oproep klinkt niet voor niets, juist met het oog op de laatste dagen van de gemeente op aarde: "Houd wat u hebt" (Openb.3:11). En daar gaat het met name om het erkennen dat we kleine kracht hebben, om het bewaren van het woord van de Heer Jezus en om het niet verloochenen van zijn naam. Dat betekent dat we niet hoog van onszelf denken en Hem door zijn Woord zijn volle gezag over ons gemeenteleven geven. Dan zullen we in staat zijn - persoonlijk en gemeenschappelijk - te blijven genieten van alle zegeningen die Hij ons heeft gegeven.

10 Zoals de HERE Mozes geboden had, zo deden de dochters van Zelafead; 11 en Machla, Tirza en Hogla en Milka en Noa, de dochters van Zelafead, huwden met de zonen van haar ooms; 12 met mannen uit de geslachten der zonen van Manasse, de zoon van Jozef, huwden zij, zodat haar erfdeel aan de stam van het geslacht haars vaders verbleef.

De dochters van Zelafead geven blijk van gehoorzaamheid aan de uitspraak van de HERE. Zij trouwen binnen de eigen stam. Daarmee sluit dit boek, zo vol van opstand van het volk, hoopvol af.

13 Dit zijn de geboden en verordeningen, die de HERE door de dienst van Mozes aan de Israëlieten geboden heeft in de velden van Moab bij de Jordaan tegenover Jericho.

Het slotwoord is een samenvatting en onderstreping van wat de HERE heeft gesproken. In zijn goedheid benadrukt Hij nog eens dat niet Mozes, maar Hijzelf gesproken heeft. God weet waar we ons bevinden en waarheen we op weg zijn. Met het oog daarop geeft Hij ons in de vorm van geboden en verordeningen zijn aanwijzingen. Hij onderwijst ons om ons geschikt te maken voor de weg die voor ons ligt.